Fegyvernek Város Önkormányzata

FEGYVERNEK VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

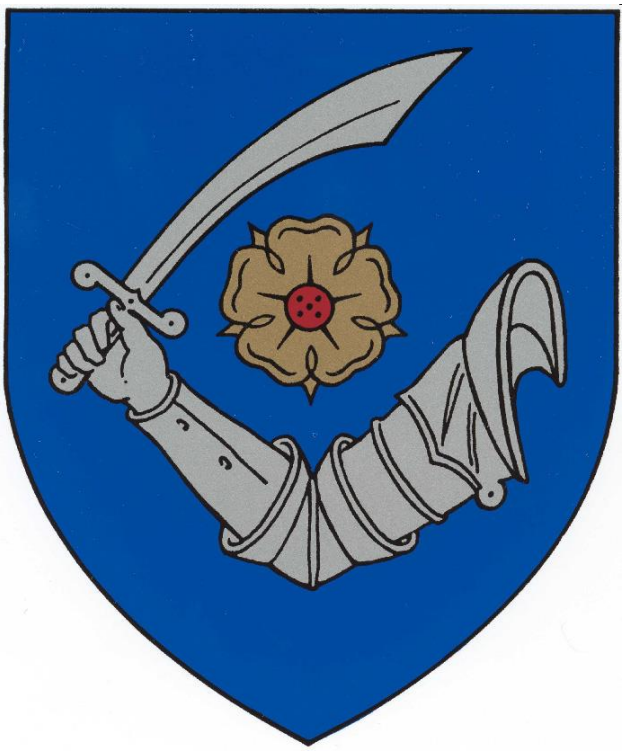

Fegyvernek Város Önkormányzata

FEGYVERNEK VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

HELYZETFELTÁRÓ - HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK

2022.

Készítette:

Forensys Kft.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS 9

1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ 10

1.1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK ÉS TÉRSÉGI KAPCSOLATOK, A VÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN 10
1.1.1 A település térségi szerepe 10
1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkcióinak bemutatása, elemzése 12
1.2 TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA 16
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz 16
1.2.2 Kapcsolódás a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához 17
1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás 18
1.3 A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA 20
1.3.1 Országos Területrendezési Terv 20
1.3.2 Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve (3/2020. (V.13.) HMÖ rendelet) 24
1.4 A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS SZERKEZETI TERVEINEK FEGYVERNEK TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI 28
1.5 HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK 29
1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai 29
1.5.1.1 IVS által kitűzött középtávú célok megvalósulása (7-8 év) 30
1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések 30
1.6 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEK 31
1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök 31
1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei 32
1.7 A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA 33
1.7.1 A népesség főbb jellemzői 33
1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok 45
1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők 45
1.8 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA 46
1.8.1 Humán közszolgáltatások 46
1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása 52
1.9 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA 53
1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre 53
1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői 53
1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések 58
1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők 60
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat) 61
1.10 AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE 63
1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program 63
1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere 64
1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység 64
1.10.4 Foglalkoztatáspolitika 65
1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás 65
1.10.6 Intézményfenntartás 66
1.10.7 Energiagazdálkodás 66
1.11 TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK 67
1.12 TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA 68
1.12.1 Természeti adottságok 68
1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet 71
1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek 73
1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése 76
1.13 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA 77
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei 77
1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái 78
1.14 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA 78
1.14.1 A terület-felhasználás vizsgálata 78
1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata 87
1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter 88
1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése 89

1.14.5 Az építmények vizsgálata ... 89
1.14.6 Az épített környezet értékei ... 89
1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái ... 94
1.15 KÖZLEKEDÉS ... 94
1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok ... 94
1.15.2 Közúti közlekedés ... 96
1.15.3 Parkolás ... 100
1.15.4 Áruszállítás ... 100
1.15.5 Közösségi közlekedés ... 100
1.15.6 Kerékpáros közlekedés ... 102
1.15.7 Gyalogos közlekedés ... 103
1.15.8 Összegzés ... 104
1.16 KÖZMŰVEK ÁLLAPOTA ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁG ... 104
1.16.1 Vízi közművek ... 104
1.16.2 Energia ... 107
1.16.3 Elektronikus hírközlés ... 110
1.17 TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELEM ... 111
1.17.1 Talaj ... 111
1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek ... 111
1.17.3 Levegőtisztaság és védelme ... 116
1.17.4 Zaj, és rezgésterhelés ... 117
1.17.5 Sugárzás védelem ... 118
1.17.6 Hulladékkezelés ... 119
1.17.7 Vizuális környezetterhelés ... 120
1.17.8 Árvízvédelem ... 120
1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák ... 122
1.18 KATASZTRÓFAVÉDELEM ... 122
1.18.1 Építésföldtani korlátok ... 122
1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség ... 123
1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők ... 124
1.19 ÁSVÁNYI NYERSANYAG LELŐHELY ... 125
1.20 VÁROSI KLÍMA ... 125

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ ... 126

2.1 A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE ... 126

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ ... 129

3.1 HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE ... 129
3.1.1 A folyamatok értékelése ... 129
3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés 129
3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei ... 131
3.2 PROBLÉMATÉRKÉP / ÉRTÉKTÉRKÉP ... 131
3.3 ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK ... 135
3.3.1 A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása ... 135
3.3.2 A településrészek bemutatása ... 137
3.3.3 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése 147
3.3.4 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek ... 156

4 MELLÉKLETEK ... 157

4.1 A DOKUMENTUM KÉSZÍTÉSE SORÁN FIGYELEMBE VETT EGYÉB JOGSZABÁLYOK, ELŐÍRÁSOK, FORRÁSELÉRHETŐSÉGEK. 157
4.2 KUTATÁSI ENGEDÉLY, BÁNYAHATÁROZAT ... 160

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Törökszentmiklósi járás települései 12
2. táblázat: Fegyvernek települési funkciói 12
3. táblázat: A Fegyverneken illetékes intézmények központjai, távolságuk a várostól 14
4. táblázat: Fegyvernek szomszédos települései és jellemzőjük 29
5. táblázat: Fegyvernek város népességszám változása (2001-2011) 33
6. táblázat: A népesség korösszetétele (fő, 2001, 2011) 36
7. táblázat: Fegyvernek város lakossága iskolai végzettség vármegyei és országos összehasonlításban (2001, 2011) 38
8. táblázat: Foglalkoztatás és ingázás (%, 2001, 2011) 39
9. ábra: Gépkocsi állomány Fegyverneken (db, 2000-2020) 42
10. táblázat: Az alacsony jövedelműek támogatásának terjedelme Fegyverneken (2006-2020) 43
11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei Fegyverneken 2001-ben és 2011-ben 44
12. táblázat: Lakások és lakott üdülők építési év szerinti megoszlása Fegyverneken 44
13. táblázat: Óvoda alapadatai (2019) 47
14. táblázat: A szociális szolgáltatások igénybevétele Fegyverneken 49
15. táblázat: A HEP helyzetelemzésének főbb megállapításai 52
16. táblázat: A HEP-ben tervezett intézkedések és megvalósítói 52
17. táblázat: Fegyvernek vállalkozásainak részesedése Jász-Nagykun-Szolnok megyében (2019) 53
18. táblázat: Gazdasági ágazatok megoszlása (2019) 53
19. táblázat: Földrészlet statisztika, művelési áganként 54
20. táblázat: Éves település statisztikai adatok a fegyverneki gazdaságokról (2000, 2010) 55
21. táblázat: Foglalkoztatók a településen 57
22. táblázat: Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma (db, 2014-2020) 58
23. ábra: Az önkormányzati költségvetés bevételi oldalának alakulása (ezer Ft, 2014-2020) 63
24. táblázat: Fegyvernek város energiahatékonysági fejlesztései 2016-tól 66
25. táblázat: Fegyvernek területfelhasználási kategóriái és az egyes területek nagysága 78
26. táblázat: Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek 83
27. táblázat: Fegyvernek funkcióvizsgálata 84
28. táblázat: Az építési övezetekben a kialakítható telkek jellemzői 88
29. táblázat: Az Önkormányzati vagyon főbb elemei (ezer Ft, 2015-2018) 88
30. táblázat Az Önkormányzati vagyon főbb elemei 89
31. táblázat: Fegyvernek régészeti lelőhelyei 89
32. táblázat: Helyi egyedi védelem alá helyezendő épületek 91
33. ábra: Római katolikus templom 91
34. ábra: Pusztatorony 92
35. ábra: A Nepomuki Szent János szobor 92
36. táblázat: Fegyvernek legfontosabb adatai (2019) 96
37. ábra: A lakossági motorizáció alakulása (szgk/ezer fő, 2000-2020) 97
38. táblázat: Közlekedési balesetek Fegyvernek területén (2005-2019) 98
39. ábra: Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony vasútvonal 102
40. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva Fegyverneken (db, 2005-2019) 105
41. ábra: Elektromos és gáz szolgáltatás alakulása (2007-2019) 108
42. ábra: Villamos energia és gáz fogyasztók számának alakulása (2007-2019) 109
43. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása Fegyverneken a teljes lakásállományhoz viszonyítva (db, 2007-2019) 110
44. ábra: A Nagykunsági tervezési alegység 113
45. táblázat: A 10. légszennyezettségi zóna szennyezőanyagok szerinti koncentrációja 117
46. táblázat: Zajterhelési határértékek 117
47. ábra: A 2.81 és 2.82-es ártéri öblözetek 1 ‰-es valószínűségű potenciális elöntési térképe 121
48. táblázat: Mértékadó árvízszint Fegyvernek településnél 122
49. táblázat: Belső tényezők elemzése 129

50. táblázat: Külső tényezők elemzése 130
51. táblázat: Fegyvernek érték tényezői területi elhelyezkedése 131
52. táblázat: Fegyvernek probléma tényezői területi elhelyezkedése 133
53. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Fegyvernek városrészeiben (%) 137
54. táblázat: Gazdasági aktivitás Fegyvernek egyes városrészeiben, % 137
55. táblázat: Fegyvernek – Városmag városrész főbb mutatói (2011) 139
56. táblázat: Városmag SWOT elemzése 141
57. táblázat: Fegyvernek – Szapárfalu városrész főbb mutatói (2011) 142
58. táblázat: Szapárfalu városrész SWOT elemzése 143
59. táblázat: Turisztikai zóna SWOT elemzése 144
60. táblázat: Ipari- Gazdasági terület SWOT elemzése 145
61. táblázat: Fegyvernek - Külterületek városrész főbb mutatói (2011) 146
62. táblázat: Külterület SWOT elemzése 147
63. táblázat: A szegregátumok és veszélyeztetett területek összehasonlítása Fegyverneken 155

Ábrajegyzék

1. ábra: Intelligens Szakosodási Stratégia prioritásai 19
2. ábra: Fegyvernek állandó népességszámának változása (fő, 2000-2020) 33
3. ábra: Fegyvernek lakónépességének változása (fő, 2000-2020) 34
4. ábra: Népmozgalmi mutatók (2000-2020) 34
5. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2001-ben (%) 35
6. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2011-ben (%) 35
7. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2020-ban 35
8. ábra: Állandó népesség nem és kor szerinti megoszlása Fegyverneken 2020-ban 37
9. ábra: Fegyvernek város lakossága iskolai végzettség szerint vármegyei és országos összehasonlításban 2011-ben 38
10. ábra: A népesség gazdasági aktivitás szerinti összetétele (%, 2001, 2011) 39
11. ábra: A foglalkoztatás ágazati szerkezete (fő, 2011) 40
12. ábra: Foglalkoztatottak megoszlása foglalkozási főcsoport szerint (%, 2011) 40
13. ábra: A munkanélküliek száma (fő, 2000-2020) 41
14. ábra: Álláskeresők aránya a munkaképes korú lakossághoz viszonyítva (%, 2020) 41
15. ábra: Ezer főre jutó gépkocsiállomány alakulása (2000-2020) 42
16. ábra: Nappali tagozatos tanulók és óvodások számának alakulása Fegyverneken (fő, 2001-2019) 47
17. ábra: Összehasonlító táblázat a foglalkoztatottak számáról szektoronként (%, 2001, 2011) 54
18. ábra: Mezőgazdasági vállalkozások aránya Fegyverneken (%, 2008-2010) 54
19. ábra: Működő vállalkozások megoszlása a szolgáltató ágazatokban (%, 2019) 56
20. ábra: A munkanélküliség alakulása Fegyverneken (2009-2020) 58
21. ábra: Regisztrált egyéni vállalkozók száma Fegyverneken (db, 2008-2020) 59
22. ábra: Fegyvernek Város Önkormányzatának költségvetési bevételei (ezer Ft, 2014-2019) 59
23. ábra: Helyi iparűzési adóbevételek alakulása (ezer Ft, 2014-2020) 60
24. ábra: A munkanélküliség aránya, összehasonlító ábra (%, 2010-2020) 61
25. ábra: Fegyvernek lakásállománya (db, 2005-2020) 62
26. ábra: Épített és megszűnt lakások Fegyverneken (db, 2000-2012) 62

Térképjegyzék

1. térkép: Fegyvernek megközelíthetősége közúton és vasúton 10
2. térkép: Lakónépesség szám 2019 év végén a Törökszentmiklósi járásban (fő) 10
3. térkép: A Törökszentmiklósi járás elhelyezkedése a vármegye járási rendszerében 11
4. térkép: A Törökszentmiklósi járás elhelyezkedése és települései 13
5. térkép: A Fegyverneken illetékes intézmények központjai 14
6. térkép: Magyarország funkcionális térségei 16
7. térkép: Fegyvernek az Országos Szerkezeti Terven 20
8. térkép: Települést érintő országos övezetek 22
9. térkép: Települést érintő egyéb országos övezetek 23
10. térkép: Fegyvernek elhelyezkedése Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 25
11. térkép: Fegyverneket érintő térségi övezetek 26
12. térkép: Fegyvernek és szomszédos települései 28
13. térkép: Részlet Magyarország térképéről, Fegyvernek megjelölésével 68
14. térkép: Szolnok- Túri-sík kistáj 69
15. térkép: Fegyvernek és környékének vízrajza 70
16. térkép: Fegyvernek és környékének térképe 1806-1869 között 72
17. térkép: Fegyvernek és környékének tájhasználati térképe 73
18. térkép: Fegyvernek és környékének Natura 2000-es területei 74
19. térkép: Fegyvernek és környékének nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területei 75
20. térkép: Fegyvernek és környékén az ökológiai hálózat területei 76
21. térkép: Habsburg Birodalom korabeli térkép (1763-1787) 80
22. térkép: Habsburg Birodalom korabeli térkép (1806-1869) 81
23. térkép: Magyar Királyság korabeli térkép (1869-1887) 81
24. térkép: A település napjainkban 82
25. térkép: Fegyvernek városrészei 82
26. térkép: Fegyvernek szegreátum áttekintő (szegregációs mutató 30% felett) 2011 86
27. térkép: Fegyvernek szegregátum áttekintő (szegregációs mutató 35% felett) 87
28. térkép: Fegyvernek és környezetének közlekedési hálózata 95
29. térkép: M4 gyorsforgalmi út nyomvonala Törökszentmiklós és Püspökladány között 95
30. térkép: Fegyvernek és közvetlen környékének városi közúthálózata 96
31. térkép: Fegyvernek autóbusz megállóhelyei 100
32. térkép: Kerékpárút a Szent Erzsébet úton 103
33. térkép: Fegyvernek közigazgatási határán belül található vízbázis védőterületek felszíni vetülete 105
34. térkép: Jelentős belvízi elöntések (2016. március) 115
35. térkép: Fegyvernek és környékének felszín alatti vízszint térképe 116
36. térkép: A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják 123
37. térkép: Az elmúlt 30 nap földrengései (2021.11.05.) 123
38. térkép: Magyarországi belvíz veszélyeztetettségi térkép 124
39. térkép: Fegyvernek város értéktérképe 134
40. térkép: Fegyvernek város problématérképe 135
41. térkép: Fegyvernek városrészei 136
42. térkép: Fegyvernek – Városmag térképe 138
43. térkép: Fegyvernek – Szapárfalu városrész térképe 141
44. térkép: Fegyvernek – Turisztikai I- II. zóna térképe 143
45. térkép: Fegyvernek – Ipari- Gazdasági terület térképe 145
46. térkép: Fegyvernek szegregátumai 148
47. térkép: 30% feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek 149
48. térkép: 35% feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Fegyvernek 150
49. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe 151
50. térkép: A 2. számú szegregátum térképe 152
51. térkép: A 3. számú szegregátum térképe 152

52. térkép: A 4. számú veszélyeztetett terület térképe 153
53. térkép: Az 5. számú veszélyeztetett terület térképe 154
54. térkép: A 6. számú veszélyeztetett terület térképe 154

Bevezetés

Az ITS egy középtávú, a területi alapú és szemléletű tervezést figyelembe véve készülő középtávra, hat-nyolc évre szóló dokumentum, amelynek legfontosabb célja, hogy megalapozott stratégiai alátámasztást nyújtson Fegyvernek jövőbeli tervezett fejlesztési elképzelései számára. Az integrált településfejlesztési stratégia nemcsak az önkormányzati, hanem a településen más szereplők által megvalósítani tervezett fontosabb fejlesztési elképzeléseket foglalja keretbe. Az elkészítését széleskörű projektgyűjtés és partnerségi egyeztetés előzte meg.

A tervezés kereteit alapvetően a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet szabja meg, amely rendelet szabályozza az ITS-en túl a településfejlesztési koncepciók készítésének főbb szempontjait is. A tervezési folyamat Európai Unió-s támogatással, a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-JN1 - Élhető települések pályázati felhívás keretében valósul meg. A hivatkozott kormányrendelet mellett ennek megfelelően a tervezés során ezért figyelembe vételre kerültek a pályázati felhívásban, a felhíváshoz mellékelt tervezési segédletben, a Városfejlesztési Kézikönyvben és azok mellékleteiben foglaltak is. Emellett természetesen figyelembe vételre kerültek az EU-s és a hazai szakpolitikák, tervezési keretek és dokumentumok, illetve a releváns debreceni stratégiák, koncepciók és tervek is. A tervezés során az alábbi két részdokumentum készül el:

- Megalapozó Vizsgálat
- Integrált Településfejlesztési Stratégia

Az ITS célja, hogy a stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő az elkövetkező 6-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A tervezési munka, a stratégia akkor tekinthető eredményesnek, ha hozzájárul ahhoz, hogy

- a település összességében a lehető legnagyobb mértékben használja ki fejlődési potenciálját a 2022-2030 közötti időszakban;
- olyan módon kerül kialakításra, hogy azt a lehető legnagyobb mértékben tudják támogatni az EU Strukturális és Beruházási alapjainak forrásai, így a város optimálisan képes kihasználni az EU 2017–23 közötti, illetve 2024 utáni időszakának fejlesztési lehetőségeit;
- a stratégiába foglalt tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul a 2021. évet követő időszakban;
- az ITS a város működésének különböző szereplői közti kommunikáció eszközévé válik, s így céljai és projektjei széles körű támogatást élveznek a város társadalmi és gazdasági szereplőinek körében,
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban folyó egyes fejlesztési tevékenységek – függetlenül azok finanszírozóitól, illetve tulajdonosaitól - egymással térben és időben összehangoltan valósuljanak meg, erősítve ezzel az egyes fejlesztési célú beavatkozások hatását;
- a közszféra fejlesztései mellett ösztönzi a magánszféra befektetéseit is.

Jelen kötet a Megalapozó Vizsgálatot tartalmazza, amely a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően három fő részből áll: helyzetfeltárás, helyzetelemzés és helyzetértékelés. A Megalapozó Vizsgálat célja, hogy megfelelő és valós kiinduló alapot szolgáltasson a koncepció és az ITS megalkotásához annak érdekében, hogy a koncepció és a stratégia céljai és intézkedései reálisan kerülhessenek megfogalmazásra a tényleges szükségletekre reagálva. A helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkarészek elkészítésekor a KSH adatai mellett (elsősorban a 2011. évi népszámlálás adataira támaszkodva) aktívan felhasználásra kerületek az önkormányzati adatbázisok is, emellett interjúzásra és helyszíni adatgyűjtésre is sor került, valamint a településrészek és szegregátumok esetében a KSH külön adatsort szolgáltatott.

1 Helyzetfeltáró munkarész

1.1 Településhálózati összefüggések és térségi kapcsolatok, a város helye a településhálózatban

1.1.1 A település térségi szerepe

Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok vármegye szívében található, a település a Nagykunságban fekszik. Budapesttől körülbelül 150 km-re, keletre fekvő kisváros. Budapest felől az M0-ás autópályán, illetve a 4. számú főúton. A megyeszékhelytől, Szolnoktól körülbelül 35 km-re található, ahonnan a 4. számú úton, illetve vonaton is megközelíthető. Fegyvernek a Törökszentmiklósi járáshoz tartozó település, a vármegye 14. legnépesebb városa.

1. térkép: Fegyvernek megközelíthetősége közúton és vasúton

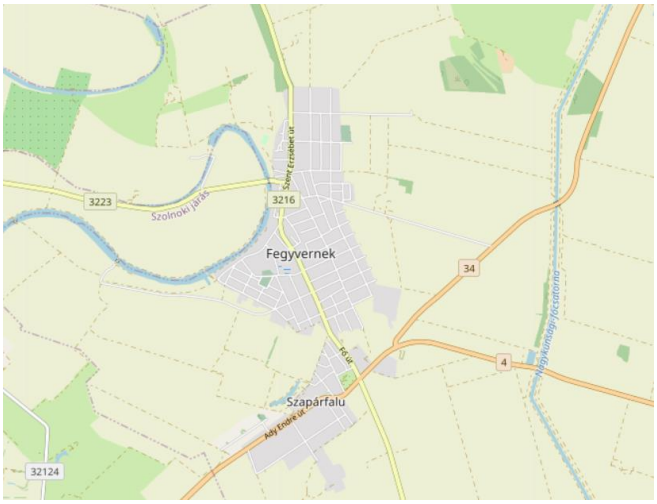

Forrás: OpensStreetMap

A város Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságának (a 2011-es népszámlálás adatai alapján) közel 1,67%-át teszi ki.

2. térkép: Lakónépesség szám 2019 év végén a Törökszentmiklósi járásban (fő)

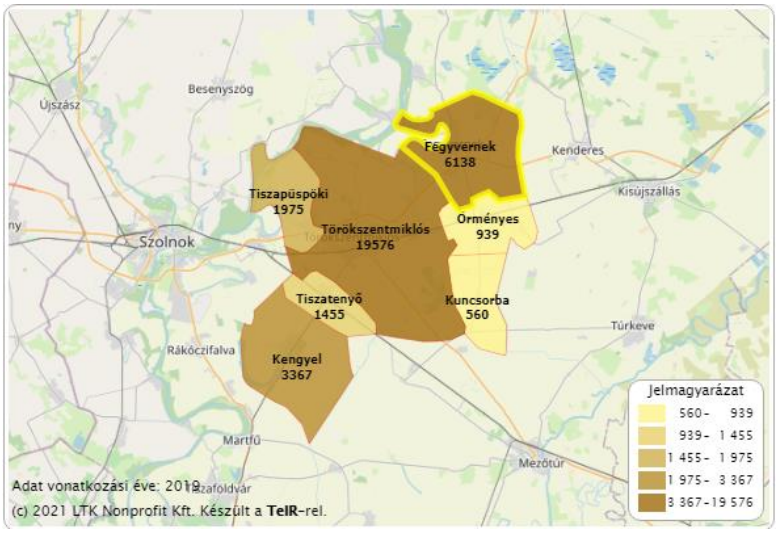

Forrás: TeIR

Fegyvernek vármegyei szerepköre nem tekinthető jelentősnek, Fegyvernek városról sem a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2030), sem Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) nem tesz említést, mint vármegyei vagy térségi szerepkörrel rendelkező település.

Fegyvernek tehát ezen szempontok alapján nem rendelkezik országos és jelentős regionális szerepkörrel.

3. térkép: A Törökszentmiklósi járás elhelyezkedése a vármegye járási rendszerében

Járás	Település, db (2020.01.01.)	Lakónépesség, fő (2019.01.01.)
Jászapáti	9	31 298
Jászberényi	9	51 416
Karcagi	5	40 628
Kunhegyesi	7	19 612
Kunszentmártoni	11	33 505
Mezőtúri	5	25 862
Szolnoki	18	114 801
Tiszafüredi	7	18 493
Törökszentmiklósi	7	34 392
összesen	*78*	*370 007*

Forrás: TERPORT

A Törökszentmiklósi járás összesen 7 településből – köztük két városból – áll, területe 464,57 km^2, népessége 33695 fő a 2021. év eleji adatok szerint.

1. táblázat: Törökszentmiklósi járás települései

Település	Rang (2021. január 1.)	Terület (km^2)	Népesség (2021. január 1.)
Törökszentmiklós	járásszékhely város	185,16	19400
Fegyvernek	**Város**	**71,48**	**6038**
Kengyel	község	79,14	3336
Kuncsorba	község	33,63	559
Örményes	község	34,13	949
Tiszapüspöki	község	37,45	1974
Tiszatenyő	község	23,55	1439

Forrás: KSH

1.1.2 A település vonzáskörzetének és funkcióinak bemutatása, elemzése

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében 2013. január 1-jétől a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. A helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Illetve 2020. január 1-től a helyi önkormányzat - törvényben meghatározott esetekben - az állammal kötött megállapodás alapján elláthat állami feladatokat. A megállapodásban rendelkezni kell a feladatellátás finanszírozásáról. A megállapodás közigazgatási szerződésnek minősül.

A feladatok eredményes megoldása érdekében az Önkormányzat együttműködik a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzattal és részt vesz több önkormányzati társulásban is.

A város funkcionális vonzáskörzete korlátozott a környező településekre. A térség községei számára az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer alapján a köz- és szakigazgatási funkciókat nem Fegyvernek látja el.

A településnek viszonylag korlátozottak a városi funkciói. A járáson belül Törökszentmiklós dominanciája az elsődleges. A szomszédos településekre gyakorolt hatása leginkább a közösségi (könyvtár, művelődési ház), valamint a humán szolgáltatások által (pl. általános iskola, gyógyszertár, fogászati szakrendelés) mérhető.

2. táblázat: Fegyvernek települési funkciói

Funkció	Települési	Településen átnyúló
Igazgatási	Fegyverneki Polgármesteri Hivatal	
Oktatás	Fegyverneki Tiszavirág Óvoda és Bölcsőde	Orczy Anna Általános Iskola (egyházi fenntartású) Móra Ferenc Általános Iskola Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat
Kultúra		Egyházak Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár
Egészségügy	Háziorvosi rendelő	Gyógyszertár Fogászati szakrendelés
Szociális	Csorba Mikro- Térségi Szociális Alapszolgáltatási Központ	Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Funkció	Települési	Településen átnyúló
	Fegyverneki Tiszavirág Óvoda és Bölcsőde	
Kereskedelem	Kereskedelmi üzletek	Piac, vendéglátó egységek, egyéb szolgáltatások

2013. január 1-jétől átszerveződött Magyarország közigazgatása. A parlament 2012. június 25-ei döntésével elfogadta a 2012. évi CXIII. törvényt a járások kialakításáról. A közigazgatás alapegysége a települési önkormányzat mellett a járás lett. A közigazgatási reform hatására 9 járás jött létre Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén a következő központokkal: Jászapáti, Jászberény, Karcag, Kunkegyes, Kunszentmárton, Mezőtúr, Szolnok, Tiszafüred, Törökszentmiklós.

4. térkép: A Törökszentmiklósi járás elhelyezkedése és települései

Forrás: TERPORT

A Törökszentmiklósi Járási Hivatal illetékességi területe: Törökszentmiklós, Fegyvernek, Kengyel, Kuncsorba, Örményes, Tiszapüspöki, Tiszatenyő.

A járási törvény több mint 80 db törvényi szinten szabályozott államigazgatási feladatot határozott meg a járások számára. A járási hivatal legfontosabb feladata a vármegyei szintnél alacsonyabb szinten intézendő államigazgatási feladatok ellátása, melynek keretében elsősorban okmányirodai feladatokat, gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését veszi át a településektől.

5. térkép: A Fegyverneken illetékes intézmények központjai

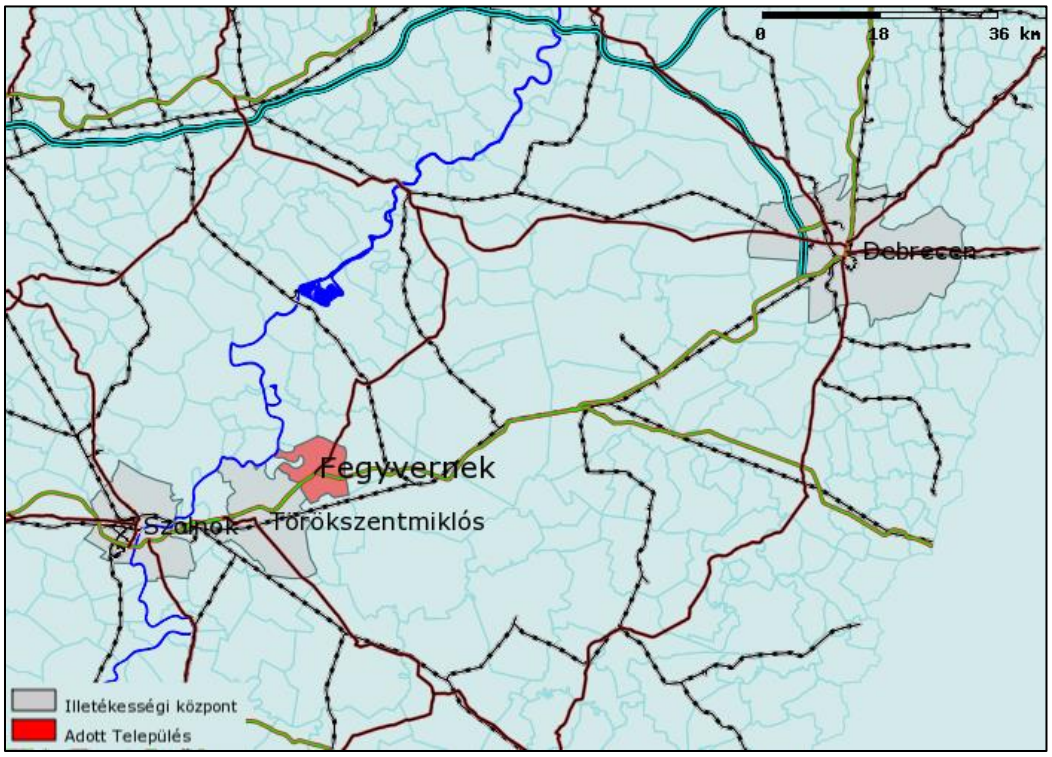

Forrás: TeIR

3. táblázat: A Fegyverneken illetékes intézmények központjai, távolságuk a várostól

Intézmény típusa	Központ	Eljutási idő * (Óra:Perc)	Távolság (km)
Építésügyi Hivatal	Szolnok	0:32	32,5985
Építésügyi körzetközpont	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	Szolnok	0:32	32,5985
Gyámhivatal	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
Járási Hivatal	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
Katasztrófavédelmi kirendeltség	Szolnok	0:32	32,5985
Kerületi Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatal	Szolnok	0:32	32,5985
Kistérségi ÁNTSZ	Szolnok	0:32	32,5985
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség	Szolnok	0:32	32,5985
Körzeti Földhivatal	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
Vármegyei földhivatal	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága	Szolnok	0:32	32,5985

Intézmény típusa	Központ	Eljutási idő * (Óra:Perc)	Távolság (km)
Vármegyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Debrecen	1:37	100,21192
Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei Kormányhivatal Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság	Debrecen	1:37	100,21192
Vármegyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága	Szolnok	0:32	32,5985
Vármegyei népegészségügyi szakigazgatási szerv	Szolnok	0:32	32,5985
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerveinek Munkavédelmi Felügy.	Szolnok	0:32	32,5985
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkaügyi Felügy.	Szolnok	0:32	32,5985
Munkaügyi központ kirendeltsége	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
NeKI Kirendeltség	Szolnok	0:32	32,5985
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Vármegyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága	Szolnok	0:32	32,5985
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Adó Főigazgatósága	Debrecen	1:37	100,21192
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága	Debrecen	1:37	100,21192
Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság	Szolnok	0:32	32,5985
Polgármesteri hivatalok	Fegyvernek	0:0	0
Rendőrkapitányság	Törökszentmiklós	0:10	9,4545
Szociális és gyámhivatal	Szolnok	0:32	32,5985
Városi Bíróság	Szolnok	0:32	32,5985
Vízügyi Igazgatóság	Szolnok	0:32	32,5985

Forrás: TeIR *Az elérési idők meghatározása során az országos közúthálózaton, illetve a belterületen a KRESZ által meghatározott általános sebességkorlátozásokkal (130, 110, 90, 50 km/h) számoltunk.

A városba dolgozni főként Törökszentmiklós, Örményes, Kuncsorba, Tiszabő települések lakosai járnak be, míg a Fegyvernekiek Törökszentmiklós, Szolnok, Mezőtúr, Kecskemét, Jászberény, Jászfényszaru, Karcag településekre járnak el leginkább dolgozni a tapasztalatok alapján. Közlekedésre főként buszt, illetve saját gépjárművet vagy vonatot vesznek igénybe az ingázók.

1.2 Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót** (Nemzeti Fejlesztés 2030) az Országgyűlés, 1/2014 (I.3.) határozatával fogadta el. A dokumentum a korábban bevett gyakorlattól eltérően, az Országos Fejlesztési Koncepciót és a Területrendezési Tervet egységesen megjelenítve, integráltan kezelve készült el. A tervdokumentum a fenntartható fejlődés, a jövő nemzedékek lehetőségeinek védelme és a nemzeti erőforrásainkkal való hosszú távú felelős gazdálkodás jegyében készült. A koncepció a megyei jogú városok szintje alatt többnyire nem említ településneveket. Fegyvernek nem szerves része a közelben elhelyezkedő agglomerációknak.

Az OFTK megállapítása, hogy a térszerkezet átalakulásának nyertesei a nagyobb városok, a jelentősebb és versenyképesebb vidéki városok – különösen a nagyvárosok –, melyek szigetszerűen emelkednek ki környezetükből. Magyarország gazdasági magterülete egyértelműen Budapest központú, amelyet a következő térkép is jól mutat. Egyetlen mérhető, elkülönült ellenpólusa a Nyíregyházi-Debreceni gazdasági tengely.

Fegyvernek, mint jó mezőgazdasági adottságú terület jelenik meg a funkcionális térségek bemutatásánál, de nem tartozik egyik gazdasági-technológiai magterülethez sem.

6. térkép: Magyarország funkcionális térségei

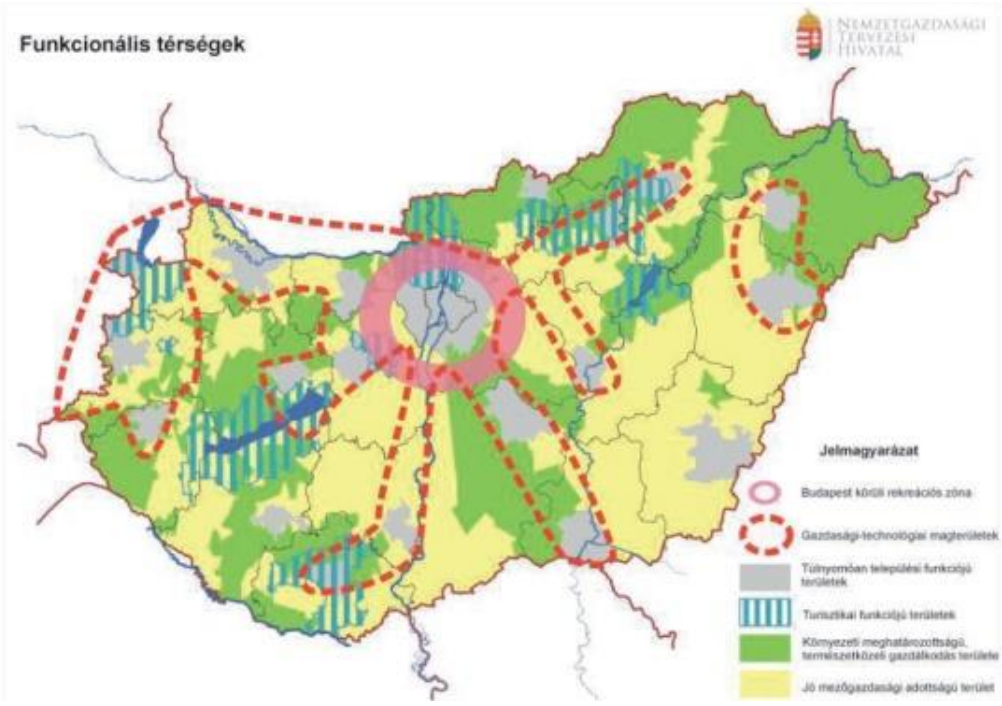

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (Nemzeti Fejlesztés 2030)

Ugyanakkor sajátos megközelítésben kerül megemlítésre, hogy a roma népesség térszervező erővé vált olyan járásokban, településeken, ahol az országos átlagot (3,18%) kétszeresen meghaladó a roma népesség aránya – ez Törökszentmiklós járásra is igaz. Emellett ezen térségeket hangsúlyosabban jellemzi a foglalkoztatás-hiányosság, illetőleg a szociális segélyben részesítettek magas aránya. Az egészségügyi és szociális helyzet mellett ezen térségekben még kritikusabbá vált a közbiztonság is, és ez tartós társadalmi feszültséghez vezetett.

Az OFTK-ban megfogalmazott jövőkép - *„A cél egy olyan harmonikus és fenntartható társadalmi-gazdasági-környezeti térszerkezet és területi rendszer létrejötte, amely a helyi adottságokra épülő, saját arculattal és identitással rendelkező térségekben szerveződik, amely szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe, s*

amelyben a társadalom számára az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek jelentős területi egyenlőtlenségek" - érvényes az Észak-Alföldi régióra is.

A területfejlesztési politikában érvényesítendő területi szempontú meghatározó alapelvek: a szubszidiaritás és decentralizáció, a valós térszerveződéseket követő térségi és táji szemlélet, a rendszerszemlélet – programozás – integrált fejlesztések, a hatékonyság és koncentráció, a fenntarthatóság, biztonság, a nyilvánosság, partnerség, az átláthatóság, monitoring és értékelés.

Az OFTK a nemzeti jövőképet az alábbiak szerint fogalmazza meg:

Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal. Ennek elérése érdekében négy átfogó célt tűz ki: értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés; népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom; természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme; térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Hosszú távra (2014-2030) az alábbi átfogó és specifikus célokat fogalmazza meg:

- Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
  - Versenyképes, innovatív hálózati gazdaság
  - Életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás
- Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
  - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
  - Kreatív tudás-társadalom, piacképes készségek, K+F+I
  - Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció
  - Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
  - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme
- Téségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet
  - Az ország makroregionális szerepének erősítése
  - Többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
  - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
  - Kiemelkedő táj értékű térségek fejlesztése
  - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
  - Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

1.2.2 Kapcsolódás a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

A ***Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Koncepció 2021-2030*** című dokumentum a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól) alapján került kidolgozásra, amely meghatározza a koncepció tartalmi követelményeit, struktúráját. A vármegye átfogó jövőképét, valamint célrendszerét Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Közgyűlése a 11/2021. (III.30.) számú közgyűlési határozatában miniszteri elfogadásra jóváhagyta.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye fejlesztési koncepció beavatkozási logikája: a térségek nem azonos mértékű és ütemű dinamizálása a területi ás társadalmi különbségek foglalkoztatás bővítésén keresztül történő felszámolása érdekében. Átfogó célként a vármegye társadalmi-gazdasági súlyának és belső kohéziójának erősítését tűzte ki.

Három **átfogó cél**t fogalmaz meg:

- Bővülő gazdaság – Kapcsolódás a makrogazdasági fejlődési tengelyekre
- Éltető és élhető környezet – Társadalom – kultúrtájak dinamikus egyensúlya
- Emelkedő közjó – Gyarapodó – együttműködő társadalom

Területi célok:

T1) Új növekedési övezet – Jászság és a szolnoki településegyüttes Budapest kiteljesedő erőterében

T2) Felzárkózó Tiszántúli térségek – Új lehetőségek a belső periférikus helyzet felszámolására

T3) Formálódó Tisza-Ökorégió – Nemzetközi együttműködés a fenntartható Tisza-völgyért

A **Koncepció specifikus céljai** jellegükből adódóan nem kötődnek térségekhez:

S1) Építő munka – A munkába állás feltételeinek fejlesztése a gazdasági növekedés, valamint a területi és társadalmi felzárkózás érdekében

S2) Értékőrző tájhasználat – Megújuló agrárium és kiteljesedő természetközeli turizmus

S3) Vonzó települések – Komfortosodó városok, községek

S4) Érvényesülő közakarat – A helyi társadalom bevonása a fejlesztéspolitika alakításába

A vármegye horizontális céljai:

H1) Hálózatosodás – Együttműködő gazdaság és társadalom

H2) Bővülő foglalkoztatottság – A munkahelyteremtés és a munkavállalás tudatos ösztönzése

H3) Növekvő energiahatékonyság – Az energiatermelés és -felhasználás racionalizálása

H4) Hozzájárulás a fenntarthatósághoz – A működőképesség jövőbeni megőrzésének támogatása

A Koncepció térszerkezeti jövőképe alapján a Törökszentmiklósi járás dinamizálódó fejlődési utat járhat be. Fegyvernek a potenciális M4 tengely települései közé tartozik.

A Koncepció a járások részére is fogalmaz meg fejlesztési irányokat. Ezek közül Fegyverneket az összehangolt közmű- és településfejlesztés, illetve a térség külső és belső elérhetőségének átfogó fejlesztése érinti.

A ***Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2021-2027*** című dokumentum ezek alapján elkészült, melyet a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés 12/2021. (III.30.) számú határozatával elfogadott.

A Program Fegyverneket név szerint egy prioritásában említi az alábbiak szerint:

P1 Növekvő versenyképesség

P1.1 Az elérhetőség javítása, kiemelten az M4 továbbépítése

P1.1.2 A megyén belüli térségi összeköttetést biztosító főutak fejlesztése (34. sz. Fegyvernek-Tiszafüred teljes felújítása)

1.2.3 Egyéb térségi fejlesztési koncepciókhoz, programokhoz való kapcsolódás

A **Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 1.0 változat** című dokumentumot a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés 33/2021. (VI.30.) számú határozatával elfogadta. A kitűzött fejlesztési célok megvalósításában hangsúlyosan van jelen a térségi szemlélet.

Hat térkategória került kialakításra. Fegyvernek a TK4 Karcag és térsége – Tiszafüred és térsége (Karcagi járás 5 települése + Fegyvernek + Túrkeve, Tiszafüredi járás 7 települése) egységbe került, mely várhatóan a fejlesztési célterület és a kiemelt kedvezményezettek fejlesztései forrásfelhasználási módot alkalmazhatja.

Jász-Nagykun-Szolnok megye Szakképzés-fejlesztési Koncepciója 2016-ban felülvizsgálatra, átdolgozásra került.

A fejlesztési koncepció alapvető tézisei, alapelvei, céljai a következők, amelyek megvalósításában Fegyvernek oktatási intézményei is részt vesznek a számukra releváns esetekben:

- A tényleges tanulói létszámhoz arányos a feladatellátási helyek számának csökkentése legalább olyan mértékig, hogy a kihasználtsági mutató a 70%-ot elérje.
- A Szt. 84.§.-a adta lehetőségek kihasználása az állami szakképzési rendszerbe bevonható tanulók létszámának preferálásával.
- Gimnáziumi képzésben résztvevők felvételi rendszerének változtatása.
- Szakközépiskolai képzésben résztvevők ösztöndíj rendszerének kiszélesítése.
- Fentiek együttes, kombinatív alkalmazása
- A lehető legtöbb tanulót érintő szakmák gyakorlati képzését kell támogatni a központi beruházásokkal (modulok prioritási sorrendjének felállítása)
- A legkönnyebben elérhető helyszíneken szükséges a fejlesztéseket elhelyezni.
- A csúcstechnológiás gépek beszerzését kell támogatni.
- A párhuzamosságokat el kell kerülni a nagy értékű beruházásoknál – kiegészíthetőség.
- Olyan beruházásokat kell támogatni, amelyek esetében a lehető legnagyobb mértékben biztosítható a kihasználtság.
- Ki kell alakítani az egységes elbírálás szempontrendszerét annak érdekében, hogy ne az érdekérvényesítő képesség határozza meg a fejlesztések irányultságát, földrajzi elhelyezkedését.
- Olyan helyszínen kell megvalósítani a központi fejlesztéseket, ahol rendelkezésre áll az új technológiákat bemutató, használó és oktató kompetens humán-erőforrás.
- A beruházási tervek készítésekor figyelembe kell venni a vállalati képzőhelyeken már meglévő eszközparkot valamint azok fejlesztési irányát, meg kell vizsgálni a közös fejlesztések lehetőségét.
- Az újonnan betelepülő nagy létszámot foglalkoztató vállalkozókat például Jászfényszaru ThyssenKrupp, kapacitálni, illetve segíteni kell abban, hogy vállalati tanműhelyt létesítsenek munkaerő utánpótlásuk biztosítása, képzése, kondicionálása céljából.
- A humán-erőforrás fejlesztéseknek összhangban kell lennie az infrastrukturális fejlesztésekkel.

Fegyvernek adottságai függvényében (pl. szakképzés hiánya a városban) hozzájárul a célok eléréséhez.

A 2021-2027. évekre vonatkozó **Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégiát** (S3) a Kormány a 1428/2021. (VII. 2.) Korm. határozattal fogadta el.

Az S3-ban nyolc nemzetgazdasági prioritás jelöli ki azokat az intelligens szakosodási irányokat, amelyek esetében az erőforrások koncentrációja és a KFI fejlesztések ösztönzése jelentős versenyelőnyt képes biztosítani hazánk számára.

Az S3-ban továbbá két horizontális prioritás fogalmazza a készségek fejlesztésére és az üzleti környezet modernizálására vonatkozó célokat, amelyek a nemzetgazdasági prioritások hatékony megvalósítását támogatják. A prioritások céljaihoz a 2021-2027-es programozási ciklusban a támogatásban részesülő pályázatoknak hozzá kell járulnia.

1. ábra: Intelligens Szakosodási Stratégia prioritásai

Forrás: Intelligens Szakosodási Stratégia 2021-2027

Fegyvernek csak közvetve tud hozzájárulni a fenti prioritásokhoz.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény az alábbiak szerint határozza meg a területrendezési tervek fogalmát:

„5. § *c) területrendezési tervaz ország, illetve egyes térségek műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú, illetve nagy távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét*.

1.3.1 Országos Területrendezési Terv

Az Országgyűlés 2018. december 12-én elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt.

„1. § E törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.”

A fogalom meghatározások szerint „*az ország szerkezeti terve:* az OTrT. jóváhagyandó munkarésze, amely az országos területfelhasználás rendszerét, a települések térbeli rendjét, az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények térbeli rendjét, valamint ezek összefüggéseit határozza meg”.

3. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell a vármegyei területrendezési terv, a településfejlesztési terv, településrendezési terv és a településképi rendelet készítése és elfogadása során.

7. térkép: Fegyvernek az Országos Szerkezeti Terven

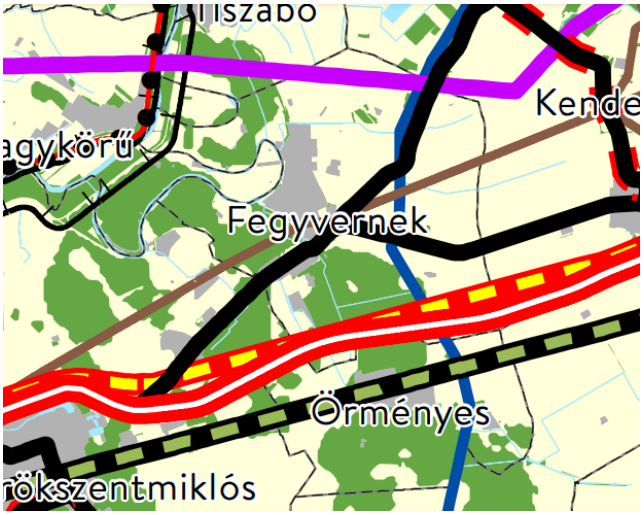

Forrás: OTrT térképrészlet

Települést érintő szerkezeti terület-felhasználási kategóriák:

Terület-felhasználás:

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség

- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

Települést érintő egyéb országos szerkezeti elemek:

- Országos jelentőségű közlekedési hálózatok
  - Gyorsforgalmi út
  - Főút
  - Nagy sebességű vasútvonal
  - Egyéb országos törzshálózati vasútvonal
- Országos jelentőségű vízi létesítmények
  - Elsőrendű árvízi fővédvonal
  - Országos jelentőségű csatorna

- Egyéb szerkezeti elemek, melyek érintik a települést:
    - Országos jelentőségű energetikai hálózat:
      - 750kV-os átviteli hálózat távvezetékeleme
      - Földgázszállító vezeték

Települést érintő országos övezetek:

Az Országos Területrendezési Terv tervlapjait a vonatkozó törvény tartalmazza, melyek a következőek:

- 3/1. melléklet az ökológiai hálózat magterületének övezetét, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét és az ökológiai hálózat pufferterületének övezetét,
- 3/2. melléklet a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét,
- 3/3. melléklet az erdők övezetét,
- 3/4. melléklet a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett településeket,
- 3/5. melléklet a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett településeket.

A jó termőhelyi adottságú szántók, az erdőtelepítésre javasolt terület, a tájképvédelmi terület, a vízminőség-védelmi terület, a nagyvízi meder és a VTT-tározók övezetét a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet rögzíti.

8. térkép: Települést érintő országos övezetek

3/1. Ökológiai hálózat magterületének övezete, a hálózat ökológiai folyósójának övezete és a hálózat pufferterületének övezete

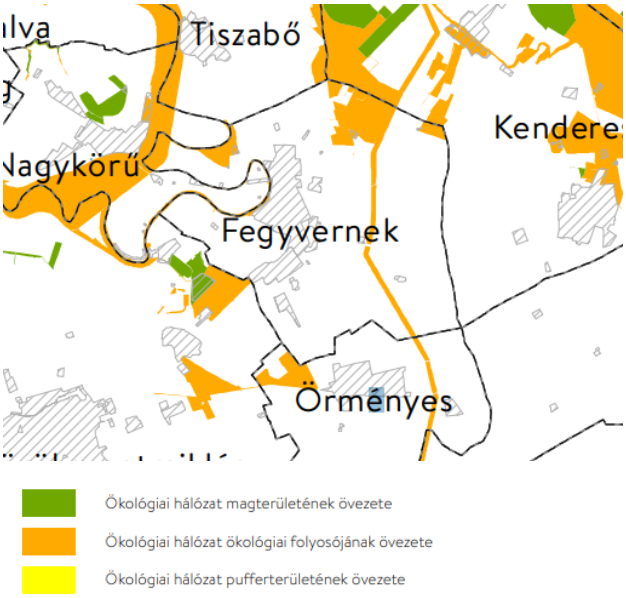

Ökológiai hálózat magterületének övezete
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

3/2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

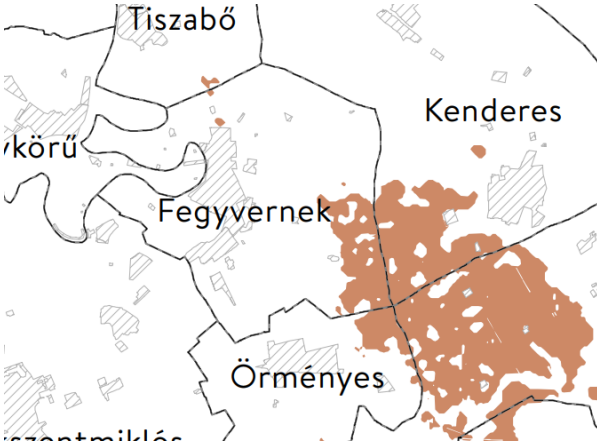

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

3/3. Erdők övezete

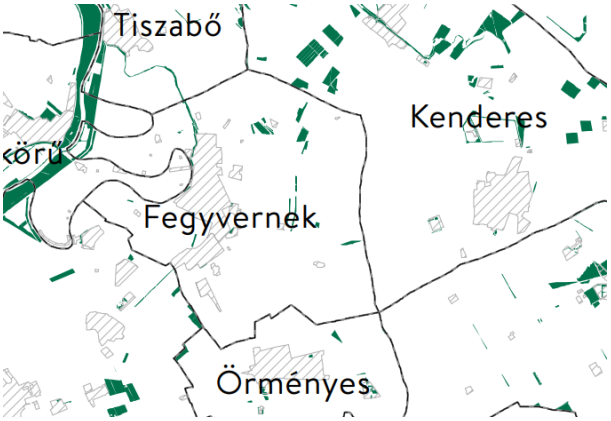

Erdők övezete

Forrás: OTrT térképrészlet (https://www.e-epites.hu/orszagos-teruletrendezesi-terv-terkepi-mellekletei-hatalyos-20190315-tol)

Országos ökológiai hálózat övezete a település közigazgatási határának északi, észak-nyugati részén található kisebb foltokban (3/1). Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete leginkább a terület keletirészén található nagyobb kiterjedésben (3/2). Erdők övezete jellemzően Tisza mentén található, egyéb helyeken apró foltokban jelenik csupán meg (3/3).

9. térkép: Települést érintő egyéb országos övezetek

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

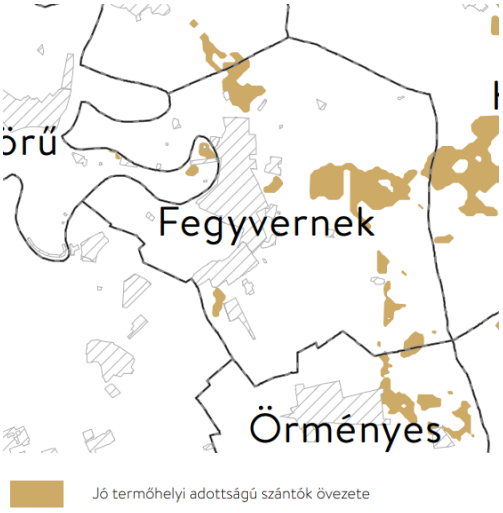

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

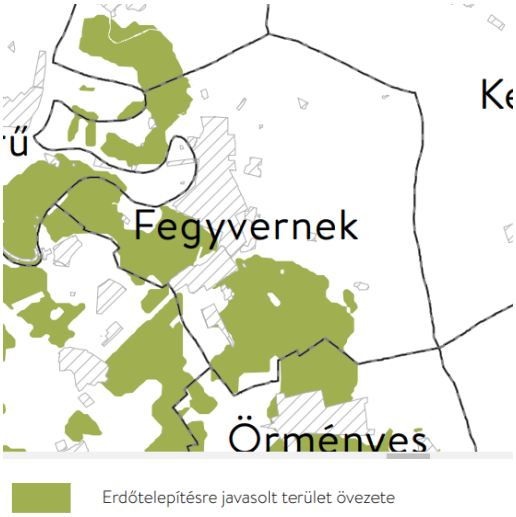

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Tájképvédelmi terület övezete

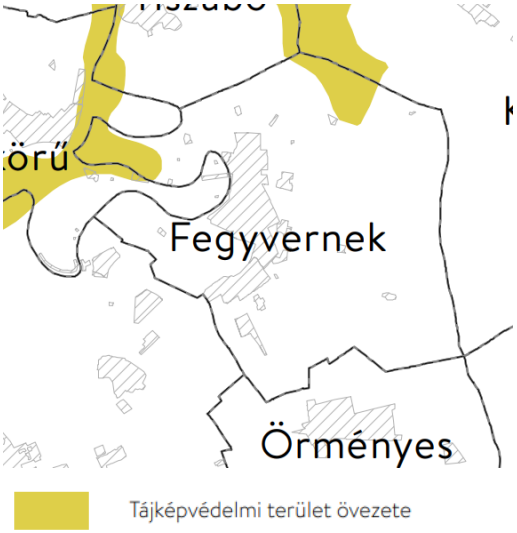

Tájképvédelmi terület övezete

Vízminőség-védelmi terület övezete

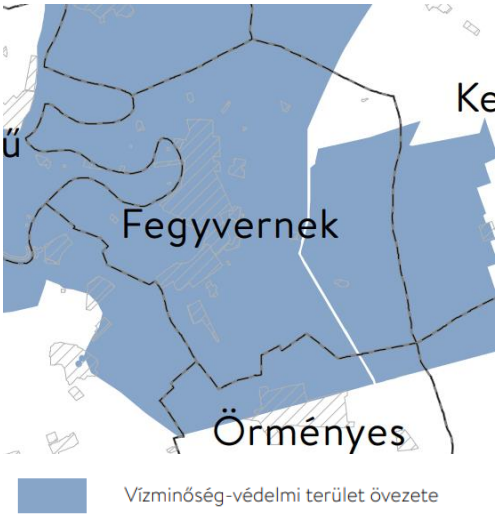

Vízminőség-védelmi terület övezete

Nagyvízi meder övezete

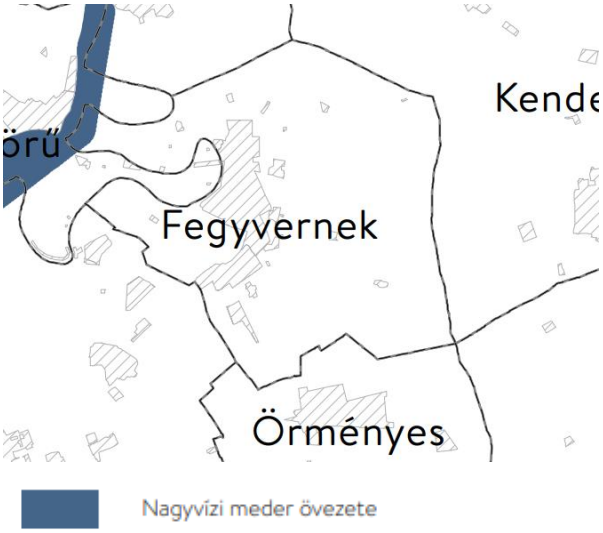

Nagyvízi meder övezete

Forrás: 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/pdf-terkepek)

Jó termőhelyi adottságú területek a település közigazgatási területének keleti és középső részén, erdőtelepítésre javasolt területek a déli és a nyugati részén, tájvédelmi terület a Tisza mentén és a közigazgatási terület északi részén, míg nagyvízi meder övezete szintén a Tisza mentén található. A településnek szinte az egész közigazgatási területe vízminőség-védelmi területbe tartozik.

1.3.2 Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve (3/2020. (V.13.) HMÖ rendelet)

A vármegye hatályos területrendezési terve Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területfejlesztési koncepciója, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye területfejlesztési stratégiája, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye fejlesztési prioritásai, valamint az OTrT Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei vonatkozásai alapján készült.

- Térségi szerkezeti terv települést érintő terület-felhasználási kategóriái:
    - erdőgazdálkodási térség
    - mezőgazdasági térség
    - települési térség
    - vízgazdálkodási térség
- Közlekedési hálózatok és létesítményeik:
    - főút (4, 34)
    - gyorsforgalmi főút
    - térségi szerepű összekötő út
    - nagysebességű vasútvonal
    - térségi kerékpárút
    - kompátkelőhely
- Közműhálózatok és létesítményeik:
    - 750 kV-os átviteli hálózat távvezeték
    - 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték
    - Földgázszállító vezeték
- Vízgazdálkodás létesítményei:
    - elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal

10. térkép: Fegyvernek elhelyezkedése Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében

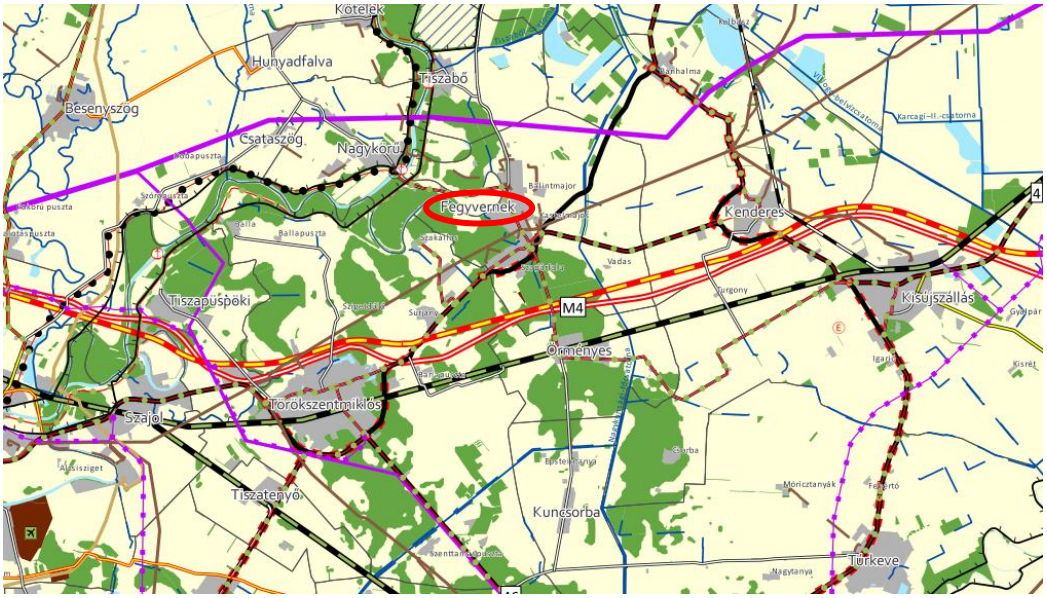

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területrendezési terve

Települést érintő térségi övezetek:

Fegyvernek északi-nyugati és észak-keleti részén, továbbá a közigazgatási határ nyugati, délnyugati részén ökológiai folyosó övezet található. Mag- és puffer terület nem található (3.1). Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek egyrészt apró foltokban, szórványosan, másrészt összefüggő nagyobb kiterjedésben a város terület keleti határában jelennek meg (3.2). Erdők övezete a terület észak-nyugati és déli határai mentén, míg erdőtelepítésre javasolt övezetek a terület a középső részében találhatóak (3.3). Északon és észak-nyugaton tájképvédelmi övezet húzódik (3.4). Fegyvernek közigazgatási területének szinte egésze a vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik (3.6). Apró foltban a nyugati csücsökben jelenik meg a nagyvízi meder övezete, míg VTT-tározó övezet nem található a területen (3.7). A település teljes területe ásványi nyersanyagvagyon övezetéhez tartozik, ezen belül szénhidrogén és CO2 bányatelek található itt (3.9). Rendszeresen belvízjárta terület csak az északi közigazgatási határ mentén található (3.10). Ártéri tájgazdálkodás a Tisza mentén, a nyugati részen található (3.14).

11. térkép: Fegyverneket érintő térségi övezetek

Ökológiai hálózat magterületének övezete, Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, Ökológiai hálózat pufferterületének övezete (3.1)

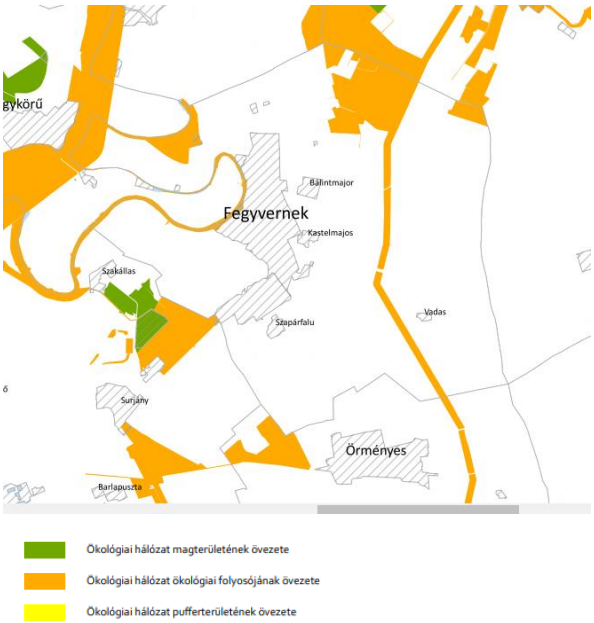

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, Jó termőhelyi adottságú szántók övezete (3.2)

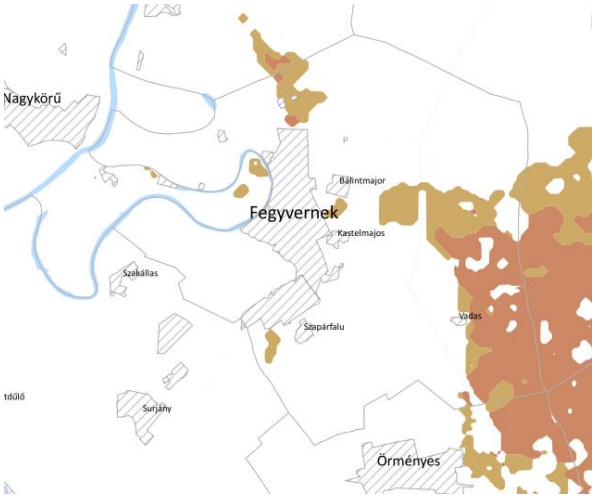

Erdők övezete, Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (3.3)

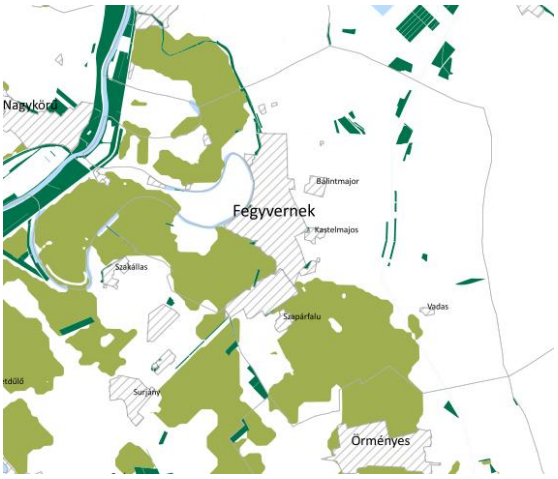

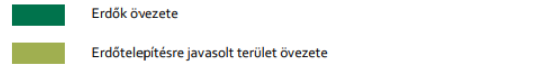

Tájképvédelmi terület övezete (3.4)

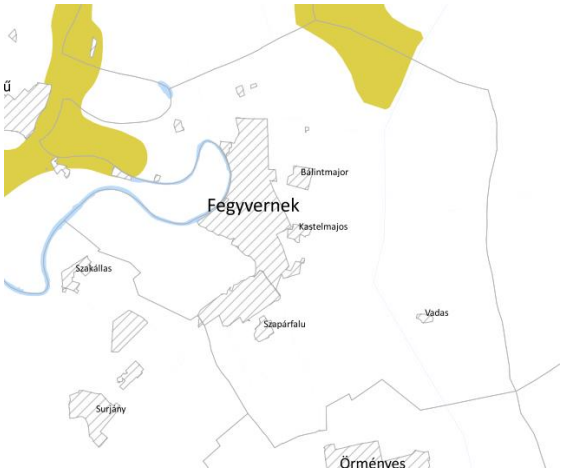

Vízminőség-védelmi terület övezete (3.6)

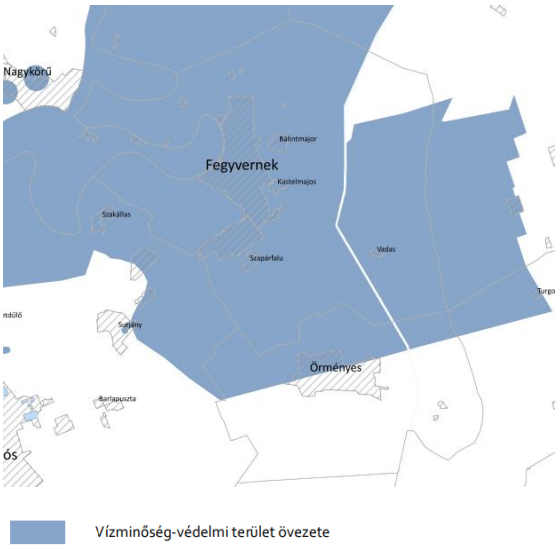

Nagyvízi meder övezete, VTT-tározók övezete (3.7)

Ásványi nyersanyagvagyon övezete (3.9)

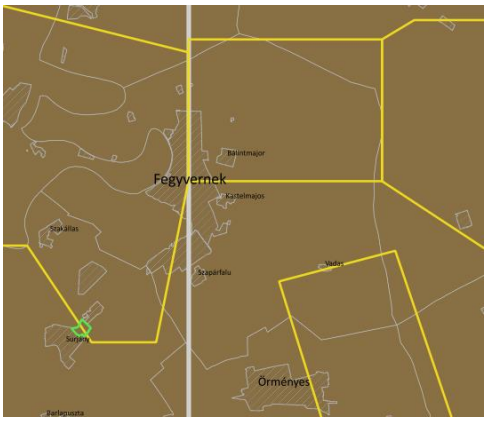

Rendszeresen belvízjárta terület övezete (3.10)

Ártéri tájgazdálkodás övezete (3.14)

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve (http://tfi.jnszm.hu/megyei-teruletrendezesiterv-2020majus15tolhatalyos/)

1.4 A szomszédos települések hatályos szerkezeti terveinek Fegyvernek település fejlesztését befolyásoló megállapításai

Fegyvernek a Jász-Nagykun-Szolnok megyében található Törökszentmiklósi kistérség része, amelynek központja Törökszentmiklós, és 8 település a tagja.

Közigazgatásilag a város 2013-tól a Törökszentmiklósi járáshoz tartozik, amelynek a székhelye Törökszentmiklós. Területe 464,54 km², népessége 33695 fő, népsűrűsége 73 fő/km² volt a 2021. év eleji adatok szerint. A járáshoz két város (a járásszékhely Törökszentmiklós és Fegyvernek), valamint öt község tartozik.

A 11. térkép Fegyvernek szomszédos településeit ábrázolja: Kenderes, Tiszabő, Nagykörű, Törökszentmiklós, Örményes településeket.

12. térkép: Fegyvernek és szomszédos települései

Forrás: www.maps.google.com

4. táblázat: Fegyvernek szomszédos települései és jellemzőjük

Település neve	
Kenderes	Kenderes a Karcagi járáshoz tartozik. Fegyvernekről megközelíthető a 4-es, illetve a 34-es számú főútvonalon is. A város nevezetességei közé tartozik a Halasy- Horthy- Kastély, a Horthy kripta, a Horthy Liget és a Tengerészeti múzeum. Az elmúlt időszakban számos beruházás valósult meg: többek között a könyvtári szolgáltatások fejlesztése, pedagógiai, módszertani reformot célzó informatikai infrastruktúra fejlesztése, valamint ivóvízminőség-javítás is. A jövőbeni fejlesztési célok között szerepel a települési környezetvédelmi infrastruktúra növelése, a szociális szolgáltatások infrastruktúrájának bővítése.
Nagykörű	Nagykörű a Szolnoki járás tagja. A város Fegyvernekről mellékúton közelíthető meg. A települést keleti oldalon a Tisza, valamint a Fegyverneki- Holt- Tisza veszi körül. A folyó ketté szeli a várost, de van lehetőség komppal való átkelésre. A város lakóinak fő megélhetési forrása a nagykörűi cseresznye, amelyet főként exportra termelnek, de egyre fontosabb szerepet tölt be a turizmus a város életében.
Örményes	Örményes Fegyvernekről mellékúton közelíthető meg. A községben a cukorrépa termesztésének hagyományai vannak, de jelentős a kalászos gabona és a zöldségfélék tenyésztése is. Nevezetességei közé tartozik a Glaser-kastély, a Bíró-kastély, a Kepich-kastély, valamint az Ökomenikus templom. A községben beruházások történtek az egészségügyi alapellátás, egészségházak és járóbetegellátás fejlesztése céljából, valamint folyamatban van az ökológiai gazdálkodásra történő átállás.
Tiszabő	Tiszabő mellékúton közelíthető meg Fegyvernekről. Egy 2009-es felmérés alapján Magyarország legszegényebb települése, ahol hatalmas a munkanélküliség. Tiszabőn korábban két beruházás történt, az egyik esélyegyenlőségi programokat, a másik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók lemorzsolódását csökkentő intézkedéseket támogatta. Ezeket követően megvalósult a Polgármesteri Hivatal és az Orvosi rendelő energetikai korszerűsítése.
Törökszentmiklós	Törökszentmiklós a Törökszentmiklósi járás székhelye. A városba a 4-es számú főút vezet. Jelentős a település mezőgazdasága, valamint arra élelmiszer- és feldolgozóipar épült. Nevezetességei a Szentháromság Római Katolikus Templom, a Református templom, az Almásy-kastély a Helytörténeti gyűjtemény és a strandfürdő.

1.5 Hatályos településfejlesztési döntések

1.5.1 A hatályos településfejlesztési koncepció és Integrált Városfejlesztési Stratégia megállapításai

Fegyvernek városa 2015-ben fogadta el (131/2015.(XI.26.) sz. önkormányzati határozat) a jelenleg is hatályos **Településfejlesztési Koncepcióját**.

A településfejlesztés elsődleges célja a munkahelyek teremtése és megőrzése. A helyben lévő gazdasági vállalkozások fejlesztése és új üzemek, gyárak letelepedésének ösztönzése.

A nagy múlttal rendelkező mezőgazdaság fenntartása, versenyképes mezőgazdasági vállalkozások ösztönzése. Az agrárszférához kapcsolódó egyéb feldolgozóipar megteremtése, fejlesztése. Az állattenyésztés fellendítése, a megtermelt takarmány felhasználása és az állattenyésztéshez kapcsolódó feldolgozó húsipar fejlesztése.

A településfejlesztés általános célja, hogy a városban élők életkörülményei, így

- a megélhetési viszonyok,
- a városi élet körülményei, mint a komfortosság, az esztétikai minőség, az egészséges és biztonságos környezeti feltételek
- jelentősen és tartósan javulnak úgy, hogy a fejlesztési erőforrások fennmaradjanak.

A város regionális szerepköre, politikai és földrajzi helyzete:

A város földrajzi helyzete erőforrás a település fejlődése terén.

Fegyvernek város Magyarország keleti részén, az Alföldön, az Észak-alföldi régióban, Jász- Nagykun- Szolnok megyében, a megyeszékhelytől mintegy 35 km-re, a törökszentmiklósi járásban található.

A településen halad keresztül a 4. számú főközlekedési út (Budapest - Szolnok - (Fegyvernek) - Debrecen - Nyíregyháza - Csop (Ukrajna), mely a kelet-nyugati irányú főutak közül a legjelentősebb nemzetközi tranzitforgalmat bonyolítja le.

A település térségi szerepének legjelentősebb állomása az M4 gyorsforgalmi út megépítése, mely a település megközelítését jelentősen befolyásolja. Az M4 gyorsforgalmi út Budapest - Szolnok- Fegyvernek - Debrecen útvonalon közvetlen kapcsolatot biztosít az M3 gyorsforgalmi úttal, illetve a nemzetközi kapcsolatok terén Romániával és Ukrajnával teremt közvetlen autópálya kapcsolatot.

A város az M4 gyorsforgalmi út megépítésével a tranzitforgalomból eredő előnyöket szeretné kiaknázni, a gyorsforgalmi útra alapozva logisztikai lehetőséget biztosítani, illetve a kiszolgáló létesítményeknek letelepedési lehetőséget biztosítani.

A gyorsforgalmi út megépülésével a térségi szerep is növekszik, mert a megközelítés feltételei nagymértékben javulnak, a munkába járási, illetve bejárási feltételek javulnak.

Továbbá érinti a települést a 34 számú főút Tiszafüred (Tisza-tó) irányában, a 3216 számú Fegyvernek – (Tiszaroff) Tiszafüredi, a 3223 számú Nagykörű (komp) – Fegyverneki és a 4204 számú (Örményes) Kuncsorba – Fegyverneki országos mellékút. Térségi szerep tekintetében közvetlen útkapcsolat van a Tisza-tó településeivel, illetve kistérségi szempontból jelentős Tiszabő, Tiszabura, Tiszaroff és Tiszagyenda útkapcsolata. A településről kiinduló mellékutak a térségi szerepet erősítik, mintegy közlekedési csomópontnak tekinthető Fegyvernek, melyet tovább fog erősíteni a megépülő M4 gyorsforgalmi út lehajtó csomópontja.

Közvetlen vasúti állomása nincs, a 100. számú vasúti fővonal (Budapest Nyugati - Szolnok- Debrecen - Nyíregyháza- Záhony - Csop) az örményesi vasútállomásról érhető el. A vasúti menetrendhez igazított tömegközlekedéssel biztosított a közlekedés.

Fegyvernek Város Integrált Városfejlesztési Stratégiával nem rendelkezik (IVS)

1.5.1.1 IVS által kitűzött középtávú célok megvalósulása (7-8 év)

Fegyvernek város IVS-sel nem rendelkezik, így a fejezet kidolgozása nem releváns.

1.5.2 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Az Étv. meghatározza a településrendezési szerződés jogintézményét:

„30/A. §(1) A települési önkormányzat egyes településfejlesztési célok megvalósítására településrendezési szerződést (a továbbiakban: szerződés) köthet az érintett telek tulajdonosával, illetve a telken beruházni szándékozóval (a továbbiakban együtt: a cél megvalósítója). A településrendezési szerződés közigazgatási szerződésnek minősül.

(2) A szerződés megkötése előtt a települési önkormányzat képviselő-testülete dönt a cél megvalósítója által készített telepítési tanulmánytervről annak hiánytalan benyújtásától számított 30 napon belül.

A település településrendezési szerződéseket eddig még nem kötött, ezek elsősorban a vállalkozások szerkezeti terv módosítási igénnyel rendelkező fejlesztéseihez kapcsolódhatnak a jövőben.

1.6 Településrendezési Tervi előzmények

1.6.1 Hatályban lévő településrendezési eszközök

Fegyvernek Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2013-ban döntött, hogy a megváltozott fejlesztési elképzelések, a település közigazgatási szerepköre és jogszabályi változások miatt új településrendezési tervet készíttet. A 114/2016. (X. 27.) önkormányzati határozattal elfogadott „Fegyvernek Város településszerkezeti terv" című dokumentumot 2020-ban módosították az M4 gyorsforgalmi út nyomvonala miatt. A módosítást a 13/2021. (I.13.) számú önkormányzati határozattal fogadták el.[1]

A Településrendezési terv eljárásrendjében és tartalmában is a Kormány 314/2012. (XI.8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormányrendelete alapján készült.

Fegyvernek város közigazgatási területe beépítésre szánt, és beépítésre nem szánt területekre tagozódik. A beépítésre szánt területek túlnyomó része a település belterületén helyezkedik el, ezeket jellemzően településközpont vegyes terület, lakóterület (falusias, kertvárosias), kereskedelmi – szolgáltató gazdasági terület, valamint ipari-gazdasági, továbbá különleges terület területfelhasználási kategóriákba sorolja a terv.

A hatályos Településszerkezeti Terv a Településfejlesztési Koncepció (131/2015. (XI.26.) sz. határozat) hosszú távú célkitűzéseinek megfelelően, az önkormányzati egyéb településrendezési döntései alapján készült. A terv kijelöli a meglévő és tervezett beépítésre szánt és beépítésre nem szánt terület-felhasználási egységeket, a meglévő és tervezett közlekedési hálózatot, a táj-, természet-, környezetvédelemmel, örökségvédelemmel kapcsolatos továbbtervezésnél figyelembe veendő elemeket.

A jelenleg hatályos településrendezési terv az alábbi módosításokat tartalmazza:

Beépítésre szánt területek:

- Különleges szabadidős, rekreációs terület
- Gazdasági területek
    - Ipari, gazdasági terület
        - Külterületen meglévő iparterület fejlesztési területe
        - Külterületen új iparterület kijelölése
- Különleges, állattartó terület
    - Különleges, állattartó terület
        - Külterületen meglévő állattartó telep fejlesztési területe

Beépítésre nem szánt területek:

- M4 gyorsforgalmi út kijelölése, általános mezőgazdasági területből közúti közlekedési terület
- Zöldterület
    - Zöldterület, közpark területe
        - Belterületen, a Vajda utca melletti zöldterület fejlesztése
- Különleges, beépítésre nem szánt temető terület
    - Temető területe
        - Belterületen, a Csonkatornyi temető bővítési területe, a külterületi Annaházi temető bővítési területe
- Vízgazdálkodási terület (belvízgyűjtő, záportározó)
- Gazdasági erdőterületek
- Védelmi erdőterület

[1] A határozatot a Fegyvernek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete hatáskörében eljáró polgármester fogadta el a 478/2020. (XI.3.) Kormányrendeletben elrendelt vészhelyzet miatt.

Fegyvernek Város Önkormányzatának Képviselőtestülete A Helyi Építési Szabályzatról a 1/2021. (I.13.) számú önkormányzati rendelettel módosított változata a hatályos, mely egységes szerkezetbe foglalja a jelenlegi szabályozási elemeket, előírásokat.

A HÉSZ tartalmazza az általános leírásokat, valamint a részletes övezeti előírásokat is. A rendelet elválaszthatatlan részét képezi a Szabályozási terv I (külterület) és II (belterület) digitális állományú rajzi munkarészek.

A szabályozási terv kötelező és irányadó elemeket tartalmaz. Kötelező szabályozási elemek a következők: szabályozási vonal, építési övezet, az övezet határa és előírásai, szabályozási elemekre vonatkozó méretek, közlekedési célú közterületek, nem közlekedési célú közterületek.

A szabályozás a Településszerkezeti Terv terület-felhasználási egységeit külterületen és belterületen egyedi sajátosságuknak megfelelő zónákra és építési zónákra bontja.

Beépítésre szánt rendeltetetési területek: lakóterület (kertvárosias és falusias), vegyes terület (településközpont vegyes terület), gazdasági terület (kereskedelmi szolgáltató, ipari terület) és különleges terület.

Beépítésre nem szánt rendeltetési területek: különleges beépítésre nem szánt terület, közlekedési és közmű – elhelyezési, hírközlési terület, zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület, természetközeli terület.

A HÉSZ meghatározza a területhez köthető előírásokat, a rendeltetési zónák előírásait, az építési zónák előírásait, az egyes karakter, környezetvédelmi, értékvédelmi, a tilalmi és korlátozási zónák előírásait.

Egyéb előírások között összegyűjti a közlekedési, általános közmű, zöldfelületi, a közterületi és reklám elhelyezési előírásokat.

Külön fejezetben határozza meg a város egy-egy részére érvényes előírásokat.

Jelenleg a településrendezési eszközök és a fejlesztési dokumentumok összhangban vannak, így módosításuk nem szükséges, azok megfelelnek az ITS-ben megfogalmazott fejlesztések, célok eléréséhez, megvalósításához.

1.6.2 Hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemei

1.6.2.1 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

A településszerkezeti terv az alábbi követelményeket és általános alapelveket rögzíti:

A településszerkezeti terv feladata, hogy a településfejlesztési koncepcióban rögzített stratégiai célok összhangját biztosítsa. Ennek megfelelően az alábbi célok elérését segítse elő:

- Népesség megtartás, népesség növelés
- Munkahelyteremtés
- Vállalkozások ösztönzése
- Megfelelő életminőségű élettér
- Közterületek fejlesztése, zöldfelületek fenntartása

A célok eléréséhez a településszerkezeti terv a következőket határozza meg:

- A település távlati területfelhasználását.
- Infrastruktúra hálózat fejlesztését.
- Települési arculat megőrzése és minőségi fejlesztése.
- A környezet természeti, táji és épített értékeinek védelme és fejlesztése.

1.6.2.2 A településszerkezeti terv megvalósult elemei

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján „A településszerkezeti tervben kell megállapítani a táj, az épített és természeti környezet alakításának és védelmének területfelhasználással összefüggő módját, valamint ki kell jelölni a település fejlesztésének területi irányait. A településszerkezeti tervben meg kell határozni a település egyes településrészeinek terület-felhasználását, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra

elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését." A terv és módosítása tartalmazza a fenntartható fejlődés és a környezeti feltételek megőrzését biztosító fejlesztés elemeit. Tartalmazza a természeti erőforrásokkal való racionális gazdálkodást annak érdekében, hogy a természeti környezet terhelhetősége, eltartó képessége és a társadalmi szükségletek kielégítése összhangban maradjon. Ezt a célt szolgálja a szerkezeti terv rendszeres időközönkénti vagy szükség szerinti felülvizsgálata, amely a már megvalósult elemeket is magában foglalja.

1.7 A település társadalma

1.7.1 A népesség főbb jellemzői

1.7.1.1 Demográfia

A demográfiai viszonyokat vizsgálva elmondható, hogy Fegyvernek népességszáma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. A város állandó népessége a 2011. évi népszámlálás szerint 6.810 fő, a lakónépessége 6.507 fő, így a vármegye állandó népességének 1,73%-a, a lakónépességének 1,68%-a él a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közigazgatási területének 1,28%-át kitevő városban.

A vizsgált időszak alatt – 2001 és 2011 között – 6%-kal csökkent a lakónépesség, amely az elvándorlásnak és a természetes fogyásnak köszönhető. A szelektív migráció elsősorban a fiatal, képzettebb munkavállalói korú rétegekben jellemző. Ennek hátterében elsősorban a munkalehetőségek és a gyermeknevelés, illetve a szabadidős/közösségi programlehetőségek hiánya állhat.

5. táblázat: Fegyvernek város népességszám változása (2001-2011)

Adattípus	2001 (fő)	2011 (fő)	Lakónépesség 2011/2001 (%)	Lakó-népesség / állandó népesség 2001	Lakó-népesség / állandó népesség 2011
Állandó népesség (város)	7 077	6 810		98%	96%
Lakónépesség (város)	6 949	6 507	94%		
Állandó népesség (vármegye)	417 008	394 465		100%	98%
Lakónépesség (vármegye)	415 917	386 594	93%		
Állandó népesség (ország)	10 078 138	9 773 777		101%	102%
Lakónépesség (ország)	10 198 315	9 937 628	97%		

Forrás: KSH, Népszámlálás

2. ábra: Fegyvernek állandó népességszámának változása (fő, 2000-2020)

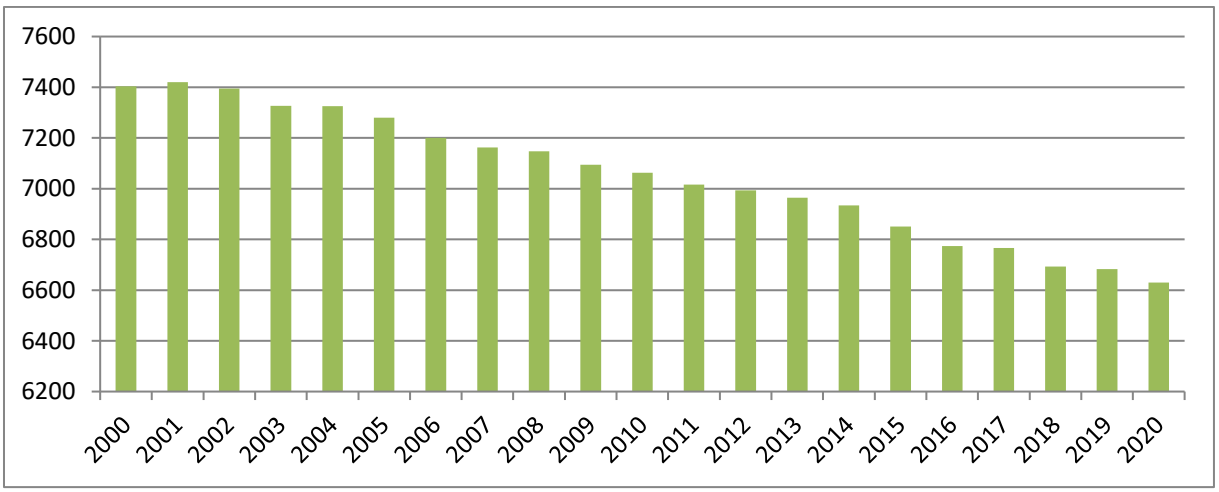

Forrás: KSH

3. ábra: Fegyvernek lakónépességének változása (fő, 2000-2020)

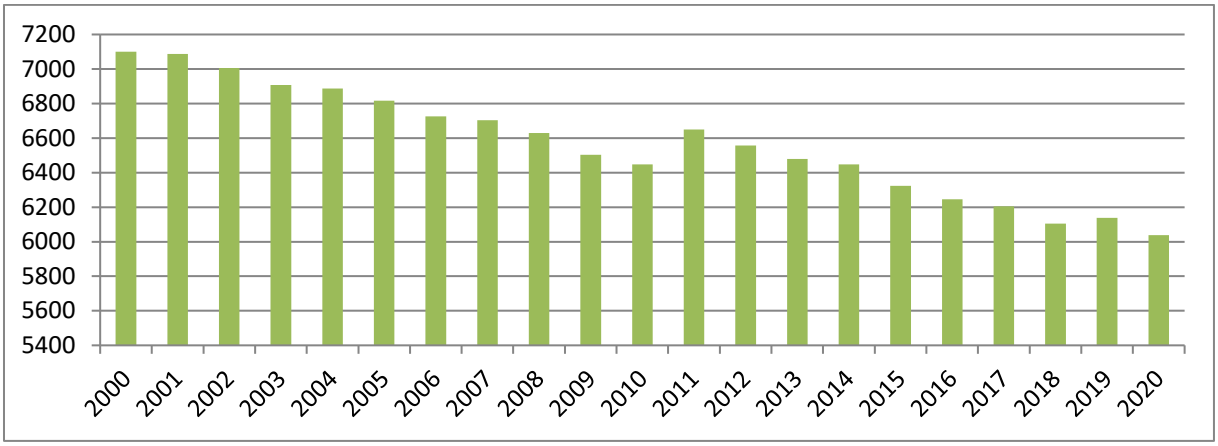

Forrás: KSH

Az állandó népesség és a lakónépesség változásának tendenciája 2010-ig hasonlóan alakult. A lakónépesség szám 2011-ben – az állandó népességszámtól eltérően - ugyan magasabb értéket mutatott, de ezt követően ismét csökkenés volt megfigyelhető. Az állandó népesség számát a vizsgált időszakban tartós csökkenési tendencia jellemezte.

A város népsűrűsége a 2011. évi népszámlálási adatok alapján 91,023 fő/km^2, ami 2001-hez képest 6,184 fő/km^2-tel csökkent. Ez az érték a vármegyei 3,843 fő/km^2 csökkenésnél jóval magasabb. A csökkenő népsűrűség elsősorban a lakosság elköltözésével van összefüggésben, amelyet a vizsgált időszakban nőtt vándorlási különbözet jelez leginkább.

Az élve születések száma csak minimálisan változott a vizsgált időszak éveiben, átalagosan 75,4 fő/év volt. Hasonlóan minimálisan változott a halálozások száma, amely átlagosan 108,2 fő/év. Mélypontját a halálozás 2016-ban érte el a vizsgált perióduson belül. Ekkor 140 fővel csökkent a lakosság száma halálozás miatt, míg 2014-ben a legkedvezőbb mutató: 91 fő.

4. ábra: Népmozgalmi mutatók (2000-2020)

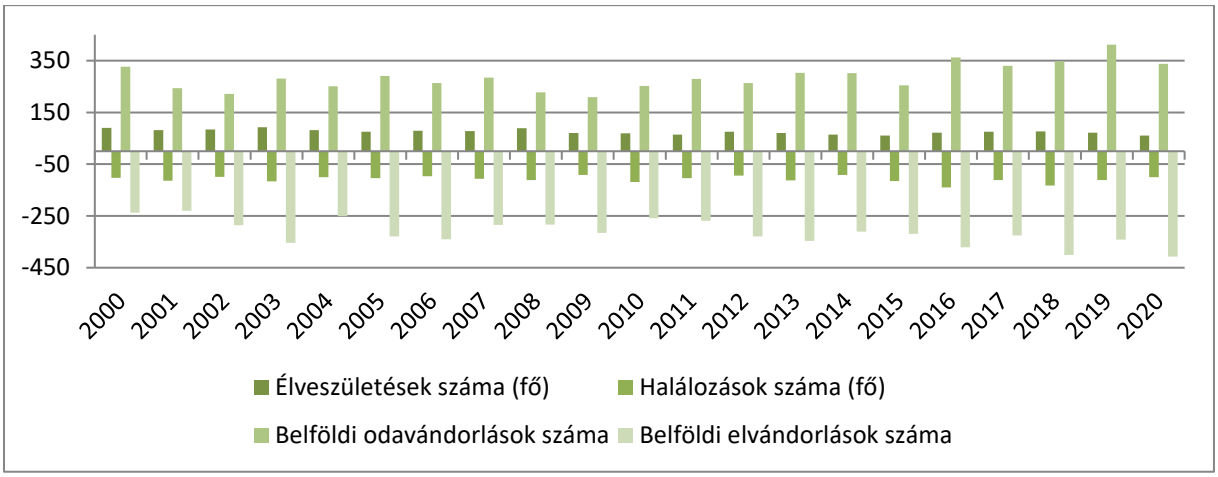

Forrás: KSH

A népesség csökkenése a korábban szemléltetett természetes fogyásból, illetve a negatív vándorlási egyenlegből adódik. A vizsgált időszakban évente átlagosan 53,1 fővel csökkent a lakosság. Az elvándorlók száma a vizsgált évek többségében meghaladta az odavándorlók számát.

A társadalom egyszerű fizikai reprodukciója a generációk egyensúlyán alapszik. A fiatal, a teherbíró aktív és az idősebb generációk együtt képesek biztosítani a társadalom stabilitását. A kontinensünkön és az országban is

alapvető és örvendetes fejlemény az életkor meghosszabbodása és ezzel a népesség átlagéletkorának növekedése. Ugyanakkor a generációk közötti egyensúly felbomlása a társadalom elöregedését, majd különböző mértékű csökkenését eredményezi. A termékenység csökkenése és a javuló életkilátások együttesen beindították a hazai népesség elöregedését. A **népesség korösszetétele** 2001 és 2020 között: Fegyverneken is az idősek arányának növekedésének irányába tolódott el az adatok alapján. A fiatalkorúak népességen belüli aránya csökkenő tendenciát követ, míg az 65 év felettiek aránya növekedett.

5. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2001-ben (%)

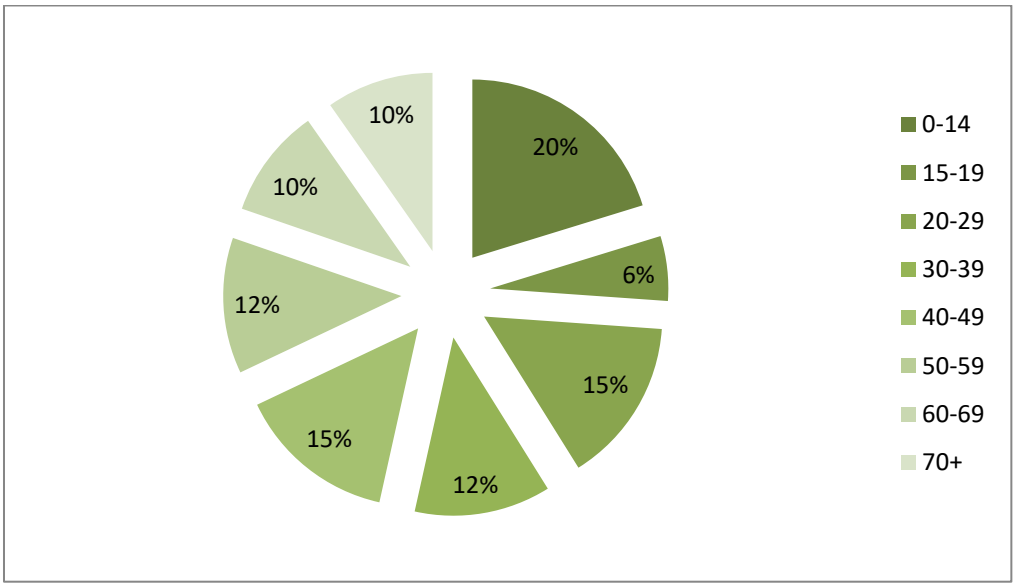

Forrás: KSH, Népszámlálás

6. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2011-ben (%)

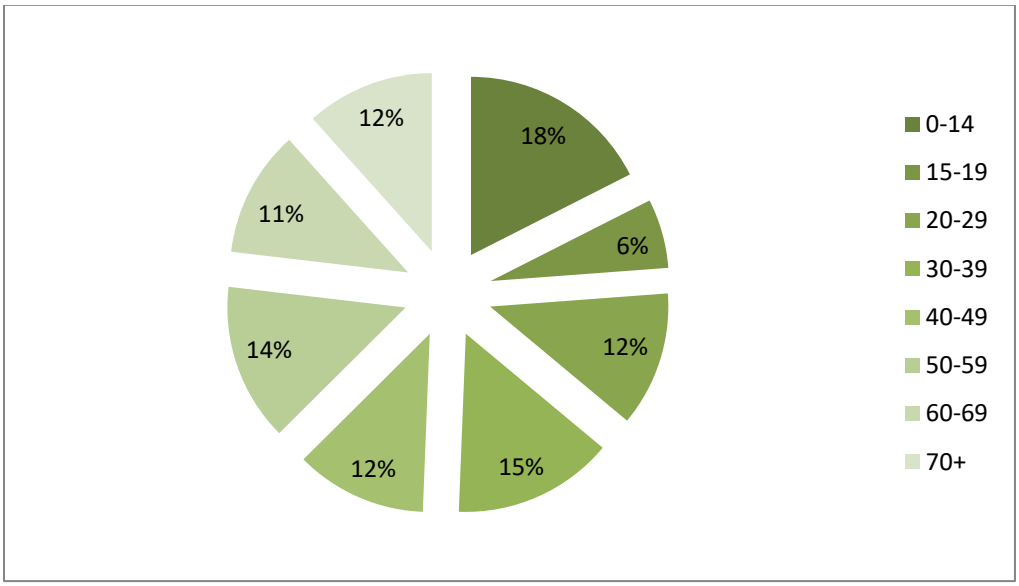

Forrás: KSH, Népszámlálás

7. ábra: A lakónépesség korösszetétele 2020-ban

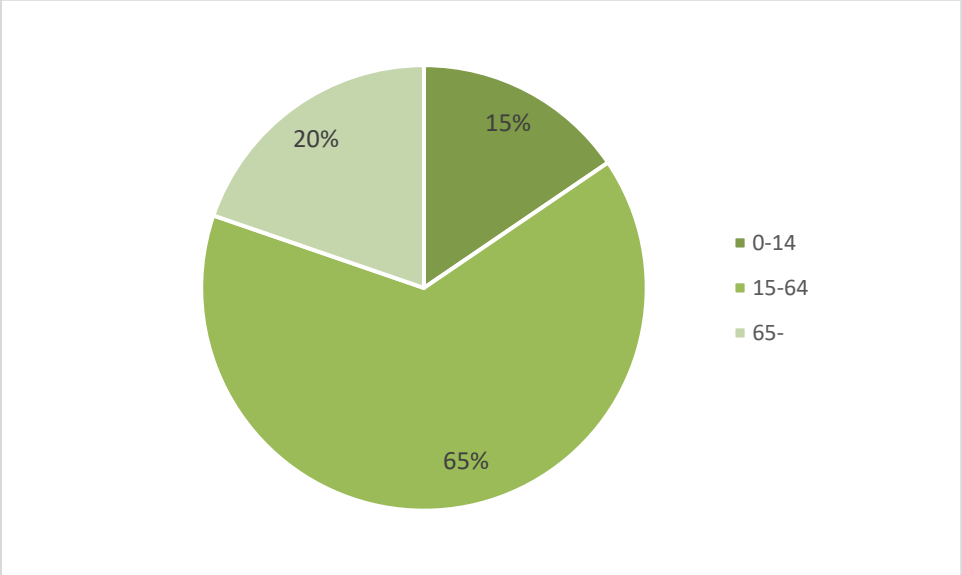

Forrás: KSH

6. táblázat: A népesség korösszetétele (fő, 2001, 2011)

Adattípus	2001	adott korcsoport részesedése – 2001 (%)	2011	adott korcsoport részesedése – 2011 (%)	2020	adott korcsoport részesedése – 2020 (%)
0-14 év	1 407	20%	1 141	18%	935	15%
15-19 év	408	6%	409	6%	3912	65%
20-29 év	1 042	15%	796	12%		
30-39 év	860	12%	948	15%		
40-49 év	1 005	14%	776	12%		
50-59 év	857	12%	931	14%		
60-64 év	337	5%	425	7%		
65-X év	1 033	15%	1081	17%	1191	20%
Összesen:	6 949	100%	6 507	100%	6038	100%

Forrás: KSH, Népszámlálás

A városban az **eltartott népesség rátája** *(a gyermeknépesség (0–14 éves) és az idős népesség (65–X éves) összege a 15–59 éves népesség százalékában)* 2001 és 2011 között csökkent (54,11%-ról 51,86%-ra), 2020-ra azonban újra emelkedést mutatott (54,35%).

A város **öregedési indexe,** a 100 gyermekkorúra jutó idősek száma 2001-ben 73,4, 2011-ben ugyanez a mutató már 94,7, 2020-ban pedig 127,4 fő. Vagyis az időskorú népesség száma meghaladja a gyermeknépesség számát.

Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat, ezzel párhuzamosan az eltartott népesség aránya emelkedik.

Az állandó népesség **nemek szerinti megoszlása** 2020-ban a városban: népesség 50,35%-a nő, 49,65%-a férfi. A nemek közötti arány 2001-hez képest *0,6 százalékponttal* változott a férfiak javára A nemek arányát korcsoport szerint vizsgálva megállapítható, hogy 60 éves korig a férfiak száma magasabb, majd ezt követően nőtöbblet jellemző.

8. ábra: Állandó népesség nem és kor szerinti megoszlása Fegyverneken 2020-ban

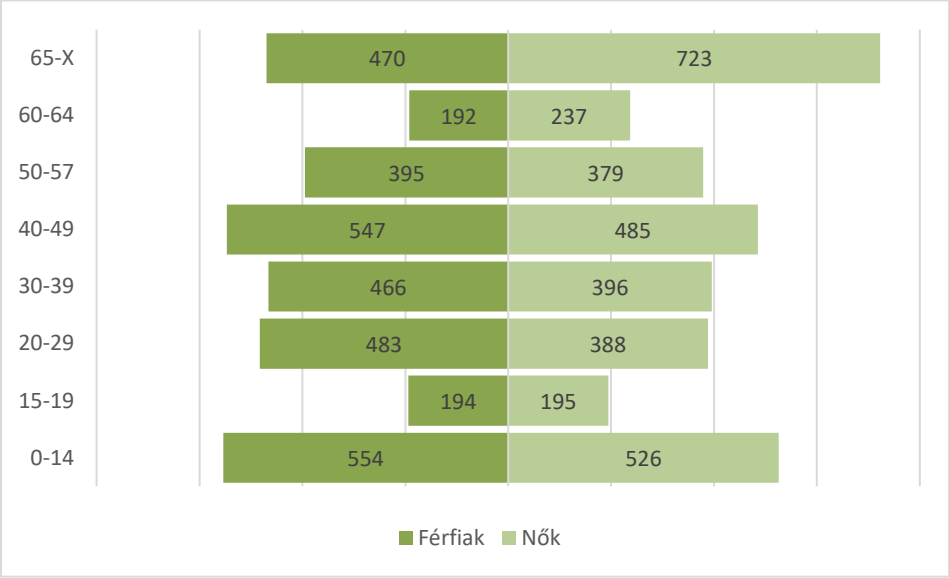

Forrás: KSH

1.7.1.2 Nemzetiségi összetétel

A népszámlálások alkalmával az egyéni identitásválasztás elve alapján zajlott a nemzetiséghez tartozás felmérése. A városban a 2011. évi népszámlálás alapján jelen lévő nemzetiségek: magyar, cigány (281 fő), német (19 fő), román (4 fő), és 3 fő egyéb nemzetiséghez tartozó.

A városban a 2001-ben cigány (326 fő), görög (1 fő), horvát (2 fő), lengyel (1 fő) német (12 fő), román (1 fő), szlovák (3 fő), szerb (3 fő), szlovén (1 fő), ukrán (2 fő) nemzetiségek képviseltették magukat.

2001 óta a cigány nemzetiségűek száma csökkent, ezzel ellentétben a magukat német és román nemzetiségűnek vallók létszáma nőtt.

A városban, jelentősebb számban jelen lévő és jelentős kulturális örökséggel bíró nemzetiség pl. a roma. A nemzetiségi csoport a saját önkormányzatot alapított Fegyverneki Roma Nemzetiségi Önkormányzat néven.

1.7.1.3 Képzettség

Egy településen az alap-, közép-, esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népességmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők és az eszközellátottság tekintetében is. Egy adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a környező városok elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra. A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

A lakosság elenyésző részét képező általános iskolai végzettséggel sem rendelkező felnőtt lakosainak száma az országos és vármegyei átlaggal szemben, 50%-kal nőtt 2011-ig. Ennél nagyobb jelentőségű, hogy a magasabb képzettségi szintet jelentő középiskolai érettségivel vagy felsőfokú oklevéllel rendelkezők száma mind az országos, mind pedig a vármegyei átlaggal párhuzamosan, azokkal együtt növekedett. Az érettségizettek száma 32%-kal, az egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezők száma pedig 50%-kal nőtt a 2001-es szinthez képest.

7. táblázat: Fegyvernek város lakossága iskolai végzettség vármegyei és országos összehasonlításban (2001, 2011)

Adattípus	2001	2011	Változás 2011/2001 viszonylatában (%)
általános iskolai első évfolyamát sem elvégzők száma (városi)	34	51	50%
vármegyei	2 909	2 567	-12%
országos	63 116	50 003	-21%
15-X éves korosztályban legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma (városi)	4 503	4 802	7%
vármegyei	291 092	304 630	5%
országos	7 553 093	8 073 005	7%
18-X éves korosztályban legalább középiskolai érettségivel rendelkezők száma (városi)	1 094	1 446	32%
vármegyei	99 248	125 576	27%
országos	3 097 032	3 990 859	29%
25-x éves korosztályban egyetemi vagy főiskolai oklevéllel rendelkezők száma (városi)	211	316	50%
vármegyei	25 361	37 377	47%
országos	888 345	1 382 398	56%

Forrás: KSH

9. ábra: Fegyvernek város lakossága iskolai végzettség szerint vármegyei és országos összehasonlításban 2011-ben

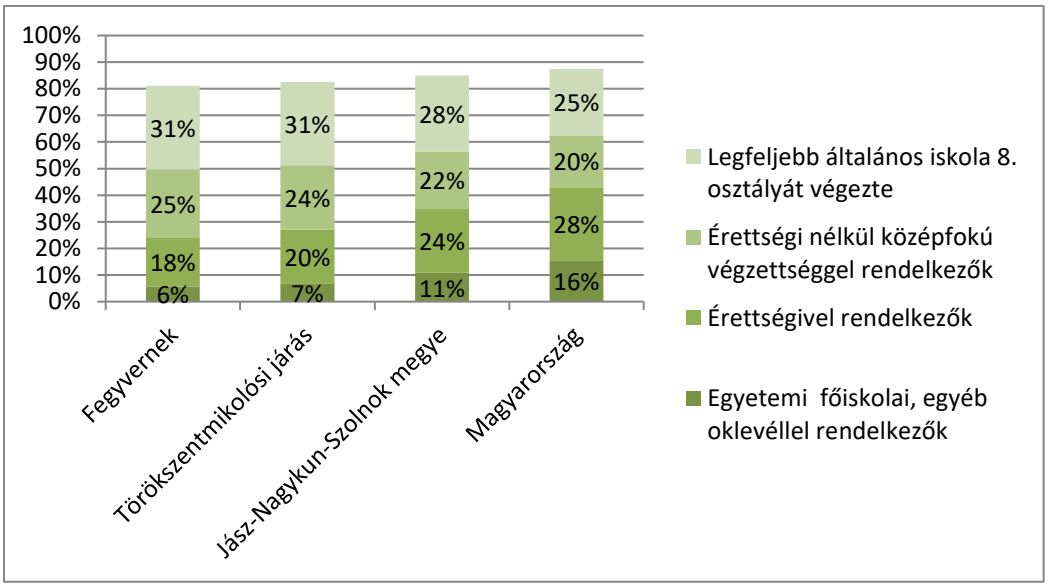

Forrás: Belügyminisztériumi adatszolgáltatás

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a lakosság iskolai végzettsége összességében elmarad mind az országos, mind a vármegyei átlagtól.

A lakosság:

- 31%-a általános iskolai végzettséggel sem rendelkezik,
- érettségi nélküli középfokú végzettséggel 25% rendelkezik,
- 18%-nak az érettségi a legmagasabb iskolai végzettsége, és
- 6%-a diplomás.

Jellemzően probléma, hogy az ismeretek és a szakképzettségek nem felelnek meg a munkaerő-piaci igényeknek.

1.7.1.4 Foglalkoztatottság

A gazdasági aktivitás terén a népszámlálási adatok alapján az inaktív keresők és az eltartottak arányának csökkenése figyelhető meg, amely a foglalkoztatottak és a munkanélküliek számának növekedését indukálta.

10. ábra: A népesség gazdasági aktivitás szerinti összetétele (%, 2001, 2011)

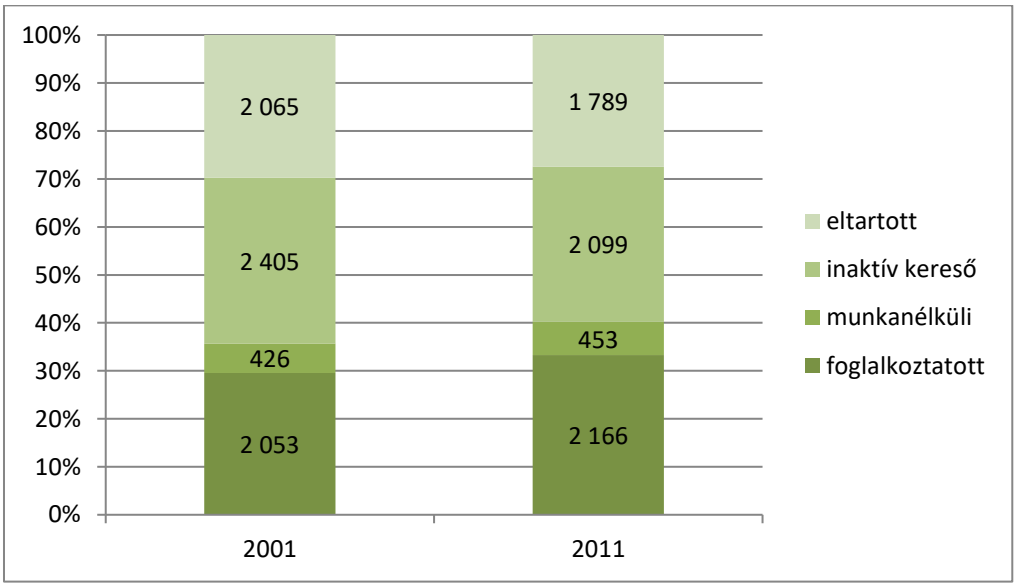

Forrás: KSH, Népszámlálás

Fegyverneken a 2011-ben a foglalkoztatottak száma 2166 fő volt, a Nemzeti foglalkoztatási szolgálat abban az évben 4579 fő munkavállalási korú népességgel számolt, így 33,3%-a adódik a foglalkoztatott népesség arányára. 2001-ben az ugyanígy számolt mutató 29,5%-a volt csupán, ekkor a foglalkoztatottak száma 2053 fő volt.

8. táblázat: Foglalkoztatás és ingázás (%, 2001, 2011)

Év	Foglalkoztatottak	Lakóhelyén dolgozók	Eljárók	Bejárók	Nemzeti foglalkoztatási szolgálat
2001	2053	1100	953	n.a.	4550
2011	2166	1093	1043	284	4571

Forrás: KSH, Népszámlálás

Az ingázás már a 2001-es népszámlálás idején is bevett munkavállalási stratégiának számított. A munkavállaló lakosok 53,58%-a már 2001-ben is az eljárást választotta, 2011-ben pedig már 48,15% élt ezzel a lehetőséggel.

Munkavállalási szempontból a legnépszerűbb települések: Törökszentmiklós, Szolnok, Mezőtúr, Kecskemét, Jászberény, Jászfényszaru és Karcag.

A foglalkoztatás ágazati szerkezete Fegyverneken a gazdaságilag fejlett területekre jellemző arányokat mutat: a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya mindössze 42,07%, a szolgáltató szektorban talált munkát a városiak 52,64%-a, az ipar és az építőipar részesedése 5,29%.

11. ábra: A foglalkoztatás ágazati szerkezete (fő, 2011)

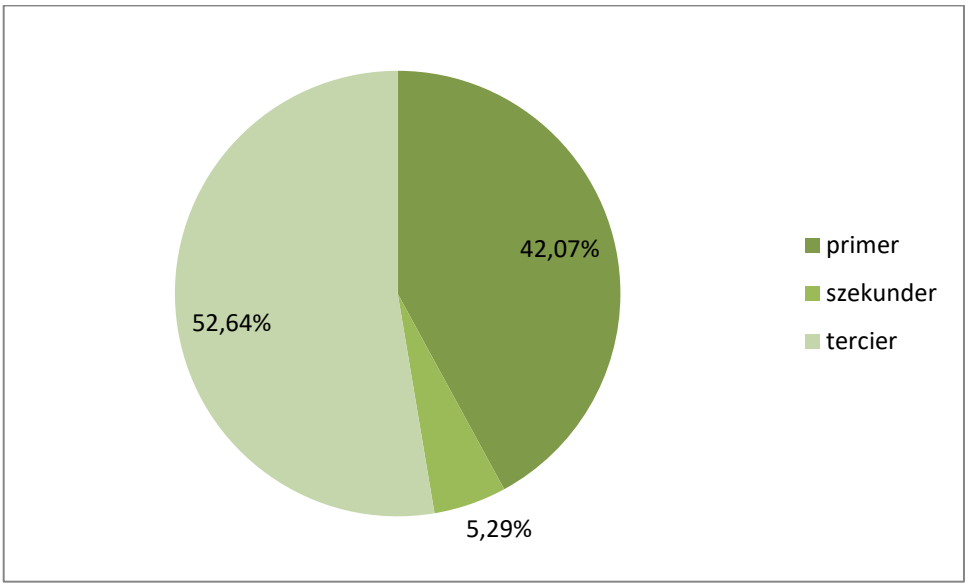

Forrás: KSH, Népszámlálás

A részletes ágazati megoszlást figyelve a fegyverneki munkavállalók 43%-a ipari vagy építőipari állást talált magának. Vezető és értelmiségi pozíciót tölt be a munkavállalók 11%-a, kereskedelmi és szolgáltatási feladatokat lát el a munkavállalók 14%-a, a mezőgazdasági foglalkozásúak aránya csekély, 4%. Fentiek mellett jelentős még az egyéb szellemi foglalkozást végzők aránya, ők az összes munkavállaló 12%-át adják.

12. ábra: Foglalkoztatottak megoszlása foglalkozási főcsoport szerint (%, 2011)

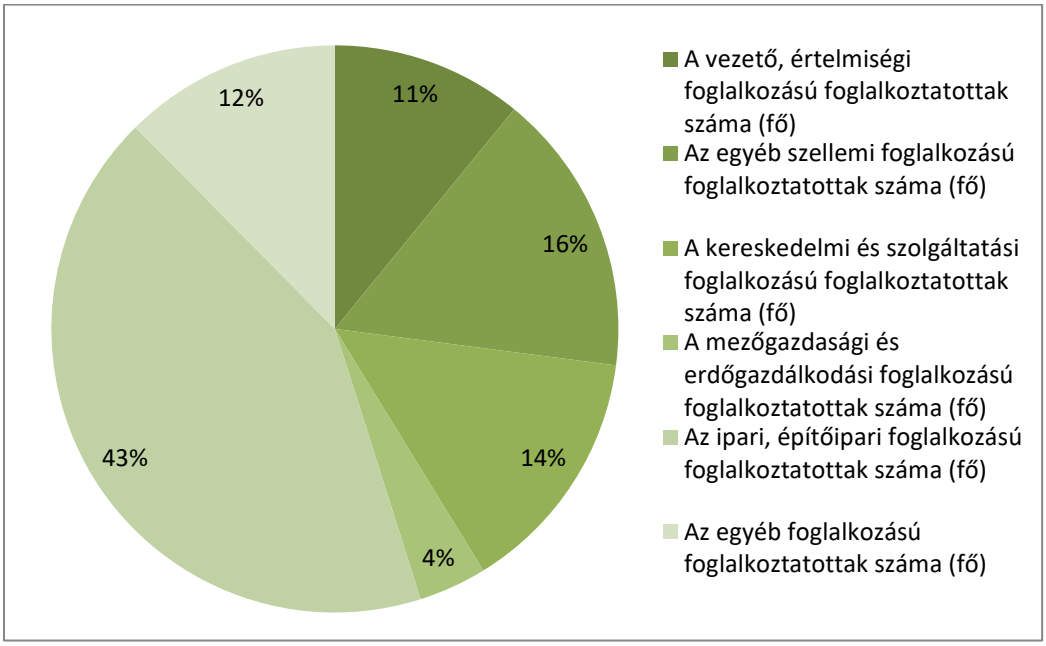

Forrás: KSH, Népszámlálás

Fegyverneken a munkanélküliek száma 2000 és 2008 között 400 fő körül alakult, de nem történt áttörés, a helyi és környékbeli gazdaság nem képes felszívni a munkanélkülieket. A 2009-es válság hatására 702 főre duzzadt az álláskeresők száma, azóta folyamatosan csökken.

13. ábra: A munkanélküliek száma (fő, 2000-2020)

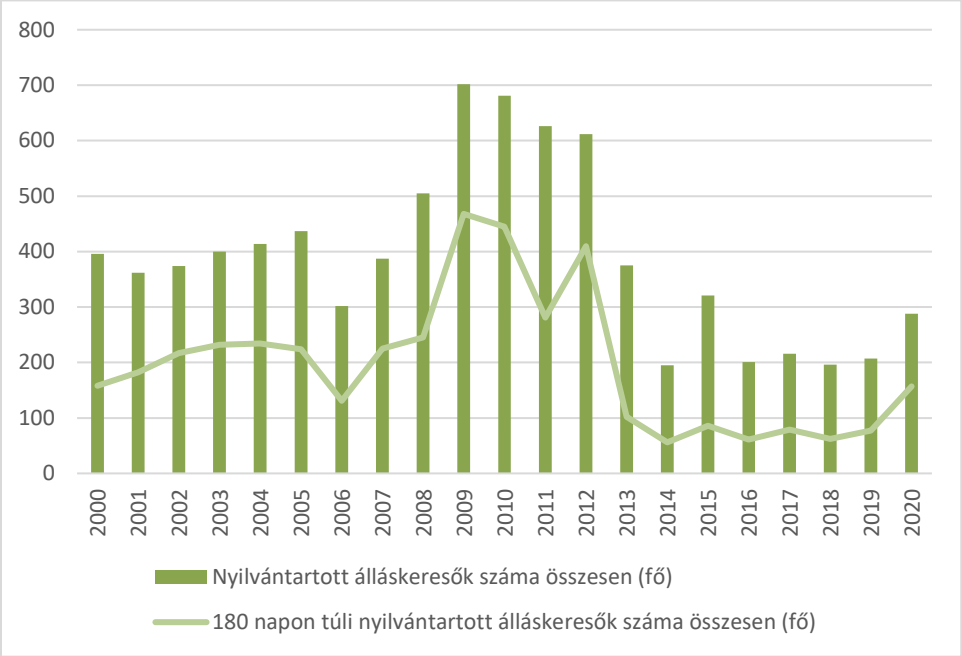

Forrás: KSH

A munkanélküliek száma egy éven belül is jelentős ingadozást mutat. 2020-ban Fegyverneken a nyilvántartott álláskeresők átlagos száma 208 fő volt éves szinten. Ezen belül a tartósan állást keresők aránya az év folyamán 10 és 16 százalék között ingadozik. 2020-ban a legkevesebben áprilisban (182 fő), legtöbben augusztusban (224 fő) kerestek munkát.

14. ábra: Álláskeresők aránya a munkaképes korú lakossághoz viszonyítva (%, 2020)

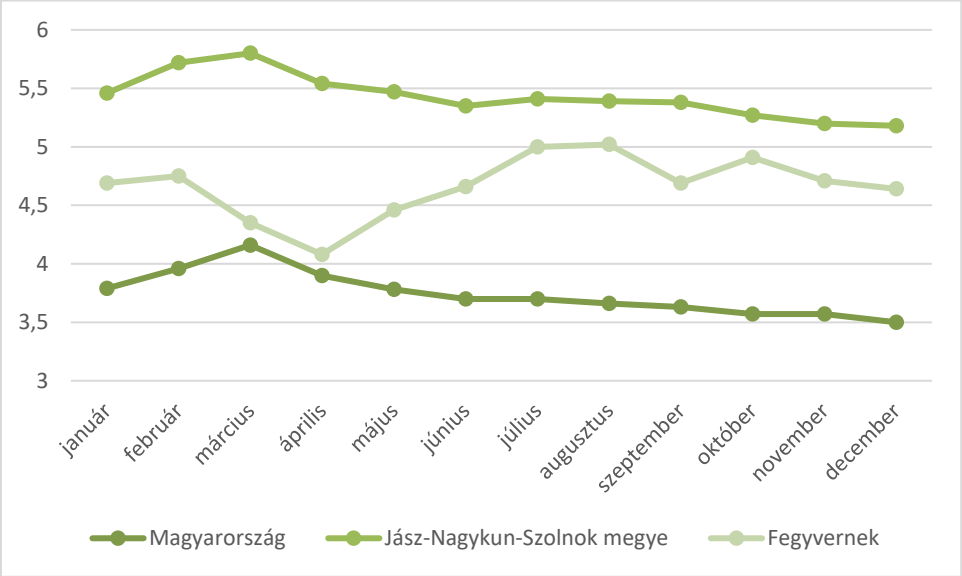

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

1.7.1.5 Jövedelmi viszonyok

Az életminőséget, illetve annak anyagi tényezőit áttételesen jellemző mutatók közül viszonyítási alapot jelent a lakosság tulajdonában álló nagy értékű fogyasztási cikkek mennyisége, értéke.

9. ábra: Gépkocsi állomány Fegyverneken (db, 2000-2020)

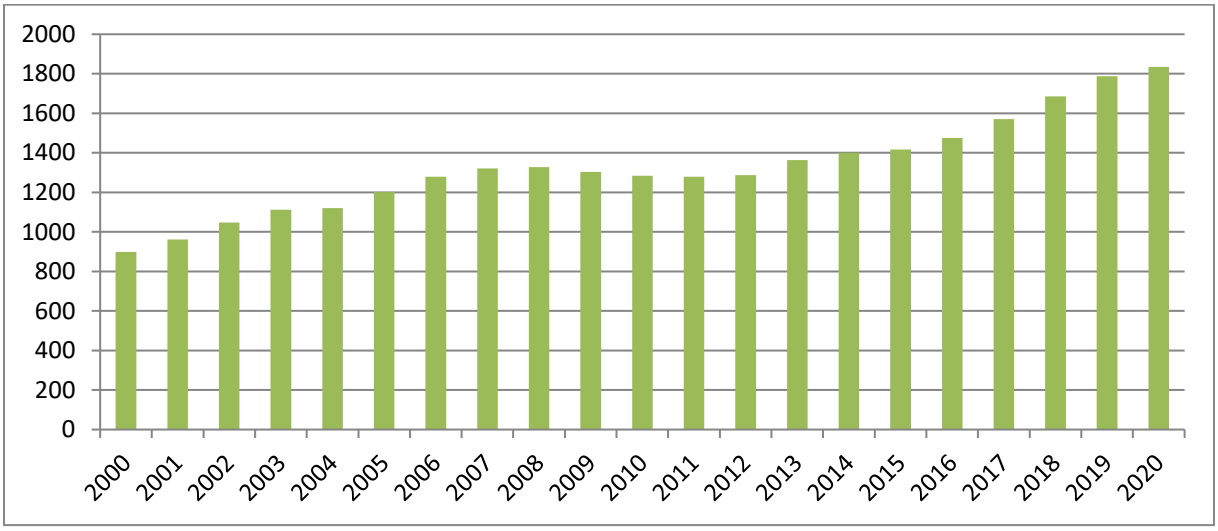

Forrás: KSH

Az ábrán is látható, hogy a személygépkocsik száma a vizsgált időszakban a kisebb visszaesések ellenére jelentős emelkedést mutat, a városban regisztrált gépkocsiállomány közel megduplázódott. 2020-ban 1834 személygépkocsit tartottak nyilván Fegyverneken.

Hasonló tendenciát mutat az ezer főre vetített személygépkocsik száma is: 20 év alatt másfélszeresére nőtt. Térségi összehasonlításban látható, hogy a fegyverneki ezer főre jutó személygépkocsi állomány közel megegyezik a Törökszentmiklósi járás hasonló értékeivel, de messze elmarad nemcsak az országos, de a régiós és vármegyei értékektől.

15. ábra: Ezer főre jutó gépkocsiállomány alakulása (2000-2020)

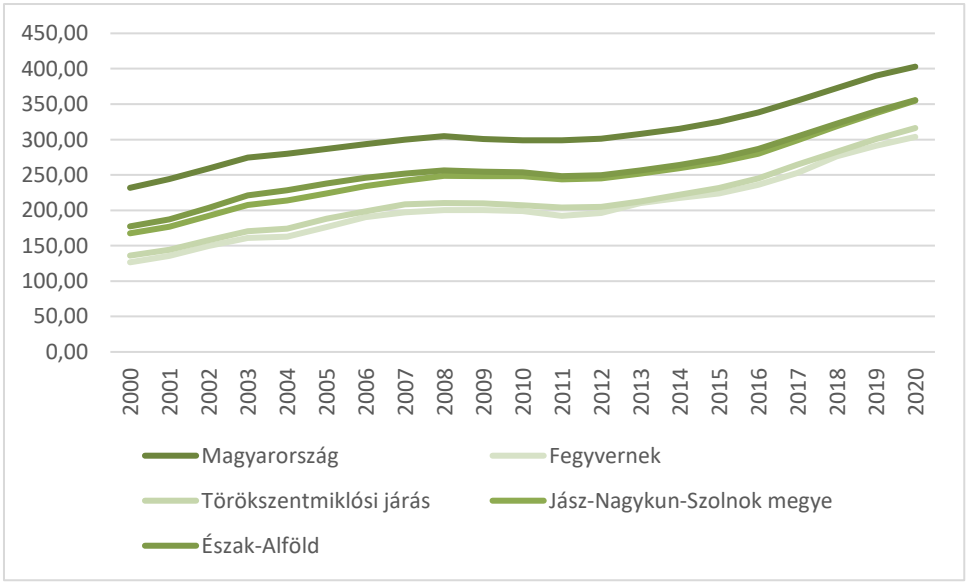

Forrás: KSH

Fegyverneken az adózók átlagos aránya mellett a szociális támogatásra szoruló réteg a város népességének közel 10%-át érinti.

10. táblázat: Az alacsony jövedelműek támogatásának terjedelme Fegyverneken (2006-2020)

Támogatási jogcím	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Rendszeres szociális segélyben részesítettek havi átlagos száma (fő)	208,5	248	298,8	73,33	43,58	47,75	29,08	18	18,5	10	-	-	-	-	-
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma (fő)	-	-	-	259,4	322,33	273,5	348,58	158,63	78,92	86,86	48,57	46,7	32,42	29,74	54,61
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma (fő)	402	762	830	828	903,5	880,86	880	777	747	643	615	555,5	488	415	385,5
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (fő)	234	194	214	202	217	227	213	216	213	237	198	211	228	226	208
Lakáscélú helyi támogatásban részesítettek száma (fő)	9	4	3	3	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-

Forrás: KSH

1.7.1.6 Életminőség

A lakások komfortfokozata kedvezőtlenebb a vármegyei átlagnál. 2011-ben a lakásoknak mintegy 20%-a számít alacsony komfortfokozatúnak.

11. táblázat: Háztartások, családok életkörülményei Fegyverneken 2001-ben és 2011-ben

Lakások összesen	Fegyvernek 2001	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2001	Fegyvernek 2011	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2011
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) (%)	42,91	29,50	20,20	14,96
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%)	77,25	81,46	92,66	92,06
Háztartásoknak szolgáltatott víz egy lakosra jutó mennyisége (l/fő/nap)	60,31	80,81	70,09	80,43
Közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában	0	37,15	0	69,04
Száz lakásra jutó háztartási gázfogyasztók száma	22,27	27,28	30,58	33,98
Egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)	0,86	0,93	0,92	1,01

Forrás: KSH, Népszámlálás

A Kormány 1162/2014. (III. 25.) a Digitális Nemzet Fejlesztési Programról szóló Korm. határozata alapján 2018-ra Magyarország teljes területén biztosítani kellett a 30 Mbps sávszélességű internetelérést. Ennek közvetett eredményeként Fegyverneken az internet előfizetések száma 2013 és 2020 között folyamatosan emelkedik, míg 2013-ban 1138 előfizetést regisztráltak, addig 2020-ban 1729 db-t.

A 2012 óta eltelt időszak egyik nagy eredménye, hogy a szennyvíz csatornával ellátott ingatlanok több mint 92%-a rá is csatlakozott a hálózatra. A szolgáltatott víz és villamos energia mennyisége növekedett a vizsgált időszakban, amely egyrészt a fogyasztó eszközök számának növekedését vagy korszerűtlen berendezések használatát sejteti, másrészt a könnyebb hozzáféréssel járó pazarlóbb felhasználást.

A településen lévő ingatlanok döntő része 1990-ig épült. A városban döntően a családi házas (1 lakásos) építkezés a jellemző.

12. táblázat: Lakások és lakott üdülők építési év szerinti megoszlása Fegyverneken

Terület	1946 előtt	1946–1960	1961–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2005	2006-2011
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	19%	14%	17%	23%	17%	5%	3%	3%
Fegyvernek	24%	22%	13%	17%	16%	5%	2%	1%

Forrás: KSH

A lakások száma 2012 óta stagnál, 2020-ban számuk 2643 db, melynek közel fele (1230 db) kétszobás lakás, míg további 35%-a háromszobás lakás.

A bűncselekmények száma és jellege sok esetben összefüggést mutat a lakosság szociális helyzetével, amely alapvetően befolyásolja az életminőséget. A város bűnözési fertőzöttsége Jász-Nagykun-Szolnok megyében átlagosnak tekinthető. A vagyon elleni bűncselekmények teszik ki a bűnügyi eljárások jelentős részét Fegyverneken.

1.7.2 Térbeli, társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Fegyverneken a viszonylag nagy térbeli elterjedés miatt számos társadalmi csoport alakult ki. A központ egyértelműen kisvárosias képet mutat, lakosságának jelentős része egyetemet végzett, magasabb jövedelmű és a település fejlődése iránt elkötelezett személy.

A lakosság jellege is változik a peremterületek felé haladva, a diplomás, kereskedelemmel, szolgáltatással foglalkozó réteget fokozatosan váltja fel a szerényebb képzettségű, mezőgazdaságban és iparban dolgozó, idősebb korosztályú lakosság. Ez a csoport konzervatívabb mentalitású, a település felé igen elkötelezett és életviszonyaival nagyjából elégedett. Ezt egészíti ki a döntően a szegregátumokban elhelyezkedő lecsúszott tömeg, amelynek körében magasabb arányú a munkanélküliség és alacsonyabb az iskolázottság, mint a második kategóriában. Lakásaik komfortfokozata is szerényebb, átlagos vállalt gyermekszámuk azonban igen magas.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők

1.7.3.1 Történeti és kulturális adottságok

A város területe már a bronzkorban is lakott volt, a régészeti ásatások során a szapárfalui része és Szakáll-pusztán találtak erre utaló tárgyakat, a belterületen pedig vaskori és szarmata leletek kerültek elő a föld mélyéből.

A Fegyvernek név eredete az Árpád-korig nyúlik vissza. Foglalkozásból képzett helynév, mivel fegyverhordozók faluja volt, akik király szolgálónépekként éltek. A település nevét 1212. évben említik először, de szerepel az 1219. évi Váradi Regestrumban is. Egy 1402-es okirat említi, hogy a vám és halászhelyek jövedelmét, 16 jobbágytelket, 112 darab ménesbeli lovat Zsigmond király parancsára Szentjakabi László fia birtokából Domoszlai Demeter birtokába adtak át. A török hódoltság korának végén 1686-87-ben Giraj tatár kán seregei teljesen elpusztították a falut. 1845-ben Szapáry József gróf és neje Orczy Anna Felső-Fegyvernek pusztán németeket telepített le Bácsból és Torontál vármegyéből, s létrehozta az Annaházának, illetve Szapárfalvának nevezett települést. Fegyvernek német lakosai a XIX. század utolsó harmadára elmagyarosodtak, a német nyelvű oktatás 1895-ben szűnt meg az iskolában. Napjainkra már csak németes hangzású nevek és néhány családnál az étkezési szokások emlékeztetnek a betelepítésre. A település 1871-ben lett nagyközség, s 1876-ban Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye megalakulásakor a tiszai középjárásba sorolták. Fegyverneknél 1856-ban szabályozták a Tiszát (74 átvágással) s építették ki a települést védő töltéseket.

A településen a közösségi életnek nagy hagyománya van. Az 1920-as éveket követően megindult polgárosodás eredményeként 26 egyesület, egylet volt bejegyezve, melynek következtében több önálló épülettel is rendelkeztek. Ez a közösségi élet az 1980-as évek végét követően újra fellendült, melynek színtere a közösségi Művelődési Ház, ahol 10 gyerekcsoport, valamint a Baldácsy Antal Művészeti Egyesület 4 felnőtt csoportja népzenei, néptánc hagyományokat ápolja, valamint egy felnőtt női énekkar gazdagítja közművelődésünket. A könyvtárban több mint 37 ezer kötet van. Az intézmény bekapcsolódott a könyvtári informatikai hálózatba, valamint Internet szolgáltatást is tud nyújtani. A könyvtár helyet ad a helytörténeti gyűjteménynek is. Ma már a néphagyományok háttérbe szorultak.

1.7.3.2 Civil szerveződések

A település hagyományosan katolikus szellemiségű, római katolikus stílusban épült, Bartakovics érsek plébániát alapított s a templomot 1864-ben szent Vendel tiszteletére avatták föl. A város szapárfalui részén 1992-ben

szentelték fel az új katolikus templomot. Harangját Gombos Lajos harangöntő mester a sevillai világkiállításra készítette.

Helyben működő egyesületek:

- Wing Chun Kung Fu Egyesület
- Szülők Nevelők Együtt Fegyvernek Tanulóifjúságáért Alapítvány
- Fegyvernek Városi Sportegyesület
- Fegyverneki Horgász Egyesület
- Sárszögi Holt-Tisza Sporthorgász Egyesület
- R.16. Postagalamb Sport Egyesület
- Vöröskereszt Fegyverneki Alapszervezete
- Baldácsy Művészeti Egyesület
- Fegyverneki Hermann Ottó Vadásztársaság
- Független Ifjúságért Egyesület Szapárfalui Alapszervezete
- Gazdakör
- ÉLETFA Kulturális és Hagyományőrző Egyesület
- Katolikus Karitasz Fegyverneki Csoportja

Az Önkormányzat az alábbi alapítványokat működteti:

- Fegyvernek Művelt Ifjúságért Közalapítvány (kulturális célú közalapítvány)
- Fegyvernek Biztonságos és Egészséges Környezetéért Közalapítvány (környezetvédelmi célú)
- Fegyvernek Lakosságának Egészséges és Biztonságos Életéért Közalapítvány (egészségügyi célú)
- Tehetségek Érvényesüléséért Közhasznú Alapítvány

1.8 A település humán infrastruktúrája

Fegyvernek város az önkormányzat tevékenységének finanszírozhatósága érdekében az utóbbi évtizedben több érdemi változtatást, átszervezést valósított meg a kezelésében lévő intézmények működésében, amellyel számottevő, százmillió forintokban mérhető megtakarítást ért el a település működtetésében. A közszolgáltatások átszervezése, az önkormányzati szektor átalakulása a városban lényegi változásokat okozott.

1.8.1 Humán közszolgáltatások

1.8.1.1 Oktatás

Fegyverneken működő három oktatási-nevelési intézmény közül önkormányzati fenntartásban csak a Fegyverneki Tiszavirág Óvoda és Bölcsőde van, az Orczy Anna Általános Iskola egyházi kezelésbe került, míg a Móra Ferenc Általános Iskolát a KLIK működteti.

16. ábra: Nappali tagozatos tanulók és óvodások számának alakulása Fegyverneken (fő, 2001-2019)

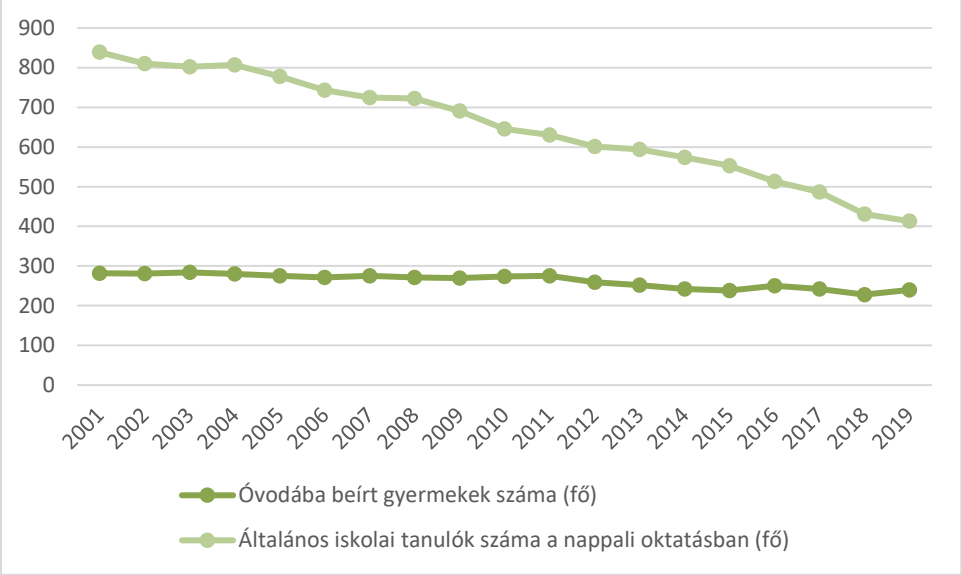

Forrás: KSH

Az óvodába beírt gyermekek száma az elmúlt években stagnálást mutat. Az intézmény szinte maximális kapacitás-kihasználtsággal működik.

13. táblázat: Óvoda alapadatai (2019)

Időszak	Óvodai feladatellátási helyek száma (db)	Óvodába beírt gyermekek száma (fő)	Óvodapedagógusok száma (fő)	Óvodába beírt leány gyermekek száma (fő)	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (fő)
2019	4	240	16	118	44

Forrás: KSH

Az általános iskolai tanulók száma Fegyverneken, az évezred elején még meghaladta a 800 főt, 2019-re már 413 főre csökkent a számuk. A tanulók negyede hátrányos helyzetűnek minősül.

Az első osztályos gyerekek száma az összlétszámhoz hasonlóan csökken, 2019-ben 47 fő volt. A tanulók nagyjából fele a tanórák után napközben az iskolában marad, több mint 212 gyermek felügyeletéről kell gondoskodni a délutáni órákban is. A fegyverneki iskola népszerű a környező településeken is, naponta 34 gyermek jár be a város iskolájába. Az alsó és felső tagozatos gyerekek száma között 2019-ben közel 20 fő különbség volt.

1.8.1.2 Egészségügy

A településen a járó beteg ellátás három háziorvosi, két gyermekorvosi, két fogorvosi és négy védőnői körzettel működik. Ez a környék ellátottságához képest jónak mondható. A hétvégi ügyeleti ellátást társult formában oldja meg a település. A településen két gyógyszertár működik, mely ellátja Örményes és Tiszabő községeket is. A település földrajzi elhelyezkedéséből és az egészségügyi infrastruktúra (fizikai, humán) fejlettségéből adódóan mikro térségi szerepet tölt be.

A településen van Központi Orvosi Ügyelet

- Ellátás időpontja: munkanapokon 16.00-8.00, míg munkaszüneti és ünnepnapokon 8.00-az azt követő első munkanap 8.00 óráig
- Ellátási területe: Fegyvernek, Örményes, Kuncsorba, Tiszagyenda, Tiszaroff

1.8.1.3 Szociális közszolgáltatások

Fegyvernek szociális ellátórendszeréről megállapítható, hogy adekvát lehetőségek biztosítottak. Az önkormányzat lakosságszám szerinti kötelező szolgáltatásai biztosítottak, az ellátórendszer a településen kiépített. Az önkormányzata a kötelező alapellátáson felül a település viszonylag nagy területi elosztottságának megfelelően 3 Idősek Klubját tart fenn nappali ellátásban. A településen a szakosított ellátásban 2 ápolást, gondozást nyújtó intézmény vesz részt az idős ellátás részeként. Az egymásra épülő szolgáltatást az Önkormányzaton kívül a Vármegyei Önkormányzat és a szociális vállalkozásban működő KHT. biztosítja.

14. táblázat: A szociális szolgáltatások igénybevétele Fegyverneken

Időszak	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma (fő)	109	116	107	109	110	101	115	114	113	111	118	116	105
Házi segitségnyújtásban részesülők száma (fő)	33	32	44	32	63	75	81	37	29	31	29	29	28
Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő)	84	88	87	89	90	94	94	99	97	93	95	97	97
Időskorúak otthonaiban ellátottak száma (fő)	109	116	107	109	110	101	115	114	113	111	118	116	105

Forrás: KSH

A társadalmilag kirekesztett csoportok közül a településen jelentősen emelkedett a mozgásfogyatékosok száma, a nyilvántartott pszichiátriai betegek száma, csökkent viszont a hajléktalansággal veszélyeztetettek köre, és az effektív (valós) hajléktalan személyek száma sem növekedett. A pszichiátriai és szenvedélybetegek száma az elmúlt évek során kis mértékben emelkedett.

Csorba Mikrotérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ szerepe a helyi ellátórendszerben:

A Csorba Mikro-térségi Szociális Alapszolgáltatási Központ a törökszentmiklósi Kistérségen belül mikro-térségi szinten működik. Fegyvernek Nagyközség Önkormányzata, Örményes Község Önkormányzata és Kuncsorba Község Önkormányzata 2007. július. 01-től intézményfenntartó társulás keretén belül hozta létre a hatékonyabb gazdálkodás érdekében.

Tevékenységi köre: szociális ellátás szállásnyújtás nélkül.

Szolgáltatásai Fegyvernek településen:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- nappali ellátás (idősek)
- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás
- SOS segélyhívó telefonrendszer

A szociális törvény szerinti minden kötelező alapszolgáltatást biztosít az önkormányzat.

Önként vállalt feladat. 2 telephelyen működtetett Idősek Klubja és a Polgárőrséggel közösen működtetett SOS segélyhívó telefonrendszer.

Szolgáltatásai Örményesen és Kuncsorbán:

- étkeztetés
- házi segélynyújtás
- nappali ellátás
- családsegítés
- gyermekjóléti szolgáltatás

Az „Angolkert úti" Idősek Otthona 68 férőhellyel, míg az „Aranykor" Idősek Otthona 50 férőhellyel, mindkettő 100%-os kihasználtsággal működnek.

1.8.1.4 Közösségi művelődés, kultúra

Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár:

A Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár 1991-ben került összevonásra. Az Intézmény gondoskodik, a Könyvtár szakmai feladatainak ellátásáról és az épületben található Helyismereti gyűjteményről, a Szapárfalui Klubkönyvtár működtetéséről. Az Intézményben 5 fő teljes állású és 3 fő részmunkaidős munkatárs dolgozik. 24 csoport tart állandó foglalkozást a Művelődési Házban, de számos alkalmi előadás, bemutató rendezvényeknek is otthont ad. 2012-ben bővült az intézmény tevékenységi köre az oktatással. 2014. március 1-től a Könyvtár NAVA pont lett ahol a Nemzeti Audiovizuális Archívum dokumentumai elérhetőek a könyvtár használóinak részére. A könyvtár Fegyvernek központjában található, amely több mint 37 ezer kötetes állománnyal rendelkezik, három részleggel és számos szolgáltatással várja az olvasókat. Részlegeink: kölcsönző terem, olvasóterem, gyermekrészleg és egy helytörténeti gyűjtemény. A kölcsönző teremben a könyvtár kölcsönözhető dokumentumai találhatóak, szépirodalom és szakirodalom, valamint folyóiratok egyaránt. Az olvasóteremben található dokumentumok csak helyben használhatóak. Ebben a részlegben főként albumok, enciklopédiák, lexikonok, és különféle ismerettárak segítik a tanulást és a kutatómunkát. Gyermekrészlegünkben kifejezetten a fiataloknak szánt dokumentumok kaptak helyet. A könyvtárral még csak ismerkedő, vagy már aktív könyvtárlátogató gyermekek találhatnak itt mesekönyveket, képeskönyveket, verseskötetet, ifjúsági regényeket és szakirodalmat egyaránt. A könyvtárban található egy helytörténeti gyűjtemény is, melyben Fegyvernek múltjával és hagyományaival kapcsolatos tárgyakkal, valamint dokumentumokkal ismerkedhetnek meg a látogatók. Könyvtárunk számos egyéb szolgáltatást is nyújt. Ezek között szerepel a könyvtárközi kölcsönzés, internet szolgáltatás, fekete-fehér nyomtatás, fénymásolás, és szkennelés.

A Művelődési Ház igyekszik a népszokásokat fenntartani, népzenei és néptánc csoportokat működtet, évek óta országos verbunk versenyt hirdet minden március 15-re.

A településen több művészeti csoport működik (néptánc csoport, citera csoport, női kar).

1.8.1.5 Sport, kikapcsolódás

Fegyvernek Város sportlétesítményekkel közepesen ellátott település. Az általános iskola mindkét tagintézménye rendelkezik egy-egy kisebb méretű tornateremmel, valamint egy-egy bitumen-borítású kézilabda pályával.

A település legnagyobb sportlétesítménye az Ifjúsági Park területén elhelyezkedő Községi Sportpálya. A sportpálya a TAO-s pályázatoknak és az önkormányzatnak köszönhetően hatalmas fejlődésen ment keresztül. Épült 2 új műfüves focipálya, gördeszka pálya, kosárlabda pálya, lovas pálya, teniszpálya. A kiszolgáló helyiségek, öltözők teljes külső-belső felújításon estek át. A nagy pálya mellé fedett lelátó épült. A Holt-Tisza partján Csónakház épült, így lehetőség van a kajak-kenu, valamint vízibicikli kölcsönzésre. Megvalósításra került két felnőtt játszótér is, az egyik a sportpályán, a másik a Kun Farkas téren.

A település legnagyobb civil szervezete a Fegyvernek Községi Sportegyesület, mely 1925-ban alakult. Az egyesület jelenleg két szakosztállyal működik.

Labdarúgó szakosztály: jelenleg a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei bajnokság első osztályában szerepelnek. A nyolc korosztályos csapat mintegy 150-200 főnek nyújt kulturált sportolási lehetőséget. Az utóbbi évek nevelése eredményeként több utánpótlás korú labdarúgó került magasabb osztályú csapatokhoz, akik közül már a magyar utánpótlás válogatottban is pályára léphetett egy futballista.

Női kézilabda szakosztály: a szakosztály 2009-ben éledt újra. Főként a helyi fiatal lányokra épülő csapat a vármegyei első osztályban kézilabdázik.

Fegyverneki Horgász Egyesület

Taglétszámát tekintve a legnagyobb horgászegyesület. Az egyesület vezetése évente többször rendez verseny saját tagjai számára, mellyel fontos szerepet vállal a település közösségépítő munkájában. Szoros együttműködést ápol az általános iskolával, melynek eredményeként iskolai horgászversenyek is helyet kaphatnak az év során.

Sárszögi Holt-Tisza Sporthorgász Egyesület

Az egyesület 2003 decemberében jött létre, 39 alapító taggal, kiválva a Fegyverneki Horgászegyesületből. Célja a tagok természetszeretetre és természetvédelemre, a halászati és horgászati törvény és végrehajtási rendeletének, valamint az ezekre épülő különféle jogszabályok betartására és betartatására való nevelése. A sporthorgászat fejlesztése, népszerűsítése. Ezért külön figyelmet fordít a gyermek és ifjúsági tagjaira.

R.16 Postagalamb Sportegyesület

A helyi „galambászok” egyesülete, akik a Postagalambok szakszerű tenyésztését és versenyeztetését tűzték ki célul. A versenyek lényege: előre meghatározott (program szerint) távolságra való szállítás, majd onnan történő felereszt és, a galambok hazaérkezésének rögzítése speciális versenyórákban. Galambjaikat kortól függően különböző távolságokról versenyeztetik.

Egyéb sportolási lehetőségek

A községben az egyesületi sportolás mellett egyéb szabadidős sporttevékenységek is végezhetők. A Művelődési Ház ad helyet pl. a Kung-fu-soknak, az általános iskola tornatermeiben a helyi karatésok, jógások, aerobikosok tartják edzéseiket. Egyre többen hódolnak az íjászatnak. A község jelenleg is rendelkezik remek amatőr fogathajtókkal, de említést érdemelnek az amatőr Rally-versenyzők is.

Tervek

A már megvalósult, vagy tervezett fejlesztések mellett (pl. pálya világítás) megfelelő figyelmet kíván fordítani a szabadidősport rendezvények színvonalának emelésére. Igény esetén új szakosztályok elindítása is lehetséges.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Fegyvernek Város Önkormányzata 113/2021. (IV.01). számú önkormányzati határozatával fogadta el a 2021-2026 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP).

A Program átfogó céljai az alábbiak:

- A meglévő társulások további fenntartása, működtetése
- Az elért eredmények megtartása a csökkenő lehetőségek ellenére

A Program helyzetelemzése alapján az alábbi táblázatban szereplő problémák és fejlesztési lehetőségek kerültek beazonosításra az egyes célcsoportok esetében.

15. táblázat: A HEP helyzetelemzésének főbb megállapításai

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- a roma lakosság 90%-a mélyszegénységben él, melynek oka: alacsony iskolai végzettség miatt kiszorulnak a munkaerőpiacról; - tartós munkanélküliek aránya magas; - lakhatási szegregáció, az ott élők életkörülményei nem megfelelőek; - munkahely hiánya a településen, sokan ingáznak, a feketegazdaságban dolgoznak;	- képzési lehetőségek, közmunkába való bevonás; - képzések tartása, közfoglalkoztatásba való bevonás; szegregáció fölszámolása, életkörülmények javítása;
Gyermekek	- rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma csökken, de a gyermekek száma is csökken; - a rossz szociális háttérrel rendelkező gyermekek motiválatlanok a tanulásban;	- pályázati források keresése; - szülők bevonása a közfoglalkoztatásba; - tudatos gyermekvállalás, - nevelés erősítése; - motiváció a tanulásra;
Idősek	- informatikai jártasság hiánya; - sok az egyedül élő, alacsony, jövedelmű; - jellemző az elmagányosodás;	- képzések, pályázati forrás; - pályázati forrás, igényfelmérés; - önkéntes segítők bevonása;
Nők	- kisgyermekes anyukák nehéz elhelyezkedése, munkába állása; - csak közszférában vagy közfoglalkoztatásban tudnak dolgozni;	- helyi adókedvezmények biztosítása, bölcsődei férőhelyek számának további növelése; - közmunkaprogram, később szociális szövetkezetekbe történő alkalmazás;
Fogyatékkal élők	- társadalomból való kirekesztődés;	- foglalkozások szervezése; - pályázati forrás;

Forrás: HEP 2021-2026

A problémák mérséklése, megszüntetése érdekében a Program az alábbi táblázatban szereplő intézkedési területeket jelöli ki.

16. táblázat: A HEP-ben tervezett intézkedések és megvalósítói

Célcsoport	Következtetések	
	Intézkedés címe	**Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek**
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Irány a munkaerőpiac	Önkormányzat, Országos Cigány Önkormányzat, Érdekvédelmi szervezetek
	Szeretnénk kitörni	Önkormányzat
Gyermekek	Támogatások helyett munka	Önkormányzat, Munkaügyi Központ
	Tanulni jó!	Önkormányzat, Civil szervezetek, Alapítványok
Idősek	Mi is meg tudjuk tanulni	Felnőtt képző Intézmények, Művelődési Ház, Önkormányzat
	Mindenki társas lény	Önkormányzat, Gondozási Központ, Civil szervezetek
Nők	Mi is szeretnénk dolgozni	Önkormányzat, Civil szervezetek

Célcsoport	Következtetések	
	Intézkedés címe	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek
	Tudatos gyermekvállalás	Önkormányzat, Védőnők, Háziorvosok
Fogyatékkal élők	Teljes körű akadálymentesítés	Önkormányzat, Mozgáskorlátozottak szervezete
	Nem vagyunk mi sem mások	Önkormányzat, Fogyatékkal élő szervezete, Civil szervezetek

Forrás: HEP 2021-2026

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Fegyvernek gazdaságát 255 vállalkozás alkotta a KSH 2019. évi vállalkozási demográfia szerint.

A városban mindössze 1 db közepes méretű, 50 főnél több embernek munkát adó vállalkozás van.

A KSH 2020. évi lakónépesség adata szerint Fegyvernek a 14. legnépesebb város Jász-Nagykun-Szolnok megyében. A város a vármegye területének 1,28%-án terül el, a vármegye lakosságának 1,66%-a él a településen.[2]

Fegyvernek vállalkozásainak adatai

17. táblázat: Fegyvernek vállalkozásainak részesedése Jász-Nagykun-Szolnok megyében (2019)

Területi egység	működő vállalkozások száma (db) – alkalmazotti létszám alapján			
	1-9 fő	10-49 fő	50-249 fő	249- X fő
	mikro	kis	közép	nagy
Fegyvernek város	241	13	1	0
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	20 105	805	144	16
Fegyvernek város részesedése a vármegyei szummából (%)	1,2%	1,6	0,7	0%

Forrás: KSH

Az adatokból jól látható, hogy a város vállalkozásainak részesedését a vármegyei szummából legnagyobb részben az 10-49 fős kis méretű vállalatok képviselik.

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A városban egyre jobban áttevődik a hangsúly a tercier szektorra, a foglalkoztatottak száma és aránya folyamatosan nő ebben a nemzetgazdasági ágazatban.

18. táblázat: Gazdasági ágazatok megoszlása (2019)

Gazdasági szektorok (%)	
primer	10%
szekunder	25,5%
tercier	64,5%

[2] KSH Tájékoztatási adatbázis

Forrás: KSH

17. ábra: Összehasonlító táblázat a foglalkoztatottak számáról szektoronként (%, 2001, 2011)

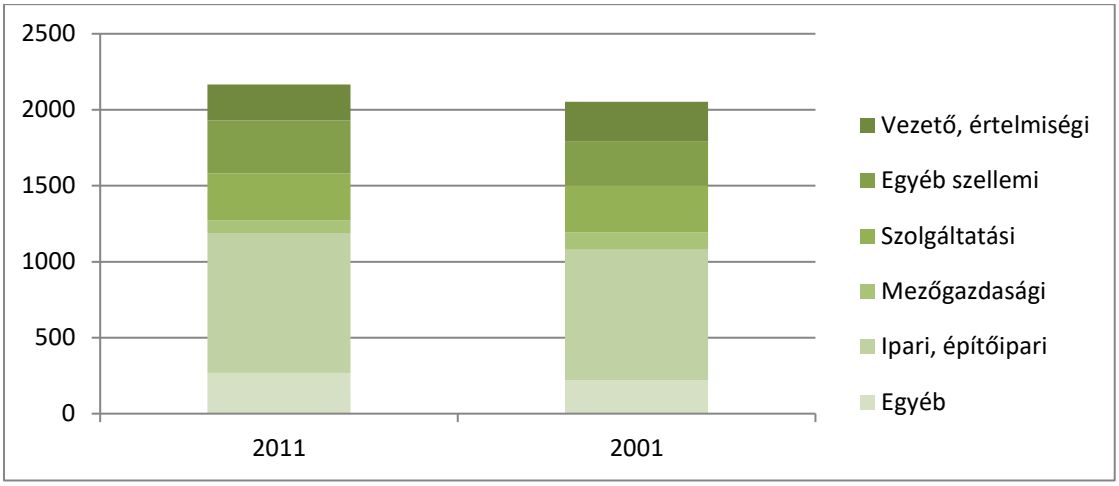

Forrás: KSH, Népszámlálás

2001-ben még 99 fő foglalkozott mezőgazdasággal, 2011-re ez a szám 96 főre csökkent. Az ipar foglalkoztató készsége ez idő alatt közel duplájára nőtt.

1.9.2.1 Mezőgazdaság

Fegyvernek mezőgazdasági jellegű település, ahol kiemelkedő a kalászosok, elsősorban a búza termesztése.

18. ábra: Mezőgazdasági vállalkozások aránya Fegyverneken (%, 2008-2010)

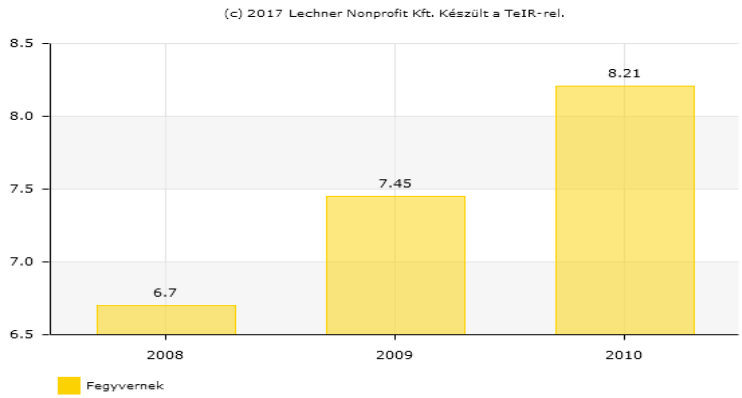

Forrás: TEIR

19. táblázat: Földrészlet statisztika, művelési áganként

Művelési ág	Összes terület (ha)
erdő	140
gyep	434
gyümölcsös	187
kert	4
nádas	8
szántó	5217
Termőterület összesen:	5990
termelésből kivett terület	1158

Művelési ág	Összes terület (ha)
Összesen:	7148

Forrás: Fegyvernek Local Agenda

A fontosabb növénykultúrák megoszlása az összes mezőgazdasági terület függvényében:

- búza, árpa 60%
- napraforgó 20%
- kukorica 10%
- zöldség, gyümölcs 10%

A gyümölcstermesztés szerepe erősen lecsökkent - a támogatások ellenére alig történtek telepítések az utóbbi időben -, amit a termesztéstechnológia korszerűtlensége, valamint a nyomott felvásárlási árak és elaprózódott „birtokszerkezetet" okoznak. A zöldség- és gyümölcstermesztésben nagy lehetőségek vannak, a hagyományok, valamint a termőföldi adottságok megfelelőek.

20. táblázat: Éves település statisztikai adatok a fegyverneki gazdaságokról (2000, 2010)

Mutatók	Időszak (év)	
	2000	2010
Egyéni gazdaságok használatában lévő saját tulajdonú földterület (m^2)	26814718	28362580
Egyéni gazdaságok használatában lévő bérelt földterület (m^2)	1 692 945	4 900 579
Egyéni gazdaságoknál állandó alkalmazásban állók száma (db)	1	
Egyéni gazdaságoknál munkát végző családtagok száma (db)	1027	847
Egyéni gazdaságok száma (db)	1002	445

Forrás: KSH

1.9.2.2 Ipar

Ha a kistérséget nézzük, akkor Fegyvernek nemcsak lakosságszám alapján mondható a második legjelentősebb településnek, hanem minden egyéb mutató szerint is. Jelentős iparral Törökszentmiklós rendelkezik és Fegyverneken kívül a települések kis lakosságszámúak. Ebből adódóan összefogva és együtt dolgozva lehet fejlődést elérni. Fegyvernek elismerten mikro térségi központi szerepet tölt be Törökszentmiklós mellett. A városból elsősorban Szolnokra, kisebb mértékben Törökszentmiklósra, Jászberénybe járnak nagyobb számban dolgozni, elsősorban a kereskedelem, ipar és igazgatási jellegű munkakörbe. A Teljes Életért Nonprofit Közhasznú Kft. által működtetett összeszerelő és élelmiszer jellegű termékek csomagolását végző üzembe a környék településeiről több száz fő ingázik be naponta Fegyvernek területére. A településen megtalálható ipari ágazatok a következők: fémipar (galvanizálás), textil feldolgozás (varroda), építő ipar (térkő gyártás).

1.9.2.3 Szolgáltatások

A KSH 2019-es adatai szerint Fegyverneken a vállalkozások 64,5%-a a szolgáltatásban keresi a megélhetését.

A kereskedelem és szolgáltatások terén elmondható, hogy a település kereskedelmi hálózata kielégíti az átlagos lakossági igényeket. A településen összesen 101 kereskedelmi üzlet van. Ebből élelmiszer, vegyes, vendéglátó 48, egyéb 53 db (2013. januári önkormányzati adatok alapján). A településen működő vállalkozásoknak átfogó térségi szerepük van, a Takarékszövetkezet, a Szakiskola, a Rendőrőrs és az ÁFÉSZ, kapcsán. A legjelentősebb kereskedelmi foglalkoztató a Fegyvernek és Vidéke ÁFÉSZ, mely jelenleg 57 főt foglalkoztat. 1994-ben csatlakozott a COOP hálózathoz. 16 egységük van, 10 élelmiszer, 5 iparcikk, 1 vendéglátó. Működési területe Fegyvernek, Örményes, Kuncsorba, Tiszabő.

19. ábra: Működő vállalkozások megoszlása a szolgáltató ágazatokban (%, 2019)

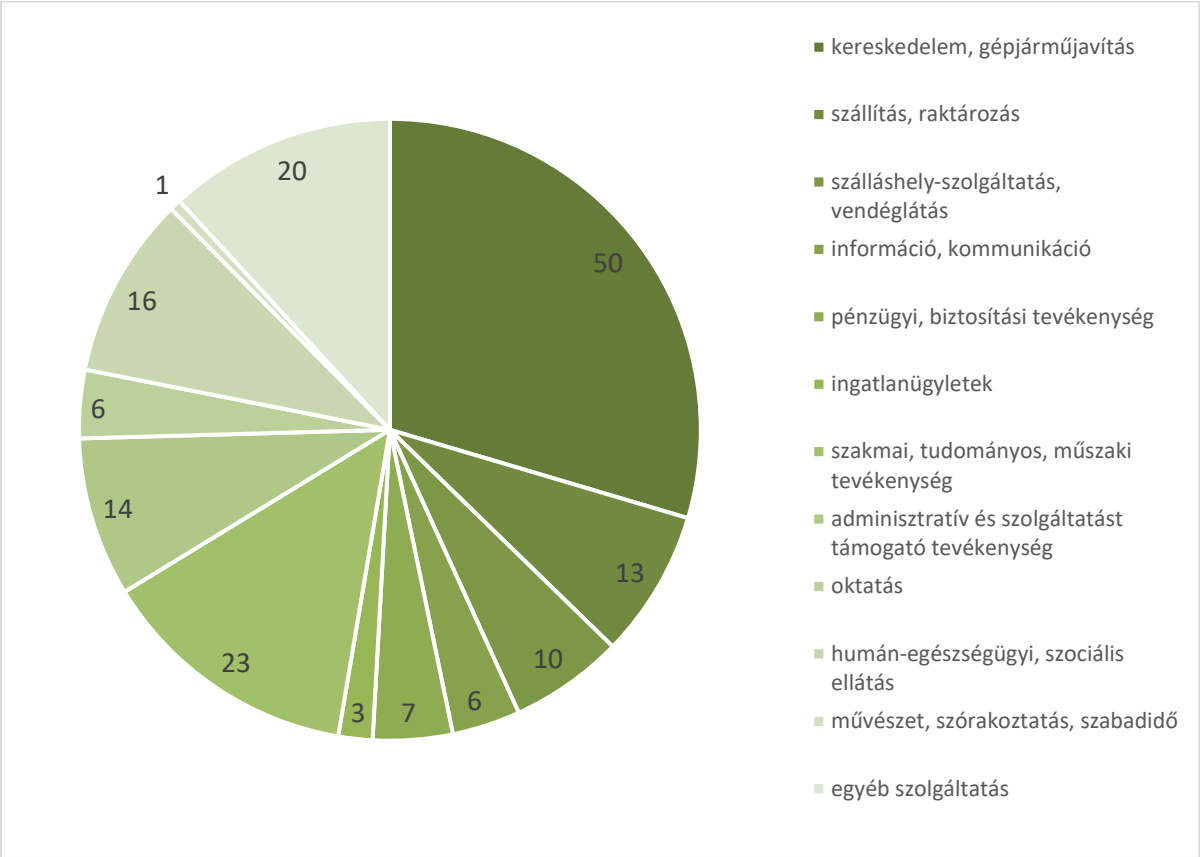

Forrás: KSH

A szolgáltatást végző vállalkozások több mint negyede a kereskedelemben, gépjárműjavítás területén tevékenykedik.

21. táblázat: Foglalkoztatók a településen

Foglalkoztatók	Tevékenység	Alkalmazotti létszám
Angolkert Idősek Otthona	idősek bentlakásos és szociális ellátása	29 fő
Aranykor Idősek Otthona	Bentlakásos idősgondozás teljes körű ellátással	15 fő
Bervent Hő- és Légtechnikai Kft.	ventilátor gyártás és mezőgazdasági terményszárítók javítása, levegőtisztítók, hő fejlesztők gyártására, galván átemelő kocsik készítése	9 fő
Teljes Életért" Nonprofit Közhasznú Kft	nagy kézügyességet igénylő manuális tevékenység, precíz munkát követelő játék összeszerelés és élelmiszerjellegű termékek csomagolás	240 fő megváltozott munkaképességű
Hermann Felületkezelő és Szolgáltató Kft	galvanikus fémbevonás és eloxálás, alkatrészek végső felhasználási területei az autóipar, mezőgazdasági- és háztartási gépgyártás, építőipar	71 fő
Kunhalom Agrária Kft.	tejelő szarvasmarhatartás, mezőgazdasági tevékenység	22 fő
Kübler-Vesta Fűtéstechnikai Kft.	Csarnokfűtési rendszerek telepítése gázüzemű sötétsugárzóval egyedi igényeknek megfelelően; országos szervizhálózat	7 fő
Takarékbank Zrt. (jogelőd Fegyvernek és Vidéke Takarékszövetkezet)	Pénzügyi tevékenység	60 fő

Forrás: Önkormányzat, https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/beszamolo_kereses

Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

A település turisztikai erősségei között szerepel a Holt–Tisza, mint gazdasági és turisztikai forrás, a jelenleg turisztikai lehetőségek kihasználatlanok az ehhez szükséges infrastruktúra és marketing tevékenység kiépítése folyamatos. Fegyvernek a 67 települést magában foglaló Tisza-tavi régió része, az Észak-Alföldi Területfejlesztési Régió területén fekszik. Fegyvernek település olyan turizmus kialakítására törekszik, amelynek főként a pozitív hatásai érvényesülnek. Fegyvernek jó néhány turisztikai vonzerőt jelentő attrakcióval rendelkezik, s ezeket a lehetőségeket folyamatos fejlesztéssel igyekszik a jövőben kihasználni. A turizmusfejlesztés sikerének érdekében a programválaszték bővítése, a szolgáltatások, szálláshelykínálat színvonalának emelése, a település imázsának tudatos közvetítése a település célja. A Holt-Tisza vadregényes természeti környezetet, harmóniát ígérve jelenti a település egyik vonzerejét. A Kálvária–domb gyógyító erejére alapoz a gyógy turizmus. A település védett növény- és állatvilága vonzza a természetkedvelőket. Ennek érdekében fokozott figyelmet fordítanak a természeti környezet tisztaságának megóvására. A turizmus Fegyvernek számára kiemelt fontosságú, gazdaságának jelentős húzóágazatává válhat. A településben rejlő lehetőségek kiaknázása folyamatban van, melynek fontos lökést adhat a település várossá nyilvánítása. Idegenforgalmi szempontból Fegyvernek Város kiemelkedő adottságokkal rendelkezik. Külön szegmensként van jelen az épített és természetes környezet.

Foglalkozatás, munkaerő-piaci helyzet

A munkanélküliségi ráta a '90-es évek elején jellemző 23-25% körüli értékről 4-5%-ra csökkent. A munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek aránya 29%. Az 1994-es 64,4%-os értékhez képest ez is csökkenő, javuló tendenciát mutat.

20. ábra: A munkanélküliség alakulása Fegyverneken (2009-2020)

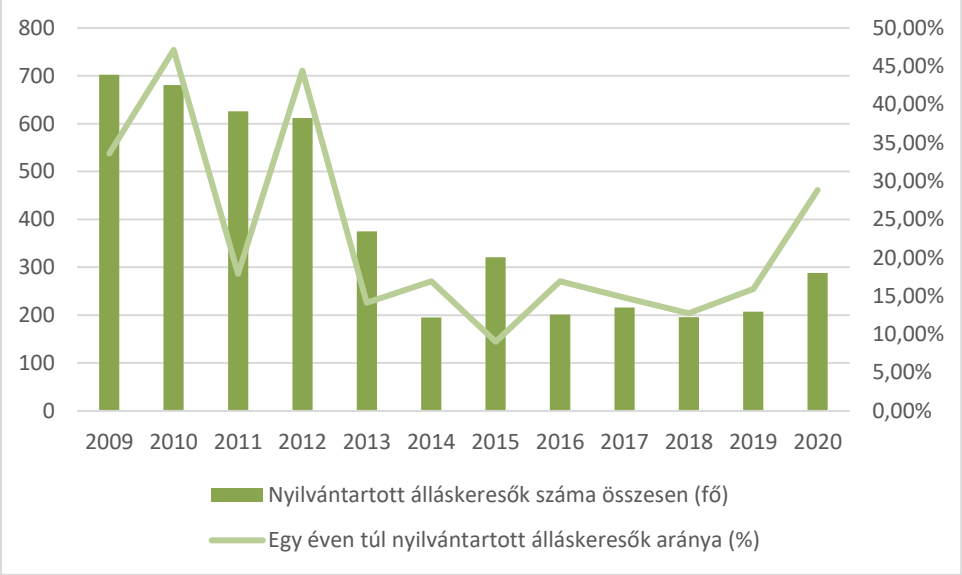

Forrás: KSH

Fegyverneken 2021. év 10. 20-i adat szerint a nyilvántartott álláskeresők száma 252 fő. A munkavállalási korú népesség 3976 fő. Relatív mutató: 6,34% (a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában). Arányszám: 1,65 (a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya). A településen a mikro- és kisvállalkozások szerepe domináns. Legnagyobb foglalkoztató a 2013. január 1-jei változásokig a település önkormányzata és a fenntartásában működő intézmények. Nagy segítség a START közmunka program által teremtett munkavégzési lehetőség. Ennek keretében 2012-től 450 főt foglalkoztatott az önkormányzat, mely élénkítette a település mezőgazdasági termelését. A kistérség vállalkozásainak pozitív lökést ad a vállalkozásra alkalmas telephelyek szabad kapacitása és a szajoli logisztikai lehetőség, illetve a gyorsforgalmi út Abony és Fegyvernek között.

1.9.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fontosabb elképzelések

A vállalkozások számainak vizsgálatakor látható, hogy a nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlásuk kisebb eltérésekkel hasonló a regionálishoz. A regisztrált gazdasági szervezetek mutatói kedvezően alakulnak, az utóbbi években egyre növekszik számuk a városban. A városban a regisztrált vállalkozások aránya elmarad az országos átlagtól. Jellemző a mikro vállalkozások és egyéni vállalkozók túlsúlya. A regisztrált gazdasági szervezetek száma a városban évről-évre folyamatosan emelkedett, amíg 2014-ben 109 gazdasági vállalkozást jelentett 1.000 főre, addig 2020-ban 133.

A regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma 1.000 lakosra nem éri el a vármegyei átlagot. A vármegyei átlagot 2020-ben 25,9 darab vállalkozás jelentette.

22. táblázat: Regisztrált jogi személyiségű vállalkozások száma (db, 2014-2020)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fegyvernek	107	105	101	91	92	92	89
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	10 762	10 286	9 841	9 564	9 583	9 426	9 438

Forrás: KSH

Regisztrált egyéni vállalkozások száma egyenletesen nőtt Fegyverneken az utóbbi években.

21. ábra: Regisztrált egyéni vállalkozók száma Fegyverneken (db, 2008-2020)

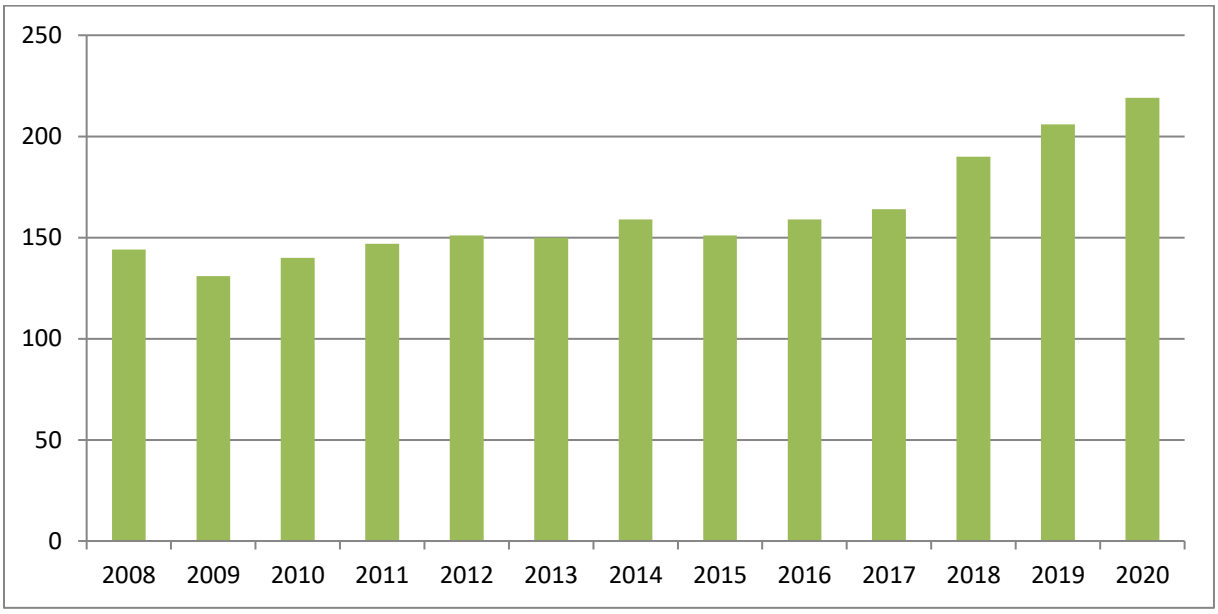

Forrás: KSH

Az önkormányzati költségvetés bevételeinek közel 10%-t jelenti a helyi adó bevétel. Ezen adófajtákból (pl. gépjármű adó, iparűzési adó) befolyó összeg mértéke évről évre változik, de aránya az összes bevételek között emelkedő tendenciát mutat.

22. ábra: Fegyvernek Város Önkormányzatának költségvetési bevételei (ezer Ft, 2014-2019)

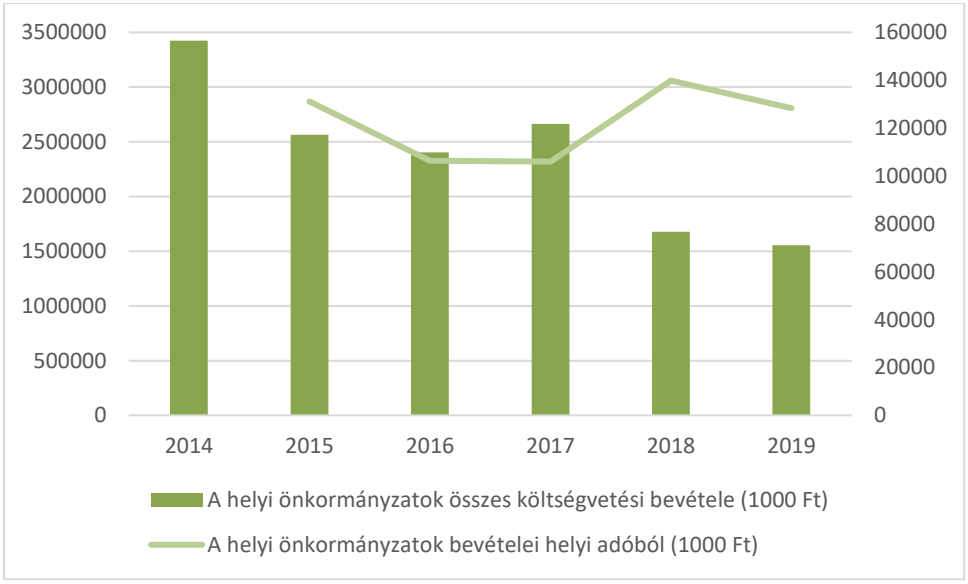

Forrás: KSH

23. ábra: Helyi iparűzési adóbevételek alakulása (ezer Ft, 2014-2020)

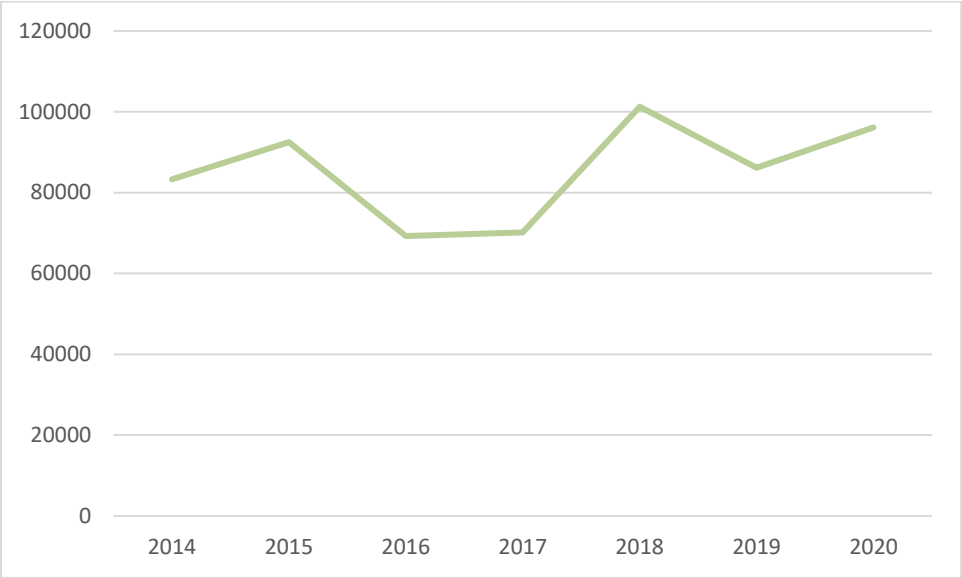

Forrás: KSH

1.9.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

A város helye a közlekedési hálózatban

Közúton a 4-es és a 34-es főútvonal szerepe kiemelkedő Fegyvernek életében. A településtől 5 km-re, Örményesen halad a MÁV Budapest-Szolnok- Debrecen-Nyíregyháza vasútvonala. A kerékpáros közlekedés a településen az út szélére felfestett kerékpársáv segítségével oldható meg. Az M4 gyorsforgalmi út teljes nyomvonalának kiépítése – mely érinti Fegyvernek város közigazgatási területének déli részét – kedvező hatással bír majd a település megközelíthetőségében.

Utak fejlesztésének lehetőségei

A mintegy 189,8 km hosszú fegyverneki közúthálózat 22%-a kiépített, további belterületi földutakon útalap kiépítése, valamint útalapos utak szilárd burkolattal történő ellátása szükséges. A teljes belterületi aszfaltos úthálózat az elmúlt években felújításra került.

Munkahelyteremtő beruházások

A város térbeli elhelyezkedési potenciálját – hogy egy regionális központ, Szolnok közelében van – kihasználva még kiaknázatlan lehetőségei vannak a gazdaság élénkítése terén: mezőgazdasági fejlesztések, klaszterek kialakítása, turisztikai fejlesztések, a logisztikai szolgáltatások és vállalkozások fejlődése is előre vetíthető.

Munkaerő piac

A település vonatkozásában megállapítható, hogy míg 2009-ben és 2010-ben a lakosság 11%-a volt nyilvántartott álláskereső, 2020-ra ez az érték már csak 5%.

Ahogy az alábbi diagram is szemlélteti, 2010 óta jelentős csökkenés következett be a munkanélküliség arányában (munkanélküliek száma az állandó népességhez viszonyítva) valamennyi vizsgált területi egységben, legnagyobb mértékben Fegyverneken. Míg a vizsgált időszak elején a Fegyverneki értékek meghaladták nemcsak az ország, hanem a vármegye és a járás értékeit, addig 2020-ban jelentősen közeledtek az értékek egymáshoz, a fegyverneki kedvezőbb lett a járási értéktől, és nem sokkal marad el a vármegyeitől.

24. ábra: A munkanélküliség aránya, összehasonlító ábra (%, 2010-2020)

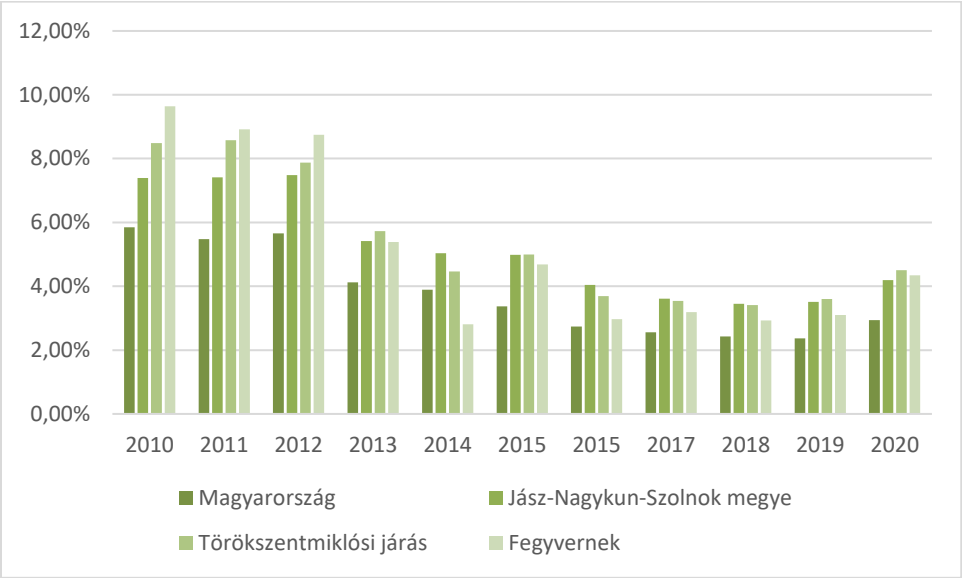

Forrás: KSH

A pályakezdők munkanélkülisége további problémát vet fel, hiszen szakmai tapasztalatszerzés hiányában nehezebben tudnak elhelyezkedni, munkakapcsolatokat kialakítani, mely helyzetet gyakornoki programok, mentorhálózatok kialakításával lehetne orvosolni.

Szükséges megemlíteni azt is, hogy a foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, román, általános iskolát el nem végzett felnőttek, stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerő piacról. Az ő elhelyezkedési lehetőségeik javítása érdekében szükséges integráló képzések, tananyagok kidolgozása, tanácsadások, foglalkozások tartása.

A munkaerő elvándorlásának megakadályozása, annak helyben tartása és a térségbe vándorlása érdekében a gazdaság élénkítésére, munkahelyek teremtésére, szociális háló kialakítására van szükség.

Gazdasági szempontból a város térbeli elhelyezkedése, közlekedési elérhetősége pozitívan hat, ugyanakkor a közutak átmenő forgalma nagy környezetterhelést jelent, az intézményi funkciókat zavarja.

1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Fegyverneken 2020-ban a lakásállomány 2 643db volt. A város lakásállománya 2005-höz képest 46-al csökkent, ami 1,74%-os fogyatkozást jelent.

25. ábra: Fegyvernek lakásállománya (db, 2005-2020)

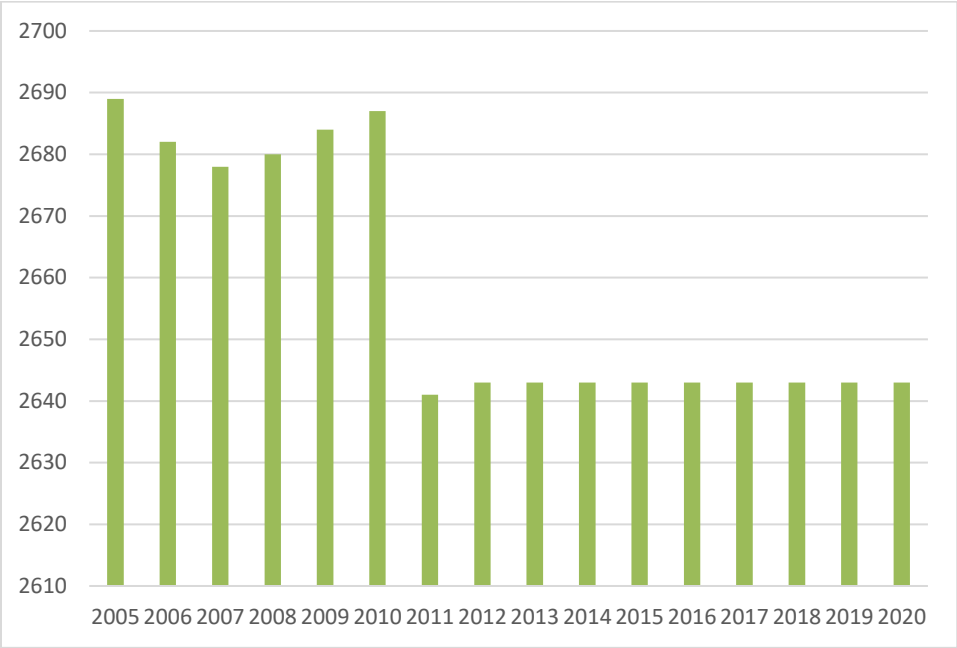

Forrás: KSH

2000 és 2012 között 95 lakást/családi házat építettek fel, összesen majdnem 8117 négyzetméter alapterülettel. 2001-ban 1384 nm lakás épült, 2006-ban 1310 nm lakóingatlant építettek a városban. Ezt követően gyorsan csökkent az építkezések volumene. A folyamat a mélypontját 2011-ben érte el, amikor mindössze 219 nm alapterületű lakás épült.

26. ábra: Épített és megszűnt lakások Fegyverneken (db, 2000-2012)

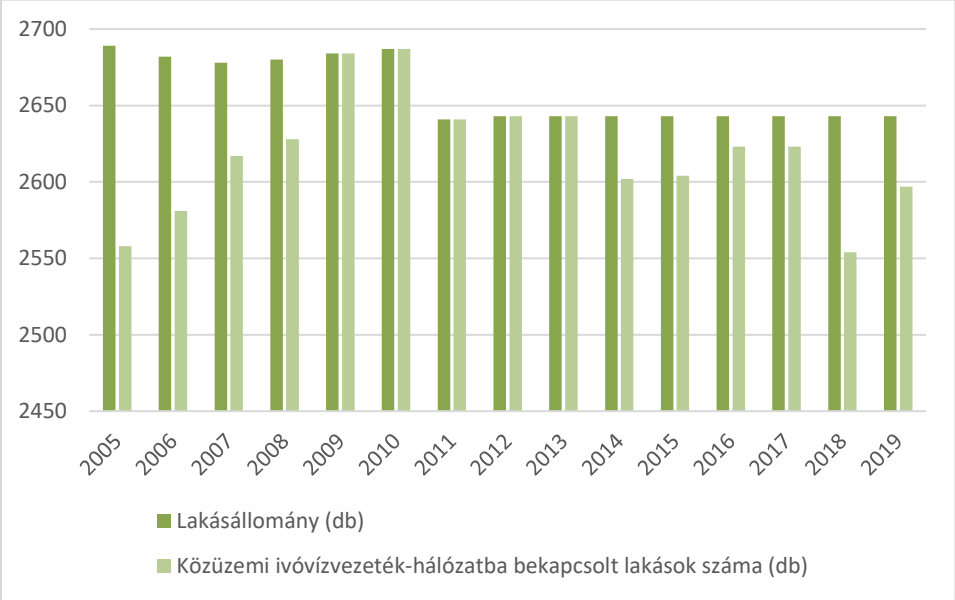

Forrás: KSH

A jelenleg aktív ingatlan hirdetések alapján az ingatlanárak 55-217 ezer Ft/m² között mozognak, átlagosan 96 ezer Ft/m².

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Fegyvernek város intézményeinek fenntartásában, a város fejlesztésében a legfontosabb tényező a város költségvetése, annak stabilitása. Az önkormányzat éves költségvetésének készítésekor a város stabil pénzügyi pozícióinak megőrzésére, a lakosság életszínvonalát javító szolgáltatások bővítésére, a város gazdasági potenciáljának növelését segítő fejlesztések megvalósítására és megfelelő tartalék képzésére törekszik.

Az önkormányzat és az állam közötti feladatmegosztás változása miatt 2013-tól jelentős változások történtek a város költségvetésében. A bevételi oldal változásai közé tartozik, hogy a feladat-átstrukturálás miatt megszűnt az önkormányzat személyi jövedelemadóból való részesedése, az illetékbevételek elkerültek a várostól, valamint a beszedett gépjárműadó 40%-a marad a városnál.

Az önkormányzat saját bevételei közül a legnagyobb volument a helyi adó bevételek képviselik, amelyeket három jogcímen állapít meg: magánszemélyek kommunális adója, idegenforgalmi adó, helyi iparűzési adó. Gazdaságfejlesztési szempontból a közhatalmi bevételek közül a helyi iparűzési adó jelentősége kiemelkedik.

A szabálysértési pénz és helyszíni bírságok további bevételi elemeknek tekinthetők.

23. ábra: Az önkormányzati költségvetés bevételi oldalának alakulása (ezer Ft, 2014-2020)

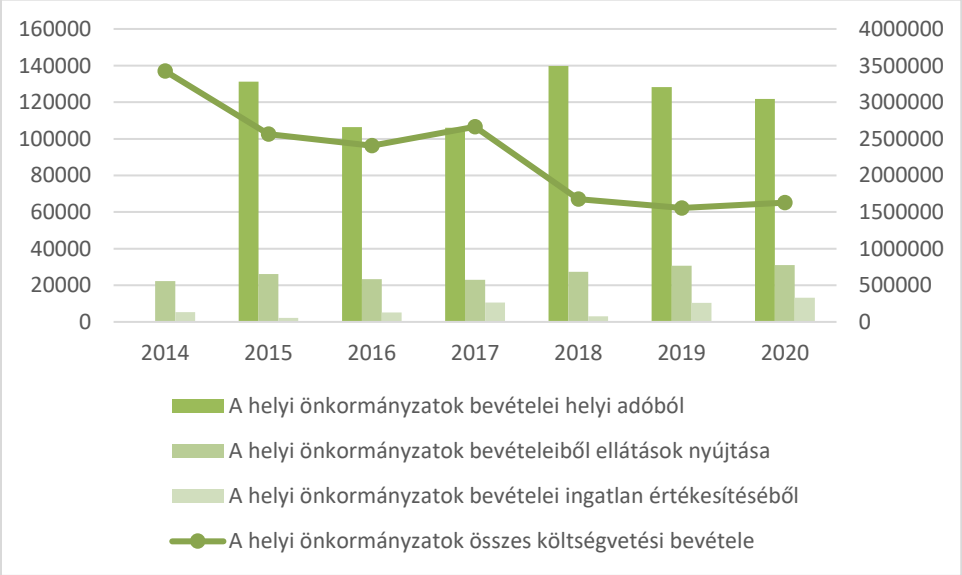

Forrás: KSH

A 2011. évi CLXXXIX. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény alapján, annak keretei között a települési önkormányzat helyi rendeletben szabályozhatja a vagyona feletti rendelkezési jog gyakorlását. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény értelmében az önkormányzati vagyon felosztása az alábbiak szerint alakul: a jogszabály két nagy vagyoni csoportot különböztet meg: üzleti vagyont és törzsvagyont. A törzsvagyon körébe tartozó tárgyak forgalomképtelenek, illetve korlátozottan forgalomképesek. Az önkormányzat forgalomképtelen törzsvagyona a kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonból és nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyonból áll. Fegyvernek rendeletileg is szabályozott (28/2021. (XII.02.) önkormányzati rendelet Fegyvernek Város Önkormányzata vagyongazdálkodásáról és vagyonkezeléséről) vagyongazdálkodásának célja, hogy megteremtse a biztonságos feladatellátás feltételeit, a kiszámítható és átlátható gazdálkodást, biztosítsa a pénzügyi egyensúlyt, megőrizze és növelje a vagyon értékét, valamint biztosítsa a vagyon piaci értéken történő bérbeadását. A kiegyensúlyozott gazdálkodást mutatja, hogy az önkormányzat 2020. évi záró mérlegének főösszege 5.438.284 eFt volt, melynek közel 92%-át a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközökön belül az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok teszik ki (forgalomképtelen törzsvagyon, korlátozottan forgalom képes vagyon, üzleti vagyon).

Fegyvernek önkormányzata a 2015-2019. időszakra vonatkozóan rendelkezik elfogadott gazdasági programmal, amely helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A városban a városfejlesztéssel kapcsolatos döntési jogkörrel a képviselőtestület rendelkezik. A **képviselőtestület** az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az erre a célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes ilyen jellegű pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. Ezen túlmentően a testület feladata a város térbeli fejlődését nagymértékben befolyásoló településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv elfogadása és/vagy módosítása. A képviselő-testület döntéseinek előkészítésében fontos szerepet játszanak a képviselőtestület különböző **bizottságai**.

- Pénzügyi Bizottság
- Oktatási, Közművelődési, Ifjúsági és Sport Bizottság
- Szociális és Egészségügyi Bizottság

A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása az önkormányzati tulajdonú Fegyvernek Mezőgazdasági Városüzemeltetési Intézménynek a feladata.

A gazdasági program tartalmazza a városfejlesztés, vagyongazdálkodás, városüzemeltetés, humán és szociális szolgáltatások, kultúra és sport terén a település rövid és középtávú elképzeléseit, terveit.

A gazdaságfejlesztési programban is nevesített és még megvalósításra váró fejlesztési elképzelések (nem prioritási sorrendben) a következők:

- Ivóvíz szolgáltatás technológiai színvonalának javítása, az ivóvízhálózat rekonstrukciója. (Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. vagyonkezelésében.)
- Település belterületének átfogó rendezése.
- Holt-Tisza rekonstrukció, valamint turisztikai célú fejlesztések.
- Település külterületének átfogó rendezése, természeti kincsek védelme.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az elmúlt években az önkormányzat számos gazdaságfejlesztést célzó tevékenységet hajtott végre. A gazdaságot is érintő fontosabb beruházások és projektek a következők voltak az elmúlt időszakban:

- Fegyvernek Város csapadékvíz elvezetése II. ütem
- Fegyvernek Város csapadékvíz csatornázása
- Fegyvernek Újtelepi Óvoda felújítása és korszerűsítése, valamint Bölcsőde bővítése 16 férőhellyel
- Közintézmények Energetikai Fejlesztése Fegyvernek Városban
- Fegyverneki családsegítő és gondozási központ átalakítása
- Zöld város kialakítása Fegyverneken
- Együttműködés megvalósítása a fenntartható közlekedésfejlesztés érdekében
- Fegyvernek Város Önkormányzata ASP Központhoz való csatlakozása

Olyan közvetlen hatású eszköz, mint pl. ipari park, inkubátorház létrehozása, fejlesztése és működtetése, gazdaságfejlesztéssel, befektető-vonzással foglalkozó szervezet létrehozása és működtetése nem történt még meg a városban, de erre való törekvések egyes fejlesztési elképzelésekben, pl. a felhagyott, barna mezős területnek számító Malom épület fejlesztésében már megjelentek.

Fegyvernek jelenleg nem rendelkezik iparterülettel, ahova a vállalkozások le tudnának telepedni. Új iparterület kialakítására lenne szükség, ezt azonban csak művelés alóli kivonással tudnák megtenni.

Közvetett eszközök közül a kapcsolatépítés jelent meg az országos szervezetekkel, mint például a Széchenyi Programirodával, a Kereskedelmi és Iparkamarával és egyéb vármegyei, országos gazdaságfejlesztésben érdekelt szervezetekkel.

A gazdaságfejlesztés adminisztratív eszközei többnyire a helyi rendeleteken keresztül érvényesülnek. Ezek egyrészről a vállalkozások működését is befolyásoló szabályozások, a városrendezési terv és egyéb dokumentumok, melyek meghatározzák a működéshez kapcsolódó, köztük az infrastruktúra feltételeit.

Az önkormányzat e mellett fontosnak tarja, hogy jó partneri kapcsolatot alakítson ki a helyi gazdasági szereplőkkel annak érdekében, hogy a város gazdasága fejlődjön, erősödjön.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitika

Az új önkormányzati törvény hatályba lépésével a közalkalmazottak és köztisztviselők (általános és középiskolai tanárok, okmányirodai munkatársak egy része) jelentős száma azok a Klebelsberg Központ és a Járási Hivatal részére történő átadásával szignifikánsan csökkent, ezzel együtt az önkormányzat dolgozóinak száma is.

A költségvetési szervek és a tisztán önkormányzati tulajdonú vállalkozások révén még így is jelentős foglalkoztatónak számít az önkormányzat a városban.

Az önkormányzat legfőbb gondjainak egyike a város nagyon alacsony foglalkoztató képessége. A közfoglalkoztatás rendszerén keresztül befolyással bír a munkanélküliek ellátására, és közvetlen szolgáltatáskínálattal jelenik meg a város gazdaságában.

A Város Esélyegyenlőségi Programjában több tervezett beavatkozás is a foglalkoztatás elősegítését szolgálja. A megvalósult közmunka programok is ezt a célt szolgálták.

Az önkormányzat a foglalkoztatási helyzeten közfoglalkoztatás keretében próbál segítséget nyújtani. A közfoglalkoztatás keretében a foglalkoztatottak településtisztasági, közterület-rendezés, intézmények karbantartási, belterületi vízrendezési, szociális és oktatási intézményi kisegítői feladatokat láttak el.

A gazdaságfejlesztési tevékenységeknek köszönhetően lehetővé válik, hogy az ide látogató turisták, az itt letelepedni vágyók egy élénk, gazdaságilag és szociálisan prosperáló településre érkezzenek, amely biztosítani tudja a megfelelő szintű gazdasági, kulturális, közösségi, turisztikai szolgáltatásokat, melyek hozzájárulnak a munkahelyek bővítéséhez, ösztönzik a magántőke bevonását, civil szerveződéseket.

1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

A városban önállóan elfogadott lakáskoncepció nincs. A helyi önkormányzat törekszik az önkormányzati tulajdonú vagyon megtartására, növelésére.

Az önkormányzat 7 db lakáscélú ingatlannal rendelkezik. A lakások a főbb útvonalak mentén, a Damjanich János úton és a Szent Erzsébet úton helyezkednek el. Az ingatlanok egy része felújításra került. Ezek az Esély Otthon pályázatban kerülnek kiadásra. Másik részük még felújításra szorul.

Fegyvernek esetében a pénzbeli ellátások formáit, azok juttatásának feltételeit a 11/2021.(VI.14.) önkormányzati rendelet a szociális ellátások szabályozásáról című dokumentum tartalmazza.

Fegyvernek Város Önkormányzata az alábbi támogatásokat nyújthatja:

- Települési támogatás: pénzbeli és természetbeni (élelmiszer, tüzelő). A támogatás összege évente maximálisab 50 ezer Ft-ig terjedhet családonként.
- Gyógyszer és egészségügyi települési támogatás
- Kamatmentes szociális kölcsön formájában nyújtható települési támogatás
- Rendkívüli települési támogatás
- Rendkívüli települési temetési támogatás
- Köztemetés

Fegyvernek Város Önkormányzata Esély Otthon – „Esély Fegyverneken” ösztönző támogatásairól szóló 13/2018. (VIII.31.) önkormányzati rendelete 6. pontja alapján lakhatási támogatási pályázattal igyekszik a város jövője szempontjából értékes végzettséggel rendelkező fiatal szakemberek városban történő letelepedését elősegíteni, melynek keretében a nyertes pályázónak legfeljebb 24 hónapon keresztül lehet lakója a felújított ingatlannak. A lakhatásért nem kell lakbért fizetni, csak a rezsiköltség kell megfizetni.

1.10.6 Intézményfenntartás

Önkormányzat által fenntartott intézmények (pl. általános iskola, óvoda, művelődési ház, könyvtár) működtetése, karbantartása az intézményfenntartás az egyik legnagyobb kihívás. A szakmai színvonal fenntartása, fejlesztése mellett a gazdaságos működtetés biztosítása a cél.

Az intézmények harmadik csoportját azon „A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény”, valamint „A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény” szerinti **önkormányzati köznevelési intézmények** alkotják, amelyek 2013. január 1-jétől állami fenntartásba kerültek. Ennek keretében az érintett intézmények szakmai munkájának irányítása az állam feladata a Klebelsberg Központon keresztül, míg a működtetés feltételeit az önkormányzat biztosítja.

Az állami (általános iskola) és önkormányzati szervezetek (óvoda) mellett egyházi fenntartásban lévő oktatási intézmény is található a településen.

1.10.7 Energiagazdálkodás

A város energiaellátásának helyzetét az 1.16. fejezet mutatja be.

Az energiagazdálkodás területén az önkormányzat külön koncepcióval, fejlesztési dokumentummal nem rendelkezik, ugyanakkor több olyan lépését is meg lehet említeni, amelyek a hatékonyabb energiafelhasználást támogatják. A város az elmúlt időszakban számos energetikai hatékonyság növelő beruházást valósított meg, illetve készített elő intézményeiben, és a jövőbeni fejlesztések fókuszában is a megújuló energiahordozók hasznosításával történő épületgépészeti korszerűsítések állnak.

24. táblázat: Fegyvernek város energiahatékonysági fejlesztései 2016-tól

A projekt címe	Támogatás összege (Ft)	Megvalósítás ideje
KEHOP-5.2.13-19- Pályázatos épületenergetikai felhívás egyházak számára A Fegyverneki Orczy Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda energetikai felújítása	124 071 766	2021.09.30*várható befejezés
TOP-2.1.2-15-JN1 - Zöld város kialakítása Zöld város kialakítása Fegyverneken	100 000 000	2018.11.05
TOP-3.2.1-15-JN1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Közintézmények Energetikai Fejlesztése Fegyvernek Városban	168 800 998	2018.09.30
TOP-1.4.1-15-JN1 - A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével Fegyvernek Újtelepi Óvoda felújítása és korszerűsítése, valamint Bölcsőde bővítése 16 férőhellyel	270 000 000	2018.08.31
KEHOP-2.2.4-15 - Felhívás szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvízkezelés megvalósítására	691 666 911	2016.05.26

Forrás: www.palyazat.gov.hu

Ahogy az előző táblázatból is látszik, az önkormányzati épületek, intézmények jelentős része esetében részben vagy egészben megújuló energia hasznosítással történik majd hamarosan a működés.

A jövőbeli intézmények fejlesztésének esetén a megújuló energia hasznosítás továbbra is fontos szerepet fog betölteni.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A **2001. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól** a helyi önkormányzatok által ellátandó településüzemeltetési feladatokat a következők szerint definiálja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Tágabb értelemben a településüzemeltetési feladatok körébe sorolhatjuk a településen élő lakosság, vállalkozások, intézmények közszolgáltatásokhoz, komfortérzethez kapcsolódó igényeinek kielégítéséhez, illetve az élhető, fenntartható települési környezet megteremtéséhez és fenntartásához szükséges, az önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat is (a törvényben definiáltak mellett például: hó- és síkosság mentesítési feladatok, szúnyoggyérítés, köztisztaság, hulladékelszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása, utcanév-táblák kihelyezése ,külterületi ingatlanok gyommentesítése stb.*).*

Az önkormányzat ezen feladatokat összetettségük miatt több, az önkormányzat többségi tulajdonában álló/közszolgáltatóként megbízott cégeken keresztül látja el.

A városüzemeltetési feladatokat a Fegyverneki Mezőgazdasági, Városüzemeltetési és Fejlesztési Intézmény látja el. Az intézmény feladatait a 159/2019. (XII.10.) számú önkormányzati határozat írja elő, melyek az alábbiak:

- Temető fenntartási és üzemeltetési feladatok, temetkezési feladatok ellátása
- Ellátja a település bel- és külterületi belvízelvezető rendszerének üzemeltetésével kapcsolatos teendőket, a kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyek és üzemeltetési szabályzatok figyelembe vételével.
- Az Alsóréti Holt-Tisza üzemeltetési, hasznosítási feladatainak ellátása, vízkárelhárítási feladatok ellátása a vonatkozó jogszabályok és tervek figyelembe vételével.
- Mezőgazdasági vízszolgáltatás biztosítása.
- Piaci-vásári tevékenység
- Települési hulladékkezelési feladatok (szilárd hulladék begyűjtés, szállítás) ellátása hulladékkezelési engedélyben foglaltak alapján
- Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtése, szállítása
- Közutak üzemeltetése, karbantartása
- Sportlétesítmény működtetése
- Zöld területek fenntartása
- Beruházások, fejlesztések bonyolítása, irányítása, ellenőrzése
- Önkormányzati tulajdonú lakások és bérlemények hasznosítása, üzemeltetése
- Halászati jog gyakorlásával összefüggő feladatok ellátása

A városban az E-ON biztosítja az áram-, a Tigáz és a Főgáz a gáz-, a Fegyvernek Mezőgazdasági Városüzemeltetési és Fejlesztési Intézmény az ivóvíz és közműves szennyvízelvezetés és -tisztítási, a Törökszentmiklósi Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. pedig a hulladékgazdálkodási szolgáltatásokat.

A kötelező egészségügyi, szociális, oktatási, nevelési és közművelődési szolgáltatások teljeskörűen biztosítva vannak a városban, melyeket önként vállalt szolgáltatások is kiegészítenek. Az önkormányzat elsősorban a Polgármesteri Hivatalon és intézményein, illetve gazdálkodó szervezetein keresztül látja el ezen feladatait.

1.12 Táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

Fegyvernek a Tiszántúlon, a Tisza holtága partján fekszik. Természetföldrajzi szempontból közigazgatási területe az Alföld középső részén, ezen belül a Közép-Tiszavidék középtájon található. Kistája a Szolnok- Túri-sík, területe 71,48 km^2.

13. térkép: Részlet Magyarország térképéről, Fegyvernek megjelölésével

Forrás: Google Maps

Domborzat

A kistáj 80-105 m közötti tszf-i magasságú, löszszerű üledékkel fedett hordalékkúp síkság. A felszín több mint 50%-a az alacsony ármentes síkság, Ny-i része enyhén hullámos síkság, a peremeken az ártéri síkság orográfiai domborzattípusba sorolható.

Geológia (földtan)

A medencealjzatot túlnyomórészt a 3-4 km mélységben elérhető kréta flis alkotja, D-en pedig vulkáni-vulkanoszediment képződmények, metamorfitok és mezozoos törmelékes kőzetek alkotják egyaránt.

A felszínen 8-10 m vastag, egészen finom szemcsés folyóvízi üledék rakódott le, amely löszösödött, a legnagyobb részét ez a löszös anyag, lösziszap borítja, hozzá igen jelentős téglaanyag készletek kapcsolódnak. Nagyobb területeket borít a holocén réti lápi agyag. A legidősebb képződmény a Tisza holocénbeli letaroló tevékenysége következtében szigetszerűen megjelenő, löszös homokkal fedett futóhomok.

14. térkép: Szolnok- Túri-sík kistáj

Forrás: Magyarország kistájainak katasztere

Éghajlat

A kistáj E-i része mérsékelten meleg- száraz, a D-i részek a meleg-száraz éghajlatú területekhez tartoznak. Az évi napfénytartam 1970 és 2020 óra közötti, nyáron 790-800, télen 190 óra az átlag. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,4 °C. A legmelegebb hőmérséklet 34,5, a leghidegebb -17 °C. A csapadék évi összege 490-510 mm. Az ország legszárazabb vidéke ez a terület. Átlagosan 32-34 hótakarós nap várható, a hótakaró 15-16 cm vastag. A kistáj ariditási indexe 1,40 körüli, a D-i részeken 1,45. Az uralkodó szélirány az É-i, a D-i és a Ny-i, az átlagos sebesség 2,5 m/s. A kistáj egy része igen száraz, kevés csapadék indokolja az öntözéses gazdálkodást.

Vízrajz

Kelet felől a Hortobágy-Berettyóra támaszkodik, míg nyugaton kanyargós peremmel néz a Tisza árterére. A Tiszához csak kevés vízforrás indul. Ilyen az Alcsi-Holt-Tiszához folyó Kengyeli-főcsatorna, majd a Cibakháza-Martfűi-főcsatorna. A Hortobágy-Berettyó ide tartozó 70km-es szakaszához vezetnek: Köles-Őzes-csatorna, Karcagi I. sz. főcsatorna, Villogató-csatorna, Kakat-éri-csatorna, Gástyási-csatorna, Túrkevei-csatorna, Varaséri-Álomzugi-főcsatorna. A Hármas-Körös délről 21km-en határolja a tájat. Hozzá vezet a Mezőtúri-főcsatorna. Száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

Vízjárási adatokat a Hortobágy-Berettyó és a Hármas-Körös:

A Hármas-Körös vízállását a torkolati árvízkapuval befolyásolják. Az árvizek kora tavasszal és kor a nyáron jelentkeznek. Ilyenkor a belvizeket levezető főcsatornák is nagyobb vízhozamokat vezetnek. Az ősz viszont a kisvizek időszaka. A Hármas-Körös és a csatornák vízminősége II. osztályú. A belvízveszélyt jelni, hogy a csatornahálózat összhossza 1500 km-t is meghaladja. Túrkeve alatt éri el a Hortobágy-Berettyó a 22,5 m^3/s vízvezetésre kiépített Nagykunsági- főcsatornát.

A kistájnak számos tava van. kisebb részben természetesek (5; 10,7 ha), amelyek területe nem számottevő. A Hortobágy-Berettyó és a Hármas-Körös jobb partján 6 holtág található 240 kh felszínnel. Közülük a mezőtúri (40 ha), illetve a halásztelki (145 ha) a legnagyobb. Még több különféle célú mesterséges tározó halastó (17 db, 1600 hm feletti kiterjedéssel); a karcagi (159 ha), a kenderesi (146 ha) és a kakati (157 ha) tározók is nagyok, de a sóskúti (416 ha) a legtekintélyesebb (Kenderestől északra).

A „talajvíz” mélysége Fegyvernektől délre Mezőtúr- Mesterszállás 6 m alatt van, Karcag- Kisújszállás- Túrkeve körzetében 2-4 m között, máshol 4-6 m között. A talajvíz szintje az elmúlt évtizedekben érezhetően emelkedett.

Mennyisége sehol sem jelentős. Kémiai jellege Fegyvernektől keletre, Karcag és Kisújszállás között, de elszórtan máshol is – főleg a Hortobágy-Berettyó mellékén – nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége Fegyvernek-Kisújszállás-Mezőtúr között meghaladja a 35 nk° között van. A szulfáttartalom Mezőtúr-Törökszentmiklós-Karcag között meghaladja a 600 mg/l-t is, másutt 300mg/l alatt van.

A rétegvíz mennyisége nem jelentős. Az artézi kutak száma nagy; mélységük átlaga nem haladja meg a 200m-t. Vízhozamuk mérsékelt, de nagyobb mélységből nagy vízhozamokat is mernek. Kisújszállás fürdőkútja 53°C-os, Mezőtúré 54 °C-os, Tiszaföldváré 71 °C-os, Törökszentmiklósé 65 °C-os, Túrkevéé 76°C-os. Többségükben kloridos-hidrogénkarbonátos típusúak.

A közüzemi csatornahálózat csak részlegesen építi ki, a meghatározó mértékben a városokra koncentrálva. Így a közcsatornával ellátott lakosok aránya 2008-ban még csak 60%-ot tett ki, mára viszont a település teljes területén kiépült a csatornahálózat.

15. térkép: Fegyvernek és környékének vízrajza

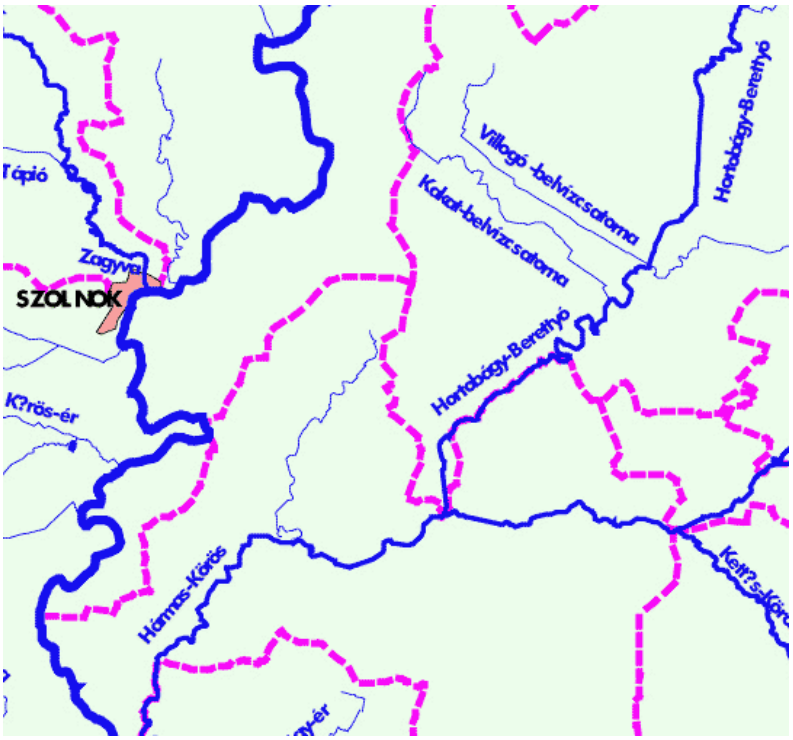

Forrás: http://www.kvvm.hu/

A település és környékének felszíni és felszín alatti vizeinek részletes bemutatása az 1.17.2 fejezetben történik.

Növényzet

A szántók utalta kistáj potenciális növényzetének képét a löszpusztagyepekkel és löszcserjésekkel mozaikos mocsarak határozzák meg. Szórványos természet közeli növényzetét ma főleg a kistáj szegélyeiben sziki rétek, nádasok, fajszegény magassásrétek, nagyobb vízterek hínár vegetációja és ültetvény jellegű erdők képviselik. Flórájának középhegységi kapcsolata gyenge. Szolonyeces típusú szikesek fordulnak elő, a padkásodás igen ritka (pl. Kecskeri-legelő).

Több a cickórós, mint az ürmös gyep (bárányparéj – *Camphorosma annua*, seprűparéj – *Bassia sedoides*, heverő seprű – *Bassia prostrata*, szikárszik – *Petrosimonia triandra*, sziki ballagófű – *Salsola soda*).

A puhafaligetek (nyári tőzike – *Leucojum aestivum*), mezofil lomberdők (gyöngyvirág – *Convallaria mujulis*, erdei estike – *Hesperis sylvestris*, zöldes sás – *Carex divulsa*, nehézszagú pólyaorr – *Gernaium robertianum*, édeslevelű csüdfű – *Astragalus glycyphyllus*, zsidócseresznye – *Physalis alkekengi*), valamint a tatárjuharos – és sziki tölgyesek maradványai (pl. Kisújszállás: Öregerdő) inkább csak lágyszárú növényzetükben lelhető fel (bérci

here – *Trifolium alpestre*, parlagi rózsa – *Rosa gallica*, sziki és buglyos kocsord – *Peucedanum officinale*, P. *alsaticum*, réti őszirózsa – *Aster sedifolius*).

A diverz löszpuszta- és erdőssztyep-vegetáció (macskahere – *Phlomis tuberosa*, gór habszegfű – *Silene bupleuroides*, törpermandula – *Prunus tenella*, szennyes ínfű – *Ajuga laxmannii*, karcsú orbáncfű – *Hypericum elegans*, pusztai gyújtóványfű – *Linaria biebersteinii*) főként mezsgyéken, kunhalmokon, gátakon, ill. extenzív gyümölcsösökben maradt fenn. A rétek főként ecsetpázsitosak.

A mocsárréteken és mocsarakban a gyakoribb sásfajok mellett a kisfészkű aszat (*Cirsium brachycephalum*), a keserű édesgyökér (*Glycyrrhiza echinata*) jellemző, a zsiókások szórványosak.

A terület iszapnövényzete gazdag (látványfajok – Elatine spp., iszaprojt – *Limosella aquatica*, iszapfű – *Lindernia procumbens*, henye káka – *Schoenoplectus supinus*), hínárvegetációja értékes.

Sok a kipusztult faj: óriási útifű (*Plantago maxima*), tatorján (*Crambe tataria*), pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*), dunai szegfű (*Dianthus collinus*), hólyagos here (*Trifolium vesiculosum*), hegyi kökörcsin (*Pulsatilla montana*).

Fajszám: 400-600; védett fajok száma: 20-40; özönfajok: zöld juhar (*Acer negundo*) 2, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 2, gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) 3, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 2, amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) 2, akác (*Robinia pseudoacacia*) 4, aranyvessző-fajok (*Solidago spp.*) 1, japánkeresűfű-fajok (*Reynoutria spp.*) 1, amerikai alkörmös (*Phytolacca americana*) 1.

Állatvilág

Fegyvernek állatvilága változatos. A terület gazdag rovarvilágába sáskák, szöcskék, méhek, darazsak, szitakötők tartoznak. A madarak közül a cinegét, a barázdabillegetőt, a harkályt, a búbos bankát, a pacsirtát és a szalakótát találhatjuk meg. Gyakran hallható a kakukk, az örvös galamb, a balkáni gerle hangja is. A nyári időszakban időnként felhangzik a villanyoszlopokon, a kéményeken az évről évre visszatérő gólyák kelepelése. A mezőgazdasági területek egyik leggyakoribb madara a fácán, a kék- és a vörös vércse. Jellegzetes a szántásoknál a barázdabillegető és a hantmadár. A szántó traktorokat csapatostól kísérik a danka sirályok és a vetési varjak. A mezei pacsirtával a legelőkön, búbos pacsirtával az utak mentén találkozunk. A mezei veréb az út menti fasorok gyakori madara. A bánhalmi halastóban gyakran előfordul a kiskócsag, a nagykócsag és egyéb gémféle.

A szabadon élő emlősállatokat a mezei, illetve az üregi nyúl, az őz, és a róka képviseli. A mezőgazdaságban nagy károkat okozhatnak a mezei pockok, a hörcsögök és az ürgék. A kertekben gyakori vendég a sün és a vakond. A vizekben a legjelentősebb halfaj a dévérkeszeg, a kárász, a durbincs, a csuka, a törpeharcsa és a ponty. A gátoldalakon a vizek partján időnként látni fürge gyíkot is.

A kétéltűek közül gyakori a kecskebéka. A mai vízi világ nem nyújt a régi mocsár- és rétvilághoz hasonló feltételeket, de faunája még így is gazdag. A gerinctelenek a szúnyog és a szitakötő képviseli.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

Fegyvernek jellemzően síkvidéken található, alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel, valamint a Tisza által meghatározott környezetben helyezkedik el. Fegyvernek természetföldrajzi helyzete, a város és környezetének domborzata, az éghajlat, a környező talajok termőképessége, a felszíni vizek bősége meghatározták a táj szerkezetét, a tájhasználat alakulását.

Az itt lakók rendkívül tudatos tájhasználattal termékennyé és lakhatóvá tették a folyók árterét. Az úgynevezett ártéri- vagy fokgazdálkodás a Kárpát-medence nagy síksági folyói mentén általánosan elterjedt volt a középkorban. A fokok működtetésével és az alkalmazkodó tájgazdálkodás révén biztosították, hogy a vizek egy-egy területen csak a szükséges időszakban és mennyiségben legyenek jelen.

Jellemző a környező területekre a sok és nagy kiterjedésű erdő (XVIII századi leírások szerint ezek magas törzsű gyertyános-sziles-tölgyesek voltak), valamint az apró homokszigetek.

A 19. század második felében kezdett kiépülni Fegyvernek mai arculata, a korszakra jellemző polgári és paraszti lakóházak mutatóban még ma is fellelhetők. Az országos infrastruktúrafejlesztés és iparosodás sokat változtatott a településképen. Vasútállomás, posta, gőzmalom, községháza és kaszinó épült. Az izraeliták és a római katolikusok is saját templomot kaptak, önálló plébánia kezdte meg a működését. A történelmi egyházakhoz

szorosan kapcsolódva megindult az oktatás magyar és német nyelven. A Tisza szabályozása új termőterületeket engedett át a gazdáknak, tovább öregbítve az itteni szántóföldi- és szőlőkultúra, és a ménesállomány amúgy is jó hírnevét.

16. térkép: Fegyvernek és környékének térképe 1806-1869 között

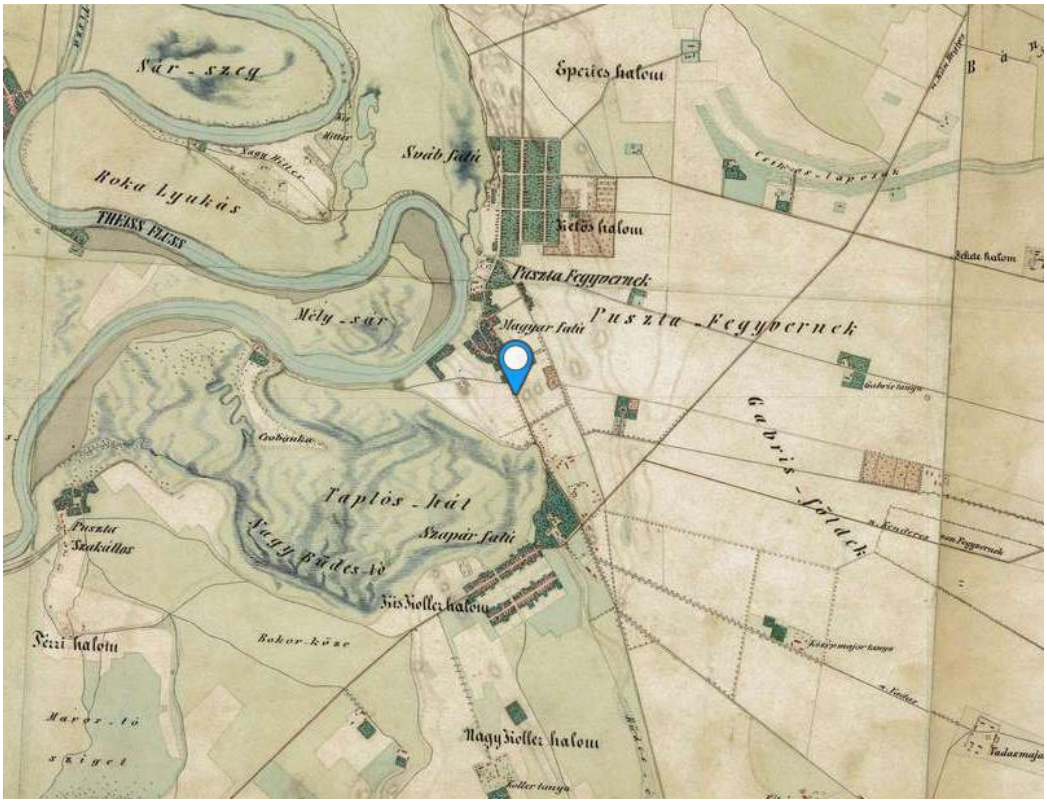

Forrás: Habsburg birodalom második katonai felmérésének térképe

A belvizeket rendezni próbáló szabályozások, intézkedések után az egykori lápi községek mezőgazdasági településekké alakultak, az ármentesítés és lecsapolás eredményeként alapvetően kultúrtájjá változtak a mocsaras területek. A folyószabályozások következtében jelentős mértékben gyarapodott a népesség, változtak a demográfiai sajátosságok, az életkörülmények. A csapadék és a belvizek hatására manapság is találhatók lápok a területen, ami kedvez az egyedülálló lápi, mocsári élővilág kialakulásának, fennmaradásának.

Fegyvernek külterületén és annak környezetében a tájhasználat a CORINE adatbázisa szerint a következőképpen jellemezhető. A várost körülvevő területeken nem öntözött szántóföldek vannak. Ezek mellett foltokban találhatók elsődlegesen mezőgazdasági területek és legelők a közigazgatási terület északi részén.

17. térkép: Fegyvernek és környékének tájhasználati térképe

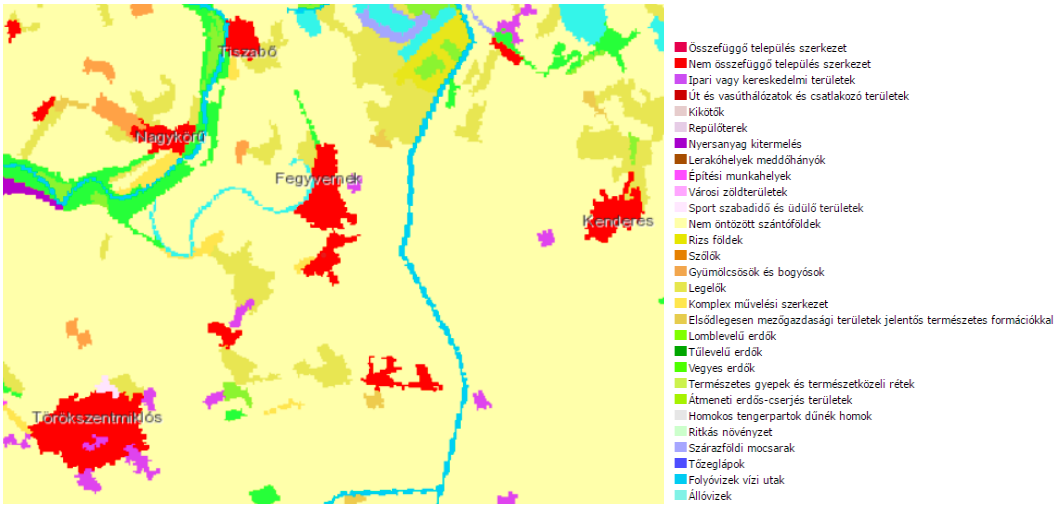

Forrás: Corine

1.12.3 Védett, védendő táji és természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

1.12.3.1.1 Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Fegyvernek közigazgatási területén országos jelentőségű tájképvédelmi terület a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet, ami a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság területén található országos jelentőségű védett terület. 1978-ban alapították, kiterjedése 16476,11 hektár.

1.12.3.1.2 Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület

Kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben a természeti vagy kulturális örökség adottságai alapján a kilátás-rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történeti tájjá nyilvánított területek találhatók.

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet, mely a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található.

Helyi természeti érték – tájvédelemi terület a Tintagyep (tintalapos) Helyrajzi száma: 0283. (gyep)

Fegyvernek határában a település jellegzetes síkvidéki mezőgazdasági területei, ültetvényerdőinek tömbjei, kisebb-nagyobb külterületi építményei váltakoznak. Az alföldi táj képét változatossá tevő, az élővilág számára menedéket nyújtó tájképvédelmi szempontból jelentősek az un. **szegélyek**.

Szegélyek a különböző szomszédos élőhelyek találkozási vonalai (árokpart-csatornapart, erdőszél), a síkfelületek és ettől eltérő, kiemelkedő domborzati elemek találkozási vonala (magaspart-vízfelület-nádas), a külterületet behálózó csatornarendszerek mentén, telek (mezsgye) határokon és külterületi utak mentén alakultak ki.

Tájképi szempontból értékesek a szántóművelés síkjából kiemelkedő **kunhalmok, homokhalmok, tanyák,** a hozzájuk tartozó tanyafásítások, hagyományos gazdasági épületek, tájfásítások, mezővédő erdősávok, dűlőutak menti fasorok, vízállásos, mocsaras területek, egykori morotvák, anyagnyerő-helyek maradványai.

A megmaradt **gyepterületek** akár a szántóföldi kultúrákhoz, akár az összterülethez viszonyítjuk alacsony arányúak, ezért természetvédelmi, tájvédelmi szempontból igen értékesek. **Nagygyepes** kavicsosparti legelő, ahol a szikes ősgyepen kívül a jelentős hazai fafajok is megtalálhatóak. Az **Annaházi-legelő** a védett pusztai madárfajok egy részének ad otthont, a **Kocsordi-legelő** a vonuló vízimadarak kedvenc pihenőhelye.

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

1.12.3.2.1 Nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen és környezetében

Fegyvernek város belterületi helyrajzi számai a jelenleg hatályos jogszabályok alapján nem állnak országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt és a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet értelmében nem részei a NATURA 2000 hálózatnak sem, de külterületen és közvetlen környezetében az alábbiak szerepelnek.

Két Natura 2000-es terület is található Fegyvernek közigazgatási területén. A Natura 2000 SCI terület azonosítója HUHN20015 és a Natura 2000 SPA terület azonosítója HUHN10004.

18. térkép: Fegyvernek és környékének Natura 2000-es területei

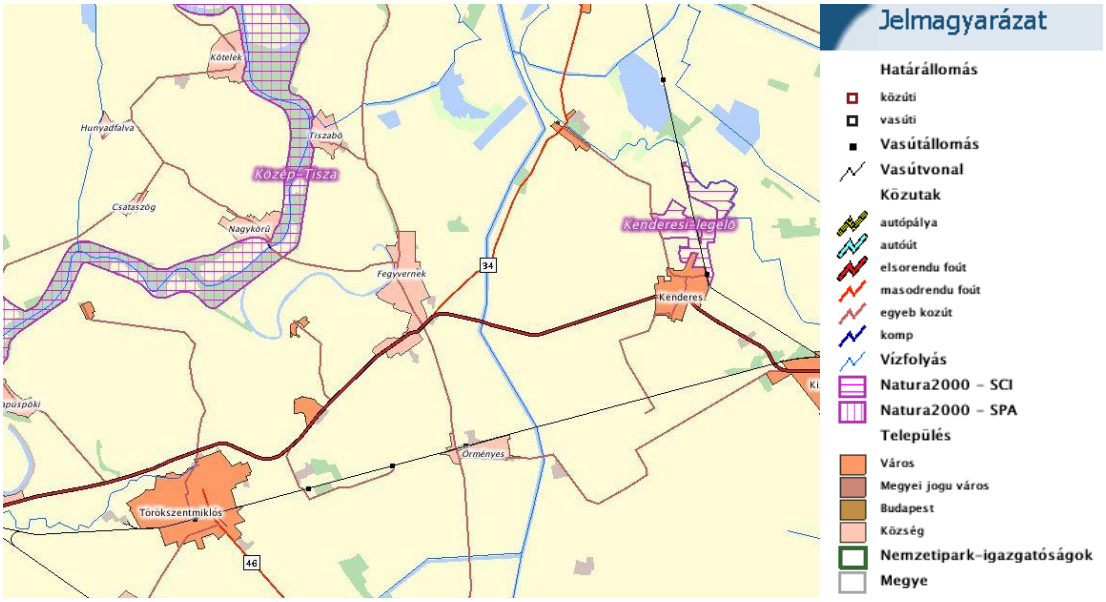

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

A Tisza mentén a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet, amely Natura 2000-es terület, egyaránt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és madárvédelmi terület. A kék színnel ellátott területek a nemzetközi ökológiai hálózat részét képezik.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található különleges madárvédelmi területek a Közép-Tisza (HUHN10004) Fegyvernek 0378, 0379, 0380, 0381 hrsz.-ú területek, és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015) Fegyvernek 0378, 0379, 0380, 0381 hrsz.-ok.

1.12.3.2.2 Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen és környezetében

A településtől nyugatra található a Közép-tiszai tájvédelmi körzet, ami az utolsó, még többé-kevésbé természetes állapotú területek foltjainak hálózata, amelyeket mezőgazdasági területek választanak el egymástól. Ezek a védett területek jellemzően kisebb-nagyobb gyepfoltok, természet közeli állapotban megmaradt legelők, szikes, mezőgazdaságilag nehezen hasznosítható területek és alacsonyabb fekvésű nedves rétek, mocsárrétek. A védett területek hűen őrzik az Alföld valaha volt tájképének lenyomatát és igen gyakran a fokozottan védett, értékes fajoknak élőhelyet biztosítva.

19. térkép: Fegyvernek és környékének nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területei

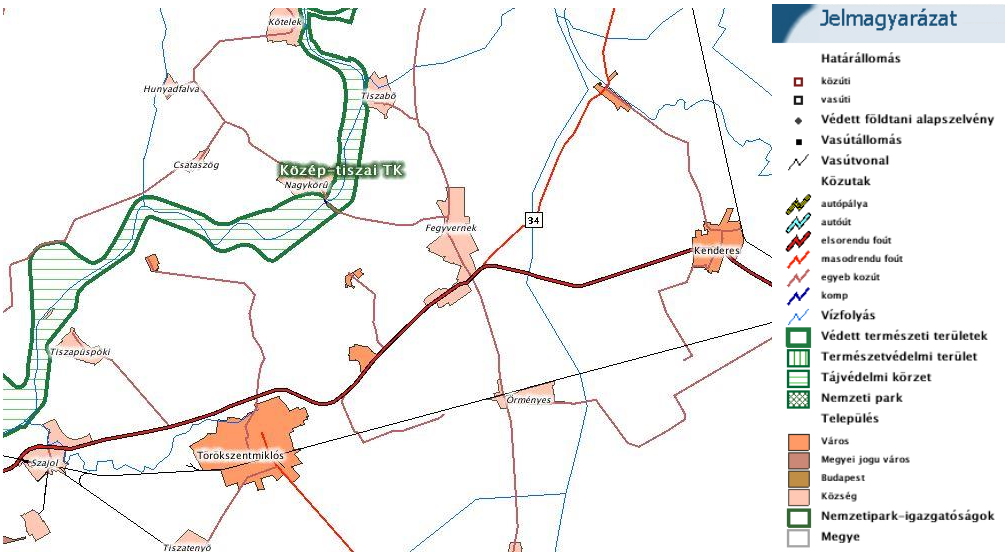

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

Az OTrT szerint és a vármegyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe a tájképvédelmi terület övezetébe sorolt. (Tisza-folyó és ártere, Kocsordi-Hármashatár rész).

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei az alábbiak, melyek megtalálhatók a település területén és a környező területeken.

Magterületek: Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

Ökológiai folyosók: A magterületek közötti kapcsolatot a sávos, folytonos élőhelyek vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhelykomplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

Pufferterületek: A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természetközeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

20.* térkép: *Fegyvernek és környékén az ökológiai hálózat területei

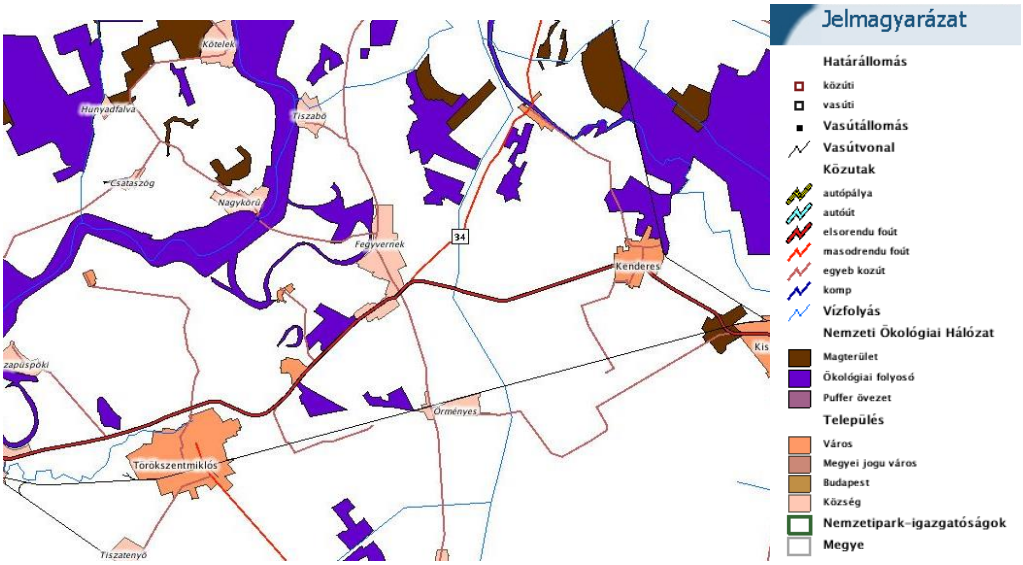

Forrás: Természetvédelmi Információs Rendszer

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák kezelése

Fegyvernek területe a főközlekedési utak csomópontjában alakult ki.

Az ember a tájban végzett tevékenysége, a táj használata, alakítása, befolyásolása, a tájhasználati módok felhalmozódása előbb-utóbb konfliktusokhoz vezet. “Valamennyi új tájhasználati mód az ökológiai, az ökonómiai és a tájképi potenciálok közötti egyensúlyt befolyásolja, módosítja”. Ezek a konfliktusok mind jellegükben, mind hatásukban igen sokfélék lehetnek.

A lakóterületi és gazdasági fejlesztési elképzeléseknek teret, területet biztosítva folyamatosan növekszik és tovább fog növekedni a települési terület.

Az új beépítésre szánt területek kijelölésénél szükséges figyelembe venni a tervezett úthálózat szerkezet-átalakító, területhasználat-módosító hatásait, valamint a védett, illetve védelemre tervezett természeti területek helyzetét, hiszen jelentős hatással vannak erre ezek a beavatkozások.

A beépítésre szánt területek új, elsősorban mezőgazdasági területeket foglalnak el, természet közeli területeket csak kivételes esetben érintenek. A belterület növekedése során szükséges a települési terület túlzott kiterjedésének, a belterületek összenövésének megakadályozása, az ökológiai hálózat folyamatosságának biztosítása.

A település mellett halad el a MÁV 100. számú vasútvonala, valamint a 4-es számú főút, amelyek egyben Románia és Ukrajna felé irányuló nemzetközi tranzitvonalak.

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A települések zöldfelületi rendszerét, illetve annak bővítési lehetőségét a település szerkezete határozza meg, az alkalmazandó növények listáját a természetföldrajzi adottságok jelentősen befolyásolják.

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A település belterületén a zöldfelületi rendszer fő elemei a városi és városrész szintű közparkok, a közkertek, a lakóterületi közkertek, a közlekedési területek zöld sávjai, fasorai, valamint a jelentősebb intézménykertek és a zöldfelületi jellegű közintézmények.

Az önkormányzat feladata a parkok, terek tisztántartása, zöld területek gondozása, belterületen 6,9123 ha, külterületen kb. 8 ha terület.

1.13.1.1 Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges, a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Fegyvernek zöldterületeinek nagy részét természetközeli vegetáció (nádas területek, belterületi telkek gazdasági és kerti növényzete), a településen (kül- és belterületen egyaránt) fellelhető volt anyagnyerő helyek, volt belvíz-erek, hajdani vízfolyások kiszáradt medreinek ligetes növényzete alkotja.

Az elsődlegesen kondicionáló célú, közhasználatú zöldfelületek: az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe, további közhasználatú zöldfelületi elemek játszóterek, sport- és tornapályák, pihenőhelyek, és a vásártér.

Korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elemek az intézmények zöldfelületei (iskolakertek, óvodakertek, orvosi rendelő kertje, és az egyházi épületeket körbeölelő növényzet és a temetők).

A belterületi utakat kísérő széles zöldsáv, a nagy telekméretű ingatlanok kertjei. Sajátos eleme a városi zöldfelületi rendszernek a Fegyverneki Holt-Tisza mentén külterületen található, de a közelsége, a fenntartás intenzitása és növényállománya miatt a belterületi zöldfelületi rendszerhez sorolható összefüggő, jelentős növényzettel borított, a város felől földművel (gáttal, magasparttal) határolt hajdani ártér.

Zöldfelületi „elemként” megjelennek még a rendezetlen, rombolt területeken lévő ápolatlan területek növénytársulásai is. (pl.: a volt anyagnyerő-hely a belterületen: Vágner-gödör, Gyónyi utca)

1.13.1.2 Zöldfelületi ellátottság mennyiségi és minőségi értékelése

A közhasználatú közparkok, közkertek, és intézményi zöldfelületek, zöldfelületi elemek szigetszerűen helyezkednek el a település belterületén.

A település biológiailag aktív felületeinek nagysága jelentős. Ezen belül a klasszikus értelemben vett, a lakosságot szolgáló, minőségi zöldfelületek aránya a város területéhez képest kicsi.

Fegyvernek zöldfelületi elemeinek jelentős része a települést észak-dél irányban átszelő, valamint a nyugat-kelet irányú főutak mentén találhatók.

Fejlesztendő területként az alábbi felületek lettek eddig korábban meghatározva:

- közhasználatú közpark, közkert létesítése:
    - Fő utca és az Ady E. utcák találkozásánál
    - a műemlék Nepomuki Szent János szobor környezetének kertépítészeti kialakítása
    - az Ifjúsági park területén turisztikai, rekreációs és közösségépítő célú zöldfelületi fejlesztések
    - településszintű zöldfelületfejlesztés a külterületen: a Holt-Tisza part rendezése, helyi jelentőségű kerékpárút és pihenőhelyekkel gazdagított sétány kialakításával a városi sporttelep - Ifjúsági parktól a Viola utcáig,
    - településszintű közpark létesítése kertépítészeti eszközök felhasználásával a „Vágner-gödör helyén” többfunkciós sport és szabadidőcsarnok épületegyüttesének kialakításához kapcsolódva,
    - pihenőpark létesítése a volt anyagnyerőhely szomszédságában (Vágner-gödör mellett, Gyónyi utca, Schőnherz utca),

  - Vajda J. utca (Hrsz. 44) jelenlegi zöldterületen kertépítészeti, kertészeti eszközökkel minőségi zöldfelületi elem létesítése,
  - Szapárfalui részen a Katolikus Templom és az Ady E. utca közötti jelenleg funkció nélküli zöldterület településszintű közparkká fejlesztése
  - a település központi részén, a Dózsa György és a Szent Erzsébet utak találkozásánál közpark, illetve a Szent Imre park fejlesztése
- gazdasági területfejlesztéshez kapcsolódó zöldfelületi elem kialakítása:
  - utcafásítás, és növény-védősáv létesítése a Budai Nagy A. utca menti tervezett gazdasági területen
  - Kun Farkas utca és a Fő út közötti terület kertépítészeti és kertészeti fejlesztése,
  - a tervezett termelői piac környezetének kertépítészeti, kertészeti eszközökkel történő kialakítása
- zöldfelületi rendszer hálózati elemeinek fejlesztése:
  - az Úttörő és Csillag utcák közötti területen az utcanyitáshoz kapcsolódó fásítás
  - széles utcák növényzetének kertészeti eszközökkel történő fejlesztése
  - Szent Erzsébet utca növényállományának megújítása

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai, problémái

Általánosos tapasztalható probléma, hogy a zöldfelületek jellemzően gondozott, de leromlott állapotban vannak. A növényzet elöregedett.

Konfliktusként jelölhető meg, hogy a Tisza folyó és árterülete, vízgazdálkodási terület, ahol beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Szintén zöldfelületi konfliktus forrásként azonosítható, hogy a meglévő és tervezett országos természeti értékek (régészeti lelőhelyek, régészeti érdekű terület, kunhalmok, Natura 2000 területek) törvényerejű védettségénél fogva országos rendelkezés hatálya alá esnek, ezért bármilyen tevékenység vagy beruházás ezen a területen fokozottabb körültekintést és előkészítést igényel.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok vármegye középső részén, a Tisza egyik holtágának partján elhelyezkedő település. Budapesttől kb. 150 km-re, keletre fekvő kisváros. Budapest felől az M5-ös autópályán elindulva Szolnok felől alsóbbrendű utakon érhető el a város. A megyeszékhelytől, Szolnoktól 30 km-re található. Vasúton a 100. számú Szolnok–Kisújszállás vonalon érhető el. Fegyvernek a Törökszentmiklósi járáshoz tartozó település, a járásszékhely után a járás második legnépesebb városa.

Térszerkezeti funkcióit megalapozza a Tisza közelsége.

A település igazgatási rangja város. Vármegyei szerepköre nem tekinthető számottevőnek, továbbá nem rendelkezik sem jelentős regionális, sem pedig országos szerepkörrel.

1.14.1 A terület-felhasználás vizsgálata

A település közigazgatási szempontból belterületre és külterületre tagolódik.

A településépítési szempontból beépítésre szánt – általában belterület – és beépítésre nem szánt – jellemzően külterület, belterületi zöldterületek, közlekedési területek, vízgazdálkodási területek – területek, mely tagozódás a közigazgatási besorolástól esetenként eltérő.

Általában belterületen helyezkednek el a város beépítésre szánt területei, de külterületen is jelöl ki a rendezési terv beépítésre szánt területeket.

25. táblázat: Fegyvernek területfelhasználási kategóriái és az egyes területek nagysága

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

Területfelhasználás		Terület (ha)
LAKÓTERÜLET	Kertvárosias lakóterület (Lke)	189,72
	Falusias lakóterület (Lf)	211,90
VEGYES TERÜLET	Településközpont vegyes terület (Vt)	50,39
GAZDASÁGI TERÜLETEK	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gksz)	4,15
	Ipari gazdasági terület (Gip)	57,09
KÜLÖNLEGES TERÜLETEK	Vízmű területe (Kv)	2,39
	Szociális otthon területe (Kszoc)	2,93
	Állattartó területek (Ká)	62,16
	Szennyvíztisztító telep (Kszv)	0,18
ÖSSZESEN BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLET		**580,91**
BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK		
Területfelhasználás		**Terület (ha)**
KÖZLEKEDÉSI TERÜLET	Közúti közlekedési terület – gyorsforgalmi út (Köu)	46,06
	Közúti közlekedési terület (Köu)	189,32
ZÖLDTERÜLET	Zöldterület (közpark) (Z)	6,07
ERDŐ TERÜLETEK	Gazdasági erdőterületek (Eg)	188,52
	Védelmi erdőterületek (Ev)	3,46
MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK	Általános mezőgazdasági terület, szántó (Má)	5202,97
	Általános mezőgazdasági terület, gyep (Mágy)	453,32
	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	61,88
	Általános mezőgazdasági terület, gyümölcsös (Mágyü)	49,43
VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET	Vízgazdálkodási terület (V)	289,88
TERMÉSZETKÖZELI TERÜLET	Természetközeli terület (Tk)	48,00
KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET	Temető területe (Kkte)	13,74
	Kegyeleti park területe (Kkke)	0,24
	Sportolási célú terület (Kksp)	5,70
	Bányászati terület (Kkbá)	8,13
	Agyaggödör (Kkag)	0
ÖSSZESEN BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET		**6566,72**
TELEPÜLÉS TELJES IGAZGATÁSI TERÜLETE		**7147,63**

Forrás: Fegyvernek Város Szerkezeti Terve 2021

Külterület beépítésre nem szánt terület felhasználása általános és kertes mezőgazdasági, vízgazdálkodási, közlekedési területek, beépítésre szánt területei elsősorban különleges területek (ipar, temető, sport).

Belterület beépíthető területei a lakó- és üdülőterületek, vegyes, gazdasági és különleges területek, beépítésre nem szánt területek az erdő- és zöldterületek, valamint a vízgazdálkodási és a mezőgazdasági területek.

1.14.1.1 Településszerkezet történeti kialakulása, a településszerkezet vizsgálata és helyi sajátosságok vizsgálata

Fegyvernek környékén az emberi kultúra már évezredekkel ezelőtt megjelent – feltehetően a Tisza közelsége miatt. A Sárszögi holtág környékén lévő homokbányából értékes leletek kerültek elő: mintegy 6500 éves, a késő-neolitikus tiszai kultúrára jellemző használati tárgyak. Fegyvernek a bronzkorban is lakott hely volt, aminek ékes bizonyítéka a belterületen, 2015-ben talált, 3000 éves leletegyüttes, amely jelenleg Jász-Nagykun-Szolnok vármegye leggazdagabb lelete ebből az időszakból. A hatvannyolc bronztárgy feltehetőleg egy fegyver- és szerszámöntő műhely maradványa.

A város kialakulását szintén befolyásolta egyik fő nevezetessége a gyógyhatásáról elhíresült Kálvária-domb, ami tulajdonképpen egy kunhalom, más néven kurgán. Egykoron lehetett sírhalom, lakódomb vagy őrhalom is, de eredetéről régészeti feltárás híján nincs információ.

Fegyvernek neve foglalkozásból képzett helynév, ugyanis királyi fegyverhordozók faluja volt.

A település legkorábbi írásos említése a XI. század végéről, Szent László király idejéből való. Hunyadi Mátyás uralkodása alatt, 1480 körül gótikus stílusú templomot építettek itt, amelynek tornya még ma is látható: a „Csonkatorony”. A település szerkezet kialakulására szintén hatással volt, hogy Fegyvernek évszázadokon keresztül állomása volt a Désről és Szabolcsból Szolnokra vezető sószállító útnak.

A viharos történelmi időket követően a mai Árpád út és Petőfi út által közrefogott helyen 1790-ben egy új, halmazszerkezetű településrész kezdett kialakulni a Hunyadiak birtokán. A grófi család telkeket osztott ki az addig teljesen lakatlan területen. Ezzel megteremtette a későbbi Közép-Fegyvernek alapjait.

21. térkép: Habsburg Birodalom korabeli térkép (1763-1787)

Forrás: Első katonai felmérés

22. térkép: Habsburg Birodalom korabeli térkép (1806-1869)

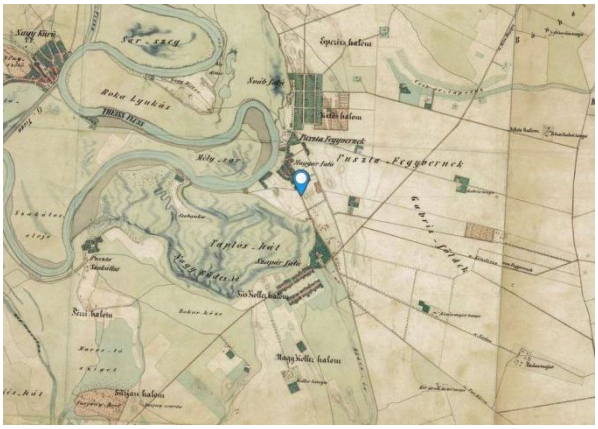

Forrás: Második katonai felmérés

1845-től folyamatosan költöztek a pusztára a németajkú családok Buda, Cegléd és Baja környékéről. Az északi határban 135 házhelyet osztottak ki részükre három párhuzamos utcával, míg a déli határban 80 házhelyet két utcával. Az új településrészeket Annaházának és Szapárfalvának nevezték el. Ebben az időszakban költöztek Fegyvernekre az első romák is, közöttük több zenészcsalád. Kialakult tehát a környékben egyedülálló módon egy soknemzetiségű, főként római katolikus, illetve néhány református és izraelita családból álló közösség.

A század második felében kezdett kiépülni Fegyvernek mai arculata, a korszakra jellemző polgári és paraszti lakóházak mutatóban még ma is fellelhetők.

23. térkép: Magyar Királyság korabeli térkép (1869-1887)

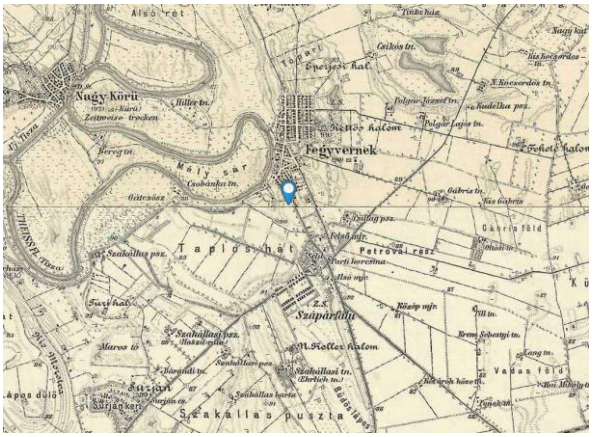

Forrás: Harmadik katonai felmérés

A Tisza szabályozása új termőterületeket engedett át a gazdáknak, tovább öregbítve az itteni szántóföldi- és szőlőkultúra, és a ménesállomány amúgy is jó hírnevét.

24. térkép: A település napjainkban

Forrás: Google Térkép

Előkészítő elemzések alapján az alábbi területileg összetartozó, nagyobb, funkciókban gazdagabb, komplex települési jegyeket magán hordozó közös élettér jellegű egységek, városrészek kerültek kijelölésre:

Fegyvernek szerkezetileg négy jól elkülöníthető részre tagolódik.

- Az északi részen Annaháza, szabályozott, mérnöki tervek alapján készült, párhuzamos utcákra felfűzött, azonos méretű telkekkel, meghatározott beépítési móddal és a mértékkel.
- Közép-Fegyvernek jellegzetes alföldi, halmazos településszerkezetű. A telkek alakja és mérete szabálytalan, az épület elhelyezés is szabálytalan, ezért ezen a településrészen zeg-zugok, szabályozatlan, kanyargós utcák, a telkeken telekhatárok közelében, de azokkal szöget bezáróan elhelyezkedő, alacsony házak találhatók.
- Újtelep jellemzően telepített, mérnöki tervek szerint kialakított településrész Közép-Fegyvernek mellett.
- A déli részen a 4. számú főút két oldalán található Szapárfalu mérnökileg tervezett, közel azonos telekméretű, szabályos utcaszerkezetű településrész.

25. térkép: Fegyvernek városrészei

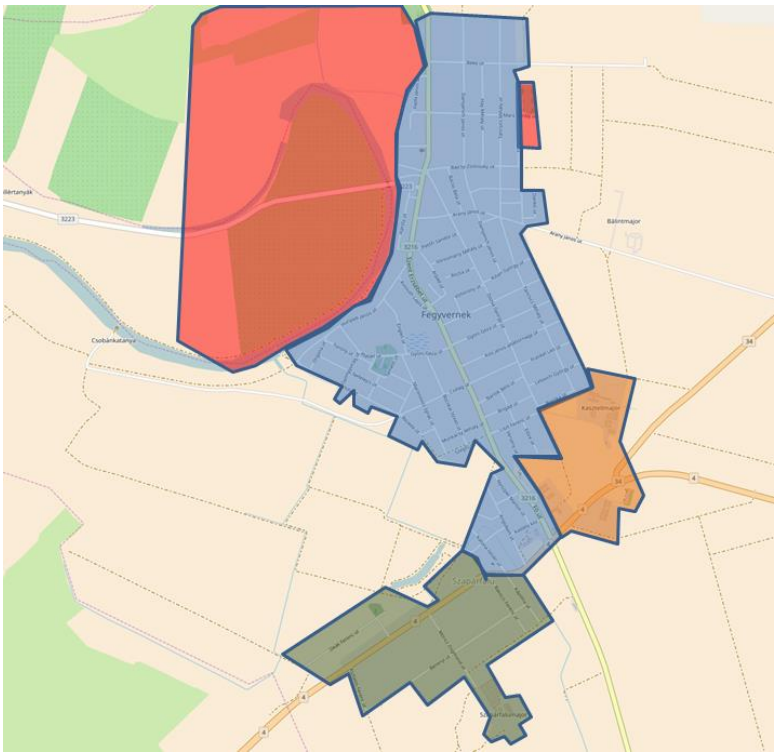

Forrás: Saját szerkesztés

1.14.1.2 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

26. táblázat: Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Területfelhasználási kategóriák	Terület (ha)	TSZT jelkulcs
Ismertetés		
Beépítésre szánt területek: 580,91 ha		
Kisvárosias lakóterület	189,72	Lke
Lke – 1 jelű építési övezet: szabályozási terven jelöltek szerint. (jellemzően laza beépítésű, nagy kertes, több önálló rendeltetési egységet magába foglaló elsősorban lakó rendeltetésű terület, a belterület nagy részének területe) Lke - 2 jelű építési övezet: szabályozási terven jelöltek szerint. (Szivárvány utcai lakótömbök területe és Szapárfalun lévő kistelkes terület, továbbá a Fő út melletti tömbök és a Háy Mihály úti két tömb)		
Falusias lakóterület	211,90	Lf
Lf-1 jelű építési övezet: szabályozási terven jelöltek szerint. (jellemzően nagytelkes falusias lakóterület, a település belterületének peremrészeinél.) Lf-2 jelű építési övezet: szabályozási terven jelöltek szerint. (jellemzően nagytelkes, gazdálkodásra alkalmas falusias lakóterület Szapárfalu településrészen.)		
Településközpont vegyes terület	50,39	Vt
Vt-1 –jelű építési övezet: Fegyvernek belterületének központi magja, több funkciót is magában hordozó terület max. 14,00 méter középület épületmagassággal (igazgatási, művelődési, szolgáltató, stb.), lakóépület esetén 7,50 méter épületmagassággal. Vt-2 –jelű építési övezet: Fegyvernek belterületének Kossuth Lajos út- Hunyadi út - Szent Erzsébet út - Petőfi út - Árpád út által határolt területe (lakó, igazgatási, művelődési, szolgáltató, stb.). Vt-3 –jelű építési övezet: Fegyvernek belterületének alközpontja, Csillag úti tömb (lakó, igazgatási, művelődési, szolgáltató, stb.). Vt-4 –jelű építési övezet: Fegyvernek belterületén a Hársfa köz területe (lakó, igazgatási, művelődési, szolgáltató, stb.).		
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	4,15	Gksz
Fegyvernek belterületén a telephelyek, kisebb környezetét nem zavaró telephelyek területe, max. 7,50 méter épületmagasságú gazdasági célú létesítmények céljára.		
Ipari gazdasági terület	57,09	Gip
Gip1 -jelű építési övezet: a szabályozási terven feltüntetettek szerint. (Fegyvernek belterületén meglévő iparterület) Gip2 -jelű építési övezet: a szabályozási terven feltüntetettek szerint. (Fegyvernek külterületén lévő mezőgazdasági feldolgozáshoz kapcsolódó iparterület)		
Vízmű területe	2,39	Kv
A területen a települési vízmű rendeltetésnek megfelelő, üzemeltetéshez szükséges épületek és kiszolgáló építmények helyezhetők el.		
Szociális otthon területe	2,93	Kszoc
Az építési övezetben a szociális otthon rendeltetésének megfelelő épületet, építményt és műtárgyakat lehet elhelyezni.		
Állattartó területek	62,16	Ká
A területen a rendeltetésnek megfelelő, a funkcióhoz szükséges épületek és kiszolgáló építmények helyezhetők el. Az új állattartó építmények korszerű technológiával létesítendők. Az építési övezetben a tulajdonos vagy üzemeltető részére szolgálati lakás elhelyezhető.		
Szennyvíztisztító telep	0,18	Kszv
Az építési övezetben a szennyvíztisztító technológiának és az üzemeltetésnek megfelelő épületet, építményt és műtárgyakat, továbbá a megújuló energia előállításához szükséges építményt, műtárgyat lehet elhelyezni.		
Beépítésre nem szánt területek: 7147,63 ha		
Közúti közlekedési terület	189,32	Köu
Közlekedési és közműelhelyezésre szolgáló terület Fegyvernek közigazgatási területén az országos és helyi közutak, a kerékpárutak, a gépjármű várakozóhelyek (parkolók) – a járdák és a gyalogutak, mindezek csomópontjai, vízelvezetési rendszere és környezetvédelmi létesítményei, továbbá a közművek és a hírközlés építményeinek elhelyezésére szolgáló területek.		
Zöldterület (közpark)	6,07	Z
Zöldterület Fegyverneken a szabályozási terven feltüntetettek szerint jelölt közpark, díszpark és játszótér területek.		
Gazdasági erdőterület	188,52	Eg

Területfelhasználási kategóriák	Terület (ha)	TSZT jelkulcs
A közigazgatási területen erdőgazdálkodási célú erdőterületek.		
Védelmi erdőterület	3,46	Ev
Tervezett védelmi célú erdőterület belterületen iparterület mentén, valamint külterületen a rekultiválandó szeméttelep területe.		
Általános mezőgazdasági terület, szántó	5202,97	Má
Fegyverneken a külterületi mezőgazdasági szántó művelési ág területei.		
Általános mezőgazdasági terület, gyep	453,32	Mágy
Fegyvernek külterületén található gyep művelési ág területei.		
Kertes mezőgazdasági terület	61,88	Mk
Fegyverneken a volt zártkertek területei.		
Általános mezőgazdasági terület, gyümölcsös	49,43	Mágyü
Fegyverneken a meglévő gyümölcsösök területei.		
Vízgazdálkodási terület	289,88	V
V1 – jelű alövezet: A Tisza folyó és hullámterének területe, mely az MTrT alapján az ökológiai (zöld) folyosó övezetébe, védett természeti területek övezetébe, tájképvédelmi terület övezetébe valamint hullámtér és nyílt ártér övezetébe esik. V2 – jelű alövezet: Fegyverneken az MTrT alapján az ökológiai (zöld) folyosó övezetébe eső Holt – Tisza területe. V3 – jelű övezet: Nagykunsági főcsatorna területe, jelentősebb öntöző- és belvízelvezető csatornák területei. V4 – jelű övezet: Tervezett csapadékvíz és záportározó.		
Természetközeli terület	48	Tk
A Tk jelű természetközeli terület (kisebb kiterjedésű mocsarak, nádasok területei külterületen) Fegyverneken a Szabályozási terven feltüntetettek szerint került kijelölésre.		
Temető terület	13,74	Kkte
Belterületen, a Csonkatornyi temető bővítési területe, a külterületi Annaházi temető bővítési területe		
Kegyeleti park terület	0,24	Kkke
Sportolási célú terület	5,7	Ksp
Bányászati terület	8,13	Kkbá
Agyaggödör	0	Kkag

Forrás: Településrendezési terv, Településszerkezeti terv

1.14.1.3 Funkció vizsgálata

27. táblázat: Fegyvernek funkcióvizsgálata

funkció	alfunkció	intézmények megnevezése	darabszám
Humán funkciók	bölcsőde, óvoda	Fegyverneki Tiszavirág Óvoda és Bölcsőde	1
	alapfokú iskola és szakoktatás	Orczy Anna Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskola	1
	egészségügyi ellátás	háziorvosi rendelő	1
		fogászati szakrendelés	3
		gyógyszertár - Marcell Patika	2
		védőnő	4

funkció	alfunkció	intézmények megnevezése	darabszám
	szociális szakosított ellátás, szolgáltatások	Csorba Mikro-Térségi Szociális Alapszolgáltatási Központ	1
Közösségi funkciók	könyvtár	Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár: - Központi telephely - Könyvtár - Klubkönyvtár	3
	múzeum	Helytörténeti Gyűjtemény Fegyvernek	1
	egyházak	Szent Vendel templom	1
		Szapárfalui katolikus templom	1
		Református templom	1
	temetők	Annaházi temető	1
		Csonkatornyi temető	1
		Szapárfalu temető	1
	sport	sporttelep	1
		felnőtt kondipark	1
	közterek	parkok	1
		játszóterek	2
Igazgatási funkciók	rendőrség polgárőrség	Fegyverneki Rendőrőrs	1
		Fegyverneki Polgárőrség	1
	önkormányzati hivatal	Fegyverneki Polgármesteri Hivatal	1
Közlekedési funkciók	vasútállomás	Vasútállomás	1
	benzinkút	Mol	1
	közösségi közlekedés - busz	Volánbusz	1
Gazdasági funkciók	piac		1
	kiskereskedelmi üzletek		101
	pénzügyi szolgáltatók és bankok	Fegyvernek és Vidéke Körzeti Takarékszövetkezet	1
	vendéglátó egységek		48
	posta		1

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

1.14.1.4 Alulhasznosított barnamezős területek

A városban számos alulhasznosított barnamezős terület van, melyek használaton kívüliek, leromlott fizikai állapotúak. A város szeretné ezeket minél jobban hasznosítani. A Barnamezős területek rehabilitációja megnevezésű pályázat keretein belül az önkormányzati tulajdonban lévő Malom épület új funkciókkal való megtöltésére és felújítására is elkészültek a tervek. Szintén alulhasznosított, barnamezős terület a külterületen található és magán tulajdonban álló ún. Konzervgyár és az ún. Majorok. Ezek hasznosítása a település gazdaságának fejlődésére is várhatóan pozitív hatást gyakorolhatna.

1.14.1.5 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott területek)

Az alábbi kartogram jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 35%, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30% feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területnek számít. A kartogram olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

HELYZETFELTÁRÓ - HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK

Az ITS készítéséhez szükséges KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján a településen lakóövezetekbe ágyazódva négy rosszabb státuszú, konfliktusokkal rendelkező terület, „szegregátum" vagy „szegregációval veszélyeztetett" terület található, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek.

26. térkép: Fegyvernek szegreátum áttekintő (szegregációs mutató 30% felett) 2011

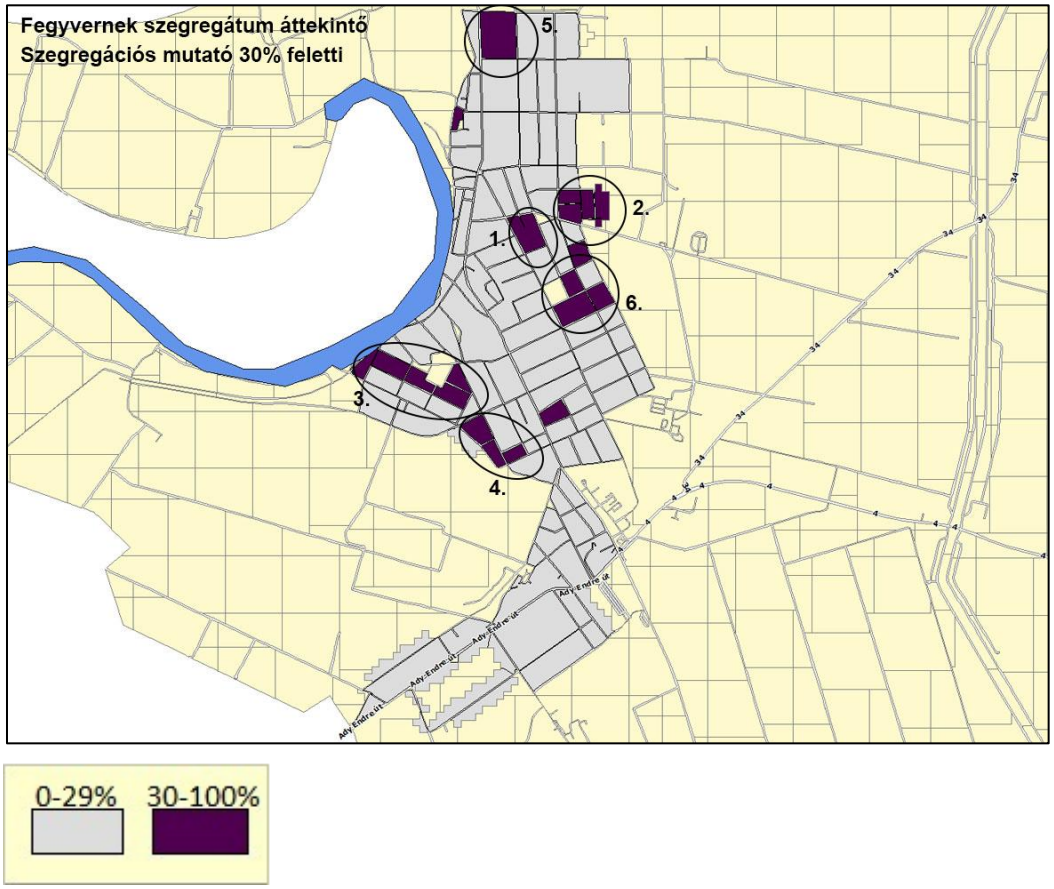

Forrás: KSH, Népszámlálás

Az áttekintő kartogram a szegregációs mutató 30%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket.

27. térkép: Fegyvernek szegregátum áttekintő (szegregációs mutató 35% felett)

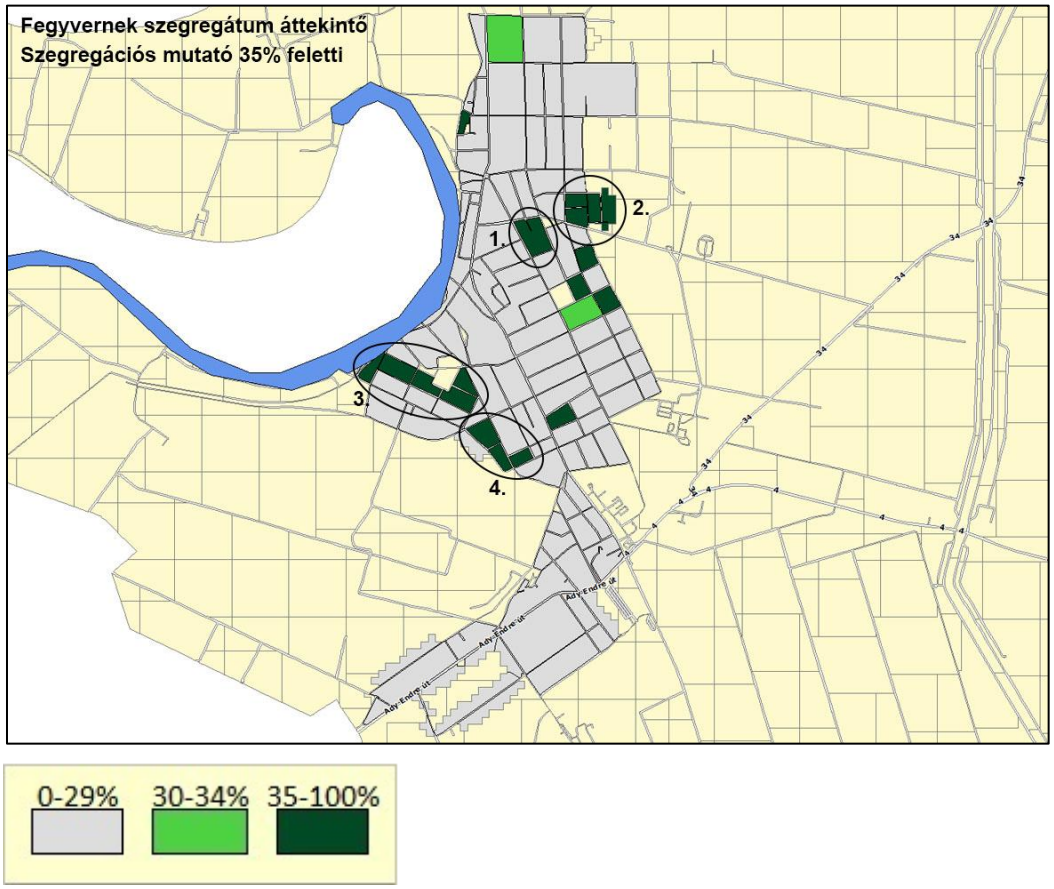

Forrás: KSH, Népszámlálás

A fenti áttekintő kartogramon a szegregációs mutató 35%, illetve afeletti értéket vesz fel. Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30–34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

A térképek olyan területeket is megjeleníthetnek, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de alacsony népességszámum vagy intézeti háztartásban élők (pl.: kollégium, idősek otthona, hajléktalanszálló) miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

A HÉSZ tartalmazza az általános leírásokat, valamint a részletes övezeti előírásokat is. A rendelet elválaszthatatlan részét képezi a Szabályozási terv I (külterület) és II (belterület) digitális állományú rajzi munkarészek.

A szabályozási terv kötelező és irányadó elemeket tartalmaz. Kötelező szabályozási elemek a következők: szabályozási vonal, építési övezet, övezet határa és előírásai, szabályozási elemekre vonatkozó méretek, közlekedési célú közterületek, nem közlekedési célú közterületek.

A szabályozás a Településszerkezeti Terv terület-felhasználási egységeit külterületen és belterületen egyedi sajátosságuknak megfelelő zónákra és építési zónákra bontja.

Beépítésre szánt rendeltetetési területek: lakóterület (kertvárosias és falusias), vegyes terület (településközpont vegyes terület), gazdasági terület (kereskedelmi szolgáltató, ipari terület) és különleges terület.

A területen a településszerkezet védelme érdekében a hagyományoknak megfelelően kialakult belső zugok, utcakialakítások, telekképződések nem változtathatók meg. Az építési övezetekben nyúlványos (nyeles) telek a továbbiakban nem alakítható ki. Természetközeli terület építmény nem helyezhető el, az ökológiai (zöld) folyosó védelme érdekében is

28. táblázat: Az építési övezetekben a kialakítható telkek jellemzői

Sajátos építési használat szerinti terület	Övezeti jel	Kialakítható legkisebb telekterület mérete (m²)	Beépítési mód	Beépítettség megengedett legnagyobb mértéke (%)	Megengedett legnagyobb épület magasság (m)	Zöldfelület legkisebb mértéke (%)	Előkert mérete (m)
Kertvárosias lakóterület	Lke1	700	O	30	7,50	50	0,00
	Lke2	450	O	30	7,50	50	0,00
Falusias lakóterület	Lf1	800	O	30	7,50	40	0,00
	Lf2	1000	O	25	7,50	40	0,00
Településközpont terület	Vt1	500	O	60	14,00	10	0,00
	Vt2	450	O	40	9,00	40	K
	Vt3	700	O	55	9,50	25	K
	Vt4	720	SZ	40	9,50	30	3,00
Kereskedelmi, szolgáltató terület	Gksz	1500	SZ	60	7,50	20	10,00
Ipari terület	Gip1	1500	SZ	50	9,00	25	10,00
	Gip2	2000	SZ	50	9,50	25	10,00
Különleges terület	Kv	2000	SZ	25	7,50	50	-
	Kmű	5000	SZ	35	9,00	40	-
	Kszv	1500	SZ	30	9,00	40	-
	Kszo	1500	Sz	40	9,00	40	-

Forrás: HÉSZ

1.14.3 Önkormányzati tulajdonkataszter

Fegyvernek Város Önkormányzata megalkotta a 28/2021. (XII. 02.) Ök. rendeletet az önkormányzat vagyongazdálkodásáról és a vagyonkezeléséről. A rendelet meghatározza az önkormányzati vagyonra vonatkozó általános szabályokat és mellékleteiben felsorolja a tulajdonában lévő ingatlanokat.

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó vagyonelem nincs a településen.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartoznak

- középületek, intézmények
- közművek
- egyéb vagyontárgyak
- ingó vagyontárgyak

Az önkormányzat jelenlegi vagyonállományának 94,6%-át az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok, valamint a gépek, berendezések, járművek teszik ki. Az elmúlt évben ezen vagyontárgyak 8,6%-os, illetve 17,3%-os növekedése figyelhető meg az Önkormányzati nyilvántartás adatai alapján.

29. táblázat: Az Önkormányzati vagyon főbb elemei (ezer Ft, 2015-2018)

ESZKÖZÖK	2015	2016	2017	2018
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	3 981 067	4 326 423	4 296 817	4 337 157
Gépek, berendezések, felszerelések, járművek	300 345	352 263	292 023	240 244

Forrás: Önkormányzati zárszámadás mellékletei

Az ingatlanállomány összetétele az alábbiak szerint alakult 2021-ben.

30. táblázat Az Önkormányzati vagyon főbb elemei

Önkormányzat ingatlanok	darab	nettó érték
Ingatlan állomány összesen	983	4 956 931 833
Ebből Forgalomképtelen	500	1 275 044 316
Ebből Korlátozottan forgalom képes	228	3 411 364 264
Ebből Forgalomképes	255	270 523 253

Forrás: 28/2021. (XII. 02.) Ök. rendeletet az önkormányzat vagyongazdálkodásáról és a vagyonkezeléséről

1.14.4 Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

A város épületállománya és a környezetet tartalmazó részletes térkép az ITS készítését megalapozó vizsgálati munkarészben nem kerül kidolgozásra. Annak elkészítése településrendezési eszközök megalapozása során történik.

1.14.5 Az építmények vizsgálata

Az építmények vizsgálatára az ITS készítését megalapozó vizsgálati munkarészben nem kerül kidolgozásra. Annak elkészítése településrendezési eszközök megalapozása során történik.

1.14.6 Az épített környezet értékei

1.14.6.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Régészeti területen olyan lelőhelyeket értünk, ahol nagyobb mennyiségben 1711 előttről származó kulturális javak körébe tartozó tárgyak maradtak meg, kerülnek elő. A régészeti örökség védelmével „A kulturális örökség védelméről szóló” 2001. évi LXIV. törvény II. része foglalkozik.

Fegyvernek város régészeti szempontból kiemelkedően értékes, ahol a kulturális örökség sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek minden egyes eleme feltétlenül megóvandó. A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ (későbbiekben Forster Központ) adatszolgáltatása szerint Fegyvernek közigazgatási határán belül számos régészeti lelőhely található.

A Forster Központ adatszolgáltatása szerint 28 lelőhely található Fegyvernek határain belül, melyek mindegyike szakmai védelem alatt áll.

31. táblázat: Fegyvernek régészeti lelőhelyei

azonosító	lelőhelyszám	lelőhely típusa	név
93559		településnyom (felszíni)	Belső Csobánka
65534	1	településnyom (felszíni)	Büdös-dűlő
42947	2	halom	Büdös-dűlői-halom
42949	3	halom	Büdös-dűlői-halom 2.
41848	4	halom	Büdös-halom
65536	5	településnyom (felszíni)	Csatorna-köz
41850	6	településnyom (felszíni)	Csobánkai rét széle
32899	7	halom	Eperjes-halom

azonosító	lelőhelyszám	lelőhely típusa	név
93559		településnyom (felszíni)	Belső Csobánka
32817	8	halom	Fekete-halom
89511	9	depo-/kincslelet	Hársfa utca 14.
37985	10	település	Hillér
65176	11	halom	Holt-Tisza-parti halom
70733	12	településnyom (felszíni)	Hosszúföld II.
70737	13	településnyom (felszíni)	Hosszú-föld III.
70085	14	településnyom (felszíni)	Hosszú-föld I.
32819	15	halom	Kettős-halom
65688	16	településnyom (felszíni) temető	Kétárok-dűlő
89727	17	településnyom (felszíni)	Közép-major
32818	18	halom	Mányai-halom
32820	19	halom	Nagy-Koller-halom
65172	20	településnyom (felszíni)	Nepomuki Szent János szobor
65168	21	halom	Polgár-földek-halom
31726	22	templom temető település	Pusztatorony
41849	23	településnyom (felszíni)	Szapárfalu alja
72777	24	településnyom (felszíni)	Szapárfalu, Büdös-éri-főcsatorna-partja
72779	25	településnyom (felszíni)	Szapárfalu, Közép-major
72781	26	településnyom (felszíni)	Szapárfalu, Ősgyep
72783	27	településnyom (felszíni)	Település széle

Forrás: Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adatbázis

1.14.6.2 Védett épített környezet, a helyi egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Fegyvernek Településrendezési Terve részletesen ismerteti a településszerkezetnek, a kulturális örökségnek azon karakterjegyeit, melyek megtartása és illeszkedő módon történő folytatása a város egyediségének fenntartását, a városépítés kontinuitását szolgálják.

32. táblázat: Helyi egyedi védelem alá helyezendő épületek

Helyrajzi szám	Címe	Neve
4125	Fegyvernek külterület	Annaházi temető
986	Fegyvernek, Damjanich J.u.	Izraelita temető
4091 és 4092	Fegyvernek, külterület	Kálvária

Forrás: Értékvédelem alatt álló helyi értékek Fegyverneken

1.14.6.3 Világörökség és világörökségi várományos terület

Fegyvernek város területén nincs világörökség és világörökségi várományos helyszín.

1.14.6.4 Műemlék, műemléki együttes

Fegyvernek város műemléki szempontból kiemelkedően értékes, ahol a kulturális örökség sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek minden egyes eleme feltétlenül megóvandó.

A Forster Központ adatszolgáltatása szerint az alábbi műemlékek találhatóak Fegyverneken.

- Római Katolikus templom: Szent Erzsébet utca 176. hrsz 1.

Egyhajós, keresztházas, félköríves szentélyzáródású templom, az É-i homlokzat előtt álló toronnyal, a torony aljában nyíló bélletes kapuépítménnyel. Síkfödémes hajó, fél kupolával fedett szentély, a hajó bejárat felöli oldalán karzat. A szentély mind-két oldalán féltetős melléktér. Falképek, berendezés: romantikus. Orgona: 1863 (Komornyik Nándor). Építtette a vallásalap (építész: Gerster Károly). A templomkertben: Szentháromság-oszlop, 1897; kőkereszt, 1909.

33. ábra: Római katolikus templom

Forrás: www.fegyvernek.hu

- Csonka tornyú templomrom („Pusztatorony"): Temető utca hrsz 2396 / 2

Település által körülvett temetőben, emelt helyen álló, négyzet alaprajzú, háromszintes, sátortetővel fedett torony, Ny-i homlokzatának sarkain átlós támpillérek. Ny-i és K-i homlokzatán csúcsíves, kőkeretes kapunyílás, a torony emeleti szintjein gótikus ablakok. A téglaépület nyíláskeretei, a támpillérek homloksíkja, a sarkok, az osztópárkányok, valamint a lábazati fed kövek, faragott kőből készültek. A torony egy 15. század végén épült templom Ny-i homlokzata előtt állt.

34. ábra: Pusztatorony

Forrás: www.muemlekem.hu

- Nepomuki Szent János szobor: 4. sz. főút, 128–129. km hrsz. 090/3

A településen kívül az ÉK-i kivezető út D-i oldalán álló, lesarkított háromszög alaprajzú, mindhárom oldalán kosáríves árkáddal megnyitott, csehboltozatos, sátortetős védőépületben, lépcsős, feliratos alépítményen álló szoborcsoport. A háromszög alaprajzú, lépcsős, füzérdíszes talapzaton Mária, karján a gyermek Jézussal, mellette Nepomuki Szent János felhőkön térdelő alakja, karingben, palásttal, birétummal, bal kezében a gyónási titok megőrzésének szimbólumaként nyelv, amelyet Máriának mutat, lábánál kulcs. Állíttatta Berényi Terézia.

35. ábra: A Nepomuki Szent János szobor

Forrás:
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1411548535585834&set=a.113350945405606.19177.100001921020042&type=3&theater

A felsorolt értékekkel kapcsolatba a 2001. évi LXIV. törvény az alábbiakat fogalmazza meg:

28. §. A műemlékvédelem feladata:

a) a műemléki értékek felkutatása, tudományos kutatása, értékelése és számba vétele, dokumentálása, nyilvántartása, védetté nyilvánítása és a védendő műemléki területek meghatározása,

b) a műemlékek és környezetük fenntartása, helyreállítása, védelme, valamint eszmei értékükkel összhangban álló hasznosításuk biztosítása,

c) a műemléki szempontból védett területek fenntartását, fejlesztését és az értékvédelmét szolgáló kezelése összhangjának megteremtése,

d) tudományos alapkutatások és kutatások, oktatás, ismeretterjesztés.

28/A. §(1) A nyilvántartott műemléki értékek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

(2) A műemléki érték nyilvántartásba vétele a Hivatalnál kezdeményezhető, a nyilvántartásba vétel szabályait jogszabály állapítja meg.

(3) A nyilvántartásba vételről szóló döntés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható, ha a műemléki értéket megsemmisülés vagy értékeinek eltűnése fenyegeti.

(4) A nyilvántartott műemléki értékre vonatkozó szabályokat jogszabályban kell meghatározni.

1.14.6.5 Nemzeti emlékhely

A településen nincs nemzeti emlékhely, ezáltal a fejezet kidolgozása nem releváns.

1.14.6.6 Helyi védelem

A helyi építési szabályzat 15. §-a a település épített művi értékeinek védelmét emeli ki.

A helyi művi védelem alá helyezendő épületek az alábbiak:

- Polgármesteri Hivatal (városháza), Szent Erzsébet u. 171 (hrsz: 173)
- Ipartestület épülete, Szent Erzsébet u. 172 (hrsz: 172)
- Orczy Anna Általános Iskola és Szakiskola, Dózsa György u. 2. (hrsz: 496)
- Orvos lakás, Dózsa György u. 6. (hrsz.: 491)
- Bíró kastély és gazdasági épülete, Damjanich J. u. 109. (hrsz:256/1)
- Csecsemőotthon és Idősek otthona (Angolkert otthon), Angolkert u. 1. (hrsz: 1908)
- Református templom, Szent Erzsébet út. 150/b (hrsz: 2578)
- Római katolikus plébánia, Szent Erzsébet út. 176. (hrsz: 2)
- Gőz-és hengermalom, Kossuth L. u. (hrsz: 2542/1)
- Holt-Tiszaparton téglával kirakott rakpart, külterület (hrsz: 010)
- Lakóépület utcai homlokzata, Szent Erzsébet út. 210. (hrsz: 95)
- Napsugaras oromfal, Petőfi S. u. 14. (hrsz: 1041)
- Vaskereszt, Damjanich J. u. 123 előtti közterület (hrsz: 246)
- Kudelka kereszt emléke, Dózsa Gy. u. 60. melletti közterület (hrsz: 970)
- Kereszt korpusszal, Szent Erzsébet út (hrsz: 1544)
- I. világháborús emlékmű, Szent Erzsébet út (hrsz: 1544)
- II. világháborús emlékmű, Szent Erzsébet út (hrsz: 1544)
- 1848-49-es emlékmű, Szent Imre tér (hrsz: 178)
- Vaskút, Szent Erzsébet és Hunyadi út sarok, közterület (hrsz: 1544)
- Vaskút, Damjanich u. 107. (71) szám előtti közterület (hrsz: 246)
- Kerekes-kút, Szent Erzsébet út 171. (hrsz: 173)
- Krisztus a kereszten (Római katolikus templomkert)
- Szentháromság szobor (Római katolikus templomkert)

Forrás: www.fegyvernek.hu, Településrendezési terv

A helyi egyedi védelem rendelkezik a helyi egyedi védelem alá helyezendő épületekről (lásd feljebb), továbbá a településre jellemző hagyományos és megőrzendő építészeti és településképi elemek körét is meghatározza, mely kiterjed az épületek, lakóházak tömegformálásaira, tetőformájára, homlokzati jellegére, kerítés kialakítására, közterületen megtartandó elemekre (ároklefedések), homlokzati színezésre és a közterületi növényzet pótlására.

Helyi értékvédelmi rendeletben kell szabályozni, hogy a helyi építészeti karakter megőrződjék, mivel néhány, a hagyományoktól eltérően alakított új épületnél jól láthatóan zavaró az eltérés (boltíves tornácok, harsány

épületszínezés, meredek hajlásszögű tető). A hagyományos építészeti elemek egy részét a szabályozási előírásokban is rögzítésre kerültek (oldalhatáron álló beépítés, tetőhajlás, építőanyagok).

A tervezett fejlesztések megvalósítása során fokozott figyelmet kell fordítani az épített környezet védett elemeinek megóvására, azok közösségi tudatformáló szerepének erősítésére.

1.14.7 Az épített környezet konfliktusai, problémái

Az épített környezet legfőbb konfliktus forrása a közlekedésihez, ezen belül is növekvő gépjármű használat és a környezettudatosabb közlekedési módok (gyalogos, kerékpáros, közösségi közlekedés) együttes kiszolgálásának való megfelelési elvárásokból adódnak jelenleg. Ilyen konfliktusforrás, hogy Önkormányzat által épített közterületi parkolók vannak, de nem elégségesek. A szabálytalanul parkolók viszont akadályozzák a kerékpáros vagy a közösségi közlekedést. A probléma főként a közintézmények, iskola, óvoda, gondozási központ, piac környezetében érzékelhető fokozottan.

Szintén probléma a 4-es számú főút Szapárfalui részén, hogy az épületállomány jelentős részének tervezésekor nem volt becsülhető, hogy mára már 10-15 ezer jármű fog áthaladni ezen a szakaszon.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Fegyvernek közúti elérhetőség szempontjából kedvező elhelyezkedésű. A település a 4-es számú főút és a 34-es főút találkozásánál helyezkedik el. Közútja a 3223. j. úton vezet Nagykörű felé, 3216. j. úton Tiszabő felé, illetve Örményes felé a 4204 j. úton.

Fegyvernek városa a Törökszentmiklósi járás második legnépesebb városa. Központi fekvésű, a megyeszékhelytől, Szolnoktól mintegy 30 km-re keletre található.

A településen a bejárók száma meghaladja járókét. A bejárók többek között Törökszentmiklósról, Örményesről, Kuncsorbáról és Tiszabőről játnak Fegyvernekre, míg az eljárók főbb célpontjai Törökszentmiklós, Szolnok, Mezőtúr, Kecskemét, Jászberény, Jászfényszaru és Karcag.

A város közigazgatási területén a vármegye egyik fontos főútja – a Budapestet Záhonnyal összekötő 4. sz. elsőrendű főút. A város mellett halad a 34-es számú (4-es főutat Tiszafüreddel összekötő) országos II. rendű közút.

28. térkép: Fegyvernek és környezetének közlekedési hálózata

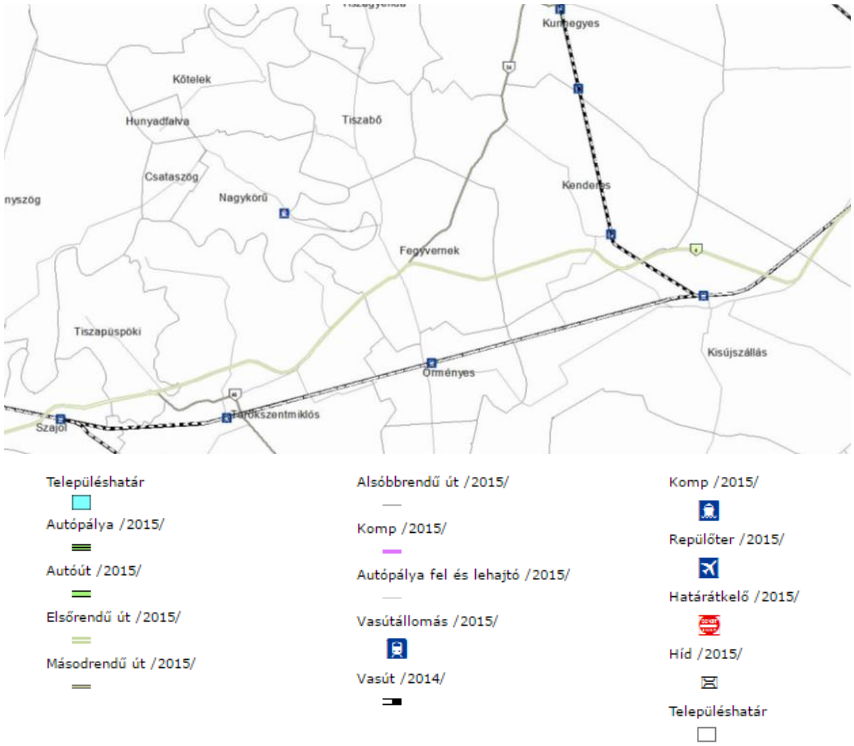

Forrás: Térképkivágat – Magyarország közlekedési hálózata (www.teir.hu)

A település belterületén a 2015 évi KSH adatok szerint 6,42 km állami út és 189,8 km önkormányzati út található, utóbbiból 43,2 km kiépített és 146,6 km kiépítetlen. Fegyverneken kerékpárút nem található, de 73,3 km kiépített járda van.

Az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós - Püspökladány közötti tervezett szakasza érinti Fegyvernek Város közigazgatási határát. Megépülését követően jelentős javulni fog fegyvernek elérhetősége.

29. térkép: M4 gyorsforgalmi út nyomvonala Törökszentmiklós és Püspökladány között

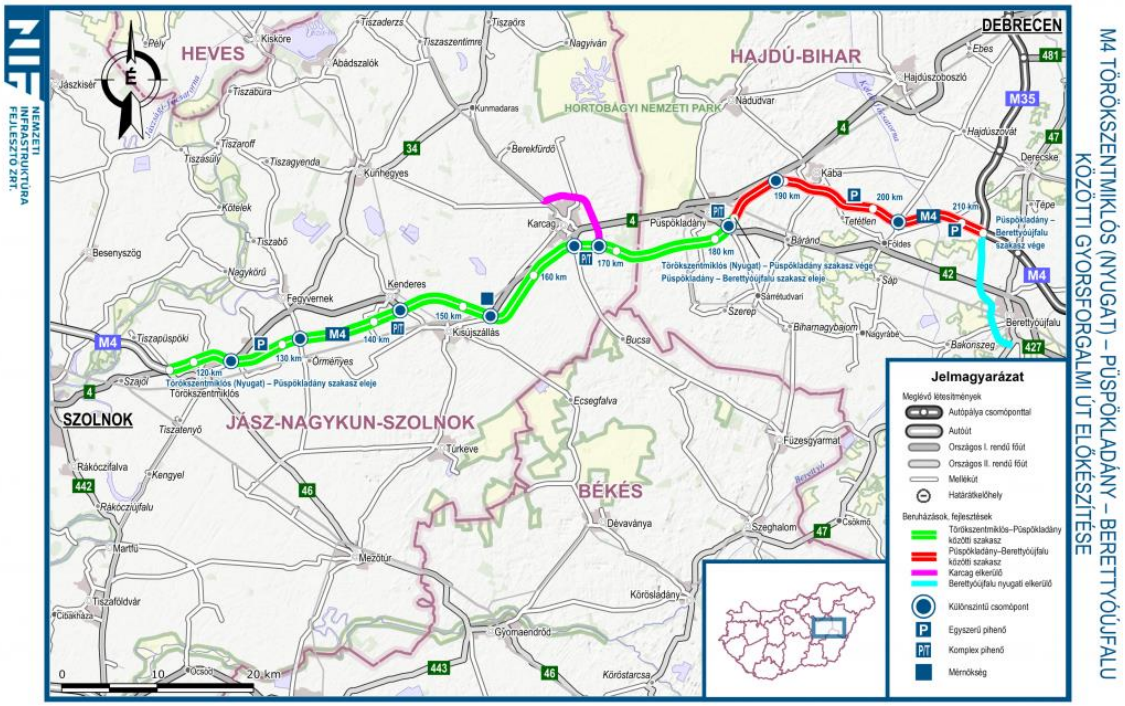

Forrás: Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.

Helyi autóbuszos közlekedés nincs a városban, az itt élők a helyközi járatokat vehetik igénybe.

Fegyvernek a 100-as számú, Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony-vasútvonalon helyezkedik el, kétvágányú, 25 kV 50 Hz-cel villamosított nemzetközi fővonal. Ezen vonalon fekszik a várost megközelítő egyik megállóhely, a Fegyvernek-Örményes vasútállomás.

Repülőtéri kapcsolat szempontjából a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér – útvonalválasztástól függően – 120-160 km, míg az Airport Debrecen 110 km távolságra érhető el.

1.15.2 Közúti közlekedés

A várost 5 úton lehet megközelíteni: a 4-es főúton, a 34-es másodrendű úton, valamint a 3223-as, a 3216-os és a 4204-es országos IV. rendű közutakon. A 4-es számú főúton nyugati irányba Törökszentmiklós és Szolnok városok, míg keleti irányba Kisújszállás, Hajdúszoboszló és Debrecen érhető el. A 34-es számú út Fegyverneket észak-keleti irányba Kunhegyes és Tiszafüred településekkel köti össze. A 3223-as számú út Nagykörű majd a 3224-es út felé vezet. A 3216-os számú út Fegyverneket északi irányba Abádszalók és Tiszafüred településekkel köti össze. Végül a 4204-es Örményesen visz keresztül. Az utak útburkolati jelekkel ellátottak, aszfaltozottak, ám minőségük a forgalomnak és az időjárási viszonyoknak köszönhetően megromlott, állapotuk nem megfelelő.

30. térkép: Fegyvernek és közvetlen környékének városi közúthálózata

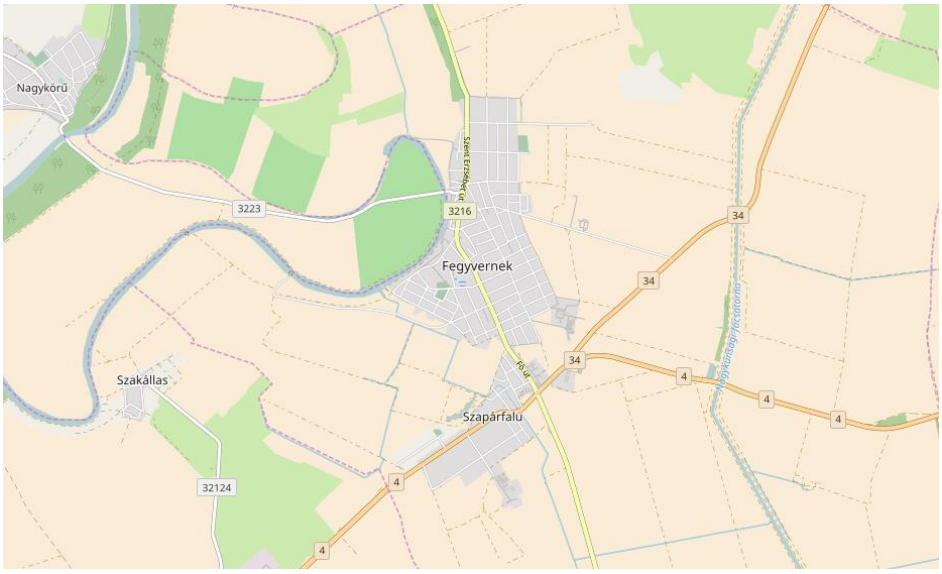

Forrás: Openstreetmap

Jelentős átmenő forgalom jelenleg, a város déli részén, a 4-es főúton van, ahol naponta 10-15.000 jármű is elhalad.

A település belterületi úthálózata nagyrészt kiépített, azonban az utak nagyon rossz állapotban vannak**. Befektetési alaptétel, hogy munkahelyteremtő beruházások (ipar, szolgáltatás, turizmus) csak akkor érkezhetnek területünkre, ha a közutak állapota közlekedésre alkalmas lesz, és a település megközelíthetővé válik.**

A gyűjtőutak és feltáró utak kapacitása kicsi, itt az útszélesség 3 méter. Megnövekedett gépjármű forgalmat nehezen szolgálja ki. A járdahálózatban szintén nagyfokú hiányosságok tapasztalhatók.

36. táblázat: Fegyvernek legfontosabb adatai (2019)

Mutató	Érték
Önkormányzati kiépített út és közterület hossza (km)	43,8
Önkormányzati kiépítetlen út és közterület hossza (km)	146,1
Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	73,3
Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	17,2
Állami közutak hossza (km)	6,421

Forrás: KSH

A város területén jelzőlámpás csomópont nem található, azok jelzőtáblás forgalomszabályozásúak.

A város belterületén és külterületén szintbeli vasúti keresztezés nem található.

Fegyverneken a kerékpáros közlekedés nagyon elterjedt, ez azonban nem okoz jelentős eltérést az ország hasonló fejlettségi szintű városaihoz képest a motorizációban. A járműállomány 2008-ig növekedést mutatott, mely 2011-ig csökkent, majd ujra növekedni kezdett. Az 1000 főre jutó személygépkocsik száma 2020-ban mutatta a legmagasabb értéket (303,7). E mutató alapján a motorizáció jóval alacsonyabb mértékű Fegyverneken, mind a vármegyei és mind országos szinttől. 2020-ban az 1000 főre jutó személygépkocsik száma Jász-Nagykun-Szolnok megyében 355, míg az ország egészét tekintve 402,9, melyeknek csupán 3/4-e a városi mutató értéke.

37. ábra: A lakossági motorizáció alakulása (szgk/ezer fő, 2000-2020)

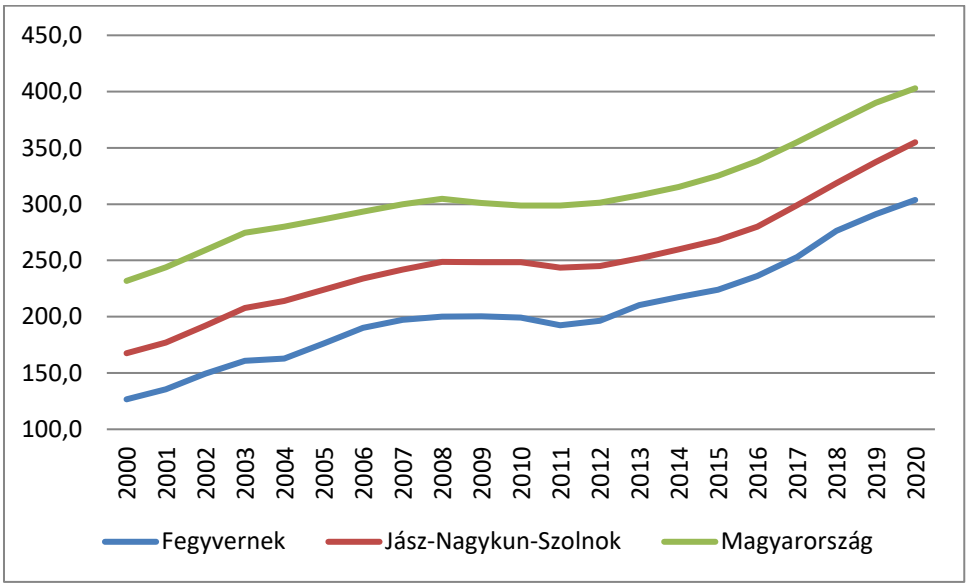

Forrás: KSH

2020-ban Fegyverneken személygépkocsi állomány 1834 db, a motorkerékpár állomány 110 db, az autóbusz állomány pedig 20 db volt.

Az elmúlt években (2005-2019) a KSH adatai szerint összesen 176 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt Fegyvernek területén – összesen 270 fő megsérült vagy meghalt –, melyek közül 16 eset volt halálos kimenetelű (24 fő). A belesetekben összesen 76 eset súlyos sérüléses, 84 könnyű sérüléses. A balesetek többsége lakott területen belül történt (103), 73 eset külterületen következett be. Különösen veszélyeztetett a 4–es számú főút és Szt. Erzsébet út kereszteződése. Az esetek többségét járművek okozták (168 eset), 14 baleset történt motorkerékpár és segédmotoros kerékpár által, 108 személygépkocsi által, 14 tehergépkocsi, 21 kerékpár és 8 gyalogos által. 19 esetben ittas állapotban okozott közúti közlekedési baleset történt.

38. táblázat: Közlekedési balesetek Fegyvernek területén (2005-2019)

Mutató	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Összesen
Halálos közúti közlekedési baleset (eset)	1	2	1	1	-	1	-	1	1	2	1	1	2	1	1	16
Súlyos sérüléses közúti közlekedési baleset (eset)	6	7	6	5	7	4	6	-	2	6	4	3	9	7	4	76
Könnyű sérüléses közúti közlekedési baleset (eset)	6	7	10	2	6	5	7	9	1	6	-	7	4	7	7	84
Összes személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset (eset)	13	16	17	8	13	10	13	10	4	14	5	11	15	15	12	176
Lakott területen történt összes közúti közlekedési baleset (eset)	8	10	10	4	8	5	7	5	3	8	3	8	8	10	6	103
Lakott területen kívül történt összes közúti közlekedési baleset (eset)	5	6	7	4	5	5	6	5	1	6	2	3	7	5	6	73
Az ittasan okozott balesetek száma (eset)	-	3	4	1	2	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	19
Járművek okozta összes baleset száma (eset)	12	15	17	7	12	10	13	9	4	13	4	10	15	15	12	168
Motorkerékpár és segédmotoros kerékpár által okozott balesetek száma (eset)	1	2	-	-	3	-	2	-	2	-	2	-	1	-	1	14
Személygépkocsi által okozott balesetek száma	6	9	15	5	6	6	9	4	-	10	2	7	8	12	9	108

HELYZETFELTÁRÓ - HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK

Mutató	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Összesen
(eset)																
Tehergépkocsi által okozott balesetek száma (eset)	2	3	1	-	1	3	1	2	-	-	-	-	1	-	-	14
Kerékpár által okozott balesetek száma (eset)	2	1	1	2	1	1	-	1	2	2	-	2	3	1	2	21
Gyalogos okozta balesetek száma (eset)	1	1	-	1	1	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	8
Autóbusz által okozott balesetek száma (eset)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
A járművezetők által ittasan okozott balesetek száma (eset)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	6
Közúti közlekedési baleset során meghalt személy (fő)	3	2	1	1	-	1	-	1	1	3	1	1	2	1	6	24
Közúti közlekedési baleset során súlyosan sérült személy (fő)	11	12	7	5	8	4	6	-	2	13	5	3	12	9	5	102
Közúti közlekedési baleset során könnyen sérült személy (fő)	7	14	17	9	11	8	12	9	1	14	3	9	6	14	10	144
Közúti közlekedési baleset során meghalt, megsérült személy összesen (fő)	21	28	25	15	19	13	18	10	4	30	9	13	20	24	21	270

Forrás: KSH

A városi közúti közlekedés problémái a következők:

- Szabálytalan, nem megoldott parkolás a városban
- Nem megfelelő minőségű közutak
- Kerékpárutak hiánya
- Gyűjtőutak és feltáró utak kapacitása kicsi. (útszélesség 3 m).
- 4-es számú főút és Szt. Erzsébet út kereszteződése balesetveszélyes
- A napi 10-15 ezres forgalom Szapárfalun keresztül

1.15.3 Parkolás

Önkormányzat által épített közterületi parkolók vannak, de nem elégségesek. Szükséges újak kialakítása főleg a közintézmények környezetében, iskola, óvoda, gondozási központ, piac stb. A városban fizetős parkoló nem található.

Autók számára nyilvános elektromos töltő jelenleg nincs a városban, amire az elektromos autók elterjedésével párhuzamosan szükség lenne.

A városban található gépjárművek számának növekedése, valamint a parkolási morál be nem tartása a parkolási problémák fokozódását mutatják. Főleg a városközpontban, ahol forgalomvonzó létesítmények koncentráltan helyezkednek el, alakul ki időszakos kapacitáshiány, a parkoló autók szabálytalansága.

1.15.4 Áruszállítás

Nincs az egész területre vonatkozó egységes teherforgalmi korlátozás, és az egyes utcákra vonatkozó vonali korlátozások is különbözőek. A tehergépjárművek részére a behajtás tiltása bizonyos helyeken teljeskörű, más esetekben a célforgalom számára megengedett, míg máshol súly- és időkorlátozással van kiegészítve.

1.15.5 Közösségi közlekedés

A település autóbusz megállóhelyeit az alábbi ábra mutatja.

31. térkép: Fegyvernek autóbusz megállóhelyei

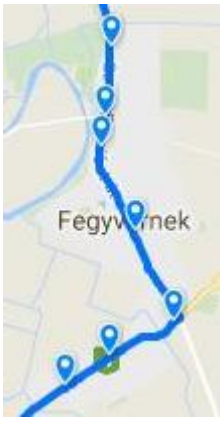

Forrás: Google Maps, menetrendek.hu

1.15.5.1 Autóbuszos közösségi közlekedés

A településen autóbusz állomás nincs. Helyi közösségi közlekedéssel a város nem rendelkezik.

Az autóbuszos közlekedés az alábbi útvonalakon történik:

1377 : Miskolc-Mezőkövesd- Tiszafüred-Szolnok

4608 : Szolnok - Kunhegyes - Tiszafüred

4609 : [Szolnok -] Törökszentmiklós - Kunhegyes - Tiszafüred

4612 : [Szolnok -] Törökszentmiklós - Fegyvernek - Tiszabő

4613 : [Szolnok -] Törökszentmiklós - Abádszalók – Tiszafüred

4614 : Szolnok-Kunhegyes-Tiszafüred

4616 : Szolnok - Kunhegyes – Karcag

4619 : Szolnok-Kisújszállás-Karcag

4797 : Tiszabő - Fegyvernek - Örményes – Kuncsorba

5206 : Kecskemét-Szolnok-Fegyvernek

Forrás: https://www.volanbusz.hu/hu/menetrendek/telepules-szerinti-menetrendi-kereso/F#

A városban 7 autóbusz megállóhely található, ezek a Szapárfalu Asztalos u., Szapárfalu szövetkezeti italbolt, Fegyverneki elágazás, Fegyvernek Telepesi iskola, Fegyvernek orvosi rendelő, Fegyvernek piactér és a Fegyvernek Béke út.

Fenntartható települési közlekedésfejlesztés projekt keretében a városban található megállóhelyek megújultak: 8 buszöböl felújítása és 11 felépítmény, valamint 1 db új buszforduló és váró építése, és új kerékpársáv felfestése valósult meg.

A várost érintő helyközi autóbusz szolgáltatást a Volánbusz Zrt. (KMKK Középkelet-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. és az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. jogutódja) irányítása alatt működik.

A város rendelkezik közvetlen járatokkal a megyeszékhely Szolnok (tanítási időszakban munkanapokon napi kb. 25 induló járat, menetidő 00:40 – 00:55 között) felé. A környező központi települések közül Eger, Miskolc és Kecskemét közvetlen járattal elérhető, míg Debrecen minimum 1 átszállással érhető csak el. Budapestre is közlekednek járatok, minimum 2 átszállással, melyek 04:05-05:44 perc alatt érik el a fővárost.

Fegyvernek elérhetősége nem ideális, számos kisebb-nagyobb, akár viszonylag közel található település is nehezen érhető el annak perifériás elhelyezkedése és nehéz megközelíthetősége miatt.

1.15.5.2 Vasúti közlekedés

A település közigazgatási területén nem található vasútállomás, de a városközponttól 8 km-re van a Fegyvernek-Örményes vasútállomás, mely a fővonalnak számító 100. számú Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony vonalon fekszik, ez a MÁV 100-as számú, kétvágányú, 25 kV 50 Hz-cel villamosított nemzetközi fővonala.

A vasútvonal Szolnok és Debrecen közötti szakaszának építésére a Magyar Középponti Vasút már korábban kapott engedélyt, ám az 1848–49-es szabadságharc miatt a vasútépítés földmunkái lelassultak. Az építkezés újra lendületet kapott, amikor a újonnan megalakult Tiszavidéki Vasút vette át a vasútépítést 1856-ban. A Szolnok–Debrecen közötti, sík vidéken haladó, 121 km hosszú vonalszakaszt 1857. november 25-én adták át a forgalomnak. A Debrecentől Nyíregyházára és onnan tovább Miskolcra tartó vonalszakaszt a vasúttársaság 1859. május 24-én nyitotta meg.[3] A felépítmény 37,0 kg/fm tömegű, „g” jelű vassínekből épült. A kétvágányú pályát Szajol és Nyíregyháza között 1970-ben villamosították.

39. ábra: Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony vasútvonal

Forrás: Magyarország vasúti térképe Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony-vasútvonal - kivonat

A szolgálati helyet a 2017-es menetrend szerint egy átlagos hétköznapi nap összesen 44 személyszállító vonat érinti. A vonatok az igények figyelembevételével járnak. A személyvonatokról kedvezőnek mondható átszállás biztosított a 80-as, 120-as és a 140-es fővonalon közlekedő vonatokra.

A menetidő Szolnok-Záhony között IC-vel 2:25 perc, míg személyvonattal több mint 4 óra. Az eljutás Budapestre átszállás nélkül 01:50 körüli, míg Debrecen szintén átszállás nélkül 01:10 körüli.

A Fegyvernek-Örményes vasútállomás a városközponttól 8km-re, a település közigazgatási határán kívül helyezkedik el, mely a 4204-es úton közelíthető meg.

Az állomás épülete komplex, mindenre kiterjedő infrastrukturális felújításon esett át.

1.15.6 Kerékpáros közlekedés

A városban a mezővárosi hagyományok és a kerékpározás szempontjából kedvező síkvidéki terepadottságoknak köszönhetően számottevő kerékpáros forgalom tapasztalható. A városközpontban található forgalomvonzó létesítményeket sokan kerékpárral közelítik meg. A legnagyobb kerékpáros forgalom a Dózsa György út, Szt. Erzsébet út. Táncsics út, Gyóni Géza út, és a Marx Károly út esetén tapasztalható.

Ettől eltekintve egyéb kerékpárút a település területén nincsen, a kerékpáros közlekedés javarészt a közúti infrastruktúra igénybevételével történik. Az utak szélén kijelölt kerékpár sáv hossza 4 km. Bár a kerékpáros célpontok többsége ellátott kerékpárparkolókkal, ezek zömmel korlátozott befogadóképességű, korszerűtlen támaszok, amelyek csak az első kereket rögzítik.

2017. novemberében készült Fegyverneken **Kerékpárforgalmi Hálózati Terv**, mely 2018. szeptemberében aktualizálásra került.

A Terv rövid és hosszú távra fogalmaz meg fejlesztési javaslatokat.

Az egyik legnagyobb és már megvalósult eleme a 3216 j. önkormányzati út (Szent Erzsébet út) mindkét oldalán új kerékpársáv felfestése és kerékpáros táblák elhelyezése. Az új kerékpárút már hivatalosan is bekerült a Kerékpárút Nyilvántartási Rendszerbe (KENYI).

32. térkép: Kerékpárút a Szent Erzsébet úton

Forrás: Fegyvernek Kerékpárforgalmi Hálózati Terve

További fejlesztési javaslatok:

- Kerékpárforgalmi főhálózat:
  - 4. számú főút Szapárfalu-Surjány kapcsolata
- Kerékpárosbarát mellékúthálózat elemei:
  - Turisztikai útvonal kijelölése a Tisza irányába
  - Lakóutcák
- Csomópontok, beavatkozási korrekciók
- Szolgáltatások: Kerékpártámaszok, szervízpont, személetformáló kampányok

1.15.7 Gyalogos közlekedés

Fegyverneken a kiépített belterületi járdák hossza pedig kb. 73,3 km, a lakott területek utcáinak nagy része rendelkezik szilárd burkolattal és legalább egyoldali járdával.

Ugyanakkor a belvárosi, folyamatosan fejlődő területek és a külsőbb városrészek kiépítettség szempontjából eltérőek, utóbbiakon a járdák kiépítettsége és színvonala (műszaki jellemzői, állapota vagy éppen megléte) vegyes képet mutat. Járdaszigetek, jelzőlámpás átkelőhelyek nincsenek a településen.

A belváros területén gyalogos terek nincsenek. A belváros területén csak gyalogos, illetve kerékpáros forgalom számára kijelölt utca nem található.

A jelentősebb, gyalogosforgalmat vonzó létesítmények a következők:

- Szent Erzsébet út környéke (polgármesteri hivatal, általános iskola, művelődési ház stb.)
- Üzletek környékén
- Posta környéke

A legjelentősebb városi sűrűsödési hely a városközpontban, az általános iskola és a polgármesteri hivatal közelében helyezkedik el, itt található az üzletek jelentős része, az autóbuszmegálló, az orvosi rendelők, közelben a művelődési ház és a templom. Sűrűsödési hely még a piac és a posta környéke. Leginkább nyáron jelentős sűrűsödési hely a Fegyverneki Holt-Tisza partja és környéke.

A városban problémát jelent egyes helyeken a járdák hiánya, elsősorban a külvárosi területeken, illetve számos helyen a járdák minősége.

1.15.8 Összegzés

Összességében elmondható, hogy Fegyvernek helyzetéből adódóan az átmenő forgalom jelentős. A nyári időszakban a turisták jelenléte valamelyest megnöveli a forgalmat.

A közlekedési infrastruktúra helyzete a városban kielégítő, mely köszönhető az elmúlt év fejlesztéseinek, melyet a jövőben is folytatni kíván a város. A településre jellemző – méretéből is adódóan – a gyalogos, illetve kerékpáros közlekedés, melyhez a szükséges és megfelelő minőségű infrastruktúra fejlesztése, a meglévők rekonstrukciója folyamatos és a jövőben is tervezett.

A város vasúton közvetlenül a regionális 100. vasútvonalon közelíthető meg, autóbusszal több irányból is viszonylag jól elérhető (pl. Budapest, Debrecen, Heves). A közutak állapota kielégítő.

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII.6.) Korm. rendelet 1. melléklete alapján Fegyvernek közigazgatási területét az alábbi beruházások érintik:

- Az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós (nyugat) és Püspökladány közötti szakasz megvalósítása,
- Az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós (nyugat) és Püspökladány közötti szakaszhoz kapcsolódóan Kisújszállás üzemmérnökségi telep megvalósítása,
- A 34. számú főút, Tiszafüred – Fegyvernek közötti szakasz fejlesztése, párhuzamos kerékpárút fejlesztéssel.

1.16 Közművek állapota és energiahatékonyság

1.16.1 Vízi közművek

A település vízellátását a Tisza/1344 vksz. alatt kiadott, illetve az azt módosító 15198-2/97 vízjogi üzemeltetési engedély szerint a **Tiszamenti Regionális Vízművek Rt.** Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Üzemigazgatósága, Törökszentmiklósi Üzemegység biztosítja. A vízbázist 4 db mélyfúrású kút alkotja, melyek mélysége 102-170 m között változik. A kitermelésre engedélyezett vízmennyiség 260.000 m^3/év. A vízmű mértékadó kapacitása 2.200 m^3/nap. A kutak védőterülete ki van jelölve, a terület gondozott. A kiemelt víz tisztítási technológiára kerül, amely biztosítja a vas- és mangántalanítást, illetve a fertőtlenítést. A tisztított ivóvíz egy 100 m^3 térfogatú víztoronyba, majd a vízelosztó hálózatba kerül.

A hazai víziközmű ellátás, szolgáltatás aktuális és jövőbeni feladatokat jelentő súlypontjai az üzemelő és távlati vízbázisok biztonságba helyezése, az ivóvízellátás vízminőségi problémáinak rendezése, a szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás fejlett európai országokhoz viszonyított elmaradásának megfelelő ütemben történő felszámolása a vízbázis védelem szempontjaira is figyelemmel és a megújult szabályozásoknak megfelelő víziközmű szolgáltatási struktúra, díjrendszer kialakulása.

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó, ipari, tűzoltó, öntözővíz és termálvíz hasznosítás)

A település kiépített ivóvízhálózattal rendelkezik. Az ivóvíz ellátása a helyi vízműkutakról történik. Hálózata körvezeték-rendszerű, bővíthető, új fogyasztók beköthetők.

A felmerülő többlet vízigény biztosítása elsősorban a meglévő – használaton kívüli – vízműkutak aktivizálásával, illetve szükség szerint új kutak létesítésével történhet.

A 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendelet értelmében az ivóvíz minőségű, az ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló igénybe vett vagy távlati hasznosítást szolgáló közcélú vízbázisok esetén, ahol a védőidomnak van felszíni metszete, akkor védőidomot, védőövezetet kell kijelölni. Minden más esetben a védőidom, védőterület kijelölhető.

Fegyvernek városban 1 db vízmű létesült, telephelye a Dózsa Gy. út 86. szám alatt található.

Belső védőövezet kialakítása (10 m sugarú térség) a jelenleg üzemelő kutak körzetében megtörtént.

Vízbázis Fegyvernek közigazgatási területén belül középen került kijelölésre.

33. térkép: Fegyvernek közigazgatási határán belül található vízbázis védőterületek felszíni vetülete

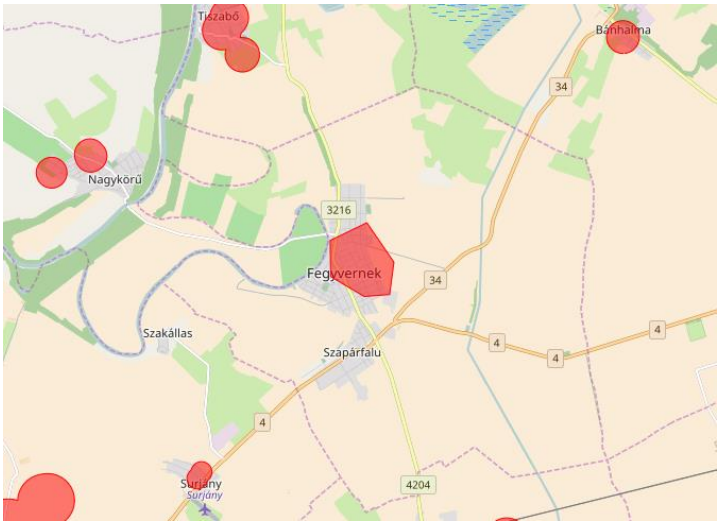

Forrás: OKIR

40. ábra: A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások számának változása a teljes lakásállományhoz viszonyítva Fegyverneken (db, 2005-2019)

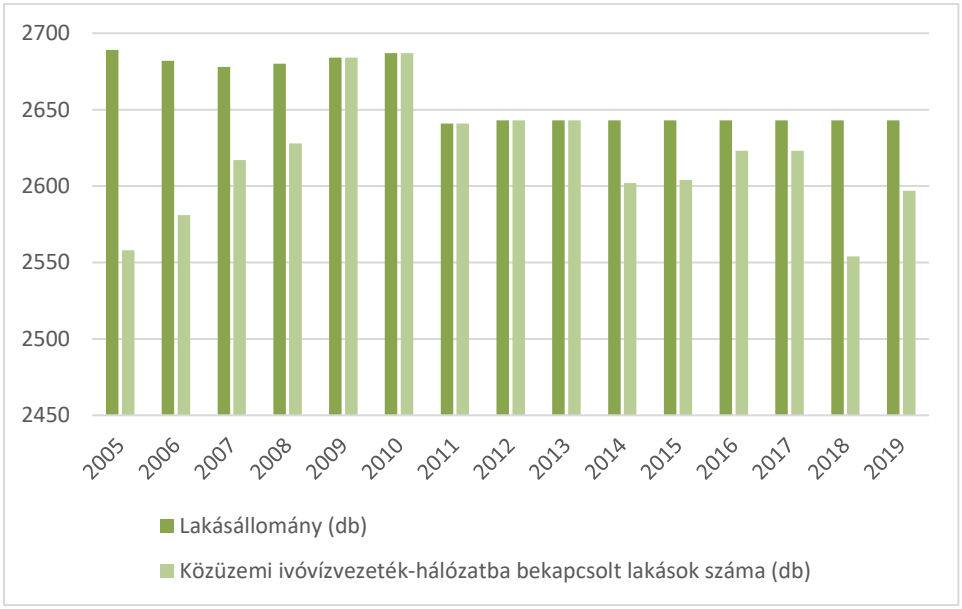

Forrás: KSH

A vezetékhálózatot 300-600 méteres szakaszokra osztják a csatlakozó utcák kereszteződésénél beépített tolózárak. A gerincvezetékek DN 63-200 átmérőjű azbesztcement, acél, KPE, KM-PVC és PVC anyagúak, a település szélein ágvezetékekkel. A hálózaton 87 db aknában elhelyezett tolózár van és 8 db altalajelzáró. A hálózaton 136 db földalatti, 9 db föld feletti tűzcsap van elhelyezve, melyek feladata a tűzivíz vételezésén kívül a

rendszer légtelenítése és mosatása is. A lakosság vízfogyasztását 19 db ejektoros közkút biztosítja, amelyeknek köszönhetően 150 m-en belül minden lakos talál közkutat. A kiépített vízhálózat hossza 90,6 km, melyből 37,4 km bekötő vezeték, 53,2 km gerincvezeték. Településünkön 7.200 lakos részére szolgáltatunk egészséges, tiszta ivóvizet 2747 fogyasztási helyen, melyből 108 intézményi, illetve közületi. A településen a csatornahálózat 100%-ban kiépült, a rákötési arány az üzemeltető által nyújtott adatszolgáltatás szerint 2016. év végéig 76%-ra emelkedett.

A településen termálvíz beszerzésére és hasznosítására nincs lehetőség.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés; felszíni vízrendezés

A településen összegyűlt szennyvíz a Fegyverneki Szennyvíztisztító telepre kerül, melynek hidraulikai kapacitása 630 m^3/nap (melyből szippantott szennyvízi: 50 m^3/nap), biológiai kapacitása 7627 lakosegyenérték. A szakaszosan üzemelő SBR technológia képes biztosítani a biológiai nitrogéneltávolítást, illetve vas-só hozzáadásával a foszfor eltávolítást. A tisztított szennyvíz befogadója a 017/5 helyrajzi számú területen található utótározó tó, amely gravitáció összeköttetésben van az Alsóréti Holt-Tiszával.

Fegyvernek a Fegyvernek- Szennyvízelvezetési Agglomeráció tagja.

Fegyvernek városban nem volt kiépített szennyvízelvezető rendszer. De 2012-ben a település megnyerte a KEOP-1.2.0/09-11-2011-0052 azonosító számú pályázatát. 2019-ben 52.8 km hosszan volt kiépítve a szennyvízgyűjtő-hálózat, melyre 2181 lakás volt bekapcsolva.

A településen a szennyvízszolgáltatást a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Üzemigazgatósága, Törökszentmiklósi Üzemegység kezelésében álló Fegyverneki Szennyvíztisztító telep végzi, mely 1998-ban létesült és a községtől mintegy 1600 m-re az Alsóréti Holt-Tisza mellett helyezkedik el. A telep a KEOP-1.2.0/09-11-2011-0052 azonosító számú, „Települési szennyvíztisztító telep bővítése és szennyvízcsatornázás Fegyverneken” című projektje, a műszaki átadás-átvétel 2015. június 23-án történt meg.

A 150 m3/d tisztítási kapacitással rendelkező telep működését tekintve SBR technológiával üzemel, ahol az anaerob, az anoxikus és az aerob szakaszok mellett biológiai foszfor- és nitrogén eltávolítás, illetve denitrifikáció megy végbe. A tisztított szennyvíz elsődleges befogadója a telephez tartozó utótisztító tó, ahonnan a víz kb. 30 napos tartózkodási idő után az Alsóréti Holt-Tiszába, a 7 + 600 fkm-nél kerül bevezetésre. A befogadó vízügyi felügyeleti besorolása: IV. kategória.

Fegyvernek és Örményes csatornahálózaton összegyűjtött, valamint Fegyvernek, Örményes, Kuncsorba és Tiszabő településekről tengelyen begyűjtött szennyvizét kezeli. Kapacitása 630 m³/nap, melyből 50 m³/nap a szippantott szennyvíz mennyisége (kommunális szennyvíz).

Fegyvernek településen előtisztított ipari szennyvíz kibocsátás - Hermann Kft. (galvanizáló üzem) által történik.

A belterületi vízrendezés kifejezetten önkormányzati feladat és a települések felszíni vizeinek az elvezetésével foglalkozik. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat, melynek 11. pontja szerint az önkormányzat feladata a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

A települések belterületén elvégzendő vízrendezési munkákat befolyásolják a települést jellemző körülmények, mint például a település szerkezete, vízhálózata, hidrológiai jellemzők, lejtési viszonyok, talajtani adottságok, stb. A település szerkezete, beépítettsége nagyban meghatározza a vízrendezési művek vonalvezetését, a nyílt vagy zárt rendszerű árkok, csatornák kialakítását. A sűrűn lakott, burkolattal ellátott helyeken a zárt rendszerek szükségesek (bár számos hátrányt hordoznak), míg a laza, falusias vagy zöldövezetes településeken a nyílt, tájba illő vízelvezető árkok kialakítása javasolt.

A településen a Mirhó-Kisfoki VGT által készített 7782-11/69. és 7728-7/71. sz. megvalósulási tervdokumentációk szerint épültek meg a csapadékvíz elvezető csatornák. A másik rendszer az Invesztációs 2000 Kft. által 2000/4. munkaszámon készített létesítési engedélyes terveknek megfelelően épült meg. Üzemeltetője a Fegyverneki Mezőgazdasági, Városüzemeltetési és Fejlesztési Intézmény.

Fegyvernek a közepesen belvízveszélyes területek közé tartozik. A külterületi KÖTIVIZIG Rt. kezelésében lévő belvizes létesítmények mindkét partján 3,0-3,0 m sávot szabadon kell hagyni.

A belterületi csapadékvíz elvezető csatornák üzemeltetését a Fegyvernek Mezőgazdasági Városüzemeltetési és Fejlesztési Intézmény végzi.

A település a domborzati adottságok, a terep lejtésének mértéke alapján a síkvidéki településtípushoz tartozik.

A települési csapadékvíz elvezető rendszerek lényeges elemei a nyílt csapadékcsatornák, övárkok, útárkok, melyek feladata a területre hullott és onnan lefolyó csapadékvizek összegyűjtése és rendezett elvezetése. A belterületi nyílt- (földmedrű, burkolt medrű) és zárt elvezető rendszer a hozzá tartozó műtárgyakkal (aknák, víznyelők, átereszek, kapubejárók műtárgyai, stb.) egységes hálózatot alkotva a csapadékvizeket gravitációsan, vagy szivattyús beemeléssel juttatja a befogadókba.

A belterületi csapadékvíz-elvezető csatornák hossza 15657 m.

A zárt csatornák helyszínen épített, illetve előre gyártott beton elemekből készültek, szelvényalakjuk kör, vagy körjellegű, szelvényméretük széles skálában terjed. A rendszerhez tartoznak a víznyelő és tisztító aknák.

A vízrendezési művek, zárt és nyílt csatornák, árkok rendeltetésszerű üzemeltetését, kapcsolatát műtárgyak biztosítják.

Külterületen az Alsóréti- és a Büdöséri szivattyútelep, belterületen pedig 11 belvízátemelő aknába telepített szivattyú működtetését végzi a városüzemeltető. A település külterületének a keleti részén, a Nagykunsági-főcsatorna mellett található a Kocsordosi szivattyútelep, amelynek kezelője a KÖTIVIZIG.

2016 januárjában a PLANTOR Kft. készített egy tervet a belterület nyugati, dél-nyugat részének csapadékvíz elvezetésére vonatkozóan. Ez egy döntés előkészítő tanulmány, amely az 1-es, 4-es, 6-os és 7-es számú csapadékvíz-elvezetési rendszerek (öblözetek) terveit tartalmazza.

A terv a Gyóni Géza utcában lévő egykori Vágner-gödör (agyaggödör) területét, - amely egyébként is mély fekvésű, vízállásos terület - záportározóként alkalmazza. A terv a környező utcák csatornáit, árkait a záportározóba vezeti be. Heves záporok esetén a gödör puffer tározóként funkcionál, megakadályozza, hogy az egyes utcák, közterületek és magánterületek víz alá kerüljenek. A terv szerint a záportározó mellett, tőle keletre fekvő mély fekvésű terület feltöltésre kerülne, így a belvízveszély itt is megszűnne. A feltöltés és tereprendezést követően többféle célra is hasznosítható majd ez a területrész. A záportározó dél-nyugati sarkánál, a Gyóni Géza utcában a terv átemelő szivattyút jelöl. Az átemelőtől tervezett nyomóvezeték épülne ki a Martinovics utcában, egészen a Holt-Tiszáig. A záportározó magas vízállása esetén ezen keresztül szivattyúzható át a víz a Holt-Tiszába.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás

Fegyvernek város közigazgatási területén az EON biztosítja a villamos energiaellátást.

A településen távhőszolgáltatás nincs.

Energiaellátás két módon történik:

- Földgáz: A földgáz elosztását a Főgáz és a Tigáz végzi Fegyvernek közigazgatási területén belül.

A fejlesztési területek földgáz igényeinek kielégítése a korábban kiépült községi hálózatról történhet. Az egyes területi igények kapcsán számítani kell a terhelési súlypont eltolódásokra és ennek következtében új körzeti gáznyomás-szabályozók telepítésére. Innen építhetők tovább a tervezett új létesítmények földgáz ellátását szolgáló gerincvezeték hálózatok.

- Elektromos energia: A városi elektromos légvezeték hálózatról történik a lecsatlakozás.

Fegyvernek villamos energiaellátását az EON Hungária Zrt. biztosítja a saját tulajdonában lévő elosztó hálózaton keresztül. A területen egy 20kV-os gerincvezeték halad keresztül. A gerinchálózat megfelelő állagú és keresztmetszetű.

A területen mindenütt szabadvezetékes hálózatról üzemelnek a fogyasztói transzformátorok, a fogyasztói transzformátor állomásokról a villamosenergia elosztás kisfeszültségű szabadvezetékes elosztóhálózaton keresztül jut el a fogyasztóhoz.

A transzformátorállomások mindenütt oszlop állomások. A településen mindenütt biztosítható a villamos energiaellátás, ezért ilyen szempontból zárolt terület nincs.

A fejlesztési területek közterületeinek közvilágítására közvilágítási kapcsoló szekrényeitől táplált, az útkategóriáknak megfelelő, az épített környezet esztétikai igényeit kielégítő, formatervezett tartószerkezetekre szerelt, egyedi jellegű földkábeles, vagy szigetelt szabadvezetékes hálózatokkal táplált, NA fényforrásos lámpatestekkel történhet.

A lakosság által használt villamos energia mennyiség 2012-ben jelentősen lecsökkent (6112-ról 5561 ezer kWh-ra), majd 2013-tól enyhe növekedés figyelhető meg, mely az utóbbi években a 6000 ezer kWh érték körül mozog.

A háztartási villamos energia fogyasztók számának változásában 2014-ben figyelhető meg változás, az eddigi folyamatos csökkenés helyett 2014-ben már 12-vel nőtt ez az érték, majd stagnálás jellemző.

41. ábra: Elektromos és gáz szolgáltatás alakulása (2007-2019)

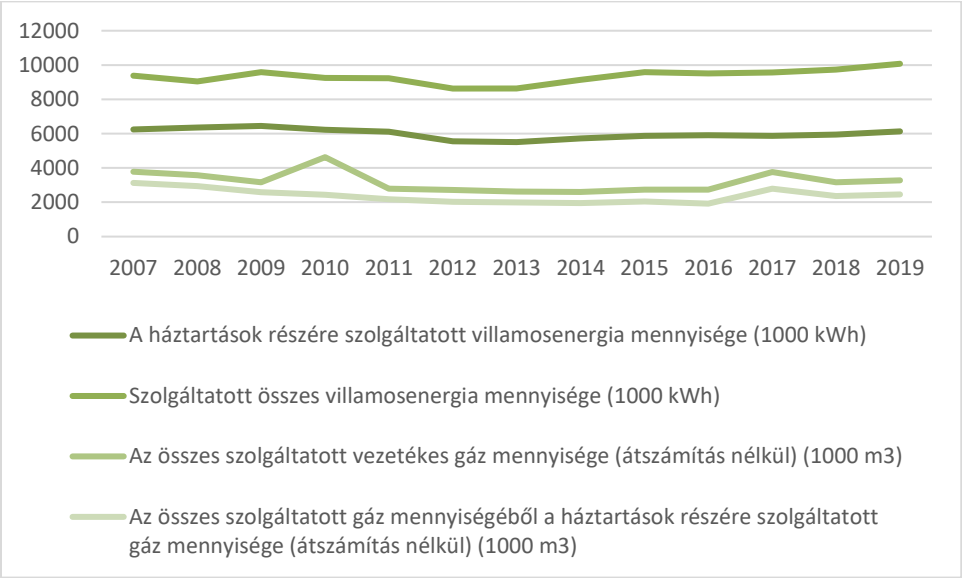

Forrás: KSH, tájékoztatási adatbázis

A gázfogyasztók számában (mind a háztartási, mind pedig az összes gázfogyasztó tekintetében) jelentős emelkedés 2010-ben történt, majd ezt követően csökkenés, 2013-tól pedig stagnálás, majd lassú emelkedés figyelhető meg. A háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége a 2010-es hirtelen emelkedést követően folyamatosan csökkent. 2017-ben újabb emelkedés volt megfigyelhető, mely ugyan visszaesett, de magasabban maradt a 2016-os fogyasztásnál.

42. ábra: Villamos energia és gáz fogyasztók számának alakulása (2007-2019)

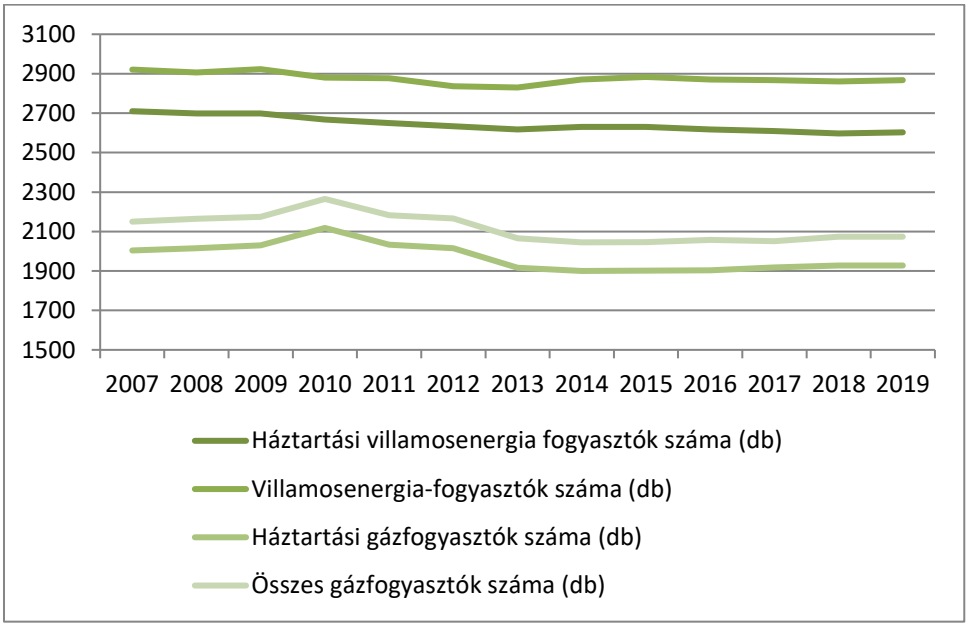

Forrás: KSH

Fegyverneken távhő szolgáltatás nincs.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energiák alkalmazása lakossági szinten még nem elterjedt a városban – elsősorban a lakók anyagi helyzete a legnagyobb akadály -, viszont az igény egyre inkább megjelenik a város hétköznapjaiban a megújuló energiaforrásokkal történő működési hatékonyság és gazdaságos létesítmény üzemeltetés vonatkozásában.

Fegyverneken az uralkodó szélirány az ÉK-i. Nagyobb volumenű szélenergia-hasznosítás jelenleg nem történik.

Magyarországon a napsugárzás légkör feletti 1352 W/m^2 intenzitásából – a felhőzet következtében beálló veszteségeket követően – 137 W/m^2 fajlagos teljesítménnyel lehet számolni. Az éves átlaghoz képest igen nagy az évszakonkénti ingadozás: decemberben 32 W/m^2, júliusban 238 W/m^2, ami több mint hétszeres különbséget jelent. Fegyvernek jelenleg nem rendelkezik jelentős szoláris energiatermelésre képes erőművel.

Az energiahatékonysági pályázatoknak köszönhetően Fegyvernek szinte valamennyi közintézménye napelemmel szerelt.

A településen vízenergiát hasznosító létesítmény nem található.

1.16.2.3 Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Az utóbbi évek Európai Uniós fejlesztéseinek köszönhetően számos intézményen valósult meg energetikai beruházás.

A TOP-2.1.2-15-JN1 - Zöld város kialakítása Fegyvernek című pályázati felhívás keretében az ingatlan fejlesztések során energia hatékony működést biztosító megoldások kerültek megvalósításra. E mellett a TOP-1.4.1-15-JN1 – „A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című projekt az Óvoda és Bölcsőde hosszú távú működésének zavartalan biztosítása érdekében az energiahatékonysági szempontok figyelembevételével valósult meg.

A város az energiakorszerűsítésen alapuló beruházásokat folyamatosan célul tűzi ki. Ennek köszönhetően a Művelődési Ház és Konyha kivételével valamennyi közintézmény energetikai korszerűsítésen esett át.

A lehetőségekhez mérten a jövőben is várhatóak ilyen jellegű fejlesztések. Ilyen tervezett fejlesztés pl. 1-2 hektáron napelem park építése, mely finanszírozását Európai Uniós támogatásból kívánja megvalósítani. Ez a fejlesztés fontos környezetvédelmi beruházás, valamint jelentős költségcsökkenést jelent az önkormányzatnak.

1.16.3 Elektronikus hírközlés

Az elektronikus hírközlési szolgáltatás olyan szolgáltatás, amely jeleknek (bármely értelmezhető formában előállított jel, jelzés, írás, kép, hang) elektronikus hírközlő hálózaton történő átvitelét, továbbítását biztosítja. A szolgáltatást, az elektronikus hálózatok üzemeltetését végző, azt létrehozó, vagy arra szervezett, vagy arra létrehozott szolgáltatók biztosítják. Az elektronikus hírközlés szolgáltatása alanyi jogú.

Az elektronikus hírközlési infrastruktúra lehet:

- távközlési ellátás
- műsorszórás, kábel tv ellátás

A városban a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma folyamatosan változik, az utóbbi években növekvő tendenciát mutat. Adatok legkorábban 2007-ből vannak, akkor a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma csupán 474 volt, mely 2019-ben már 1196-re változott. Ez a szám a teljes lakásállományhoz viszonyítva 45%.

43. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása Fegyverneken a teljes lakásállományhoz viszonyítva (db, 2007-2019)

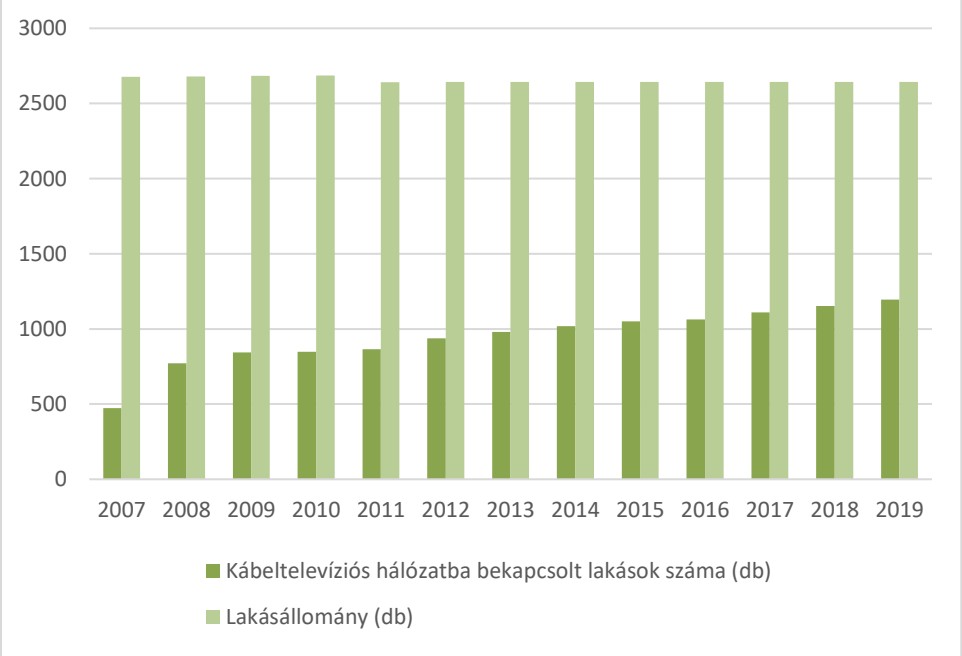

Forrás: KSH

A városban az internet előfizetések számára vonatkozóan 2013-tól kezdve vannak adatok, azóta folyamatos a növekedés. 2013-ban 1138 db előfizetés volt a városban, 2019-ben már 1729. Ez utóbbi a lakosság 28%-át, a lakásállomány 65%-át jelenti. A következő években ennek a mutatónak a növekedés várható az internet elterjedése, megfizethetősége és a mindennapi életben való, lassan elengedhetetlen használatának köszönhetően.

1.17 Térségi és települési környezetvédelem

Fegyvernek az Észak-alföldi régió része, legjelentősebb természeti adottságai a régiónak az itt fellelhető gyógyvizek, a Tisza, a Tisza-tó, és a Hortobágy. 2000-2006 között jelentős, termál-és gyógyvízre alapozott turisztikai fejlesztések történtek a régióban, amelyek eredményeként a régió egészségturisztikai kínálata országos szinten is kiemelkedőnek mondható. A régió folyó- és állóvizei jó lehetőséget nyújtanak a vízi turizmus számára, de a szükséges infrastruktúrával csak részben rendelkezünk. A vasúthálózat vonalsűrűség tekintetében az országos átlag feletti. A legnagyobb problémát mégis az alacsony kihasználtság és járatsűrűség, valamint az elavult járműpark jelenti. A régió három megyéből (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg) áll, az Alföld nagytáj része. A területen a felszíni formák jelentős része síksági jellegű.

1.17.1 Talaj

A talajadottságok az ártéri területeken a térség vízellátottságához igazodnak. A belvízveszélyes területek általában nem, vagy csak korlátozottan alkalmasak szántóművelésre, míg a hátak talajai, melyek kialakulásában a víz nem, vagy csak kismértékben játszott szerepet, általában szántókként jól hasznosíthatók.

A felszínt többnyire homokos lösz, löszös homok borítja, a mélyedéseket lápi agyagok, a Tisza mentét lösziszap, öntésiszap, öntésagyag fedi. A kistérség talajadottságai is igen változatosak, a löszös homokon kialakuló jó minőségű mészlepedékes csernozjomtól, a réti csernozjomon, a barna erdőtalajokon át a szolonyeces réti talajokig, a térség vízellátottságához igazodva.

A térség növényföldrajzi vonatkozásban az Alföld flóravidék Tiszántúli flórajárásnak része. A jellegzetesebb potenciális erdőtársulások a fűz ligeterdők, a tölgy- kőris-szil ligeterdők, a sziki tölgyesek és a tatárjuharos lösztölgyesek. A sziki rétek számos helyen fellelhetők. Felbukkan a sziki saláta, a réti őszirózsa, a villás boglárka, stb. Az erdészetileg hasznosított területeken elsődlegesen fiatalkorú, lágy- és keménylombos erdők találhatók. A mezőgazdasági területhasznosítás főnövényei a búza, az őszi árpa, a kukorica, a cukorrépa és a rizs.A területen végzett korábbi talajmechanikai feltárások vizsgálatai szerint Fegyvernek térsége változatos üledéksorral rendelkezik. A terület altalaját váltakozó előfordulású homokos és agyagos összletek jellemzik.

A termőföld védelme érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a termőföldről szóló 1994. évi LV. Törvény 36.§-a szerint „a termőföld használó – választása szerint – köteles a termőföldet a művelési ágának megfelelő termeléssel hasznosítani, vagy termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírásokat betartani."

A belterület régebben beépült része feltöltött. A töltés vastagsága 0,8-1,3 m, anyaga humuszos, törmelékes, homokos agyag, mely változó összetételű, közel vízzáró. Ezen réteg alatt, illetve a település többi részén már a térszíntől barna humuszos agyag található, vastagsága 0,4-1,5 m. A réteg térfogatváltozó, szervesanyag tartalma viszonylag magas! A humuszos réteg alatt 0,3-3,8 m között, változó vastagságú homoklisztes sóványközepes szürkéssárga agyag harántolható, mely közel vízzáró tulajdonságú, plasztikus konzisztenciájú. A löszös szerkezet sajátosságaként a homoklisztes agyag fokozatosan homoklisztes iszapba, iszapos homoklisztbe megy át, mely kevésbé tömör, többnyire folyásra hajlamos!

A mezőgazdasági termelés szempontjából a termőföld művelhetőségének biztosítása érdekében a belvízelvezető és öntöző csatornák rendszeres karbantartása, tisztítása elengedhetetlen. Ezzel megelőzhető a település területén a belvízveszély is.

1.17.2 Felszíni és felszín alatti vizek

A térség vízellátottságára a télvégi, kora tavaszi, illetve a nyárvégi, őszi vízbőségek mellett a tavaszi, kora nyári vízhiányok jellemzők. A lehetséges párolgás sok év átlagában jellemzően meghaladja a tényleges párolgás mértékét. Ez alól csak a Tisza-tó, illetve a Tisza hullámtere képez kivételt.

Az évek közti megoszlás alapvető jellegzetessége a Közép-Tiszán a száraz és nedves periódusok váltakozása. A XX. században az éghajlat túlnyomó részben (51%) száraz, illetve nedves (32%), s csak a fennmaradó időszak (17%) volt kedvező. A nedves periódusra jellemző a mély fekvésű területek belvizesedése, ugyanakkor belvíz

száraz években is jelentkezhet a csapadék éven belüli szélsőségeinek következtében. Ilyenkor ugyanabban az évben egymást rövid időn belül követheti a belvíz és az aszály.

A kistérség nagy része száraz, gyér lefolyású vízhiányos terület, de előfordul fokozottan vízhiányos terület is. A térség vízrajzára összességében elmondható, hogy egy korábban vízjárta, de a szabályozások után többnyire vízhiányos terület, belvízcsatornákkal sűrűn behálózva. A térség vízrendszerének alapját a Tisza alkotja.

A térség belvíz-veszélyeztetettsége az ártereken elsősorban a mély fekvésű területekhez köthető. Egy-egy csapadékosabb évben a viszonylag magasabb fekvésű belső medencékben is kialakulhatnak vizes területek, de ezek kis területet érintenek, és rövid ideig tartanak.

Fegyvernek a Fegyvernek – Büdöséri belvízöblözetben található, amely a 64. sz. szajoli belvízrendszer része.

A belvízöblözet fő befogadója a Fegyverneki Holt – Tisza, amelynek vize a Tisza alacsony vízállása esetén, az Alsóréti zsilipen keresztül gravitációsan, magas vízállása esetén pedig szivattyú segítségével jut a folyóba. A Fegyverneki Holt – Tisza több funkciót is ellát. Mindenekelőtt a belvizek fogadásában és tározásában játszik fontos szerepet, de például az öntözéses időszakban öntözési igényeket is kielégít. Emellett jelentős halászati és horgászati tevékenység folyik a holtágakban. Fegyvernek külterületének kedvező, mesterséges adottsága a Nagykunsági öntöző főcsatorna, amely lehetővé teszi az öntözéses gazdálkodást.

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: Fegyvernek az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedély köteles tevékenység, mely csak az illetékes környezetvédelmi felügyelőség által kiadott engedély, illetve a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

A talajvíz leginkább a 2,0-3,0 m alatti löszös réteg legfelső részében mozog (Szapárfalu területén 1,8-2,0 m alatt), utánpótlása a csapadékvízből történik. A porózus szerkezetű rétegbe jutó víz mozgása, szétterülése gyors. Mivel a talajvíz itt nyomás alatt áll, vagyis fölfelé törekszik, így jellemző, hogy a talajvíz kicsap az iszapos homok rétegből, és általános szintje feltolódik a vizet kevésbé jól vezető rétegekbe is. A terület talajvizei egyébként gyenge agresszivitást mutatnak. A termőréteg megmentése érdekében a kiadásra kerülő építési engedélyekben elő kellene írni az építési területekről elszállított humuszos termőréteg termőföldön történő elhelyezését. Külterületen a mezőgazdasági területek esetében az egyéni gazdaságok fejleszthetőségének szempontjából olyan építési előírások megalkotása a cél, amelyek lehetővé teszik a tanyás gazdaságok létrehozását. Ezzel a termőföldek okszerűbb, környezetkímélőbb és takarékosabb megművelése válhatna lehetővé.

Felszíni vizek

Fegyvernek és környékének területe a Tisza részvízgyűjtőjéhez és a Nagykunsági tervezési alegységhez tartozik.

44. ábra: A Nagykunsági tervezési alegység

Forrás: Nagykunság alegység VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV, Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság és Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

A tervezési alegységet nyugatról a Tisza, délről és délkeletről a Hármas-Körös, északról a Tisza-tó természetes vízgyűjtői határolják, 3300 km^2 kiterjedésű terület. A felszínét elsősorban a vizek alakították ki. Az ármentesítések előtti időszakban a terület jelentősen kitett volt a környező folyók árvizeinek. A területet északon a kissé magasabb fekvésű. A terület lejtéséből adódóan északon a gyorsabb lefolyású, míg délen a hosszabb idejű és a tartósabb árvizek jellemezték. A települések kialakulásának helyét az árvizek gyakorisága és ezek káros hatásaitól való védettség határozta meg, így elsősorban a magasabb vonulatokon és a védettebb területeken telepedtek le.

Az alegység közigazgatásilag Jász-Nagykun-Szolnok megyékhez tartozik. 55 települése között 9 város 38 nagyközség, illetve község és 8 tanyaközpont van. Gazdasági jellegét tekintve mezőgazdasági, melynek szintje a szántóföld minőségének függvényében változik. A talajok többsége vályog és agyag, infúziós lösz, agyagos lösz. A genetikus talajosztályozás szerint a talajok mezőségi (csernozjom)-, réti-, szikes-és öntés főtípusokba sorolhatók.

Idegenforgalom tekintetében új fejlődési irányt jelenthet a vízközelsége. A holtágak hasznosítása települési érdekeket is szolgál.

Fegyverneket érintő vízfolyások az alábbiak:

Élő vízfolyás a Tisza-folyó, mely Nagykörű településtől választja el a város határát. A folyószabályozás Vásárhelyi Pált és Kvassay Jenő nevéhez kötődik. Jelentős mesterséges vízfolyás a település keleti határát kettészelő Nagykunsági főcsatorna. Alakja kissé kanyargós, mély vonulatban haladó. A terepszint alatt kotort csésze szelvényű, a terepszint fölött töltésezett. A mesterséges víztest teljes hossza 74,330 km, vízgyűjtőterületének nagysága 6,457 km^2, befogadója a Hármas=Körös 35,900 fkm szelvénye. A Nagykunsági öntözőrendszert a Tisza=tó bal part 144+642 fkm szelvényében lévő gravitációs fővízkivételi beeresztő zsilipen keresztül látja el öntözővízzel. Az öntöző rendszer területe 1224,35 km^2.

Fegyverneket érintő állóvíz víztestek:

Fegyvernek határában jellemzők a folyó mentett oldali hajdanán lefűződött, vagy a folyószabályozással leválasztott élővizű holtágak is (Alsóréti Holtág vagy Fegyverneki Holt- Tisza). A Tisza vízjárási szeszélyeitől függetlenített volt folyószakaszokat az itt élők halastóként, horgásztóként, víztározóként hasznosítják. (Fegyverneki Horgász Egyesület)

A holtág a Tisza szabályozása során az 1856-ban végrehajtott 74. számú átmetszéssel alakult ki, a bal parti ármentesített területen húzódik. Közigazgatásilag a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei Fegyvernek és Nagykörű községek határában helyezkedik el. Hossza 14,9 km, átlagos szélessége 77 m, területe 115 ha, átlagos vízmélysége 2,4 m, víztérfogata 1,3 millió m3. 1993-ban Fegyvernek és Nagykörű községi és Törökszentmiklós városi önkormányzatok tulajdonába és kezelésébe került. Medrének feliszapoltsága előrehaladott, vízi növényzettel való benőttségének mértéke 30-40% között változik. Feltölthető a tavaszi belvizekből a Kocsordosi és Büdöséri főcsatornán, vagy öntözővízből az Nagykunsági IV-1 öntözőcsatornán keresztül. Leüríthető az Alsóréti zsilipen keresztül gravitációsan. Elsődleges funkciója a belvíztározás, másodlagos funkciója az öntözővíz-tározás. A holtág 10+450 km szelvényében megépült áttöltés lehetővé tette, hogy a pihenőpark, nyári napközis tábor és sportpálya mellett kialakulhasson egy olyan tó, amely a vízisport és a sporthorgászat igényeit is kielégíti. Egy 57 ha-os és egy 107 ha-os öntözőtelep található a holtág mellett. A holtágnak nincsenek különleges tájképi értékei, ugyanis egyrészt belterülettel határos, másrészt a környező mezőgazdasági területek egészen a partjáig húzódnak, jelentős antropogén hatásnak van kitéve. A tavaszi és őszi madárvonulás alkalmával számos védett madárfaj számára fontos táplálkozó- és pihenőhely. Nem tartozik természetvédelmi területhez. 1997-ben a holtág egy szakaszára rehabilitációs program készült, 1998-ban e program alapján a 9+150 - 10+500 km szelvények között iszapkotrást és partkontúrozást végeztek. A Fegyverneki holtágtól északra a Tisza 73. számú átmetszésével is létrejött egy kb. 4 km hosszú holtág a folyó bal partján, de ez mára teljesen feltöltődött, csak időszakosan van benne víz.

Magyarország közel 45.000 km^2-es síkvidéki területének igen jelentős részét, becslés szerint 60%-át veszélyezteti számottevő mértékben a belvíz. Ilyenformán - a meteorológiai és hidrológiai tényezők kedvezőtlen alakulása esetén – hatalmas terület kerülhet víz alá.

Fegyvernek belvízzel közepesen veszélyeztetett térség, a közepesen veszélyeztetett területek környékére terjed ki, összesen 11.800 km^2-t érint, ami a teljes síkvidéki területnek a 26%-a. Az ide sorolható térségek az Alföldön: mindenekelőtt a Felső-Tisza környéki tájak (Bereg, Tisza-Szamos köz, Szamos-Kraszna köz, Rétköz, Bodrogköz, Taktaköz), továbbá a Hortobágy melléke, a Jászság és a Nagykunság tekintélyes része, a Körösök vidéke, az Alsó-Tisza völgye, valamint a Duna-völgyi főcsatorna menti sáv. A Kisalföldön a Fertő-Hansági táj tartozik ide, míg a Dunántúl többi részén csak egészen kis területek, pl. a Sárvíz mentén.

Az OTRT szerint Fegyvernek közigazgatási határának a szélén vannak **rendszeresen belvízjárta** területek.

Fegyvernek város teljes közigazgatási területe a KÖTIVIZIG illetékességi területén, a 10.07 belvízvédelmi szakaszon a Fegyvernek-Szajoli belvízrendszerben helyezkedik el. A település a Fegyvernek-Büdöséri belvízöblözet része.

Az öblözet vizeit a Kocsordi és a Büdöséri csatorna, Büdöséri szivattyútelep hivatott levezetni, melyek befogadója a Fegyverneki Holt-Tisza, melyből a víz gravitációsan az Alsóréti zsilipen keresztül, a befogadó magas vízállása esetén az Alsóréti szivattyútelep segítségével jut a főbefogadóba, a Tiszába.

Az öblözet belvízelvezető műveinek nagy része önkormányzati tulajdonú. A Nagykunsági-főcsatona 24+100 – 33+020 szelvények közötti szakasza (fegyvernek 0220, 0180 és 0123 hrsz-okon), valamint a Nk. V-1 és Nk V-2 fürtfőcsatorna tartozik Fegyvernek város közigazgatási területéhez. A KÖTIVIZIG-nél alkalmazott veszélyeztetettségi besorolás alapján fegyvernek a közepesen veszélyeztetett települések közé tartozik.

34. térkép: Jelentős belvízi elöntések (2016. március)

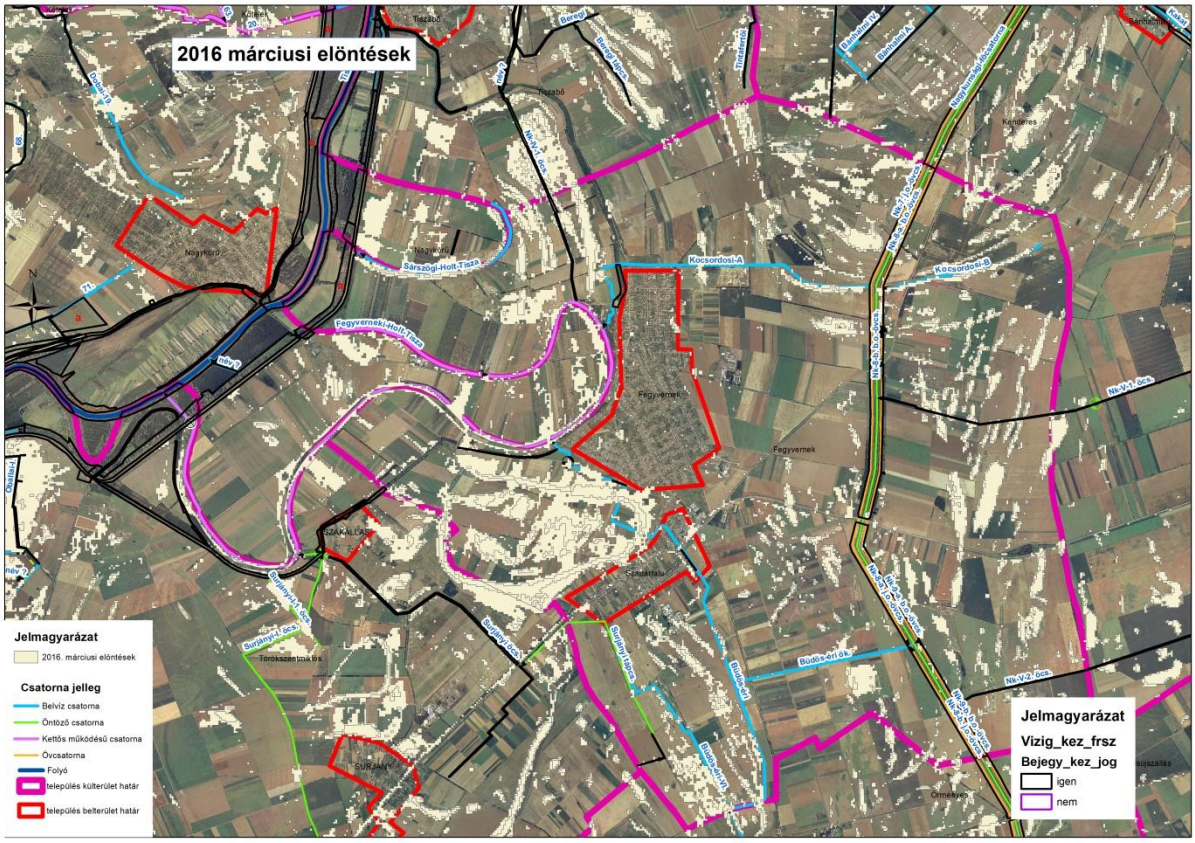

Forrás: KÖTIVIZIG adatszolgáltatás

Felszín alatti vizek

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében **Fegyvernek** az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.

A Szolnok- Túri-síkon a talajvíz felszín alatti mélysége nem egyenletes, kisebb eltéréseket mutat. A talajvízszint ingadozását több tényező is befolyásolja. Ilyenek a litológiai és talajtani viszonyok (pl. a talaj típusa, ásványi összetétele, szemcsemérete, a felszín alatti vízzáró réteg helyzete és mélysége), a növényborítottság, az éghajlati tényezők (pl. a felszínre érkező csapadék mennyisége, a párolgás mértéke és a hőmérséklet alakulása), a vízrajzi adottságok, illetve az antropogén hatások (öntözés, duzzasztás, vízkivétel, melioráció, stb.). A talajvíz átlagos mélysége Fegyvernektől D-re, Mezőtúr–Mesterszállás vonaláig 6 m alatt van. Karcag–Kisújszállás–Túrkeve körzetében 2–4 m között, máshol 4–6 m között húzódik. Rónai A. (1955, 1956) vizsgálatai alapján kijelenthető, hogy az 1950-es évek elején területünk egyes részeiben mélyebben helyezkedett el a talajvíz, mint napjainkban. Kémiai jellege Fegyvernektől K-re, Karcag és Kisújszállás között, továbbá a Hortobágy-Berettyó mellékén nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége Fegyvernek−Kisújszállás−Mezőtúr között meghaladja a 35 nk°-ot, máshol 15-25 nk° között van. A szulfáttartalom Mezőtúr−Törökszentmiklós−Karcag között meghaladja a 600 mg/1-t, sőt Túrkevétől Ny-ra még az 1000 mg/l-t is, másutt 300 mg/l alatt van.

A rétegvíz mennyisége 1 l/s.km^2 körül van általában, de DNy-on kevesebb. Az artézi kutak száma nagy, mélységük átlaga nem haladja meg a 200 m-t. Vízhozamuk mérsékelt, de nagyobb mélységből nagyobb vízhozamokat is nyernek.

35. térkép: Fegyvernek és környékének felszín alatti vízszint térképe

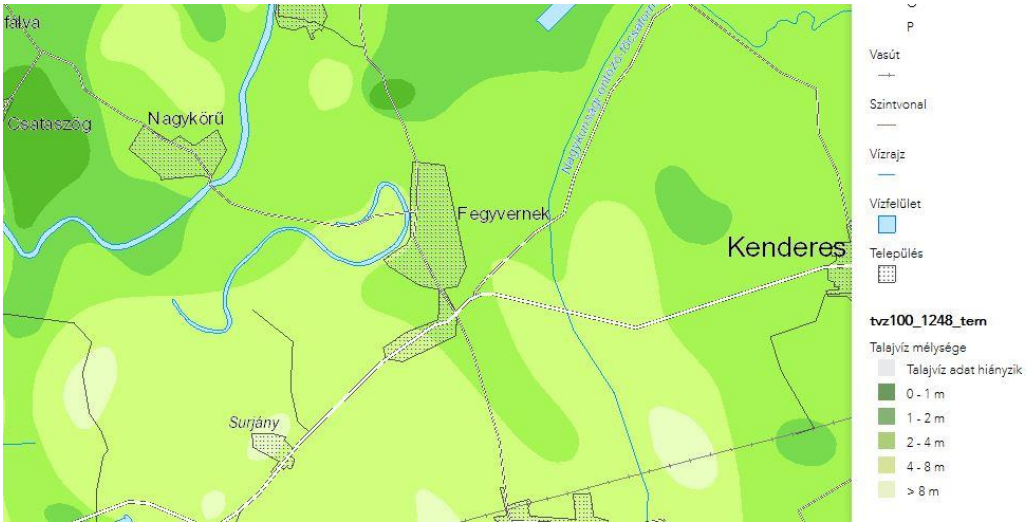

Forrás: Magyarország talajvízszint mélység térképe (0-8m)

A Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek (VGT) tartalmazzák a felmért vízgazdálkodási problémák, a környezeti célkitűzések és ezen célkitűzések megvalósítására szolgáló intézkedések összefoglalását. Fegyvernek a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén található, a Nagykunság tervezési alegység része, ennek megfelelően az országos VGT mellett a „2-18 Nagykunság alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv" az érvényes rá.

Fegyvernek területén található vízbázisokat az 1.16.1. fejezet mutatja be a kitermelt víz minőségi jellemzésével. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997, (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú melléklete tartalmazza a vonatkozó területhasználati korlátozásokat

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

Imissziós méréseket Fegyverneken nem végeztek, levegőtisztaság-védelmi panaszok nem jelentkeztek. Jelentős légszennyező anyag kibocsátás, illetve olyan telephely, amely ilyet kibocsátana, nincs a városban. A 7 bejelentésre kötelezett telephelyen 21 db légszennyező pontforrás van, de ezek SO_2, CO, NO_x szilárd és egyéb légszennyező anyag kibocsátása jelentéktelen. Egyéb külön levegőtisztaság védelmi intézkedések nem szükségesek. Ipari tevékenységből nem származik levegőtisztaság-védelmi jogszabály által előírt határértéket meghaladó káros légszennyező anyag kibocsátás.

A kommunális eredetű levegőszennyezés nem számottevő, mivel a gázhálózat kiépített. A közlekedési eredetű levegőszennyezés csak az országos közutak mentén számottevő, ami a közutak menti intenzívebb növénytelepítéssel mérsékelhető. A levegőminőség javításának közvetett eszköze a kondicionáló zöldfelületek kialakítása. Az intenzív parkosítás a település közparkjaiban, közterületein, illetve a település körül tervezett erdők kialakítása az üdülőkörzethez méltó települési környezetet teremt és a levegő minőségét is javítja.

Fegyvernek a környező településekkel a kapcsolatot a 4. számú elsőrendű főút, a 34. számú másodrendű főút, a 3216. j. összekötő út, a 3223 j. összekötő út, valamint a 4204 j. összekötő út használatával látja el. A település belterületén két üzemanyagtöltő állomás üzemel. Ipari tevékenységből nem származik levegőtisztaság-védelmi jogszabály által előírt határértéket meghaladó káros légszennyező anyag kibocsátás. A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket, ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak, ill. okoznak.

A település külterületén a következő állattartó telepek helyezkednek el:

- Állattenyésztési Kft, Kavicsos – tanyai juhtelep (400 db juh);
- Kasztell major
  - A major jelentős vízhasználója az Állattenyésztési Kft, jelenleg 250 db szarvasmarhát tart.
  - A majorban működő AGROPOLIGEN Kft műhelye, magtára és szárítója.
- Baromfitelep (550.000 db broiler csirkenevelő);
- Agropoligen Kft, Bálint major (67.000 db csirke)

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

A 4/2002 (X. 7.) KvVM rendeletben Fegyvernek nem szerepel a kiemelt települések között, a 10. légszennyezettségi zónába tartozik (csakúgy, mint a jogszabályban nevesített területek kivételével az ország nagyobb része). A 10. légszennyezettségi zónába tartozó településeken a rendeletben vizsgált 11 légszennyezőanyag jellemző értékei alapján a szennyező anyagonkénti kategóriákat az alábbi táblázat mutatja.

45. táblázat: A 10. légszennyezettségi zóna szennyezőanyagok szerinti koncentrációja

Zónacsoportok a szennyező anyagok szerint						
Légszennyező anyag	SO_2	NO_2	CO	PM_{10}	benzol	Talajközeli ózon
Levegőminőségi zóna	F	F	F	E	F	O-I
Légszennyező anyag	**PM_{10} Arzén (As)**	**PM_{10} Kadmium (Cd)**	**PM_{10} Nikkel (Ni)**	**PM_{10} Ólom (Pb)**	**PM_{10} benz(a)-pirén (BaP)**	
Levegőminőségi zóna	F	F	F	F	D	

Forrás: 4/2002. KvVM rendelet

Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózatnak Fegyverneken, illetve annak környezetében automata mintavevő hely nincsen, manuális mintavétel utoljára 2004-ben volt.

A vizsgált környezetben az uralkodó szélirányból érkező, a mezőgazdasági területekről származó porterhelés jelentkezhet.

1.17.4 Zaj, és rezgésterhelés

A település környezeti állapotát nagyon sok tényező befolyásolja, a környezeti elemek számszerűsíthető adatainak megismerésén túl figyelembe kell venni a környezeti állapotra közvetett módon ható társadalmi – gazdasági folyamatokat, ezen belül a társadalmi környezet,a gazdasági szereplők szerepét is. Környezetünkben nagyon sok zajforrás működik, ami zavarja mindennapi tevékenységünket, esetleg munkánkat, nyugodt pihenésünket. Ezek egy része csak átmenetileg és néhány embernek okoz kellemetlenséget, másrészük azonban tartósan és jelentős területen terheli a környezetet. A lakóhely, a települések zajterhelése minden esetben integrálja a környezeti zajforrásainak fő osztályait, melyek a következők: közúti közlekedés, vasúti közlekedés, ipari üzemek, szolgáltatási létesítmények. Az elmúlt évtizedben a zaj a települési lakosságot terhelőkörnyezeti ártalmak közül – a levegőszennyezés után – a második helyre került.

A legjelentősebb zajforrás a településen a 4. számú főközlekedési út Szapárfalun áthaladó szakasza.

A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken.

46. táblázat: Zajterhelési határértékek

Sorszám	**Zajtól védendő terület**	**Határértékek (LTH) az LAM megítélési szintre*** (dB)	
		NAPPAL 06-22 ÓRA	ÉJJEL 22-06 ÓRA
1.	ÜDÜLŐTERÜLET, KÜLÖNLEGES TERÜLETEK KÖZÜL AZ EGÉSZSÉGÜGYI TERÜLETEK	45	35
2.	LAKÓTERÜLET (KISVÁROSIAS, KERTVÁROSIAS, FALUSIAS, TELEPSZERŰ BEÉPÍTÉSŰ), KÜLÖNLEGES TERÜLETEK KÖZÜL AZ OKTATÁSI LÉTESÍTMÉNYEK TERÜLETE, A TEMETŐK, A ZÖLDTERÜLET	50	40
3.	LAKÓTERÜLET (NAGYVÁROSIAS BEÉPÍTÉSŰ), A VEGYES TERÜLET	55	45
4.	GAZDASÁGI TERÜLET	60	50

Forrás: 27/2008. (XII.3) KvVM-EüM 1. melléklet

A környezeti zaj és rezgésvédelemre vonatkozó rendeletek felülvizsgálata, más jogszabályokkal párhuzamos deregulációja, az EU-hoz történő csatlakozás kapcsán jelentőségüket vesztő rendelkezések visszavonása és egy új rendelet megalkotása szükségessé vált. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet 2008. január 1-én lépett hatályba.

A zajkibocsátási határértékek megállapításáról, valamint a zaj- és rezgéskibocsátás ellenőrzésének módjáról a 93/2007. (XII.18.) KvVm rendelet rendelkezik.

A település lakóterületei laza beépítésű kertvárosias és falusias területek, így a településközpont vegyes területtel együtt területükön a zajterhelési határérték nappal 50 LAeq,dB, éjszaka pedig 40 LAeq,dB. Zajvédelmi szempontból javasoljuk csendes övezet kialakítását a temetők 100 m-es környezetében. A zajra érzékeny területeken – az üdülőterületeken, közparkokban, temetők és csendes övezetük területén – a zajterhelési határérték nappal 45 LAeq, dB, éjszaka 35 LAeq, dB.

A kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területeken, ahol intézményi jellegű létesítmények és lakóépület is kialakítható, a zajterhelési határérték nappal 60 LAeq, dB, éjszaka 50 LAeq, dB.

A közlekedési eredetű zajterhelést a közúti közlekedés okoz. A közúti közlekedés zajhatásának mérséklésére sok lehetőség nincs. A rendezési terv a településközpontban az országos közutak mentén településközpont vegyes területet jelölt ki, ami lehetőséget ad a közút mentén zajra kevésbé érzékeny kereskedelmi, vendéglátó, szolgáltató funkciók kialakítására.

1.17.5 Sugárzás védelem

A **természetes háttérsugárzás** mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. Ez az érték függ a magasságtól és a talaj típusától. Az ingadozást természeti hatások, időjárási körülmények (légnyomás, csapadékmennyiség) változásai befolyásolják.

Mesterséges eredetű sugárzások tekintetében élettani hatás szempontjából a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni: a kibocsátott villamos és a mágneses terét. A villamos vezetékek által kibocsátott térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül befolyásolja a vezetékek föld feletti magassága, a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése, magas objektumok, épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják).

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetékektől:

- 750 kV esetén 40 m
- 400 kV esetén 20 m
- 220 kV esetén 10 m
- 120 kV esetén 5 m

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni.

Napjainkban a különböző sugárzások ipari alkalmazása (orvosi diagnosztika, ipari szerkezetvizsgálatok, élelmiszeripari tartósítások) is egyre inkább elterjedt, ezek esetleges káros hatása azonban lokális.

Település közigazgatási területének északi részén nagyfeszültségű távvezeték található.

Atomerőmű működésével kapcsolatos többletsugárzás havária esetén fordulhat elő. A hazai települések esetén Paks, Mochovce vagy Bohunice atomerőművek tekinthetők vizsgálandónak, a település ezektől való távolsága. Amennyiben a település 300 km-es távolságon belül van, akkor az Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik, amennyiben 30 km-es távolságon belül, akkor a Sürgős Óvintézkedési Zónába tartozik.

Fegyvernek Paks atomerőművek 300 km-es Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónája (ÉÓZ) területére esik.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló

állomások mérik az óránkénti sugárzási dózist, azaz a dózisteljesítmény értékét. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra, ami a valós veszélyt jelentő szint töredéke és a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. Fegyverneken nem található mérőállomás.

1.17.6 Hulladékkezelés

Fegyvernek hulladékgazdálkodásra vonatkozó helyi önkormányzati rendelettel rendelkezik.

A hulladékgazdálkodás körébe tartozik a települési szilárd kommunális hulladék és a kommunális szennyvízgyűjtése és elhelyezése.

Fegyvernek település közigazgatási területén a hulladékgazdálkodással kapcsolatos közszolgáltatási feladatokat 2018. január 26-tól az NHSZ Tisza Nonprofit Kft. látja el. A Társaság 3 megyében, összesen 32 településen végzi a kommunális – nem veszélyes – hulladék begyűjtését.

A kommunális hulladék végső ártalmatlanítása a Kétpói Regionális Hulladékkezelő Központban valósul meg. A településen 4 darab szelektív hulladékgyűjtő sziget lett kialakítva, a főbb csomópontokon, ahol a boltok és egyéb intézmények látogatottsága miatt többen veszik igénybe a gyűjtőedényzeteket.

A települési kommunális hulladéklerakó a 0242/5 hrsz.-ú területen található, melynek tulajdonosa Fegyvernek Város Önkormányzata. A lerakó 2012-ben rekultiválásra került. A termelésből származó veszélyes hulladékok kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,
- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

Fegyvernek szennyvíztisztítása megoldott. Fegyvernek város területén kiépített szennyvízelvezető rendszer a közelmúltban került átadásra. A Fegyvernek, Örményes és Kuncsorba településekről begyűjtött szippantott szennyvizek elhelyezése és tisztítása Fegyvernek Város Önkormányzat tulajdonában lévő, a település külterületén található szennyvíztisztító telepen történik. Fegyvernek település szennyvíztisztító telepe 1998-ban létesült, a községtől mintegy 1600 m-re az Alsóréti Holt-Tisza mellett. A fegyverneki szennyvíztisztító telep védőtávolsága rekonstrukciót követően minimum 500m-ben állapítható meg. Fontos szempont továbbá, hogy a tisztított szennyvíz a Tisza vízminőségére káros hatással ne legyen.

A szennyvíziszap elhelyezésének a legkedvezőbb módja, ha mezőgazdasági területre kerül kihelyezésre. A kihelyezés azonban csak úgy történhet, hogy a felszíni és a felszín alatti vizeket káros hatással ne legyen, és a település környezet minőségét ne károsítsa (bűzhatás).

A víztelenített szennyvíziszap tárolása az iszapszikkasztó ágyak átalakításával megvalósult iszaptároló műtárgyon történik.

A csatornahálózat kiépítettsége mellett vízvédelmi és talajvédelmi szempontból egyaránt fontos, hogy a rákötések is közelítsenek a 100%-hoz.

Fegyvernek hulladékgazdálkodási szempontból a Szolnok Térségi Hulladékgazdálkodási Rendszer része.

A komplex hulladékgazdálkodási rendszer elemei:

- Kettős szigetelésű hulladéklerakó és korszerű komposztáló telep Kétpón
- Átrakóállomás és Válogatócsarnok Szolnokon
- 5 db hulladékgyűjtő udvar (Szolnokon 2db, Törökszentmiklóson, Abonyban, Mezőtúron)

A városban a közszolgáltató működtet szelektív, valamint zöld- és üveg hulladékgyűjtést, lombtalanítást.

Fegyverneken a közszolgáltató működtet szelektív hulladékgyűjtést, amely házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés keretében valósul meg.

Az állati hulladékokkal kapcsolatos intézkedéseket a 45/2012. (V.8.) VM rendelet szabályozza.

A külterületi telepeken keletkező állati hullákat zárt gyűjtőkonténerben gyűjtik és azt szerződés keretében az ATEV elszállítja.

A település szennyvízelvezetésével kapcsolatos információkat az 1.16.1.2 fejezet tartalmazza.

A szennyvíztisztító telepen keletkező szennyvíziszap elhelyezési módja és helye: a vízteleníttett szennyvíziszap tárolása az iszapszikkasztó ágyak átalakításával megvalósult iszaptároló műtárgyon történik.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés Fegyverneken nem jellemző, leginkább a különböző méretű és stílusú reklámtáblák okozzák.

- ipari területek

Fegyverneken ipari park nem található, a már meglévő ipari területek a város délkeleti határán helyezkednek el.

- illegális hulladéklerakások

Fegyverneken előfordul az illegálisan lerakott hulladék, amely vizuális és szennyező környezetterhelést jelent.

- elhanyagolt állapotú épületek, városrészek

Elhanyagolt, romos állapotú épületekből a településen több található, melyek megszűntetése, felújítása a városkép javításához elengedhetetlen.

1.17.8 Árvízvédelem

Fegyvernek város ÉNY –i határrészét rövid szakaszon érinti a Tisza folyó. Jász – Nagykun - Szolnok vármegye árvízi veszélyeztetettség szempontjából az ország egyik legkedvezőtlenebb földrajzi és vízrajzi fekvésű helye. A vármegye területének 76 %- a árvíz által veszélyeztetett terület.

Az árvízvédelmi helyzetet meghatározó módon befolyásolják a terület domborzati viszonyai, melyek a Tisza – völgyére jellemző nagy területű öblözetek között is különösen nagyokat jelöltek ki. A települések védelmét a kiépített gátrendszer látja el, mely a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Vízügyi Igazgatóság kezelésében van. A kiépített töltések mentén elsősorban fakadóvizek, átázások és szivárgások fordulhatnak elő. Az árvízszintek jelentősen emelkedtek, az árvizek gyakorisága, tartóssága nőt. A 2000. évi nagy árvíz több nemkívánatos esemény egybeesésének az eredménye volt.

Az árvíz által veszélyeztetett területek védelmét az úgy nevezet árvízvédelmi fővonalak biztosítják. A megyében a fővédvonalak hossza: 592,65 km. A vízgazdálkodásról szóló 1995 évi LVII törvény 16. §-a alapján, az árvízvédelmi fővonalakon védekezési kötelezettsége az államnak, a helyi önkormányzatoknak, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekelteknek van.

Fegyvernek város közigazgatás terület két ártéri öblözethez tartozik. A nagyobbik, nyugati fele a 2.82-es Fegyvernek-Törökszentmiklósi ártéri öblözethez, míg kisebbik, keleti fele a 2.81-es Nagykunsági ártéri öblözethez. A két öblözet határa a Nagykunsági-főcsatorna.

Fegyvernek a 10.07-es árvízvédelmi szakaszhoz tartozik, melynek mértékadó vízmércéje Kisköre alsó:

„0” pont: 81,23 m Bf

LKV: -321 cm

LNV: 1030 cm

MÁSZ: 92 m Bf., 1068 cm

Árvízvédelmi fok elrendelés:

I. 600 cm

II. 700 cm
III. 800 cm

47. ábra: A 2.81 és 2.82-es ártéri öblözetek 1 ‰-es valószínűségű potenciális elöntési térképe

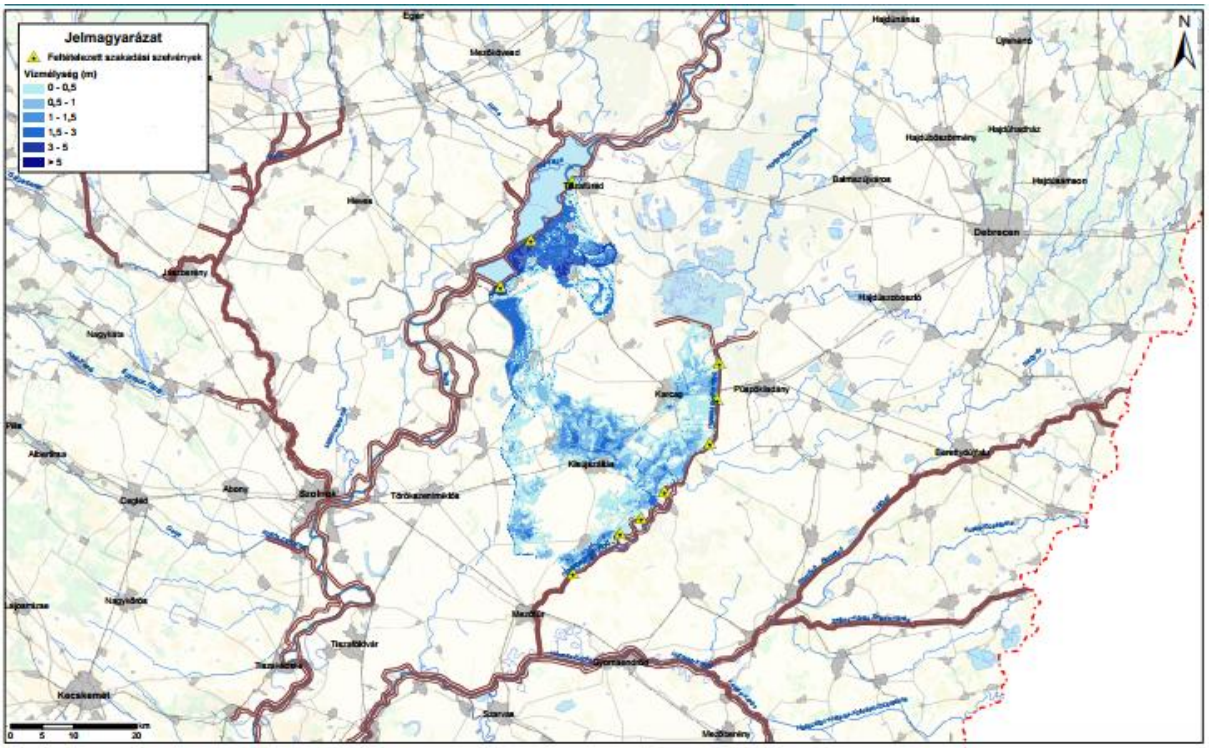

Tisza részvízgyűjtő	2.81 Nagykunsági ártéri öblözet 1 ‰-es valószínűségű potenciális elöntési térképe
ÁKK tervezési egység: Közép-Tisza	A térkép az ártéri öblözet területén az árvízzel veszélyeztetett területeket mutatja be, a feltételezett gátszakadásokból kialakuló maximális elöntési területek, vízmélységek összesített értékeit tartalmazza.

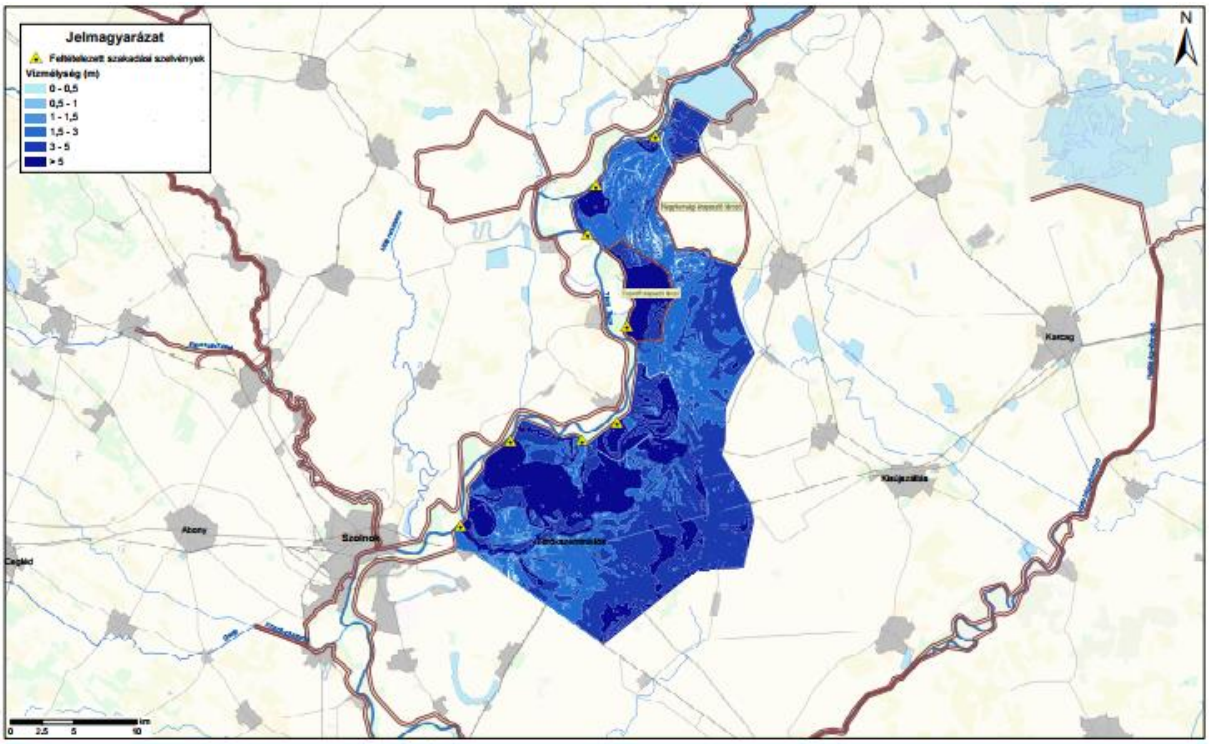

Tisza részvízgyűjtő	2.82 Fegyvernek-Mesterszállási ártéri öblözet 1 ‰-es valószínűségű potenciális elöntési térképe
ÁKK tervezési egység: Közép-Tisza	A térkép az ártéri öblözet területén az árvízzel veszélyeztetett területeket mutatja be, a feltételezett gátszakadásokból kialakuló maximális elöntési területek, vízmélységek összesített értékeit tartalmazza.

Forrás: www.vizugy.hu

A folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet alapján a Fegyverneket érintő mértékadó árvízszintek a következőek.

48. táblázat: Mértékadó árvízszint Fegyvernek településnél

fkm szelvény	EOV Y	EOV X	Mértékadó árvízszint	bal parti töltés km	Jobb parti töltés km	helye
363,7	756 582	214 675	91,04	108,61	95,8	Fegyverneki őrház
365	757 363	215 591	91,12	110,1	96,65	
367,85	757 942	218 328	91,34	112,95	99,5	

Forrás: 74/2014. (XII.23.) BM rendelet

Fegyvernek település árvíz szempontjából nem veszélyeztetett.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A korábban leírtakat összefoglalva az alábbi környezeti problémákat lehet a városban elsősorban kiemelni. Fegyverneken a belvíz jelentősebb problémát nem okoz. A lakosságot érő környezeti terhelések közül elsősorban a közúti közlekedés levegő- és zajszennyező hatása említhető meg, amely főleg a forgalmasabb közlekedési utak mellett élőket terheli.

1.18 Katasztrófavédelem

Fegyvernek földrajzi fekvéséből adódóan szerencsés helyzetben van a terület felhasználást korlátozó tényezők tekintetében, mivel az Alföld azon területén fekszik, amely kevéssé földrengésveszélyes, s barlangok, alábányászott területek sem fordulnak elő. Csúszás- és süllyedésveszélyes területek is elsősorban a vízrajzi viszonyokhoz igazodva jelennek meg kockázatként. Építésföldtani szempontból a talajmechanikai differenciák jelenthetnek problémát, főként a város azon területein, ahol figyelemmel kell lenni a talajvíz szintjére is.

A település mellett halad el a Tisza és a Fegyverneki- Holt-Tisza, ami okán a terület közepesen veszélyeztetett ár-és belvíz szempontjából a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet alapján.

A belvízveszély másik formája a csapadék-elvezetés hiányosságaiból, illetve hibáiból adódhat, hiszen az elmúlt években többször előfordult, hogy a hirtelen lezúduló csapadékot nem tudta elvezetni a csatornarendszer, illetve számos esetben a szennyvízelvezető rendszeren keresztül visszatört a csapadékvíz, ezért az elkülönített csapadékelvezető rendszer bővítése indokolt.

1.18.1 Építésföldtani korlátok

Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Fegyvernek területén alábányászott területek, barlangok és pincék nincsenek.

Csúszás, süllyedésveszélyes területek

A város területén a domborzati viszonyokból és a tájhasználatból adódóan csúszás- és süllyedésveszélyes terület nincs.

Földrengés veszélyeztetett területek

Magyarországon évente átlagosan 100-120 kisebb földrengés van, mely a lakosság részéről nem érzékelhető. Kb. évente négy-öt olyan földrengés keletkezik, mely az epicentrum környékén már jól érzékelhető, de jelentős károkat nem okoz. Jelentős károkat okozó földrengés 15-20 évente keletkezhet.

36. térkép: A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják

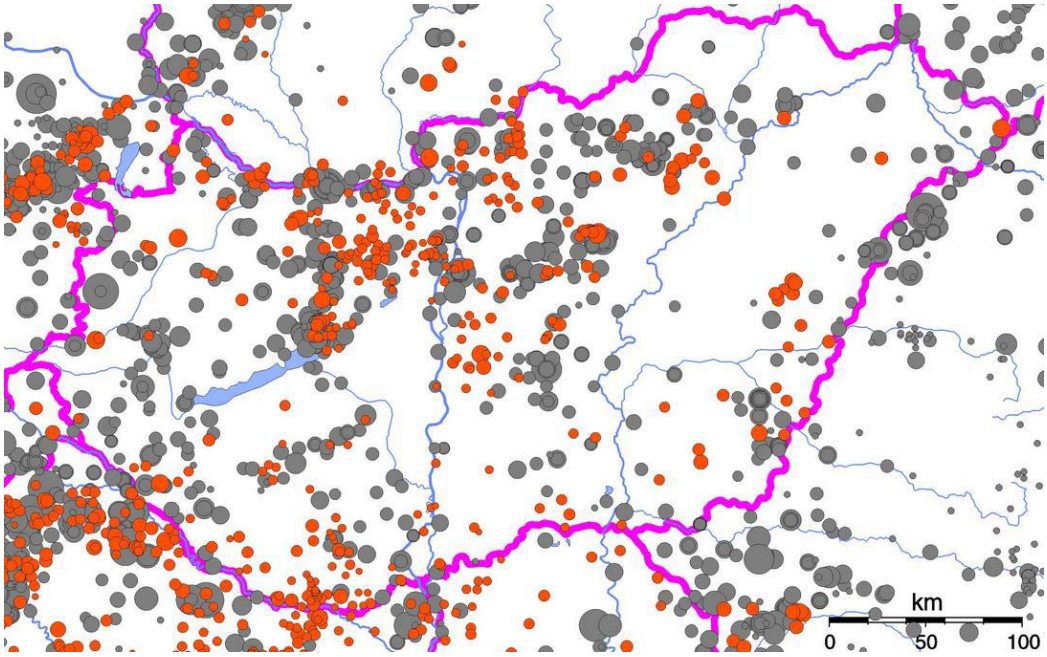

Forrás: foldrenges.hu//index.php?option=com_content&view=article&id=94:magyarorszag-foeldrenges-eszelyeztetettsege&catid=5:geofizika&Itemid=7

37. térkép: Az elmúlt 30 nap földrengései (2021.11.05.)

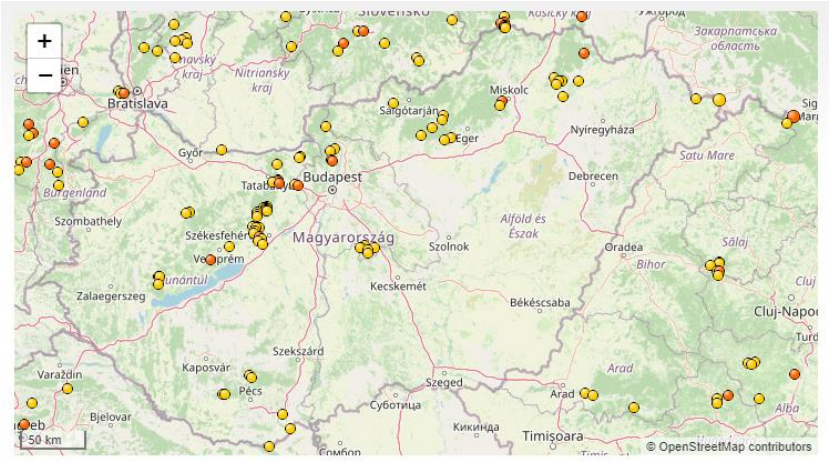

Forrás: http://foldrenges.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=209&Itemid=19

1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint Fegyvernek B közepesen veszélyeztetett település.

Az 1.17.8 fejezetben foglaltaknak megfelelően Fegyvernek ártéri öblözetbe tartozik.

1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

A település belvízrendszerének bemutatását az 1.17.2.1 fejezet tartalmazza.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet melléklete szerint Fegyvernek B közepesen veszélyeztetett település.

38. térkép: Magyarországi belvíz veszélyeztetettségi térkép

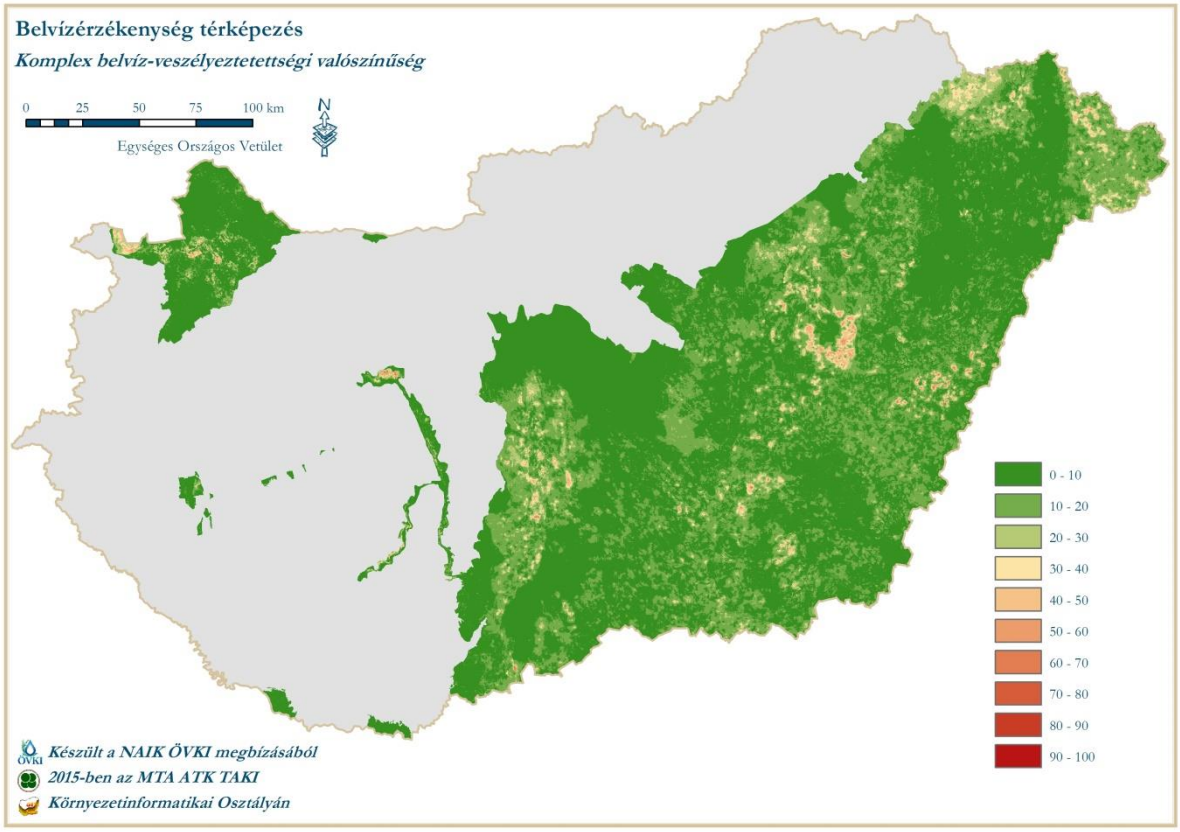

Forrás: A magyarországi belvíz-veszélyeztetettségi térkép elkészítésének szakmai, kutatási megalapozása, BELVÍZ-INFO Projekt (GOP-1.1.1-2008), www.belvizinfo.hu

Az 1.17.2.1 fejezetben foglaltaknak megfelelően Fegyvernek mérsékelten belvíz által veszélyeztetett terület.

1.18.3 Egyéb katasztrófavédelmi tényezők

1.18.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok

Kedvezőtlen morfológiai adottság (pl. lejtés, falszakadás) Fegyvernek területén nincs.

1.18.3.2 Mélységi, magassági korlátozások és tevékenységből eredő korlátozások

Fegyvernek mélységi, magassági, valamint tevékenységből eredő korlátozások nincsenek.

1.18.3.3 Ipari veszélyforrások

A városban nem működik olyan üzem, mely az általa folytatott tevékenység alapján veszélyes üzemnek minősülne.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal térképei szerint Fegyvernek közigazgatási területén belül 2 féle bányászati terület is van:

- földgáz
- szénhidrogén

A település közigazgatási területén az alábbi kutatási terület és bányatelkek találhatóak:

- Körös – szénhidrogén kutatási terület
- Fegyvernek I. – homok, agyag külfejtéses művelésű bányatelek – KÜLÖNLEGES BÁNYÁSZATI ÖVEZET
- Fegyvernek I. – földgáz bányatelek
- Örményes I. – szénhidrogén bányatelek
- Nagykörű – földgáz bányatelek

A szénhidrogén kutatási területen és a földgáz, illetve szénhidrogén bányatelkeken lévő bányászati létesítményekről a jogosult cég nyújt szolgáltatást. Jelen esetben a „Körös" szénhidrogén kutatási területen és „Örményes I." szénhidrogén bányatelken lévő bányászati létesítményekről az O&GD Centrál Kft., a „Fegyvernek I."földgáz bányatelken és „Nagykörű I." földgáz bányatelken lévő bányászati létesítményekről a MOL Nyrt.

Fegyvernek város közigazgatási területén üzemelő földgáz elosztó vezetékről az elosztói engedélyes Tigáz-DSO Földgázelosztó Kft., a földgáz szállító vezetékről a szállítói engedélyes FGSZ Földgázszállító Zrt., a szénhidrogén szállító vezetékről és nyomvonaljellegű kőolaj- és földgázbányászati létesítményekről a bányavállalkozó MOL Nyrt., illetve O&GD Centrál Kft. tud adatot szolgáltatni.

1.20 Városi klíma

Az általános éghajlati viszonyok leírását az 1.12.1 fejezet tartalmazza.

A városban sajátos klimatikus viszonyok alakulnak ki (városklíma), amelyek hőhullámok idején különösen megterhelőek lehetnek. Az egyes városok klímája között jelentős eltérés lehet, mely eredhet az épületek, építmények, burkolatok fizikai jelenlétéből, vagyis az összetett beépítési struktúrából, a burkolatokon használt vízzáró anyagok (aszfalt, beton) miatt megváltozott lefolyási viszonyokból, az alacsony növényborítottságból, a sokféle emberi tevékenység általi (közlekedés, fűtés, ipar) kibocsátásból (hő, vízgőz, szennyező anyagok, stb.).

Ezek a tényezők együttesen jelentősen módosítják a városok klimatikus viszonyait a szabad térszínekéhez képest. Ennek legszembetűnőbb megnyilvánulásai például

- a város légterében kialakult hőtöbblet (ún. városi hősziget),
- a megváltozott átszellőzési viszonyok,
- a levegőminőségi problémák.

A fentieknek megfelelően szükségszerű, hogy a településszerkezeti, a szabályozási és beépítési tervekben, a zöldterületi rendszer tervezésben és a közút- és közműtervezés során nagyobb hangsúlyt kapjanak a klimatikus szempontok.

A település nem tagja a Klímabarát Települések Szövetségének.

2 Helyzetelemző munkarész

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

Fegyvernek népességszáma az utóbbi évtizedben folyamatosan csökken – melynek elsődleges oka a negatív vándorlás – csak úgy, mint a népsűrűség, ami viszont még így is jóval a vármegyei átlag felett van. A városban a fiatalok száma csökkenő tendenciát mutat ellentétben az idősek arányával, amely viszont – az országos tendenciához hasonlóan – nő.

A lakosság elenyésző részét képező általános iskolai végzettséggel sem rendelkező felnőtt lakosainak száma az országos és vármegyei átlaggal ellentétben nőtt (50%-kal) a két népszámlálás között. A magasabb képzettségi szinttel – minimum érettségi – rendelkezők száma növekedett 2001-hez képest. Ennek ellenére Fegyvernek lakosságának iskolai végzettsége összességében elmarad a vármegyei átlagtól.

A gazdasági aktivitás terén a népszámlálási adatok alapján az inaktív keresők és az eltartottak arányának csökkenése figyelhető meg, amely a foglalkoztatottak és a munkanélküliek számának növekedését indukálta. A munkavállalók közel felét az ipar és építőipar foglalkoztatja (43%). Fegyverneken a munkanélküliek száma 2004 és 2008 között 505 fő alatt ingadozott, de nem történt áttörés, a helyi és környékbeli gazdaság nem képes felszívni a munkanélkülieket. A 2009-es válság hatására 702 főre duzzadt az álláskeresők száma, azóta folyamatosan csökken. 2020-ban 288 fő volt munkanélküli.

Az 2013-ban városi rangot kapó település folyamatosan és stabilan fejlődik az utóbbi évtizedekben. A város kulturálisan fejlett, számos sportegyesület, hagyományőrző csoport és zenekar otthona.

A belváros fejlettsége regionálisan jónak mondható, a településen egészségügyi és szociális ellátás biztosított. A fiatal generáció részéről elvándorlás tapasztalható, mely leginkább a felsőoktatás hiányának tudható be.

A városban számos, túlnyomó részt önálló helyi civil szervezet működik az önkormányzattal egyetértésben. Ezen szervezetek tevékenységükkel az életminőség, a helyi identitás és a település hírnevének öregbítéséhez is aktívan hozzájárulnak.

Fegyvernek Város Önkormányzata a település és a szolgáltatások infrastruktúrájának szinten tartása és javítása érdekében folyamatos fejlesztéseket hajt végre a városban, a pénzügyi finanszírozás korlátozottsága miatt jellemzően Európai Unió-s forrás segítségével. A városban óvoda, bölcsőde, általános iskola és szakiskola is működik, melyekben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma jelentős mértékű.

A házi, fogorvosi és védőnői szolgálat vehető igénybe a lakosok számára. Fontos szerepe van a településen a szociális közszolgáltatásoknak (pl. házi segítségnyújtás, családsegítő szolgálat, idősek klubja).

A helyi kulturális élet „központja” a Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár, mely a pályázati lehetőségeket kihasználva folyamatos programkínálatot biztosít az érdeklődők részére. A Pantheonban sok mindent megtudhatunk Fegyvernek híres szülötteiről. Többek között a nemrég miniszterséget újra az agykutatással felcserélő Dr. Hámori Józsefről, a 2001-ben Kossuth díjjal jutalmazott Jeney Zoltánról, de a Hollywoodban, a filmekben szereplő oroszlánokat idomító Tóth Györgyről, a holland királynő fősolymászától, Lelovich Györgyről, aki életének egy időszakában kecskebékák és lisztkukacok tenyésztéséből tartotta el magát.

A városban fellelhető vállalkozások 64,5%-a a tercier szektorban – melynek aránya növekedésben van –, 25,5% az ipar és építőipar, és csupán 10% a rendszerváltást követően csökkenő tendenciát mutató mezőgazdaság területén működik. Jelenleg a turisztikai potenciál kihasználatlan.

A gazdaság bármely ágazatának fejlesztése az önkormányzat adóbevételeit növeli, közvetetten pedig hat a helyi gazdaság más szektoraira (pl. kiskereskedelem), illetve a magasabb adóbevételeken, az új munkahelyek megléte miatt nyújtandó kevesebb szociális segély miatt növekedhet az önkormányzat által biztosított közszolgáltatások színvonala.

Az önkormányzat egyik legfontosabb feladata a város stabil pénzügyi pozíciójának megőrzése, a lakosság életszínvonalát javító szolgáltatások bővítése, fejlesztések megvalósítása és megfelelő tartalék képzése.

Legnagyobb bevételét a saját folyó bevételek, illetve az állami hozzájárulások és támogatások, míg legnagyobb kiadásait a működési költségek adják. A 2013-ban változott az állam és az önkormányzat közötti feladatmegosztás, mely révén az önkormányzat elesett a SZJA részesedéstől, az illetékbevételektől, továbbá a gépjárműadó csupán 40%-a maradt a város kasszájában. Az önkormányzat elfogadott gazdasági programmal rendelkezik 2015-2019-ig, mely program számos fejlesztést tartalmaz, mind a városfejlesztés, városüzemeltetés, humán és szociális szolgáltatások, mind pedig a kultúra és sport területén. A városfejlesztéssel kapcsolatos döntéseket – más településekhez hasonlóan – a képviselőtestület hozza meg, a fejlesztések végrehajtása a városfejlesztő társaság feladata.

A város egyik legnagyobb problémáján – a foglalkoztató képességen, foglalkoztatási helyzeten – közfoglalkoztatás keretében próbál segíteni. E mellett lakásfenntartási támogatás is igénybe vehető a városban.

Fegyvernek területe talajtani szempontból meglehetősen változatos, zömmel löszös üledéken képződött. Mezőgazdasági szempontból a réti csernozjom és a mészlepedékes alföldi csernozjomok a meghatározóak. A tudatos tájhasználatnak köszönhetően a lakók termékennyé és lakhatóvá tették a folyók árterét.

Fegyvernek közigazgatási területén országos jelentőségű tájképvédelmi terület a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet, ami a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság területén található országos jelentőségű védett terület. Natura 2000-es területből több is található a város közelében.

Fegyvernek zöldterületeinek nagy részét természetközeli vegetáció (nádas területek, belterületi telkek gazdasági és kerti növényzete), a településen (kül- és belterületen egyaránt) fellelhető volt anyagnyerő helyek, volt belvízerek, hajdani vízfolyások kiszáradt medreinek ligetes növényzete alkotja. Az elsődlegesen kondicionáló célú, közhasználatú zöldfelületek: az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe, további közhasználatú zöldfelületi elemek játszóterek, sport- és tornapályák, pihenőhelyek, és a vásártér. A belterületi utakat kísérő széles zöldsáv, a nagy telekméretű ingatlanok kertjei. Sajátos eleme a városi zöldfelületi rendszernek a Fegyverneki Holt-Tisza mentén található, amely a fenntartás intenzitása és növényállománya miatt a belterületi zöldfelületi rendszerhez sorolható összefüggő, jelentős növényzettel borított hajdani ártér.

A városban számos szempontból kiemelt fontossággal rendelkeznek a zöldsávok, fasorok, illetve azok hiánya. Az iskolák, óvodák udvara jellemzően burkolt, zöldfelületi szempontból csekély jelentőséggel rendelkeznek.

Fegyvernek közigazgatási szempontból bel- és külterületre oszlik.

A lakóterületre általánosan jellemző az oldalhatáron álló, földszintes oromfalas nyeregtetős beépítés, a kockaházak és az utcával párhuzamos gerincű házak száma csekély. Az új építésű lakóépületek nagyobb épületszélességgel és bonyolultabb tetőformával, kontyolással rendelkeznek.

Régészeti szempontból fontos és védett területek találhatóak a településen és határán, valamint védettséget élveznek a külterületen található kunhalmok is. A városon belüli védett épületek, műemlékek jellemzően – más településekhez hasonlóan - a városközpontban találhatóak, melyek őrzik a történelmi városképet. A településen nemzeti emlékhely nem található.

A megyeszékhelytől 32 km-re elhelyezkedő település a 4-es számú főút mentén helyezkedik el. Közúti szempontból a város minden része jól megközelíthető.

A helyi közlekedésben jelentős szerepe van a kerékpárral közlekedőknek, másik részük személygépkocsival és gyalogosan jár. A kerékpárral közlekedőknek felfestett kerékpársáv áll a rendelkezésre. A közösségi közlekedésnek a városban elhanyagolható a szerepe. Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából a hálózati lefedettség – néhány összekötő út kivételével – lényegében megegyezik a közúthálózattal, fizikailag minden település elérhető.

Az autóbuszos közlekedést kizárólag helyközi járatok látják el a környező nagyvárosok irányába, helyi autóbuszos közlekedés nincs. A település közigazgatási területén nem található vasútállomás, de a városközponttól 8 km-re van a Fegyvernek-Örményes vasútállomás, mely a fővonalnak számító 100. számú Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony vonalon fekszik, ez a MÁV 100-as számú, kétvágányú, 25 kV 50 Hz-cel villamosított nemzetközi fővonala.

A város parkolóhelyekkel viszonylag jól ellátott, de új létesítmények esetén új parkolóhelyek kialakítására lesz szükség.

A Fegyverneki ivóvíz ellátást – mely jelenleg 100%-os – a 4 db mélyfúrású kútból biztosítja a szolgáltató. Fegyvernek város szennyvízelvezető rendszere kiépítése és műszaki átadása 2015. július hónapban elkészült, a település 95 %-a került ellátásra, a szennyvíztisztító telep a város külterületén található. Fegyvernek településen előtisztított ipari szennyvíz kibocsátás - Hermann Kft. (galvanizáló üzem) által történik.

Fegyvernek villamos energia és gáz ellátottsága biztosított. Megújuló energiák alkalmazása a városban még nem elterjedt, de az igény egyre inkább megjelenik rá.

Az elektronikus hírközlés infrastruktúráját tekintve a kábeltelevíziós bekötéssel rendelkező háztartások száma jelenleg 45%, e mellett az ezer lakosra jutó internet előfizetések száma 281 körüli. A nyilvános távbeszélő állomások számának csökkenése az utóbbi időben fordítottan arányos a modern kornak megfelelő mobiltelefonok növekvő használatával.

Fegyvernek felszínét többnyire löszös homok borítja, a mélyedéseket lápi agyagok, a Tisza mentét lösziszap, öntésiszap, öntésagyag fedi. A felszín alatti vizek tekintetében az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik – kivéve a vízbázisok védőterülete, mert azok kiemelt érzékenységűek -, a rétegvíz mennyisége csekély. Fegyvernek környékén az ártézi kutak száma nagy. A település belvízi szempontból közepesen veszélyeztetett, árvízvédelmi szempontból nem veszélyeztetett.

A levegő minőségét leginkább befolyásoló szennyezők a közlekedésből, a lakossági fűtésből és a mezőgazdasági tevékenységekből származnak, a zaj- és rezgésterhelést leginkább a 4-es főúton közlekedő járművek adják.

A városban a közszolgáltató működtet szelektív hulladékgyűjtést, amely a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés keretében valósul meg.

3 Helyzetértékelő munkarész

3.1 Helyzetelemzés eredményeinek értékelése

3.1.1 A folyamatok értékelése

A rendszerváltás óta eltelt időszakban a gazdasági és társadalmi környezet jelentősen átalakult Magyarországon. Számos kihívással szembesült az ország, mely minden városlakót, így a fegyvernekieket is érintette. Ilyen kihívások voltak piacgazdaságba való átmenet, a globalizáció, az európai integráció, a gazdasági világválság és legújabban a fokozódó strukturális munkaerőhiány. Fegyvernek, a nagyközségből lett kisváros, amelynek gazdasági potenciálja a rendszerváltás után kétségkívül leértékelődött a magyar gazdaságban.

Fegyvernek településközi kapcsolatai erősödtek, elsősorban a közművek fejlesztése és működtetése tekintetében, a közlekedési kapcsolatokat és az ingázás kiszolgálását illetően, valamint a humán és szociális szolgáltatási intézmények ellátási területei vonatkozásában. E területeken a város jó alapszínvonalú alapszolgáltatást nyújt a lakosainak. A menedzsment szemléletet képviselő városvezetés elkötelezett az energetikai fejlesztések iránt, számos középület újult vagy újul meg és használ megújuló energiát, mely hozzájárul az intézmények fenntartható működtetéséhez és egy kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodáshoz.

Az elmúlt évtized legjelentősebb gazdasági és társadalmi nehézségét a gazdasági világválság által teremtett recesszió jelenti. A statisztikai adatok szintjén is egyértelműen kimutatható, hogy csökkent a vállalkozások száma, csökkent a fizetőképes kereslet, a lakásépítések száma, ahogy csökkent a foglalkoztatottak száma és nőtt a gazdaságilag inaktív lakosok aránya. Összességében elmondható, hogy a népesség öregedő tendenciát mutat, ezzel ellentétben az eltartott népesség aránya csökkent 2001 és 2011 között. Javuló tendenciát mutatnak a képzettségi adatok. Jellemző a városban a fiatalok elvándorlásának erősödése is, akik munkalehetőség híján az egzisztenciájuk megteremtéséhez a környező nagyvárosokat, Budapestet vagy éppen a külföldi munkavállalást választják. Ez a tendencia hozzájárulhat a tovább csökkenő népességszámhoz és a romló korstruktúrához.

A városban elaprózott a vállalkozási szerkezet, jellemző a mikro- és kisvállalkozások dominanciája. Az iparszerkezetből hiányoznak a magas technológiai színvonalat képviselő ágazatok és jellemzően alacsony a domináns ágazatban, a mezőgazdaságban a termékek feldolgozottsági foka is. A meglévő potenciál ellenére térségi hatású turisztikai és rekreációs vonzerők jelenleg nincsenek a településen. A város jelentős szerepet vállal a helyi gazdaságfejlesztésben, segíti a helyi gazdasági szereplőket, igyekszik fenntartani a jó partneri kapcsolatokat a magán szférával és közös üggyé formálni a település fejlődése irányába teendő lépéseket.

A városban nem túl aktív a lakosság, és leginkább a sport területén működnek aktív civil szervezetek. A helyi társadalmi szervezeteknek partnerként működnek együtt a város vezetésével és aktívan részt vesznek a város közösségi, sport és szociális életében, a városfejlesztésben.

3.1.2 A város és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése - SWOT elemzés

49. táblázat: Belső tényezők elemzése

Erősségek	Gyengeségek
■ jó megközelíthetőség, a 4. számú főút közelsége ■ mezőgazdasági termelés természeti adottságai (termőföld) jók ■ kialakult mezőgazdasági termelési hagyományok ■ jelentős arányú öntözhető földterület ■ kertkultúrás növénytermesztési (földieper, dinnye) hagyományok	■ autópálya közelségének jelenlegi hiánya ■ 4. számú főút kapacitása korlátozott, műszaki állapota gyenge ■ nincs termékfeldolgozás ■ munkanélküliség szintje magas ■ öregedő népesség ■ piacképes képzettségű munkaerő hiánya

HELYZETFELTÁRÓ - HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK

Erősségek	Gyengeségek
■ Holt-Tisza, mint gazdasági és turisztikai forrás ■ kiépült települési infrastruktúra ■ jól kiépült, működő egészségügyi alapellátás ■ művészeti hagyományok (zene, tánc) ■ aktív civil szervezetek ■ Szolnok, Törökszentmiklós közelsége ■ működő oktatási intézmények ■ kijelölt ipari zóna ■ magas színvonalú sporttelep ■ térségi szerep: oktatás, igazgatás, sport	■ kihasználatlan turisztikai lehetőségek, az ehhez szükséges infrastruktúra és marketing tevékenység hiánya ■ tőkeszegény vállalkozói réteg ■ közepes és nagy cégek hiánya ■ termelők összefogásának hiánya ■ szétszabdalt oktatási intézményrendszer ■ oktatási intézmények korszerűtlenek ■ magasan képzett fiatal szakemberek elvándorlása ■ kereskedelmi és szolgáltató szektor részleges hiánya ■ alacsony színvonalú kereskedelmi, szolgáltató egységek ■ szabadidő kulturált eltöltése feltételének hiánya ■ a lakosság és a civil szervezetek nehezen mozgósíthatók ■ a lakosság egészségi állapota nem megfelelő

50. táblázat: Külső tényezők elemzése

Lehetőségek	Veszélyek
■ M4 gyorsforgalmi út megépítése ■ 4-es számú főút korszerűsítése ■ alközponti (kistérségi) szerep ■ turisztikai célú beruházások megvalósítása ■ M4 gyorsforgalmi úthoz kapcsolódó szolgáltató terület fejlődése (autós, kamionos pihenő szolgáltatásokkal) ■ logisztikai központ fejlesztése ■ állami és EU-s támogatások, magántőke bevonása ■ alap-és középfokú oktatási-, sport és szabadidős infrastruktúra fejlesztése ■ mezőgazdasághoz kapcsolódó termékfeldolgozás élénkítése ■ zöldség és növénytermesztéshez kapcsolódó hűtőház, élelmiszeripari üzem létesítése ■ településkép javítása ■ települési infrastruktúra (kerékpárút, járdák) fejlesztése ■ civilszervezetek erősödése ■ Tisza-tó közelsége ■ horgászturizmus fellendülése ■ betelepülő vállalkozások ösztönzése fejlett ipari zónával ■ aktív turizmus fellendülése ■ magas hozzáadott értékű termékek felértékelődése ■ bérlakások építése, meglévők felújítása ■ hátrányos helyzetűek és tartós munkanélküliek foglalkoztatottságának javítása ■ megújuló energiaforrással a költségek csökkentése ■ többfunkciós közösségi ház építése	■ Az M4 gyorsforgalmi út továbbépítésének elhúzódása ■ A 4. sz főút korszerűsítés elmaradása ■ a mezőgazdaságban a szélsőséges időjárási viszonyok (aszály, belvíz, vihar stb) ■ a támogatási források szűkülése ■ az önkormányzat és intézményei anyagi feltételeinek romlása ■ elöregedés fokozódása ■ elvándorlás kialakulása ■ munkahelyteremtés elmaradása ■ turisztikai beruházások meghiúsulása ■ intézmény korszerűsítés elmaradása ■ tőkeerős cégek hiánya ■ roma probléma fokozódása ■ társadalmi szolidaritás hiánya (egyének és gazdasági élet szereplői között) ■ lakosság egészségi állapotának romlása

3.1.3 A településfejlesztés és rendezés kapcsolata, a fejlesztés területi korlátai és lehetőségei

Fegyvernek város képviselőtestülete a város építési szabályzatát és szabályozási tervét 2016-ban vizsgálta felül és fogadta el, legutóbb 2021-ben módosította az M4 gyorsforgalmi út miatt. Az elmúlt időszakban történt módosítások annak érdekében történtek, hogy jelentősebb fejlesztési területek álljanak rendelkezésre, illetve azok megfeleljenek a városban működő beruházások megvalósítására (gazdasági hasznosításra vagy lakáscélú fejlesztésekre, ill. infrastruktúrák kiépítésére).

Fejlesztési elképzelések megvalósításának a településrendezési tervek állapota nem volt akadálya, az igénynek és jogszabályoknak megfelelő tervmódosításokat az önkormányzat elkészíttette és elfogadta.

Az önkormányzati fejlesztések elmaradásának elsősorban forráshiány, valamint a korábbi években előkészített pályázatokról szóló döntéshozatal elhúzódása volt a legutóbbi időben a legnagyobb akadálya.

3.2 Problématérkép / Értéktérkép

A probléma- és értéktérkép elkészítése során felhasználásra kerültek a megalapozó vizsgálat helyzetfeltáró részének megállapításai, valamint a lakosságtól érkező vélemények. A fentiekre támaszkodva az ábrázolás során az áttekinthetőség biztosítása végett nem egyenként az összes probléma és értékek, hanem a földrajzilag ábrázolható problémák és értékek kerültek térképi formában kategorizálva bemutatásra.

A térkép alapján megállapítható, hogy a problémák elsősorban társadalmi és infrastrukturális jellegűek, míg az értékek érthető módon a közigazgatási, valamint a természeti és épített környezetre fókuszálnak. Az alábbi táblázat kódjai jelennek meg a lenti térképen.

51. táblázat: Fegyvernek érték tényezői területi elhelyezkedése

	ÉRTÉK	
1. Városmag	**MI ?**	**HOL ?**
Kulturális vagy közösségi érték	Művelődési Ház és Könyvtár	Szent Erzsébet út 146.
Kulturális vagy közösségi érték	Lakóépület homlokzat	Szent Erzsébet út 210.
Kulturális vagy közösségi érték	Vaskereszt	Damjanich J. u. 123. előtti közterület (hrsz. 246)
Kulturális vagy közösségi érték	Vaskút	Damjanich J. u. 107. (71) szám előtti közterület (hrsz. 246)
Kulturális vagy közösségi érték	Római katolikus templom	Szent Erzsébet út 176.
Kulturális vagy közösségi érték	Ipartestület épülete	Szent Erzsébet út 172.
Kulturális vagy közösségi érték	Városháza	Szent Erzsébet út 171.
Kulturális vagy közösségi érték	Kerekes kút	Szent Erzsébet út 171.
Kulturális vagy közösségi érték	Református templom	Szent Erzsébet út 176.

	ÉRTÉK	
1. Városmag	**MI ?**	**HOL ?**
Humán infrastruktúra	Orczy Anna Általános Iskola	Dózsa György u. 2.
Kulturális vagy közösségi érték	Orvos lakás	Dózsa György u. 6.
Kulturális vagy közösségi érték	Kudelka kereszt emléke	Dózsa György u 60. melletti közterület (hrsz. 970).
Kulturális vagy közösségi érték	Malom épülete	Kossuth Lajos u. (hrsz. 2542/1)
Kulturális vagy közösségi érték	Napsugara oromfal	Petőfi S. u. 14.
2. Szapárfalu	**MI ?**	**HOL ?**
3.Turisztikai zóna	**MI ?**	**HOL ?**
Kulturális vagy közösségi érték	Ifjúsági park	Hrsz. 2610
4. Gazdasági ipari zóna	**MI ?**	**HOL ?**
Kulturális vagy közösségi érték	Annaházi temető	külterület
Kulturális vagy közösségi érték	Kálvária domb	külterület

52. táblázat: Fegyvernek probléma tényezői területi elhelyezkedése

	PROBLÉMA	
1. Városmag	**MI ?**	**HOL ?**
Fejlesztés szükséges	Bíró kastély	Damjanich J. u. 109. vagy 155. Hrsz. 256/1.
Kialakítási igény	Volt ipartestület épülete - Jövőbeli tanuszoda területe	Szent Erzsébet út 172.
Fejlesztés szükséges	Régi malom épülete	Hrsz. 2542/1
Fejlesztés szükséges	Téglagyár gödör	Engels Frigyes út – Gyóni Géza utca sarka, Hrsz 2479
Kialakítási igény	Gyalogátkelőhelyek	Szent Erzsébet út
Kialakítási igény	Korlátozott sebességű övezet	Dózsa György út
Kialakítási igény	Okos fejlesztések köztéren	Szent Imre tér
Fejlesztés szükséges	Piac	Dózsa György út
Kialakítási igény	Kerékpártámaszok, kerékpártárolók	Szent Erzsébet út
Fejlesztés szükséges	Térfigyelő kamera	Szent Erzsébet út Szent Imre tér
Kialakítási igény	Játszótér, kondi park	Szent Imre tér
Felújítás/ kialakítása szükséges	Járda	Főút, Szent Erzsébet út, Hársfa út, Béke út, Damjanich J. út, Bajcsy Zsilinszky út, Dózsa György út, Budai Nagy Antal, Petőfi Sándor út
Felújítás szükséges	Útfelújítás, útépítés	Dózsa György út, Budai Nagy Antal út, Fürst Sándor út, Tópart út
2. Szapárfalu	**MI ?**	**HOL ?**
Fejlesztési igény	Majorság	Szapárfalui major
Kialakítása szükséges	Gyalogosátkelő hiánya	Ady Endre út, Móricz Zsigmond út kereszteződés
Felújítás szükséges	Útfelújítás	Rákóczi Ferenc út, Ady köz, Katona István utca
3.Turisztikai zóna	**MI ?**	**HOL ?**
Felújítás szükséges	Volt konzervgyár	
Felújítás szükséges	Kálvária domb	
Hasznosítás/belvíz rehabilitáció	Holt Tisza	

4. Gazdasági ipari zóna	MI ?	HOL ?
Fejlesztés szükséges	Majorság	Kastel major
Felújítás szükséges	Útfelújítás	Budai Nagy Antal út
Felújítás/kialakítás szükséges	Járda	Budai Nagy Antal út, bekötőút

39. térkép: Fegyvernek város értéktérképe

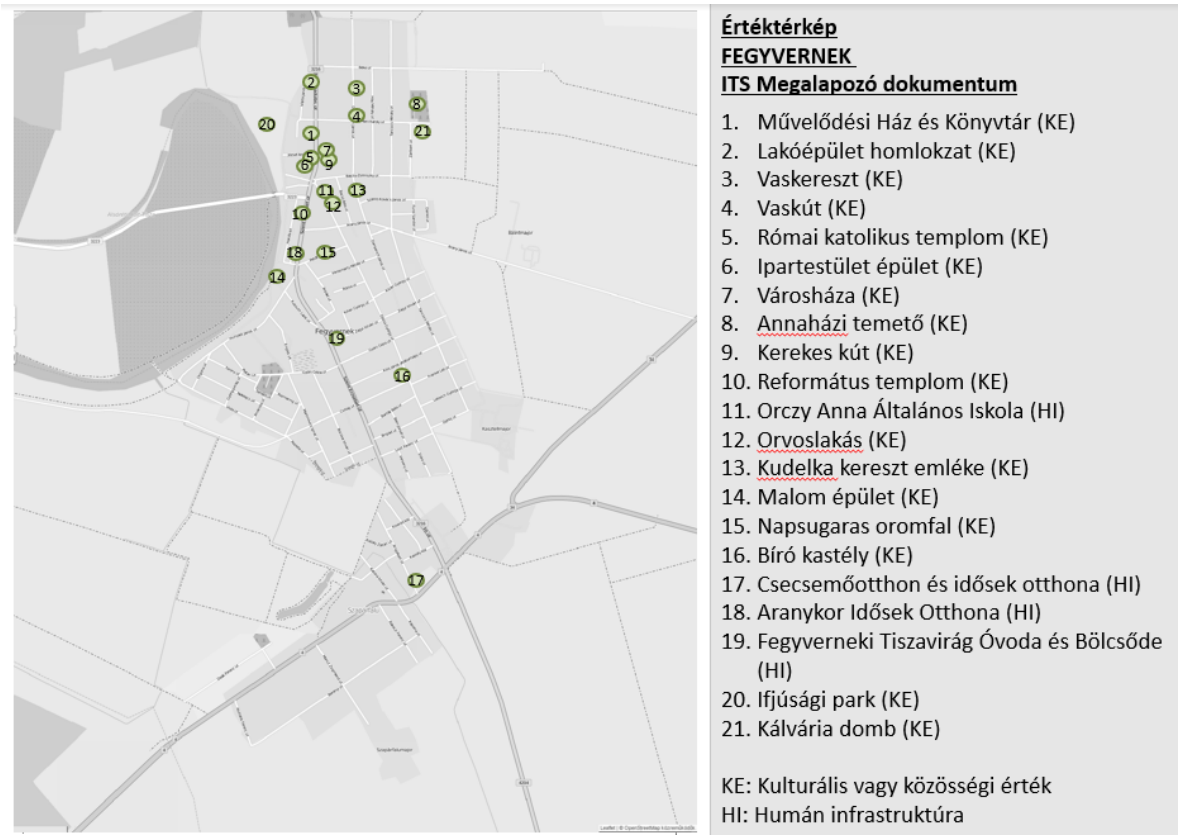

Forrás: Saját szerkesztés

40. térkép: Fegyvernek város problématérképe

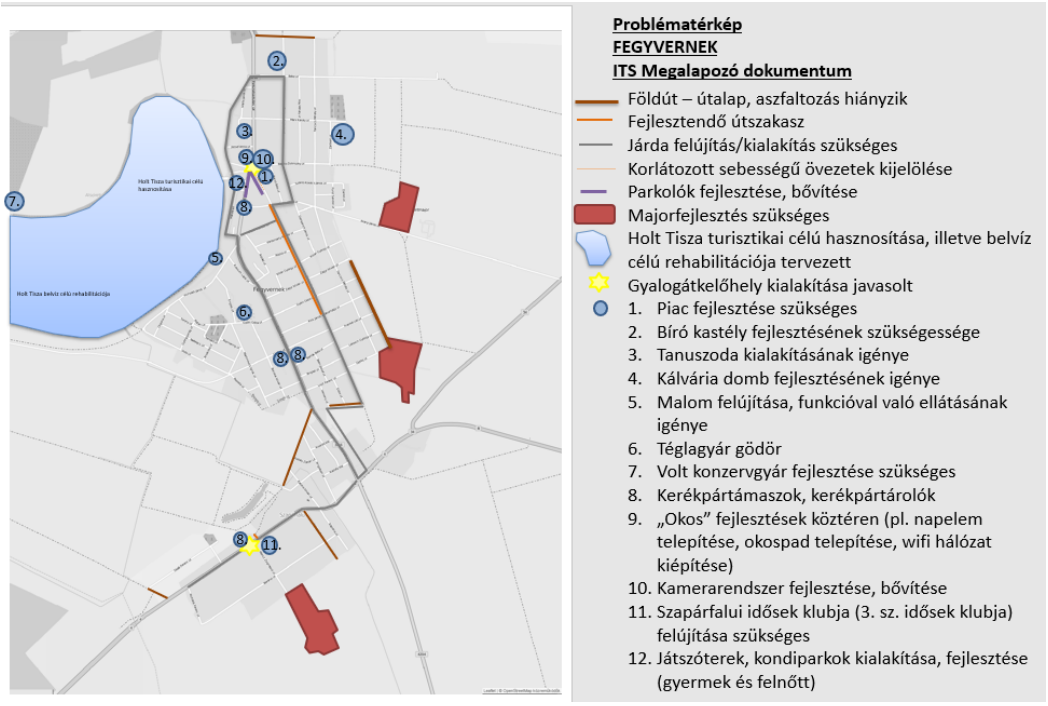

Forrás: Saját szerkesztés

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1 A városrészek kijelölése, pontos lehatárolása, lehatárolás indoklása, a városrészek bemutatása

A településrészek (városrészek) kijelölésekor az irányelv az volt, hogy az hézag- és átfedés-mentesen fedje le a város belterületét, valamint, hogy igazodjanak a város speciális településszerkezeti elrendezéséhez, a térszerkezeti adottságokhoz, tradíciókhoz és jelenlegi funkciókhoz. Fegyverneken öt belterületi településrész határolható le, úgymint:

1. Városmag
2. Szapárfalu
3. Turisztikai, rekreációs zóna I.
4. Turisztikai, rekreációs zóna II.
5. Gazdasági ipari terület

A következő térkép bemutatja a városrészek elhelyezkedésétFegyverneken. A térképen az alábbi színkódolás került alkalmazásra:

1. **Városmag**: Tópart út - Zárkert út - Keleti belterületi határ - Füst Sándor út - Gorkij út - Dózsa György út - 4-es sz. fő út - Katona István út - Nyugati belterületi határ - Tópart út (kék)
2. **Turisztikai, rekreációs zóna I. – II.**: Nyugati belterületi határ - Kocsordos-csatorna (nincs lakóingatlan lásd a térképen) (piros)
3. **Gazdasági ipari terület**: Dózsa György út - Gorkij út (nincs lakóingatlan lásd a térképen) (narancssárga)
4. **Szapárfalu**: Tópart út - Zárkert út - Keleti belterületi határ - Füst Sándor út - Gorkij út - Dózsa György út - 4-es sz. fő út - Katona István út - Nyugati belterületi határ - Tópart út (zöld)

A fejezetben használt adatsorokat a KSH a 2011. évi népszámlálási adatai képezik.

41. térkép: Fegyvernek városrészei

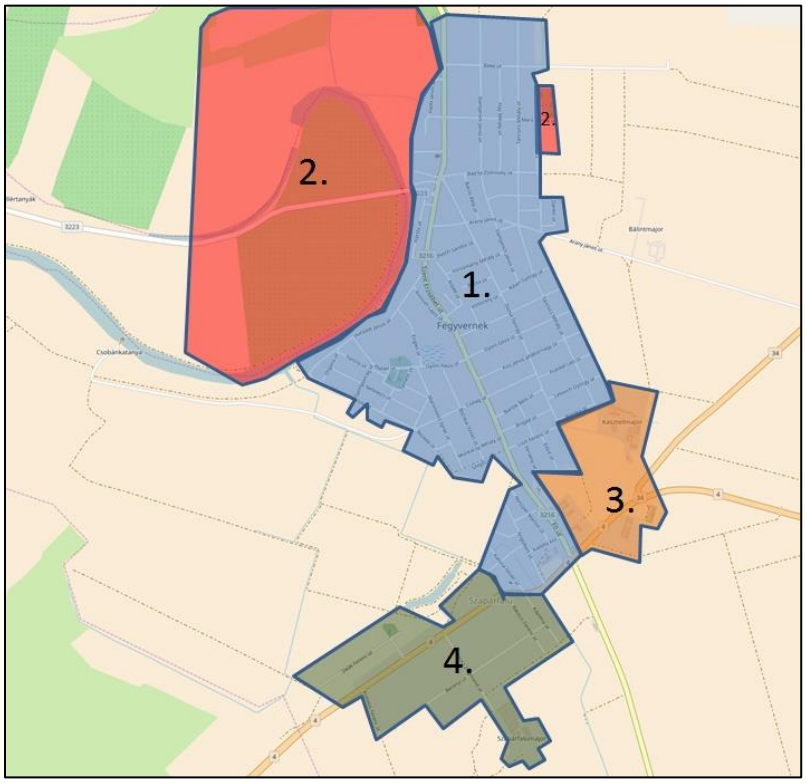

Forrás: Saját szerkesztés

Fegyvernek lakónépessége a 2011. évi népszámlálás idején 6507 fő volt. Az öt városrész közül kettőnek nincs lakónépessége – a Turisztikai, rekreációs, illetve a Gazdasági ipari zónáknak. A Városmag nevű városrész a legnépesebb, 5971 fő lakott itt a 2011. évi népszámlálás idején, amely a teljes lakosságszám körülbelül 91,8%-a. A Szapárfalu nevű területen 524 fő, a külterületen pedig 12 fő élt ugyanebben az időben.

A lakosság korosztályonkénti megoszlásának vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Városmagban tapasztalt értékek nagyon hasonlóak a Fegyvernek összes lakosságát figyelembe vevő mutatókéval – hiszen a teljes lakosság közel 91,8%-át ez a városrész teszi ki. Az aktív korúak aránya a Külterületeken a legmagasabb, ahol ezen mutató értéke 66,7%, amely 8 főt jelent ezen a városrészen. Szapárfalu városrészen az aktív korúak aránya 66,4%, míg a Városmagban ez az érték kevesebb, 58,7%. A fiatalkorúak aránya a lakónépességen belül szintén a Külterületeken a legmagasabb, amit a Városmag, majd pedig a Szapárfalu követ. Az időskorúak aránya a Városmagban a legmagasabb, arányuk a lakónépességhez viszonyítva 23,4%, a Szapárfalu nevű városrészen 20,6%, míg a Külterületen csupán 8,3% ezen mutató értéke.

53. ábra: A lakónépesség korcsoportos megoszlása Fegyvernek városrészeiben (%)

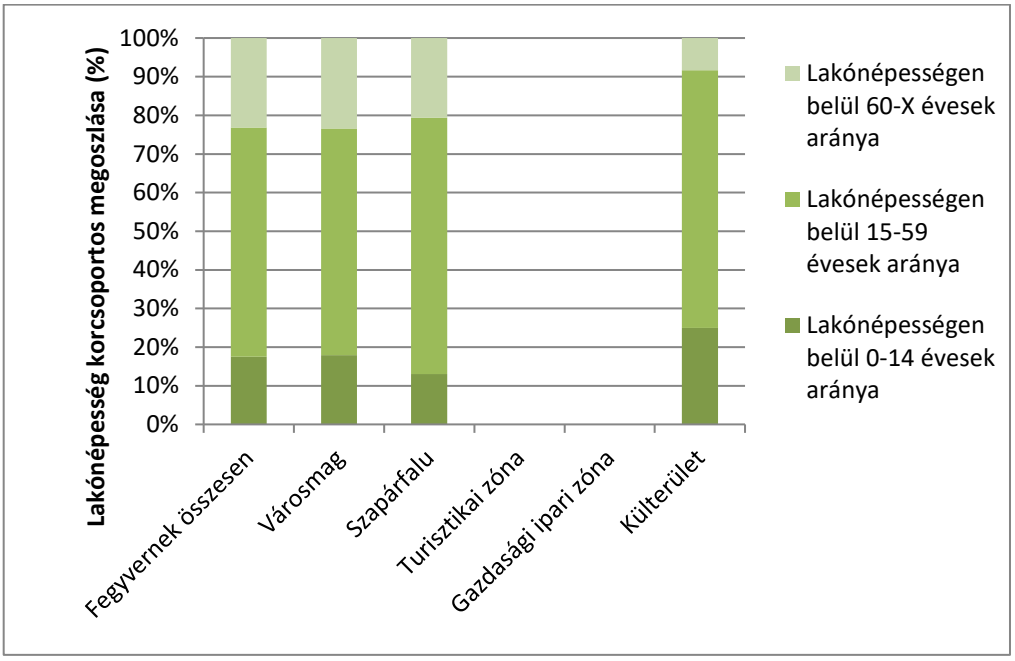

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

54. táblázat: Gazdasági aktivitás Fegyvernek egyes városrészeiben, %

	Fegyvernek összesen	Városmag	Szapárfalu	Turisztikai, rekreációs zóna	Gazdasági ipari zóna	Külterület
Lakónépesség száma	6507	5971	524			12
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	25,5	26,1	19,3			37,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	50,3	49,6	57,9			33,3
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (%)	59,8	60,4	52,3			58,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (%)	17,3	17,6	14,4			40,0

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

3.3.2 A településrészek bemutatása

A városrészi szintű gazdasági, társadalmi és településszerkezeti helyzetelemzés egyrészt a KSH 2011. évi népszámlálási adataira adatbázisára épül. Ezeket egészítettük ki a jelenlegi folyamatokra épülő adatok, tendenciák átfogó bemutatásával annak érdekében, hogy a városrészek adottságait, problémáit, legfontosabb funkcióit, lehetséges kitörési pontjait, illetve felzárkóztatási esélyeit feltárjuk. Ez az alapja annak, hogy megalapozott, egységes településszerkezet kialakítására irányuló stratégiai célrendszert alakítsunk ki.

3.3.2.1. Városmag

Városrész lehatárolása: Tópart út - Zárkert út - Keleti belterületi határ - Füst Sándor út - Gorkij út - Dózsa György út - 4-es sz. fő út - Katona István út - Nyugati belterületi határ - Tópart út által határolt terület.

A városmag, mint központi városrész lehatárolását az alábbi térképen a kék szín jelzi.

42. térkép: Fegyvernek – Városmag térképe

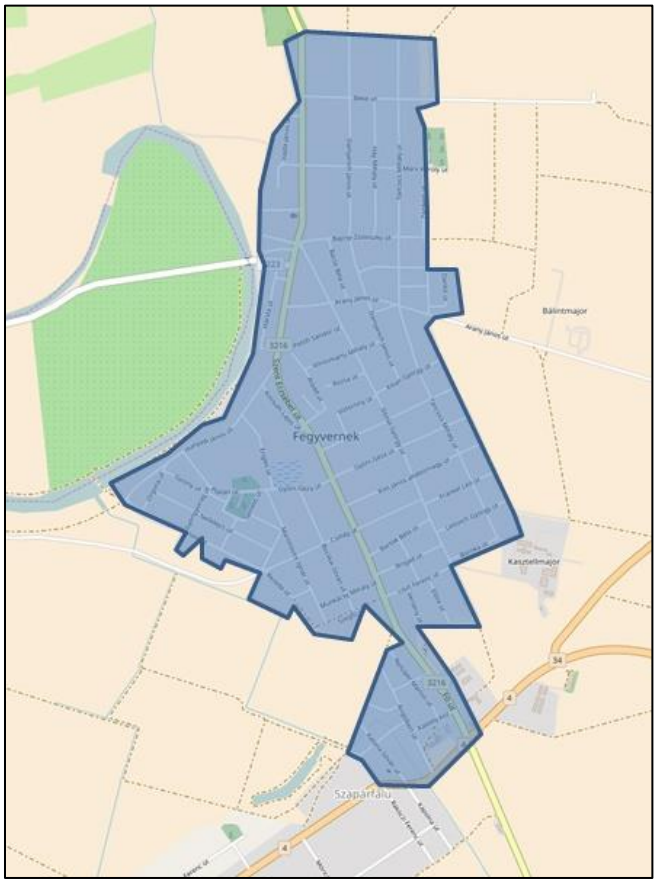

Forrás: Saját szerkesztés

Ez a terület számít a város történelmi magjának, ez alakult ki a legkorábban, így a legtöbb történelmi jelentőségű épület, emlékmű itt található.

Vegyes épületállományú terület, melyen a felújítást igénylő XX. század eleji – helyi védelem alatt álló – épületek, az egyre romló állagú lakótelepek, valamint a gazdasági szereplők által épített, új építésű kereskedelmi kisközpontok és társasházak is megjelennek.

Vegyes funkciójú (Vk; Vt; Ln; Lke) terület. A közintézmények (közoktatási, igazgatási) és a közszolgáltatók, valamint bankok, biztosító társaságok irodái is jellemzően itt találtak helyet.

Közfeladatokat ellátó intézményeinek túlnyomó része térségi hatókörrel bír.

A városrészt nagy gépjármű forgalom jellemzi, hiszen a belvároson halad keresztül a 3216. sz út, illetve érinti a 4. sz. főútvonal, ami nagy környezeti terhelést jelent. Beépíthetőségét tekintve még rendelkezik kevés tartalékkal, elsősorban elbontott és elbontandó épületek helyén vagy a rossz állagú épületek átépítésével. Funkciómegtartási szempontok alapján fő területrendezési alapelveknek kell lenni: közlekedési területek fejlesztése, korszerűsítése, zöld felületek lehetőség szerinti fejlesztése, karbantartása, parkolási lehetőségek bővítése.

A városrészt - a lakótelepek jelenléte miatt - viszonylag sokan lakják, vegyes korösszetételben és társadalmi státuszban lévő csoportok.

A városrész városi és térségi igazgatási, szolgáltatási, kulturális, és közösségi központi szerepének a megerősítése a cél. A terület környezetterhelésére a fejlesztési célok nem lesznek negatív hatással.

A Városmag **lakónépessége** 91,8%-a a teljes városénak. A lakók 58,7 százaléka aktív korú, 17,9 százaléka 14 év alatti, 23,4 százaléka pedig időskorú.

Az **iskolai végzettséget** megvizsgálva látható, hogy a „*Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül*" 26,1%. Ezen túlmenően a „*Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában*" a városrészen belül 7%.

A **lakásállomány** 2011-ben 2386 lakás volt, amelynek 19,1% alacsony komfortfokozatú lakás, 16,7%-a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás volt, az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül pedig 5,5% volt.

A **foglalkoztatottság** mutatóira következők jellemzőek: a foglalkoztatottak aránya az aktív korú népességen belül a Városmagban 49,6%, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a teljes korosztályban 45,5%, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya 54,6%. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 60,4%, a munkanélküliségi ráta pedig 17,6%, a legalább 360 napos munkanélküliek aránya pedig 8,9%. A városmag aktív korú lakosainak 9,3%-ának jövedelme kizárólag központi vagy helyi önkormányzati támogatásból származik.

55. táblázat: Fegyvernek – Városmag városrész főbb mutatói (2011)

Mutató megnevezése	2011	
	Fegyvernek összesen*	Városmag
Lakónépesség száma, fő	6507	5971
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya, %	17,5	17,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya, %	59,3	58,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya, %	23,1	23,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	25,5	26,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában, %	6,9	7,0
Lakásállomány, db	2643	2386
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya, %	20,2	19,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, %	17,7	16,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, %	5,5	5,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	45,5	46,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, %	17,3	17,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül, %	50,3	49,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, %	45,2	45,5
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta), %	17,3	17,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya), %	8,9	8,9

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (15 fő) adatait (?)

A Városmagban megtalálható a vezetékes víz és szennyvízcsatorna kiépítettség, az áram és közvilágítás teljes mértékben lefedi a belvárost, a gáz és a járda szintén kiépített a vizsgált részben. Egyedüli hiányosság a pormentes utakban található, amelyek mindenhol megtalálhatóak, azok állapota viszont szinte mindenhol felújításra szorul.

Az állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási és rendészeti szolgáltatások a város méretének megfelelően koncentrálódnak a belvárosban az alábbiak szerint:

- Fegyvernek város önkormányzat
- Fegyverneki Rendőrőrs
- Polgárőrség

A város nagyságához mérten itt koncentrálódik a humán közszolgáltatási rendszer is, ami megfelelően működik, adekvát kulturális, oktatási, hitéleti és egyéb társadalmi, közösségi szolgáltatási lehetőségekkel:

- Központi Orvosi ügyelet
- Háziorvosi szolgálat
- Gyermekorvosi rendelő
- Védőnői szolgálat
- Fogorvosi rendelő
- Állatorvosi szolgálat
- Gyógyszertár
- Idősellátás: Idősek Klubja, Étkeztetés, Házi segítségnyújtás
- Csorba Mikrotérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ: étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali idősellátás, családsegítési, gyermekjóléti szolgáltatás, SOS segélyhívó rendszer
- Időskorúak bentlakásos otthona
- Fegyverneki Tiszavirág Óvoda és Bölcsőde
- Orczy Anna Általános Iskola és Szakiskola
- Fegyverneki Művelődési Ház és Könyvtár
- Sportpálya
- Terek
- Játszótér
- Templom

A városrész orvosi szolgáltatással való ellátása megfelelő, felnőtt és gyermek háziorvosi szolgálat, valamint összevont ügyelet is található itt.

A közlekedési funkciók megfelelőnek tekinthetőek. A városrészben több távolsági buszmegálló is található, a buszöblök és a buszvárók felújításra kerültek. A vasútállomás a belvárostól távol helyezkedik el. A városközpontot jelentős átmenő személy- és teherforgalom terheli. A város központi része rendezett, a jelentős kerékpáros forgalom ellenére kiépített kerékpárút nincs, csak a 3216 j. önkormányzati út (Szent Erzsébet út) mindkét oldalán kerékpársáv felfestése valósult meg menetirányonként 4 km hosszan.

A szolgáltatásokat tekintve is elmondható, hogy a legtöbb közszolgáltatási és kereskedelmi kiszolgáló intézmény ebben a városrészben kereshető fel.

A városközpontban regisztrált vállalkozásának tevékenységi kör szerinti megoszlását vizsgálva kiderül, hogy a Városmag iparűzési adójának jelentős részét a szolgáltató szektor: pénzügyi szolgáltatás, kiskereskedelmi üzletek adják, a kereskedelmi egységek a Városmagban sűrűsödnek.

A legjellemzőbb gazdasági tevékenységek az alábbiak a Városmagban:

- Piac
- Kiskereskedelmi üzletek
- Bankok

- Pénzügyi szolgáltatók
- Irodaház
- Panzió (használaton kívül jelenleg)
- Vendéglátó egységek

56. táblázat: Városmag SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Külső megközelíthetősége kitűnő Közszolgáltatók magas száma Kiterjedt intézményi területek Városrész kiemelkedő presztízse Zöld felületei gondozottak, hangulatosak Kerékpársáv Valamennyi út pormentes	Átmenő forgalommal terhelt Épületállomány elöregedése, jelentős részének állapota leromlott A látványosságok, vonzerők kihasználatlanok
Lehetőségek	**Veszélyek**
Európai Uniós és hazai források hatékony kihasználása Vonzó üzleti környezet kiépítése Szomszédos településekkel és a Tisza-tavi régió településeivel közös gazdasági, kulturális együttműködések Munkaerő-szakképző központ kialakítása Esélyegyenlőség megteremtése Versenyképesség növelése Életszínvonal növelése Testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése	Szakképzett fiatalok elvándorlása Gyenge közéleti, lakossági aktivitás

3.3.2.2. Szapárfalu városrész

Városrész lehatárolása: Tópart út - Zárkert út - Keleti belterületi határ - Füst Sándor út - Gorkij út - Dózsa György út - 4-es sz. fő út - Katona István út - Nyugati belterületi határ - Tópart út közötti terület, melyet az alábbi térképen zöld szín jelez.

43. térkép: Fegyvernek – Szapárfalu városrész térképe

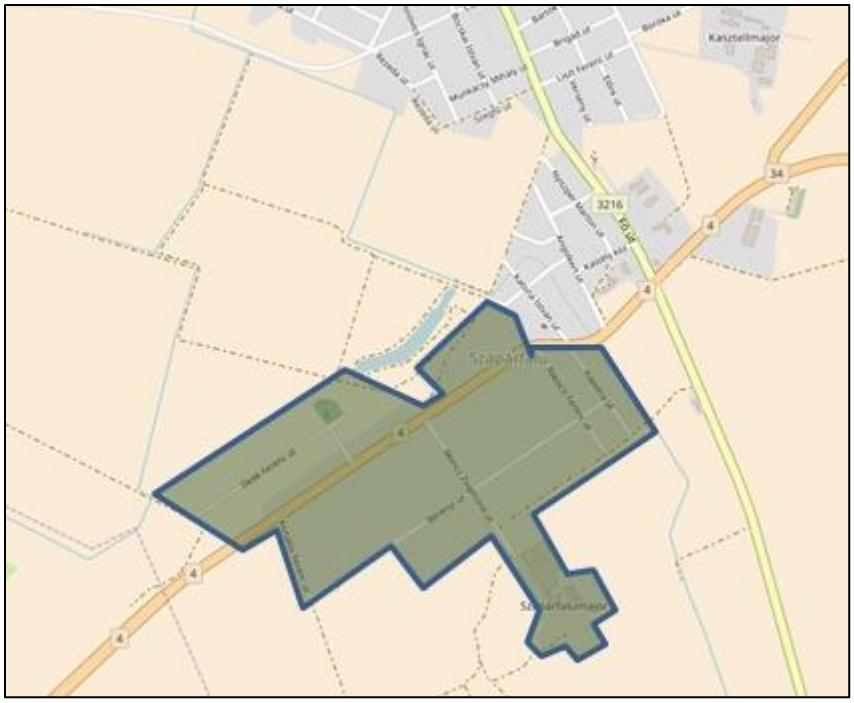

Forrás: Saját szerkesztés

A városrészben a lakóterületi funkció dominál. Családi házas beépítettség jellemzi. A település növekedésével fokozatosan intézményi és gazdasági funkciók is helyet kaptak ebben a városrészben is. Térszerkezete a városfejlődés múltbéli tervezetlenségéről árulkodik.

Szapárfalu városrészben Fegyvernek **lakónépességének** 8,05%-a él. Az 524 ott élő lakos közül a legnépesebb tábor az aktív korú lakosoké (348 fő), a 14 év alattiak közül 68 fő, az időskorúak közül pedig 108 fő lakik itt.

Az **iskolai végzettség** vonatkozásában látható, hogy a városrészen élő aktív korúak közel 19%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, a 25 év felettiek 6,3%-ának felsőfokú végzettsége van.

A **lakásállomány** helyzete kedvezőtlenebb Fegyvernek teljes lakásállományához képest, hiszen a városrészen a 253 darab lakáscélú ingatlan 30,8%-a alacsony komfort fokozatú, 27,8%-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás, 5,8%-a pedig egyszobás lakás.

A **foglalkoztatottság** mutatói a következőképpen alakulnak. Az aktív korúak 39,1%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, amely alacsonyabb a városi átlagnál (45,5%), az aktív korú foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves lakosságon belül 57,9%. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 43,1%, amely kedvezőbb a települési átlagnál (45,2%). Szapárfalu városrészben a munkanélküliek aránya 14,4%, a tartós munkanélküliek aránya pedig 8,4%.

57. táblázat: Fegyvernek – Szapárfalu városrész főbb mutatói (2011)

Mutató megnevezése	2011	
	Fegyvernek összesen*	Szapárfalu
Lakónépesség száma, fő	6507	524
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya, %	17,5	13,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya, %	59,3	66,4
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya, %	23,1	20,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	25,5	19,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában, %	6,9	6,3
Lakásállomány, db	2643	253
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya, %	20,2	30,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, %	17,7	27,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, %	5,5	5,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	45,5	39,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, %	17,3	10,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül, %	50,3	57,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, %	45,2	43,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta), %	17,3	14,4
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya), %	8,9	8,4

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001, 2011
* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (15 fő) adatait

A Szapárfalu városrészben a vezetékes víz, áram, közvilágítás, szennyvízcsatorna, gáz és járda a mindenhol kiépített. A városrészben található valamennyi út pormentes.

A városrészben hiányoznak a közszolgáltatási funkciók (orvosi ellátás, szociális szolgáltatás), de közösségi tér és kulturális intézmény jelen van.

A Szapárfalu városrész rendelkezik távolsági buszmegállókkal. Itt elsősorban a szolgáltatások dominálnak. Jelentős a kereskedelmi tevékenység, amely főként kiskereskedelmi üzletek formájában van jelen. A legjellemzőbb gazdasági tevékenységek az alábbiak Szapárfaluban:

- kiskereskedelmi üzletek
- vendéglátó egységek

58. táblázat: Szapárfalu városrész SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Közművek kiépítettsége Ipari tevékenységgel nem terhelt terület Minden út pormentes	Hatalmas közúti forgalomterhelés a 4-es számú főútnak köszönhetően A belterületi zöldfelületek rossz állapotúak, funkciótlanok Öregedő lakosság Eltartottak száma magas Hiányoznak a közszolgáltatási funkciók
Lehetőségek	**Veszélyek**
Európai Uniós és hazai források hatékony kihasználása Vonzó lakókörnyezet kiépítése Esélyegyenlőség megteremtése Versenyképesség növelése Életszínvonal növelése	Szakképzett fiatalok elvándorlása Gyenge közéleti lakossági, aktivitás

3.3.2.3. Turisztikai I-II. zóna

A városrész lehatárolása két részből áll (a térképen piros szín jelzi):

- Nyugati belterületi határ – Kocsordos-csatorna (I.), illetve
- a keleti belterületi határ mellett húzódó téglalap alakú, különleges temető terület besorolású terület (II.), ahol a Kettős halom található.

44. térkép: Fegyvernek – Turisztikai I- II. zóna térképe

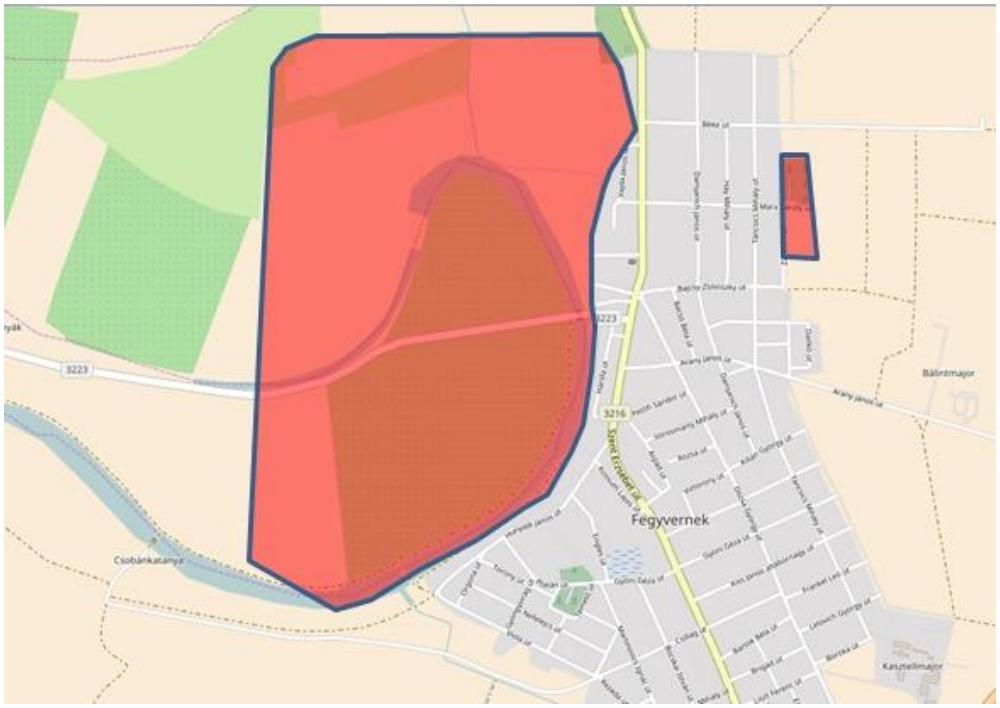

Forrás: Saját szerkesztés

Az I. Turisztikai, rekreációs zóna fő funkcióját tekintve üdülőövezet, míg a II. zóna rekreációs, gyógyító hely.

A Turisztikai, rekreációs I-II. zóna városrészen a 2011. évi népszámlálás ideje alatt nem volt lakónépessége, így elemzés sem végezhető el a városrész demográfiai, szociális jellemzői tekintetében.

A városrész hiányos funkcióellátottságú. Az állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási és rendészeti szolgáltatások, illetve a humán közszolgáltatások is teljesen hiányoznak a városrészben.

Közösségi funkcióként jelenik meg az I. zóna területén található Ifjúsági Park, mely kikapcsolódási, közösségi színteret biztosít a város lakosságának. Illetve az Alsóréti Holt-Tisza, mely horgászati, sportolási lehetőségeket kínál. A Hol-Tisza hossza 15,36km, területe 108 ha. Öt tóegységre tagolódik, melyből az I-II-III-as tóegység ezen a városrészen található. A holtág elsődleges funkciója a belvíztározás, majd az öntözővíz tározás és a horgászati és jóléti hasznosítás. 2006 óta a halászati jog jogosultja az Alsóréti Holt-Tisza Halászati közösség, a gyakorlója pedig Fegyvernek Város Önkormányzat. A halászati jog gyakorlásával összefüggő üzemeltetési feladatokat pedig Fegyverneki Városüzemeltetési Intézmény látja el. A horgászati hasznosítása az Alsóréti Holt-Tisza halgazdálkodási terve alapján történik.

A II. zóna területén található a szintén közösségi funkciót jelentő Annaházi temető, illetve a Kálvária domb.

A Turisztikai zónában jó a közműellátottság, megtalálható a vezetékes víz és szennyvízcsatorna kiépítettség, az áram és a közvilágítás, a gáz és a járda kiépítés.

59. táblázat: Turisztikai zóna SWOT elemzése

Erősségek	**Gyengeségek**
Közművek kiépítettsége Átmenő forgalommal, ipari tevékenységgel nem terhelt terület Vonzó természeti környezet	Nehézkes megközelítés Kiszolgáló infrastruktúra hiánya Kevés a potenciális turisztikai, rekreációs vonzerőhöz kapcsolódó programkínálat
Lehetőségek	**Veszélyek**
Európai Uniós és hazai források hatékony kihasználása Horgászati lehetőségek iránti kereslet felértékelődése Aktív életmód felértékelődése	Szakképzett fiatalok elvándorlása Gyenge közéleti, lakossági aktivitás

3.3.2.4. Ipari-Gazdasági terület

A városrész lehatárolása: Dózsa György út - Gorkij út (a térképen narancssárga szín jelzi).

45. térkép: Fegyvernek – Ipari- Gazdasági terület térképe

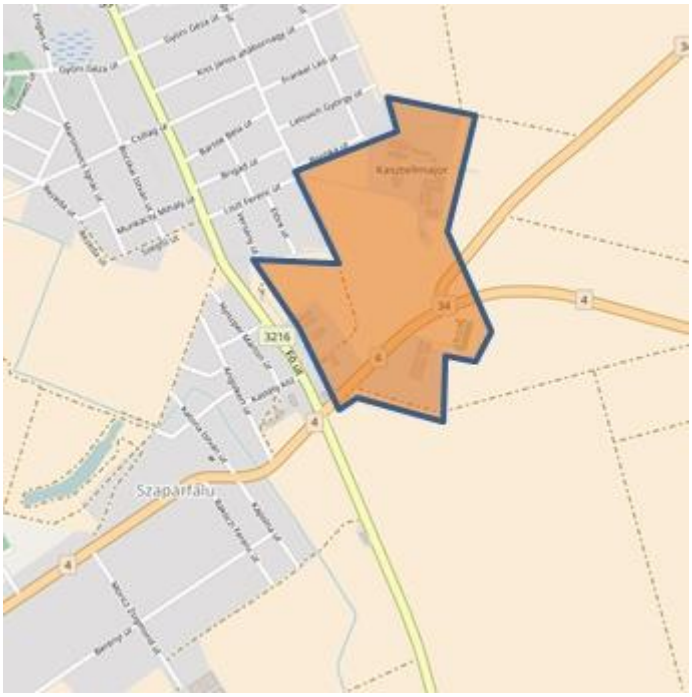

Forrás: Saját szerkesztés

Jellemzően gazdasági funkciót betöltő terület, melyet a kisebb vállalkozások jelenléte jellemez. A városrésznek minden adottsága megvan a nagyobb ipari vagy logisztikai fejlesztések végrehajtására.

Az Ipari-Gazdasági terület nevű városrésznek a 2011. évi népszámlálás ideje alatt nem volt lakónépessége, így elemzés sem végezhető el a városrész demográfiai, szociális jellemzői tekintetében.

Az Ipari-Gazdasági terület városrészben minden közmű kiépített, minden infrastrukturális ellátás megtalálható. Van vezetékes ivóvíz, szennyvízcsatorna hálózat, áram és közvilágítás, gáz és járda, továbbá a városrész minden útja pormentes. Ez a városrész a legfejlettebb az infrastruktúra-kiépítettség szempontjából.

Az állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási és rendészeti funkciók teljesen hiányoznak ebben az alapvetően ipari termelésre berendezkedett városrészben.

A Városközpont mellett az Ipari-Gazdasági terület városrész Fegyvernek gazdaságának központja. A funkciójából adódóan az alábbi gazdasági tevékenységek találhatók meg a városrészben:

- Ipari terület
- Termelő üzemek
- Szolgáltató egységek
- Kereskedelmi egységek
- Vendéglátó egységek

60. táblázat: Ipari- Gazdasági terület SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Kiváló megközelíthetőség Jó tömegközlekedés Jelentős a zöld felületek aránya Intézményi és gazdasági funkciói jól elkülönülnek Ipari tevékenységgel nem terhelt terület Jelentős gazdasági potenciál	Magas környezeti terhelést jelentő átmenő forgalom Városmagtól való viszonylagos távolság Kerékpár úton nem megközelíthető

Lehetőségek	Veszélyek
Jelentős gazdasági potenciál Jó logisztikai adottságok Európai Uniós és hazai források hatékony kihasználása Gazdaságélénkítés kis- és nagykereskedelmi egységek betelepítésével Középfokú- és szakoktatás fejlesztése	Alacsony befektetői érdeklődés Szakképzetlen, vagy a keresletnek nem megfelelő képzettségű munkaerő van a térségben

3.3.2.5. Külterületek összesen

Városrész lehatárolása: Jellemzően lakófunkciójú terület.

A Külterületek **lakónépessége** 0,18%-a a teljes városának, 2011-ben 12 fő élt itt, akik közül hárman 14 éven aluliak, 8-an aktív korúak, egy fő pedig 60 év feletti.

Az **iskolai végzettség** vonatkozásában a városrész mutatói kedvezőtlenebbül alakultak a teljes fegyverneki lakossághoz viszonyítva. „*Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül*" mutató értéke 37,5%, a települési átlag viszont csupán 25,5%. Ezen felül viszont 4 fő rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A **lakásállomány** tekintetében megállapítható, hogy a településrészen 4 darab ingatlan található, amelyek 25,0%-a alacsony komfort fokozatú, de nincs köztük komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás, sem egyszobás lakás. Ezek a számok tükrözik, hogy az fegyverneki átlaghoz képest a Külterületen lévő lakások minősége alul teljesít.

A **foglalkoztatottság** mutatói tekintetében a városrész szintén rosszabb értékeket produkál a fegyverneki átlaghoz képest. Az aktív korúak 62,5 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, a városi átlag 45,5%. A foglalkoztatottak 33,3%-os aránya a 15-64 éves lakosságon belül szintén kedvezőtlenebb, mint a városi 50,3%-os átlag. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 33,3%, mely kedvezőbb érték, mint a városi 45,2%-os adat. A Külterület városrészben a munkanélküliek aránya 40%, akik közül mindenki tartósan, 360 napon túl munkanélküli.

61. táblázat: Fegyvernek - Külterületek városrész főbb mutatói (2011)

Mutató megnevezése	2011	
	Fegyvernek összesen*	Külterületek
Lakónépesség száma, fő	6507	12
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya, %	17,5	25,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya, %	59,3	66,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya, %	23,1	8,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	25,5	37,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában, %	6,9	33,3
Lakásállomány, db	2643	4
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya, %	20,2	25
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, %	17,7	0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, %	5,5	0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, %	45,5	62,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül, %	17,3	37,5

Mutató megnevezése	2011	
	Fegyvernek összesen*	Külterületek
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül, %	50,3	33,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya, %	45,2	33,3
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta), %	17,3	40,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya), %	8,9	40,0

Forrás: KSH Népszámlálás, 2001, 2011
* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (15 fő) adatait

A Külterület nem rendelkezik semmilyen belterületi funkcióval, így az állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási és rendészeti szolgáltatások, a humán közszolgáltatások és a közösségi funkciók is hiányoznak itt. A legjellemzőbb gazdasági tevékenység itt a mezőgazdasági termelés.

62. táblázat: Külterület SWOT elemzése

Erősségek	Gyengeségek
Ipari tevékenységgel nem terhelt terület	A földutak felülreprezentáltak
Lehetőségek	**Veszélyek**
Zártkerti és mezőgazdasági fejlesztések fellendülése várható	Fejlesztési területek alacsony volta Közutak állapotának további romlása Lakosság további öregedése

3.3.3 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása, helyzetelemzése

Jelen fejezetben a területi szegregációs folyamatok kerülnek bemutatásra. A város egész területére vonatkozó ágazati szegregációs mechanizmusok az ITS Anti-szegregációs terv fejezetében kerülnek elemzésre.

Az értékelő rész a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által kiadott Városfejlesztési kézikönyv (2. kiadás, Bp. 2009. január 28.) és a Belügyminisztérium Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag, Bp. 2014. december 11.) útmutatása alapján készült.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 10. melléklete meghatározza a település szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolásához és térképi ábrázolásához szükséges adatokat. A területek lehatárolása a szegregációs mutató alapján történik, ez pedig a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül. A mutató úgy kerül kiszámításra, hogy a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kerülnek kiválasztásra, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, vízfolyás partja stb.), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi népszámlálási adatai alapján kerültek meghatározásra. Azon tömböket tekintjük veszélyeztetett területeknek, illetve szegregátumoknak, ahol a szegregációs mutató aránya meghaladja a 30, illetve a 35 százalékot.

Meghatározásra került a kormányrendeletben továbbá az is, hogy a 200 főnél népesebb települések esetében szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek azok az egybefüggő területek tekintendők, melyek megfelelnek a fenti mutatók egyikének, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt.

HELYZETFELTÁRÓ - HELYZETELEMZŐ - HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZEK

A 2011. évi népszámlálási adatok az önkormányzat birtokában lévő adatbázisokból nyert adatok alapján kerültek aktualizálásra.

3.3.3.1 Helyzetértékelés az alacsony státuszú lakosság területi koncentrációjáról, annak változásairól, a 2011-es népszámlálási adatok alapján

A szegregációs folyamat által érintett településrészek a 2011. évi népszámlálási adatokon nyugvó lehatárolások alapján kerültek kijelölésre. Azon területeket tekinthetjük szegregátumoknak, ahol az alacsony státuszú lakosság aránya meghaladta a harmincöt százalékot, veszélyeztetett területeknek pedig ahol meghaladta a harminc százalékot.

A KSH négy területet határolt le:

- 1.sz. szegregátum: Arany J. út - Damjanich J. út - Vörösmarty M. út - Dózsa Gy. út
- 2.sz. szegregátum: Szántó Kovács J. út - Dankó út mindkét oldala - Dankó köz mindkét oldala - Fürst S. út - Arany J. út - Táncsics M. út
- 3. sz. szegregátum: Torony út - Temető út - Sziklai S. út - Martinovics I. út - Tulipán út - Nefelejcs út - Orgona út - Viola út - Hunyadi J. út - Orgona út
- 4. sz. szegregátum: Martinovics I. út - Úttörő út - Bocskai I. út - Szegfű út - Rezeda út - Csillag út

46. térkép: Fegyvernek szegregátumai

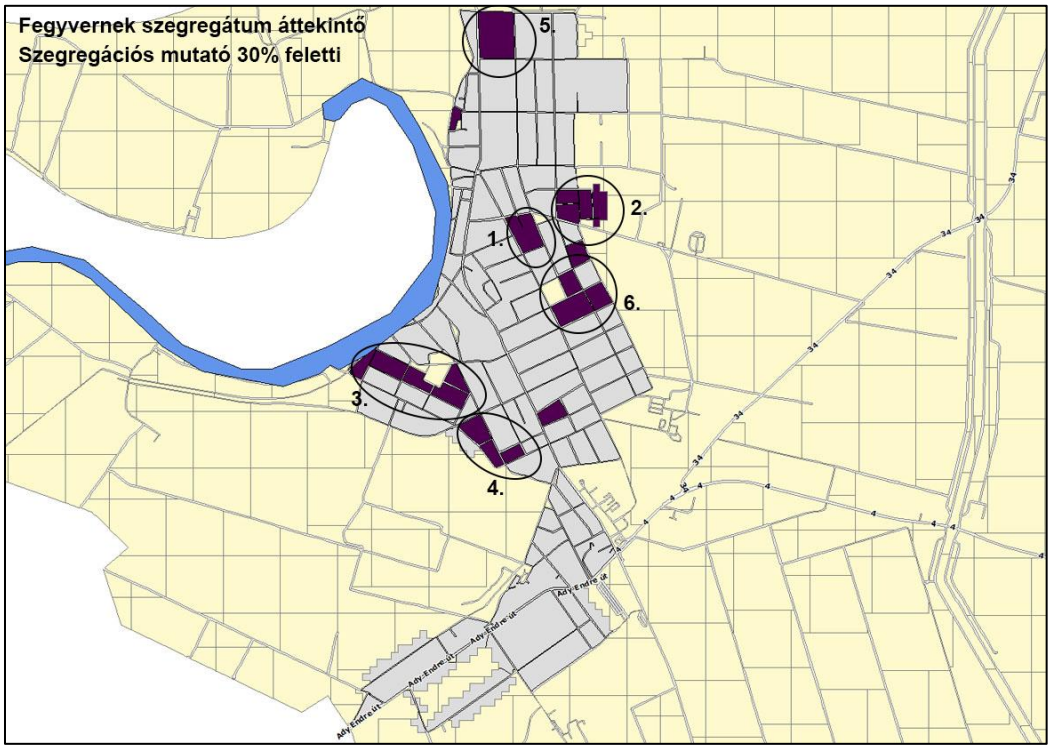

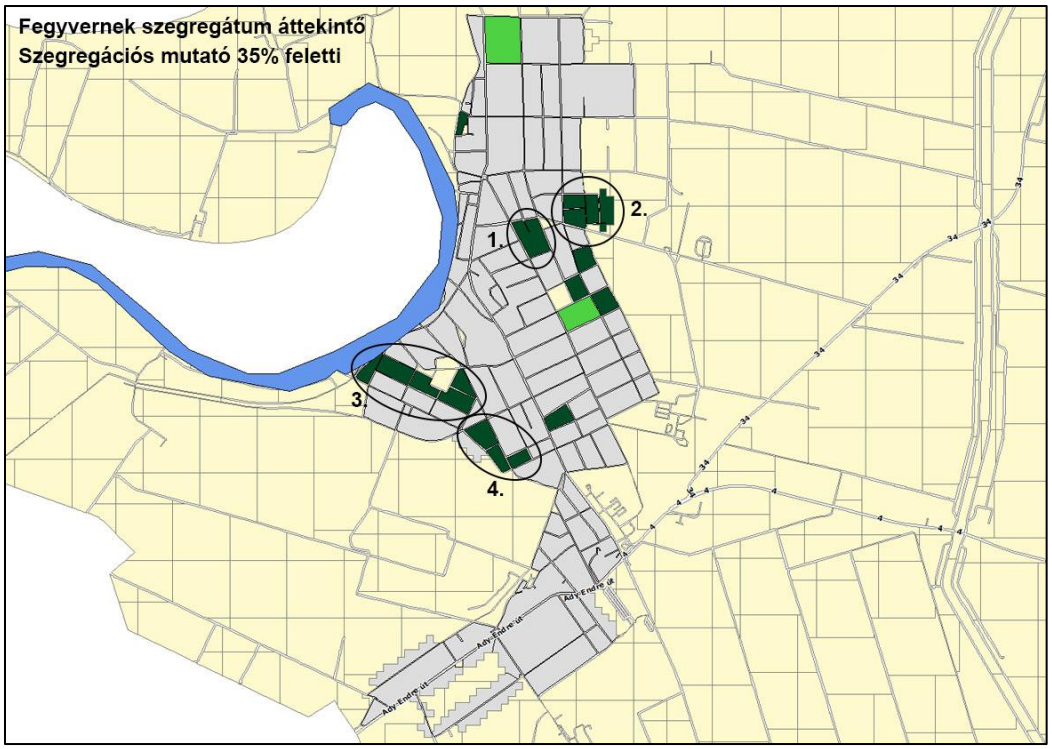

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A 2011. évi népszámlálási adatok és a szegregációs index határértékének útmutató szerinti csökkentése módosították a szegregátumként, illetve veszélyeztetett területként lehatárolt területek számát és kiterjedését.

A szegregátumok kiterjedésének változásáról azonban nem tudunk pontos képet alkotni, mert korábban nem készült szegregációs elemzés.

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján a településen az aktív korú lakosságon belül, az alacsony státuszú lakosság aránya 25,5%. Koncentrációjuk alapján a KSH 6 veszélyeztetett területet, ebből 4 szegregátumot azonosított be.

47. térkép: 30% feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek

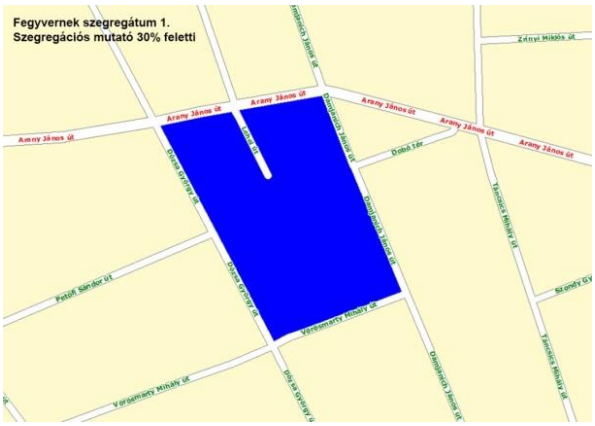

Forrás: KSH adatszolgáltatás

48. térkép: 35% feletti szegregációs mutatóval rendelkező területek Fegyvernek

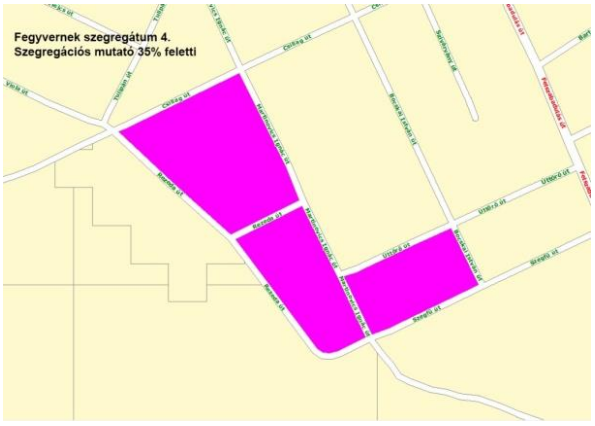

Forrás: KSH adatszolgáltatás

A szegregátumok helyzetértékelése[3]

3.3.3.1.1 1. számú szegregátum

A KSH első szegregátumként a városrészben található, **Arany J. út - Damjanich J. út - Vörösmarty M. út - Dózsa Gy. út által** határolt tömböt szegregátumként határolta le. A területen élők száma 99 fő, a szegregációs mutató 42,3%. A 0-14 évesek aránya 25,3%. (városi arány 17,5%). A 60 év felettiek aránya 22,2% (városi arány 23,1%). Az aktív korúak több mint 69%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több mint 57%-ban egyetlen foglalkoztatott sincs. Felsőfokú végzettséggel 10%-uk rendelkezik a 25 éves és idősebb népesség arányában.

49. térkép: Az 1. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 31, ezek 22,6%-a alacsony komfortfokozatú. A lakások 6,9%-a egyszobás, míg 24,1%-uk komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás. A házak többsége hagyományos vidéki ház (szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült házak is vannak közöttük). A területen kizárólag lakóépület található. Önkormányzati bérlakásokra vonatkozóan nincsenek adatok, de a házak alapvetően magántulajdonban vannak.

Az utak, járdák a terület egészén felújításra szorulnak. A vezetékes víz- és szennyvízhálózat minden utcában elérhető, arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy hány háztartás nem tudott rácsatlakozni a közművekre, illetve a közüzemi vízszolgáltatásról díjhátralék miatt hány háztartást kapcsolt le a szolgáltató.

Egészségre ártalmas üzem, árvíz- és belvízveszélyes terület, szeméttelep a terület határától számított 500 méteren belül nincs.

Ez egy hagyományos falusias terület, ahol a roma családok olcsón tudtak ingatlanhoz jutni, de ma is vegyes etnikailag a lakosság.

3.3.3.1.2 2. számú szegregátum

A KSH a Nyugati városrészben található **Szántó Kovács J. út - Dankó út mindkét oldala - Dankó köz mindkét oldala - Fürst S. út - Arany J. út - Táncsics M. út** által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A szegregációs mutató: 50%. A területen élők száma 185 fő. A 0-14 évesek aránya 27%. A 60 év felettiek aránya viszont 9,2%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 1,9%. Az aktív korúak 72%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 56,4%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

[3] 35%-os szegregációs mutatóval rendelkező területek

50. térkép: A 2. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 51, ennek 25,5%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 6,3%, míg a lakások 27,1%-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás. A házak többsége hagyományos vidéki ház (szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült házak is vannak közöttük). A területen kizárólag lakóépület található. Önkormányzati bérlakásokra vonatkozóan nincsenek adatok, de a házak alapvetően magántulajdonban vannak.

Az utak, járdák a terület egészén felújításra szorulnak. A vezetékes víz- és szennyvízhálózat minden utcában elérhető, arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy hány háztartás nem tudott rácsatlakozni a közművekre, illetve a közüzemi vízszolgáltatásról díjhátralék miatt hány háztartást kapcsolt le a szolgáltató.

Egészségre ártalmas üzem, árvíz- és belvízveszélyes terület, szeméttelep a terület határától számított 500 méteren belül nincs.

Ez egy hagyományos falusias terület, ahol a roma családok olcsón tudtak ingatlanhoz jutni, de ma is vegyes etnikailag a lakosság.

3.3.3.1.3 3. számú szegregátum

A KSH a **Torony út - Temető út - Sziklai S. út - Martinovics I. út - Tulipán út - Nefelejcs út - Orgona út - Viola út - Hunyadi J. út - Orgona út** által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A szegregációs mutató: 42,6%. A területen élők száma 244 fő. A 0-14 évesek aránya 23,4%. A 60 év felettiek aránya viszont 13,1%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 0,6%. Az aktív korúak 67,1%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 51,9%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

51. térkép: A 3. számú szegregátum térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 93, ennek 34,4%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 9,9%, míg a lakások 29,6%-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás A házak többsége hagyományos vidéki ház (szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült házak is vannak közöttük). A területen kizárólag lakóépület található. Önkormányzati bérlakásokra vonatkozóan nincsenek adatok, de a házak alapvetően magántulajdonban vannak.

Az utak, járdák a terület egészén felújításra szorulnak. A vezetékes víz- és szennyvízhálózat minden utcában elérhető, arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy hány háztartás nem tudott rácsatlakozni a közművekre, illetve a közüzemi vízszolgáltatásról díjhátralék miatt hány háztartást kapcsolt le a szolgáltató.

Egészségre ártalmas üzem, árvíz- és belvízveszélyes terület, szeméttelep a terület határától számított 500 méteren belül nincs.

Ez egy hagyományos falusias terület, ahol a roma családok olcsón tudtak ingatlanhoz jutni, de ma is vegyes etnikailag a lakosság.

3.3.3.1.4 4. számú szegregátum

A KSH a **Martinovics I. út - Úttörő út - Bocskai I. út - Szegfű út - Rezeda út - Csillag** út által határolt tömböt szegregátumnak minősítette. A szegregációs mutató: 43,1%. A területen élők száma 104 fő. A 0-14 évesek aránya 20,2%. A 60 év felettiek aránya viszont 17,3%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 2,9%. Az aktív korúak 61,5%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 58,1%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

52. térkép: A 4. számú veszélyeztetett terület térképe

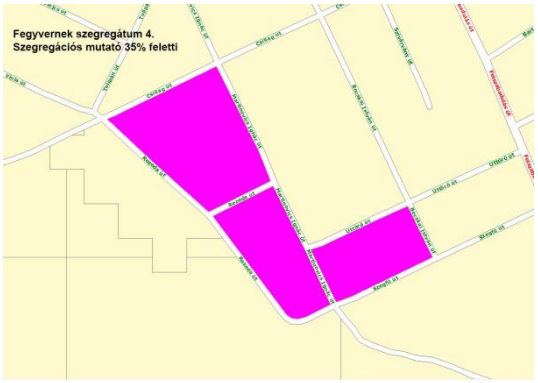

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 45, ennek 35,6%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 11,9%, míg a lakások 33,3%-a komfort nélküli, félkomfortos vagy szükséglakás. A házak többsége hagyományos vidéki ház (szociálpolitikai kedvezmény felhasználásával épült házak is vannak közöttük). A területen kizárólag lakóépület található. Önkormányzati bérlakásokra vonatkozóan nincsenek adatok, de a házak alapvetően magántulajdonban vannak.

Az utak, járdák a terület egészén felújításra szorulnak. A vezetékes víz- és szennyvízhálózat minden utcában elérhető, arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy hány háztartás nem tudott rácsatlakozni a közművekre, illetve a közüzemi vízszolgáltatásról díjhátralék miatt hány háztartást kapcsolt le a szolgáltató.

Egészségre ártalmas üzem, árvíz- és belvízveszélyes terület, szeméttelep a terület határától számított 500 méteren belül nincs.

Ez egy hagyományos falusias terület, ahol a roma családok olcsón tudtak ingatlanhoz jutni, de ma is vegyes etnikailag a lakosság.

A szegregáció által veszélyeztetett területek helyzetértékelése[4]

Az 1-4 számú veszélyeztetett területként azonosított településrész azonos az 1-4 szegregátumként azonosított területtel. Ezen túlmenően két további településrészen mutathatóak ki olyan szegregációs folyamatok, amelyek révén a szegregációs mutató 30% feletti értéket jelez már.

3.3.3.1.5 5. számú veszélyeztetett terület

[4] Legalább 30%-os, de 35%-nál alacsonyabb szegregációs mutatóval rendelkező területek

A KSH lehatárolt egy veszélyeztetett területet, mely a ***Tópart út - Damjanich J. - Béke út - Szent Erzsébet út*** által határolt tömb.

A szegregációs index: 33,3%. A területen élők száma 90 fő. A 0-14 évesek aránya 20%. A 60 év felettiek aránya viszont 20%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 6,3%. Az aktív korúak 46,3%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 51,3%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

53. térkép: Az 5. számú veszélyeztetett terület térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 35, ennek 22,9%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 3%.

3.3.3.1.6 6. számú veszélyeztetett terület

A KSH lehatárolt egy veszélyeztetett területet, mely a ***Kilián Gy. út - Táncsics M. út - Zagyi I. út - Fürst S. út - Gyóni G. út - Dózsa Gy. út - Zagyi I. út - Damjanich J. út*** által határolt tömb.

A szegregációs index: 39,7%. A területen élők száma 156 fő. A 0-14 évesek aránya 36,5%. A 60 év felettiek aránya viszont 16,7%. Felsőfokú végzettség rendelkezők aránya 1,3%. Az aktív korúak 63%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 55,6%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs.

54. térkép: A 6. számú veszélyeztetett terület térképe

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A területen található lakások száma 48, ennek 22,9%-a alacsony komfort fokozatú. Az egyszobás lakások aránya 2,2%.

Összegzés, szegregátumok összehasonlítása

63. táblázat: A szegregátumok és veszélyeztetett területek összehasonlítása Fegyverneken

Mutató megnevezése	Fegyvernek összesen	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. veszélyeztetett terület	6. veszélyeztetett terület
Lakónépesség száma	6507	99	185	244	104	90	156
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,5	25,3	27,0	23,4	20,2	20,0	36,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,3	52,5	63,8	63,5	62,5	60,0	46,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	23,1	22,2	9,2	13,1	17,3	20,0	16,7
Szegregációs mutató	17,3	42,3	50,0	42,6	43,1	33,3	39,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	45,5	69,2	72,0	67,1	61,5	46,3	63,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	45,2	57,6	56,4	51,9	58,1	51,3	55,6
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	20,2	22,6	25,5	34,4	35,6	22,9	22,9

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH.

A város szegregátumai közül a 3. sz. szegregátum a legnépesebb, de a különböző mutatókat megvizsgálva eltérések mutatkoznak a szegregátumok helyzetében. A 2. szegregátumban élők között kiemelkedően magas a munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, míg a lakásállomány minősége a 4. sz. szegregátumban a legrosszabb helyzetű.

A közüzemi szolgáltatások elérhetőek a szegregátumokban, de szinte mindenhol felújításra szorulnak az utak és a járdák.

A terület problémáinak kezelésében a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és civil szervezetek vesznek részt.

3.3.4 Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek

A régi szeméttelep (külterületek) és a volt téglagyár területén található olyan tájsebek voltak, melyek régóta megoldásra vártak. A szeméttelep rekultivációja befejeződött. A téglagyári gödörben szennyeződés nincs, a terület rekultivációt nem igényel, de a tájseb hasznosítására már születtek projektelképzelések.

4 Mellékletek

4.1 A dokumentum készítése során figyelembe vett egyéb jogszabályok, előírások, forráselérhetőségek.

- A bányászatról szóló 1993. évi XLVII. tv. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet 19/A. §-ba foglalt tilalma és korlátozások.
- Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat: http://www.mbfsz.gov.hu, illetve http://www.mbfh.hu
- A szükséges, felszínközeli ásványi-nyersanyag előfordulásokat Magyarország Földtani Térképe – Karcag L-34-30 és annak magyarázója tartalmazza. A fent hivatkozott földtani térkép a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatnál (1145 Budapest, Columbus u, 17-23.) és az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT) alapján készült vármegyei területhasználati koncepcióban találhatóak adatok.
- A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság) hatás-, illetve illetékességi körébe tartozó szakmai, ágazati, jogszabályi és egyéb követelmények az alábbiak (tűzvédelem, iparbiztonság és polgári védelem):
    - 1. A meglévő és újonnan épülő épületek között az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014 (XII.5.) BM rendelet (a továbbiakban: OTSZ) előírásai szerinti tűztávolságot kell tartani.
    - 2. Amennyiben valamely út megszüntetése tűzcsapot érint, a tűzcsapnál a tűzoltó gépjárművek részére a felállási helyet biztosítani kell. A megszüntetésre, átépítésre kerülő tűzcsapoknál az illetékes elsőfokú hatóság (katasztrófavédelmi kirendeltség) engedélye szükséges.
    - 3. Amennyiben az átalakítás tűzcsapot érint, a tervezési területen a meglévő föld alatti tűzcsapokat föld felettire kell cserélni az OTSZ 75. § (2) bekezdése alapján.
    - 4. Új építmények környezetének tervezésekor a tűzoltógépjárművek nem rendszeres közlekedésére és üzemeltetésére a területet és az utat biztosítani kell.
    - 5. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 29. § (1) bekezdése az önkormányzat feladataként határozza meg a településen az oltóvíz nyerési lehetőségek biztosítását, ezért a vízhálózat átalakítása, korszerűsítése esetén az OTSZ előírásai alapján kell az oltóvizet biztosítani.
    - 6. A munkálatok során az érintett építményekhez vezető utakat szabadon és olyan állapotban kell tartani, amely alkalmas a tűzoltógépjárművek közlekedésére és működtetésére, valamint a közterületi tűzcsapokat állandóan hozzáférhetően kell tartani, azokat eltorlaszolni még ideiglenes jelleggel sem szabad az OTSZ 72. § (8) bekezdése alapján.
    - 7. Ipari park vagy veszélyes üzem területének kijelölése során figyelembe kell venni a településrendezési terv szempontjából fontos követelményeket támasztó a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet 28. § előírásait.
    - 8. Az építéssel járó útlezárásokat és vízelzárásokat a munka megkezdése előtt 48 órával, valamint az elzárások befejezését a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Vármegyei Műveletirányítási Ügyelet részére, szóban a 06-56-510-045-ös telefonszámon azonnal, azt követően pedig írásban be kell jelenteni, mivel a Ttv. 6. § (2) bekezdése alapján szükséges, hogy a Vármegyei Műveletirányítási Ügyelet az útlezárásokról és a vízelzárásokról pontos információkkal rendelkezzen.
    - 9. A katasztrófaveszély elkerülése érdekében a településrendezési terv eszközeinek módosítása során figyelembe kell venni az ár- és/vagy belvíz által veszélyeztetett területeket.
    - 10. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet alapján Katasztrófavédelmi szempontból az ország területén található valamennyi települést, az adott település vonatkozásában elvégzett kockázatbecslés eredményei alapján, a meghatározott veszélyeztetettségi szintnek megfelelően katasztrófavédelmi osztályokba sorolják. Fegyvernek esetében II. besorolást jelent, amely komplex módon magában foglalja a településen jelentkező valamennyi számba vehető veszélyeztetettséget. Fegyvernek esetében 2012 –től érvényben

lévő besorolási eljárás évenkénti lefolytatását követően a település veszélyeztetettsége nem változott.

- A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság illetékességét vízügyi szempontból a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és 2. mellékletének 10. pontja állapítja meg. „A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklete alapján, Hatóságunk által vizsgált terület:
  - 1. Vízvédelem: felszíni és felszín alatti vízminőség-védelmi terület, és felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület
  - 2. Vízgazdálkodás: vízbázisvédelmi terület
  - A településrendezési eszközök módosítása során be kell tartani: „a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, valamint „a felszín alatti vizek védelméről” szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm.rendelet vízminőség védelemre vonatkozó szabályait. A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint „a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról” szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet ide vonatkozó előírásait.
  - Az új településfejlesztési koncepció kialakítása során figyelembe kell venni a fejlesztési területek közműellátásának lehetőségét, így a terület ivóvízellátása, szennyvízelvezetése, elhelyezése ennek megfelelően alakuljon. Az érintett terület csapadék- és belvízelvezető rendszerét is ennek megfelelően kell kialakítani. Az érintett területek csapadékvizeinek elvezetéséről gondoskodni szükséges. A már meglévő csapadékvíz elvezető rendszerek további fejlesztésének lehetőségét is figyelembe kell venni. Gondoskodni szükséges a csapadékvíz elvezető hálózatok megfelelő állapotban tartásáról. Figyelembe kell venni a település határában húzódó belvíz- és öntözőcsatorna rendszerek elhelyezkedését, valamint a terület lefolyási viszonyait.
- „A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet tartalmazza, melynek előírásait be kell tartani. A 2. §. (3) pontjában foglaltak szerint: A parti sáv szélessége:
  a./ a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog minkét partján a partvonaltól számított 10 méterig,
  b./ az a.) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonaltól számított 6 méterig,
  c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízlétesítmények partvonaltól számított 3 méterig terjed.
- Árvízvédelmi töltés létesítménnyel történő megközelítésénél, keresztezésénél a 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet (a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról) vonatkozó előírásait be kell tartani.
- A 120/1999. (VIII.6) Korm. rendelet 7. § (1) alapján a fenntartási feladatok ellátása és az árvízvédelmi töltés védelme érdekében a töltésen, valamint a töltés lábvonalától, annak mindkét oldalán számított 10-10 méteres védősávon (töltésmenti sávon) belül nem szabad olyan tevékenységet végezni, amely a talaj szerkezetét, szilárdságát, összetételét megbontaná, illetve hátrányosan megváltoztatná, annak elszennyeződését eredményezné.
- Árvízvédelmi töltés környezetében végzett munkák esetében a 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet 23. §-a alapján az árvízvédelmi földmű mentén a hullámtéren a vízoldali töltésláb vonalától mért 60 m-en, a mentett oldalon pedig a mentett oldali töltésláb vonalától 100 m-en belül anyaggödröt, munkagödröt nyitni, szabadkifolyású kutat létesíteni, tavat kialakítani, illetve a fedőréteg tartós eltávolításával járó tevékenységet folytatni csak a vízügyi igazgatóság hozzájárulásával, szükség esetén részletes talajfeltárás, állékonysági és szivárgási vizsgálat alapján lehet.
- 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.

- A felszín alatti vizek jó állapotában biztosítása érdekében, a csapadékvíz szikkasztásánál a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet előírásait, a felszíni vizek minőségének védelmi érdekébe, a felszíni vízbe történő bevezetéskor pedig a 220/0004. (VII.21.) Korm. rendelet előírásait kell betartani.
- Lakott területtől a lehető legtávolabbi területen kell az ipari, gazdasági és állattartó létesítményeket, beruházásokat elhelyezni, a későbbi lakossági panaszok elkerülése érdekében.
- A levegőterheltségi szint határértékéről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendeletben és a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Kormányrendelet.
- Az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 14/213. (IX.25.) NMHH rendelet
-

4.2 Kutatási engedély, bányahatározat

Kutatási engedély

elnevezés:Körös - szénhidrogén
ásványi nyersanyag megnevezése kód
szénhidrogén 9000
a jogosított cég:
OGD Central Kft.
érintett települések: Abony Pest megye
Békésszentandrás Békés megye
Besenyszög Jász-Nagykun-Szolnok megye
Cibakháza Jász-Nagykun-Szolnok megye
Csabacsűd Békés megye
Csataszög Jász-Nagykun-Szolnok megye
Csépa Jász-Nagykun-Szolnok megye
Cserkeszölő Jász-Nagykun-Szolnok megye
Csongrád Csongrád megye
Eperjes Csongrád megye
Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok megye
Gyomaendrőd Békés megye
Hunyadfalva Jász-Nagykun-Szolnok megye
Jászboldogháza Jász-Nagykun-Szolnok megye
Jászkarajenő Pest megye
Jászladány Jász-Nagykun-Szolnok megye
Karcag Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kenderes Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kengyel Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kocsér Pest megye
Köröstetétlen Pest megye
Kötelek Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kuncsorba Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kunhegyes Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kunszentmárton Jász-Nagykun-Szolnok megye
Lakitelek Bács-Kiskun megye
Lászlófalva Bács-Kiskun megye
Martfű Jász-Nagykun-Szolnok megye
Mesterszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye
Mezőhék Jász-Nagykun-Szolnok megye
Mezőtúr Jász-Nagykun-Szolnok megye
Nagykörű Jász-Nagykun-Szolnok megye
Nagyrév Jász-Nagykun-Szolnok megye
Nagytőke Csongrád megye
Öcsöd Jász-Nagykun-Szolnok megye
Örményes Jász-Nagykun-Szolnok megye
Örménykút Békés megye
Rákóczifalva Jász-Nagykun-Szolnok megye
Rákócziújfalu Jász-Nagykun-Szolnok megye

Kutatási engedély

Szajol	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Szarvas	Békés megye
Szászberek	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Szelevény	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Szentes	Csongrád megye
Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tápiógyörgye	Pest megye
Tiszaalpár	Bács-Kiskun megye
Tiszabő	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszaföldvár	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszainoka	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszajenő	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszakécske	Bács-Kiskun megye
Tiszakürt	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszapüspöki	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszasas	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszatenyő	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tiszaug	Bács-Kiskun megye
Tiszavárkony	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Tószeg	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Törökszentmiklós	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Túrkeve	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Újszász	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Újszilvás	Pest megye
Vezseny	Jász-Nagykun-Szolnok megye
Zagyvarékas	Jász-Nagykun-Szolnok megye

számított terület: 2900,0000 km2

fedő Z: 100,00 m fekü Z: -5000,00 m Z alapszint: Bal

X és Y mértékegység: m

sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 A1	220000,00	722000,00	EOV
2 A2	220000,00	742000,00	EOV
3 A3	200000,00	742000,00	EOV
4 A4	200000,00	722000,00	EOV
5 B1	220000,00	742000,00	EOV
6 B2	220000,00	762000,00	EOV
7 B3	200000,00	762000,00	EOV
8 B4	200000,00	742000,00	EOV
9 C1	220000,00	762000,00	EOV
10 C2	220000,00	782000,00	EOV
11 C3	200000,00	782000,00	EOV
12 C4	200000,00	762000,00	EOV
13 D1	200000,00	722000,00	EOV
14 D2	200000,00	737000,00	EOV

Kutatási engedély

15	D3	180000,00	737000,00 EOV
16	D4	180000,00	722000,00 EOV
17	E1	200000,00	737000,00 EOV
18	E2	200000,00	752000,00 EOV
19	E3	180000,00	752000,00 EOV
20	E4	180000,00	737000,00 EOV
21	F1	180000,00	722000,00 EOV
22	F2	180000,00	742000,00 EOV
23	F3	160000,00	742000,00 EOV
24	F4	160000,00	722000,00 EOV
25	G1	180000,00	742000,00 EOV
26	G2	180000,00	762000,00 EOV
27	G3	160000,00	762000,00 EOV
28	G4	160000,00	742000,00 EOV
29	H1	180000,00	762000,00 EOV
30	H2	180000,00	782000,00 EOV
31	H3	170000,00	782000,00 EOV
32	H4	170000,00	772000,00 EOV
33	H5	160000,00	772000,00 EOV
34	H6	160000,00	762000,00 EOV

Bányatelek határozat

védnév: Fegyvernek I. - homok, agyag
ásványi nyersanyag megnevezése kód
közlekedésépítési agyag 4119
közlekedésépítési homok 4219
kitermelés módja: külfejtés
a jogosított cég:
KRUPATECHNIKA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
érintett települések: Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok megye
számított terület: 0,0803 km2
fedő Z: 89,00 m fekü Z: 84,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y vetület
1 1	209225,87	762155,13 EOV
2 2	209317,71	762283,97 EOV
3 3	208999,91	762439,20 EOV
4 4	209026,56	762493,71 EOV
5 5	208853,63	762616,99 EOV
6 6	208760,75	762486,71 EOV

Bányatelek határozat

védnév: Fegyvernek I. - földgáz
ásványi nyersanyag megnevezése kód
szénhidrogén földgáz 9062
kitermelés módja: fúrólyuk
a jogosított cég:
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.
érintett települések: Tiszabő Jász-Nagykun-Szolnok megye
Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kenderes Jász-Nagykun-Szolnok megye
számított terület: 26,3920 km2
fedő Z: 100,00 m fekü Z: -1850,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1 Kenderes	217508,66	767989,05	EOV
2 12Kenderes	213109,33	767988,98	EOV
3 13	213109,43	761989,88	EOV
4 14	217508,76	761989,96	EOV

Bányatelek határozat

védnév: Örményes I. - szénhidrogén
ásványi nyersanyag megnevezése kód
szénhidrogén 9000
kitermelés módja: fúrólyuk
a jogosított cég:
OGD Central Kft.
érintett települések: Fegyvernek Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kenderes Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kisújszállás Jász-Nagykun-Szolnok megye
Kuncsorba Jász-Nagykun-Szolnok megye
Örményes Jász-Nagykun-Szolnok megye
számított terület: 28,5483 km2
fedő Z: -1550,00 m fekü Z: -2400,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 1	210000,00	764800,00	EOV
2 2	210950,00	768400,00	EOV
3 3	203925,00	770770,00	EOV
4 4	202770,00	767040,00	EOV

Bányatelek határozat

védnév: Nagykörű I. - földgáz
ásványi nyersanyag megnevezése kód
szénhidrogén földgáz 9062
kitermelés módja: fúrólyuk
a jogosított cég:
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.
érintett települések: Tiszapüspöki Jász-Nagykun-Szolnok megye
Törökszentmiklós Jász-Nagykun-Szolnok megye
Nagykörű Jász-Nagykun-Szolnok megye
számított terület: 106,6678 km2
fedő Z: 100,00 m fekü Z: -1880,00 m Z alapszint: Bal
X és Y mértékegység: m
sarokpontok:

jel	X	Y	vetület
1 15	217108,82	761989,95	EOV
2 13 Fv	213109,43	761989,88	EOV
3 16	208110,20	760989,95	EOV
4 17	208110,23	758990,25	EOV
5 18	211109,82	756990,61	EOV
6 19	211109,85	755190,88	EOV
7 20	209110,17	753991,03	EOV
8 21	209110,21	747991,93	EOV
9 22	219108,69	751991,50	EOV
10 23	219108,66	753991,20	EOV